liciti fueritis. Et ſi ſuper omnes celos aſcendit corpore: non
B receſſit maieſtate. Vbiqꝫ preſens eſt qui fecit oīa. Gaudete
Phil. iiij. in dn̄o ſemꝑ. In ſeculo gaudiū quod eſt? Gaudere de iniqui
tate: gaudere de turpitudine: gaudere de dedecore: de defor
mitate. De his ergo oībus gaudet ſeculū. Que oīa nō eſſent:
niſi homines voluiſſēt. Alia ſunt q̄ faciūt homines: alia ſūt q̄
patiuntur: ⁊ ſi nolunt: fecerunt. Quid ergo eſt hoc ſeculum: ⁊
quod eſt gaudiū ſeculi? Dico fratres breuiter quantū poſſū:
quantum deus adiuuat: feſtinātēr: breuiter dico. Seculi le
ticia: eſt impunita nequicia. Luxurientur hoīes: fornicētur
in ſpectaculis nugētur: ebrioſitate ingurgitētur: turpitudi
ne fedētur: nihil mali patiātur: et videte ſeculi gaudiū. Iſta
mala que commemoraui: non caſtiget fames: nō belli timor
non aliquis timor: non aliquis morbus: non vlla aduerſitas:
ſed ſunt oīa in rerū abundantia: in pace carnis: in ſecuritate
male mētis: ecce vide ſeculi gaudiū. Sed non cogitat deus
ſicut homo. Alia eſt dei cogitatio: alia hominis. Magne mi
ſericordie eſt nequitie impunitatem non relinquere: et ne co
gatur in extrema gehenne dānare: modo flagella dignat̄ ca
ſtigare. Nam vis noſſe nulla pena quanta ſit pena: non tamē
iuſto ſed peccatori: cui eſt tēporalis pena ne ſuccedat eterna
Vis ergo noſſe: nulla pena quanta ſit pena? Pſalmū interro
Pſ. ix. ga. Irritauit dn̄m peccator. Exclamauit vehementer: atten
dit: conſiderauit: exclamauit. Irritauit dn̄m peccator. Qua
re obſecro? Quid vidiſti? Qui aūt hoc exclamauit: vidit pec
catorem impune luxuriantē: male facientē: bonis abūdantē
et exclamauit. Irritauit dn̄m peccator. Quare hoc dixiſti?
Quid enim vidiſti? Pre magnitudine ire ſue non requirit.
Intelligite fratres chriſtiani miſericordiā dei: qn̄ caſtigat
mundū: non vult damnare mūdū. Pre magnitudine ire ſue
non exquirit. Ideo nō exquirit: quia multum iraſcitur. Ma
gna eſt ira eius. Parcendo ſeuit: ſed iuſte ſeuit. Eſt enim ſe
ueritas: quaſi ſeua veritas. Si ḡ aliqn̄ ſeuit parcēdo: bonum
eſt nobis vt ſubueniat caſtigando. Et tamē ſi facta generis
Pſ. cij. humani conſideremus: quid patit̄? Non ſm̄ peccata noſtra
fecit nobis. Filij eius ſumus. Vn̄ hoc probamus? Mortuꝰ
eſt pro nobis vnicus: ne remaneret vnus. Noluit eſſe vnus:
qui mortuꝰ eſt vnꝰ. Multos enim filios dei fecit vnicꝰ filius
Emit ſibi fratres ſanguine ſuo. Probauit reprobatos: rede
mit venditos: honorauit iniuriatos: viuificauit occiſos. Du
bitas ꝙ dabit tibi bona ſua: q̄ nō dedignatꝰ eſt ſuſcipere ma
la tua? Ergo fratres gaudete in dn̄o non in ſeculo: id eſt gau
dete in veritate non in iniquitate. Gaudete ī ſpe eternitatis
non in flore vanitatis. Ita gaudete et vbiqꝫ: et q̄diucunqꝫ
hic fueritis: dominus in proximo eſt: nihil ſolliciti ſitis.

¶ De verbis domini in euange-lio ſm̄ Johannem.

¶ De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm̄ Johannem. In principio erat verbum et verbū erat apud deum: et deus erat verbum. Et reprehēſione arrianorum. Sermo. xxxviij.

A Capitulum euan
gelij quod lectum eſt fratres dile
ctiſſimi: purum oculum cordis in
quirit. Dominum enim nr̄m ieſuꝫ
xp̄m accepimus ſm̄ diuinitatem
ad condendā vniuerſam creaturā
ſm̄ humanitatem ad reparandaꝫ
lapſam creaturā: euangelizāte io
hanne. In ipſo autē euāgelio quā
tus ⁊ q̄lis vir iohānes fuerit inuenimꝰ: vt ex dignitate diſpē
ſatoris intelligatur quāti precij ſit verbū qd̄ per talem dici
potuit: immo q̄ nulliꝰ ſit precij quod ſuperat omia. Precio
enī aut cōparatur res venalis: aut ſubijcitur: aut exceditur
eam. Quando tanto quiſqꝫ comparat quanto valet: equatur
preciū rei q̄ cōparatur: qn̄ vilius: ſubijcitur ei: qn̄ charꝰ: ſu
perat eā. Verbo autē dei nec equari aliquid pōt: nec ad mu
tationē ſubijci: nec ſupponi aliquid. Subijci enī oīa poſſunt
Johā. j. verbo dei: q2 oīa per ipm facta ſūt: nō tamē ſubijciant̄ quaſi
preciū ſint verbi: vt quiſqꝫ det aliqd vt illud accipiat. Tn̄ ſi
dici poteſt et admittit nomē hoc ratio aliqua vel loquēdi cō

ſuetudo: preciū cōparandi verbi ipſe cōparator ē: qui ſeipſū
ꝓ ſeipſo dederit huic verbo. Itaqꝫ qn̄ aliquid emimus: que
rimus aliquid quod demus: vt habeamus rem dato precio
quam volumus emere. Et extra nos eſt quod damus: et ſi
apud nos erat fit extra nos illud qd̄ damus vt ſit apud nos
illud quod comparamus. Quicquid precij inuenerit q̄ emit:
aliquid neceſſe eſt vt tale inueniat: vt det qd̄ habet: accipiat
quod non habet. Manet tn̄ ille a quo abſcedit precium: ⁊ ac
cedit ad illud ꝓ quo dat preciū. Qui autē vult cōparare vbū
hoc: q̄ vult habere nō querat extra ſeipſum qd̄ det: ſeipm det.
Quod cū fecerit: non ſe amittit ſicut amittit preciū: qn̄ aliqd
emit. Verbū ergo dei propoſitū eſt oībus. Cōparēt q̄ poſſūt
poſſunt aūt qui pie voluerint. In illo enim verbo pax: ⁊ pax Luce. ij.
in terra hominibus bone voluntatis. Ergo qui vult cōpara
re: det ſeipſum. Quaſi preciū eſt hoc verbi ſi dici aliquo mō
pōt: qn̄ nec ſe ꝑdit q̄ dat: ⁊ acq̄rit verbū ꝓ quo ſe dat ⁊ ſeipm ī
vbo acq̄rit cui ſe dat. Et q̄d dat vbū? Non aliqd ab ipo alie
nū ꝓ q̄ ſe dat: ſꝫ qd̄ ꝑ ipſū verbū factū ē: hoc ei reddit̄ vt refi
ciatur. Oīa ꝑ ipſū facta ſunt. Si oīa: vtiqꝫ et hō. Si celū: ſi ter Joh. j.
ra: ſi mare: ſi oīa q̄ in ipſis: ſi vniuerſa creatura: vtiqꝫ ille ma
nifeſtius qui ad imaginē dei factus per verbū factus eſt hō.
Non modo fratres tractamus: quomō poſſit intelligi quod B
dictū eſt. [In principio erat verbū et verbū erat apud deum
et deꝰ erat verbū.] Ineffabiliter poteſt intelligi. Nō verbis
hominis fit: vt intelligatur verbū dei. Tractamꝰ et dicimꝰ:
quare non intelligatur. Nūc nō dicimus vt intelligatur: ſed
dicimꝰ quod impediat ne intelligatur. Eſt enim forma q̄dā
forma non formata: ſed forma oīm formatorū. Forma incō
mutabilis: ſine lapſu: ſine defectu: ſine tēpore: ſine loco: ſu
perans oīa: exiſtens in oībus: ⁊ fundamentū quoddā in quo
ſint: et faſtigiū ſub quo ſint. Si dicis: quia oīa in illo ſunt: nō
mentiris. Dictū eſt enim ipſum verbū ſapiētia dei. Habemꝰ
aūt ſcriptū. Oīa in ſapientia feciſti. Ergo in illo ſunt omnia Pſ. ciij.
et tn̄ quia deus eſt: ſub ipſo ſunt oīa. Dicimus q̄ incōprehen
ſibile ſit quod lectū eſt: et tn̄ lectū eſt: nō vt cōprehenderetur
ab hoīe: ſed vt doleret hō: q̄ nō cōprehendit: et inueniret vn̄
impeditur a cōprehenſione ⁊ remoueret ea: ⁊ inhiaret perce
ptione incōmutabilis verbi: ipſe ex deteriore in meliꝰ cōmu
tatus. Non enim verbū proficit aut creſcit accedēte cognito
re: ſed integrū ſi permanſeris: integrū ſi receſſeris: integrū
cū redieris: manens in ſe et innouās oīa. Ergo eſt forma oīū
rerū. Forma infabricata ſine tpe vt diximus: et ſine ſpacijs
locorū. Quicquid enim loco capitur: circūſcribitur. Forma
circūſcribit̄ finibus: habet metas: vnde et quouſqꝫ ſit. Dein
de quod loco capitur et mole quadā et ſpacio diſtenditur: mi
nus eſt in parte q̄ in toto. Facit deus vt intelligatis. Quoti
die autem de corporibus que ante oculos noſtros ſunt: que
videmus: que tāgimus: inter q̄ ſumus: poſſumus iudicare
corpus quodlibet in loco habere formā. Omne aūt quod ſpa
cium loci occupat: minus eſt in parte q̄ in toto. Pars corpo
ris humani: verbi gratia: brachiū. Vtiqꝫ minus eſt brachiū
q̄ totū corpus. Et ſi minus eſt brachiū: breuiorē locū occu
pat. Item caput q2 pars eſt corporis in minori loco eſt: ⁊ mi
nus eſt q̄ totū corpus cui caput eſt. Sic oīa que ſunt in loco
minora ſunt in parte q̄ in toto. Nihil tale de illo verbo ſenti
mus: nihil tale cogitemus. Non de ſuggeſtione carnis ſpiri
talia imaginemur. Non eſt ille ſermo: non eſt ille deus minor
in parte q̄ in toto. Sed nō potes tale aliqd cogitare. Magis
pia eſt talis ignorātia q̄ preſumpta ſcientia. Loquimur enī
de deo. Dictū eſt. Et deus erat verbū. De deo loquimur: qd Johā. j.
mirū ſi non cōprehendis? Si enim cōprehendis: non ē deus
Sit pia ꝯfeſſio ignorātie magis q̄ temeraria ꝓfeſſio ſciētie C
Attingere aliquantū te mente deū: magna beatitudo eſt: cō
prehēdere autē omnino impoſſibile. Ad mentē deus ꝑtinet:
intelligendus eſt: ad oculos corpus: videndū eſt. Sed corpꝰ
oculo cōprehendere te putas? Omnino non potes. Quicqd
enim aſpicis: nō totū aſpicis. Cuius hominis faciem vides
dorſum nō vides eo tpe quo faciē vides. Et qn̄ dorſū vides
eo tpe faciem nō vides: Non ſic ergo vides vt cōprehēdas:
ſed qn̄ aſpicis aliā partem quā nō videras: niſi memoria te
cū faciat vt memineris te vidiſſe vnde recedis: nunq̄ te di
ceres aliquid vel in ſuperficie comprehendiſſe. Tractas qd̄
vides: verſas huc atqꝫ illuc: vel ut ipſe circuis vt totū videas
Vno ergo aſpectu totū videre nō potes. Et q̄diu verſas vt

videas ꝑtes vides: et contexēdo qꝛ vidiſti alias ꝑtes: vide-
ris totū inſpicere. Non autē hic oculoꝝ viſus: ſed memorie
viuacitas intelligit. Quid ḡ de illo vbo fratres dici pōt? Ec
ce de corporibus dicimꝰ ſubiacētibus oculis nr̄is: nō illa poſ-
ſunt cōprehēdere aſpectu: qs ergo oculus cordis cōprehen-
dit deū? Sufficit vt attingat: ſi purus ē oculus. Si aūt attin
git tactu quodā attigit incorporeo ⁊ ſpirituali: nō tn̄ cōprehē-
dit: et h̄ ſi purus eſt: ⁊ hō fit beatꝰ contingēdo corde illud qđ
ſemꝑ beatū manet: ⁊ eſt illud beatitudo ꝑpetua ⁊ vnde fit hō
viuus vita ꝑpetua: vñ fit hō ſapiēs ſapiētia ꝑfecta: vnde hō
fit illuminatꝰ: lumē ſempiternū eſt. Et vide quēadmodū tu
cōtingēdo efficeris qđ nō eras: nō illud qđ cōtingis facis eē
qđ nō erat. Hoc dico. Deus nō creſcit ex cognitore: ſ3 cogni-
tor ex cognitione dei. Ne putemꝰ fratres chariſſimi qꝛ bn̄fi-
cium ꝓſtamꝰ deo: qꝛ diximꝰ preciū nos dare quodāmō. Nō
enī vñ augeat ille damꝰ: q ⁊ te lapſo integer eſt: ⁊ te redeūte in-
teger manet: paratus videre vt beatificet ꝯuerſos: ⁊ aduerſos
puniat cecitate. Qui enī ſe auertit a lumine vbo. i. a deo: iā ce-
cus efficit. Nondū ſentit penā ſed iā habet. Itaqꝫ verbū dei
fratres chariſſimi icorꝑaliter: iuiolabiliter: incōmutabilit:
ſine tꝑali natiuitate: natū3 tn̄ intelligamꝰ a deo. Putamꝰ ne
poſſumꝰ aliq̄ mō ꝑſuadere qbuſda3 infidelibꝰ nō abhorrere
a vero qđ dr̄ a nobis fide catholica q cōtraria eſt arrianis: a
quibꝰ eccl'ia dei ſepe tētata ē: cū carnales hoīes faciliꝰ illud
accipiūt qđ videre ꝯſueuerūt? Auſi ſūt enī qdā dicere. Maior
eſt pr̄ filio et ꝓcedit eū tꝑe. i. maior eſt filio pr̄: ⁊ minor eſt pa-
tre filiꝰ: et a patre in tꝑe ꝓcedit. Et ſic diſputāt. Si natꝰ eſt:
vtiqꝫ erat pr̄ anteqꝫ filiꝰ illi eſſet natꝰ. Attēdite. Adſit nobis
adiuuātibꝰ orōnibus vr̄is et pia intētione accipe cupiētibꝰ
qđ ipſe donauerit: qđ ipe ſuggeſſerit. Aſſit nobis vt poſſimꝰ
quoqꝫ mō explicare qđ cepimꝰ. Tn̄ fratres ante dico. Si nō
potuero ego explicare: nō ratiōnē putetis ſed hominē defeciſ-
ſe. Itaqꝫ vos hortor et dep̄cor vt oretis: aſſit mīa dei: ⁊ ita rē
a nobis dici faciat: vt vos exaudire oportet: et nos dicere.
D Hoc ergo illi dicūt. Si filius dei eſt: natꝰ eſt. Hoc fatemur.
Nō enī eſſet filiꝰ ſi natus nō eſſet. Manifeſtū eſt: admittit fi-
des: approbat eccl'ia catholica: verū eſt. Adiungūt deinde.
Si natus eſt patri filiꝰ: erat pr̄ anteqꝫ filius ei naſceret. Hoc
reſpuit fides: reſpuunt aures catholice. Anathematizat: ex-
tra eſt q hoc ſapit: nō ꝑtinet ad ꝑticipationē3 ſocietatēqꝫ ſan-
ctoꝝ. Ergo ait. Rationē mihi redde: quō et filiꝰ potuit naſci
patri et coeuus ei eē a q natus eſt? Et qđ faciemꝰ fratres: qñ
carnalibꝰ iſta ſpiritalia ītimamꝰ: ſi tn̄ et noſipſi nō carnales
ſumus: qñ carnalibꝰ iſta ſpiritalia inſinuamus: hoīe aſſuefa
cto natiuitate terrena: et vidēti iſtiꝰ creature ordinē: vbi ſuc-
ceſſus ⁊ deceſſus: gignētes ⁊ genitos etate diſtinguit? Poſt
patrē enī3 naſcit filius: patri vtiqꝫ morituro ſucceſſurꝰ. Hoc
in hoībus: hoc in alijs animātibus īuenimus: parētes prio-
res tꝑe: filios tꝑe poſteriores. Hac cōſuetudine vidēdi: car-
nalia trāſferre illi ad ſpiritalia cupiūt: ⁊ ītentiōe carnaliū fa-
cilius ſeducunt. Nō enī ratio audiētiū ſequit talia ꝑdicātes
ſed cōſuetudo q etia3 īuoluit eos vt talia ꝑdicarēt. Et qđ fa-
ciemus nos? Silebimꝰ? Utinā liceret. Forſitā enī ſilēdo ali
quid dignū de re ieffabili cogitaret. Nā quicqđ pōt fari: nō
ij.Cor.xij. eſt ineffabile. Ineffabilis eſt aūt deus. Si enī raptū ſe dicit
vſqꝫ ī tertiū celū: ap'ſ paulꝰ: ⁊ dicit ſe audiſſe ieffabilia ver-
ba: qꝫto magis ipſe ieffabilis q talia demōſtrauit que fari nō
poſſit: cui demōſtrata ſunt? Itaqꝫ fratres: meliꝰ erat ſi poſſe-
mus tacere ⁊ dicere. Hoc h3 fides: ſic credimꝰ. Nō potes ca
pere: puulus es: patiēter tolerādū donec pēnas nutrias: ne
cū volare iplumis volueris: nō ſit illa aura libertatis: ſed ca-
ſus temeritatis. Quid illi ꝯtra? O ſi hr̄et qđ diceret: diceret
mihi. Deficiēti iſta excuſatio eſt. Uictꝰ eſt: neſcit q reſpōde-
re nō vult. Ille cui h̄ dicit: ſi nō reſpōdeat: ⁊ in ſeipſo victꝰ nō
eſt: vincit tn̄ in titubātibus fratribꝰ. Audiūt enī fratres īfir-
mi ⁊ putāt reuera nō eſſe qđ dicat: et forſitā verꝫ putāt nō eē
qđ dicat: non tn̄ nō eſſe qđ ſentiat. Homo enī nihil pōt dice-
re: qđ nō etiā ſentire poſſit. Pōt etiā aliqs ſentire: qđ dicere
nō poſſit. Tn̄ ſeruata illiꝰ maieſtatis ieffabilitate: ne cū ali-
quas ſimilitudines ꝯtra illos dederimus: putet nos aliqs ꝑ
iſtas ſilitudines iam ꝑueniſſe ad id qđ nec dici nec cogitari
E pōt certe a puulis. Et ſi pōt ab aliqbus maioribꝰ: pōt ex par
te: pōt in enigmate: pōt per ſpeculū nōdum autē facie ad fa-
ciem. Demus et nos aliqs ſilitudines aduerſus illos vñ illi
refellantur: nō vnde illud capiat. Etenī cum dicimus valde
poſſe fieri: poſſe ītelligi: vt et natꝰ ſit et coeternus ſit ei a quo
natus eſt: vt h̄ refellāt et qſi falſum eſſe demōſtrent: ſilitudi-
nes nobis dāt. Unde? De creatura: et dicūt nobis. Hō vtiqꝫ
erat anteqꝫ gñaret filiū: maior eſt filio ſuo. Et equus erat an
teqꝫ generaret filiū: et ouis et cetera aīalia. Silitudines ad-
hibēt de creaturis. Quid? Nobis laborādum eſt vt ⁊ nobis
inueniamus ſilitudines earū rerum qs aſtruimus? Quid ſi
nō inuenirē? Nō recte poſſe3 dicere: natiuitas creatoris for
taſſe ſilitudinē in creatura nō habet? Quāto enim ſuꝑat ea q
ſunt hic in eo qđ ibi eſt: tāto ſuperat ea q hic naſcunt in eo qđ
ibi natus eſt. Oīa per deū hic ſunt. Et qđ tn̄ eſt cōparādum
deo? Sic oīa q hic naſcunt: illo efficiēte naſcunt. Et ſic forſi
tan nō inuenit aliq ſilitudo natiuitatis eiꝰ: quō nō inuenit ⁊
ſubſtātie eius et īmutabilitatis diuinitatis maieſtatis eius.
Quid enī ſimile hic īueniri pōt? Si ergo forſitā nec natiuita
tis ſilitudo īueniat: nunqđ inde opp̄ſſus ſum: qꝛ nō īueni ſi-
militudines: creatori oīm ī creatura: cupiēs īuenire qđ eſſet
ſimile creatori? Et reuera fratres nō ſum īuēturus tꝑales ſi
militudines qs eternitati poſſim cōꝑare. S3 ⁊ tu qs inueni-
ſti: qđ ſunt? Quid enī inueniſti? Qꝛ pr̄ maior eſt tꝑe qꝫ filiꝰ: ⁊
ideo vis vt filiꝰ dei tꝑe minor ſit qꝫ pr̄ eternus: qꝛ īueniſti mi
norē filiū patri tꝑali. Da mihi eternū patrē hic: et īueniſti ſi-
militudinē. Filiū minore3 inuenis patre in tꝑe: filiū tꝑalem
minorē patre tꝑali. Nunqđ īueniſti mihi filiū tꝑalem mino-
rem eterno patri? Qꝛ ḡ in eternitate ſtabilitas eſt: in tꝑe autē
varietas. In eternitate oīa ſtāt: in tꝑe alia accedūt: alia ſuc-
cedūt: potes īuenire filiū in varietate tꝑis: ſuccedētē patri:
qꝛ etiā patri ſuo ipſe ſucceſſit nō eterno patri tꝑalis. Quid er
go poſſumꝰ fratres mei in creatura inuenire coeternū: qñ in
creatura nihil īuenimus eternū? Inueni eternū patrē in cre
atura: ⁊ inuenio coeternū filium. Si aūt nō inuenis eternū: ⁊
vincūt in tꝑe: ſufficit vt ad ſilitudinē inueniamꝰ coeuū. Aliđ
eſt enī coeternū: aliud coeuū. Coeuos qtidie dicimus eos: q
eandē habēt menſurā tempoꝝ. Nō alter ab altero ꝓcedit tē-
pore: ambos tn̄ eſſe cepimꝰ quos dicimꝰ coeuos. Si potue-
rimus īuenire coeuū qđ naſcit ei a q naſcit: ſi poſſunt īueniri
coeua duo generās ⁊ gñatus: hic īuenimꝰ coeua: ibi ītelligi-
mus coeterna. Si hic īuenero genitū ex eo eē cepiſſe ex q ce-
pit gñator: intelligimꝰ certe filiū dei ex eo eē nō cepiſſe ex q
nō cepit generator. Ecce fortaſſe fratres īuenimus aliqđ in
creatura qđ de alia re naſcat: ⁊ tamē ex eo tꝑe eſſe icipiat ex
quo cepit illud vñ naſcit: h̄ ex eo ex q illud cepit: illđ ex eo ex
quo illud non cepit. Hoc ḡ coeuū: illud coeternū3. Arbitror
ſanctitatē veſtrā iam ītellexiſſe qđ dico nō poſſe cōparari tē-
poralia etnis: ſ3 poſſe ex aliq tenui ⁊ parua ſilitudine coeua
coeternis. Inueniamꝰ itaqꝫ coeua: et de ſcripturis admone-
amur ad has ſilitudines. Legimꝰ in ſcripturis de ipa ſapiē-
tia. Cādor eſt enī lucis eterne. Itē legimꝰ. Speculū ſine ma Sap.vij.
cula dei maieſtatis. Ipſa ſapiētia dicta eſt. Cādor eſt enī lu vbi ſupra
cis eterne. Dicta ē ymago patris. Hinc capiamꝰ ſilitudinē:
vt īueniamus coeua ex quibꝰ intelligamꝰ coeterna. O arria-
ne ſi īuenero genitorē nō precedere tꝑaliter illud qđ genuit:
ſi genitū nō eſſe minorē tꝑe illo a q gñatus eſt: iuſtū eſt vt cō-
cedas mihi poſſe iſta coeterna īuenire in creatore: qñ coeua
in creatura īueniri potuerūt. Iam quidē aliqbus fratribus F
hoc occurrere puto. Nā ꝑuenerūt aliq ex quo dixi. Cādor ē
enī lucis eterne. Ignis enī lucem fundit: lux ab igne fundit.
Quid a q exiſtat ſi qramus quotidie cū lucernā accēdimus
admonemur rei cuiuſdā iuiſibilis ⁊ ienarrabilis: vt lucerna
aliq intelligētie noſtre in iſta nocte ſeculi poſſit attēdi. Attē-
de eū qui lucernā accēdit. Nō accēſa lucerna nōdū eſt ignis
nondū eſt ⁊ fulgur q ab igne exit. Interrogo aūt ego et dico.
Fulgur ab igne exiſtit: an ignis a fulgure? Oīs aīa mihi re-
ſpōdet (voluit enī deꝰ inſeminare oī aīe initia intellectꝰ: ini-
tia ſapiētie.) Oīs mihi aīa reſpōdet ⁊ nemo dubitat qꝛ ſplen
dor ille de igne exiſtit: nō ignis de ſplēdore. Ponamꝰ ergo
ignē patrē illius ſplēdoris: qꝛ iā ꝓlocuti ſumus coeua nos q
rere: nō coeterna. Si lucernā accēdere cupio: nōdum eſt ibi
ignis: nōdū et ille ſplēdor. Mox aūt vt accēdero: ſimul cum
igne ⁊ ſplēdor exiſtit. Da mihi h̄ ignē ſine ſplēdore: ⁊ credo ti
bi patrē fuiſſe ſine filio. Attēdite. Dicta eſt vt tāta res potuit
a nobis dici. Dn̄o adiuuāte intētionē orōnis vr̄e ⁊ prepara-
tione3 cordis vr̄i excepiſtis: qꝫtum capere potuiſtis. Illa tn̄

ineffabilia ſunt. Nihil dignũ putetis dictuȝ: vel eo ipſo quo
coeuis coeterna cõparant̃: tpalia ſemp manẽtibꝰ: extingui-
bilia incõparabilibꝰ. Sed qꝛ dictꝰ eſt filius et ymago pris:
accipiamus ⁊ aliquã ſilitudinẽ hinc in rebus lõge differen-
tibus vt ꝓlocuti ſumꝰ. Imago exiſtit de ſpeculo hoĩs intuẽ-
tis ſpeculũ. Nõ nobis põt ſuffragari ad euidẽtiaȝ rei huius
quã explicare vtcũq̧ conamur. Etenĩ dicit̃ mihi. Ille q̃ at-
tendit ſpeculũ iam vtiq̧ erat: etiã natus erat. Exiſtit imago
vt aſpectoꝛ extiterit. Nã ille qui ĩſpicit erat: ⁊ anteq̧ accede-
ret ad ſpeculũ. Quid ergo inueniemus vñ poſſimus eruere ta-
lem ſilitudinẽ: ſicut eruimus de igne ⁊ ſplẽdoꝛe? Faciamus
hoc aĩo. Facile noſtis queadmodũ aq̃ coꝛpoꝛuȝ ſepe reddat
imagines. Hoc dicimꝰ: qñ quiſq̧ vel trãſit ſup aquã vel ſtat:
videt ibi imaginẽ ſuã. Ponamꝰ ergo aliq̃d ſup aquã natuȝ:
vel virgultũ aut herbã: nõne cũ imagine ſua naſcit̃? Mox vt
incipit exiſtere: ĩcipit cũ illo exiſtere imago eiꝰ: nõ precedit
naſcẽdo imaginẽ ſuam: nõ mihi oſtẽditur natũ eſſe aliq̃d ſup
aquã: ⁊ poſtea apparuiſſe imaginẽ eius: cũ illud ſine imagi-
ne prius nõ apparuiſſet: ſed naſcit̃ cũ imagine ſua: et tñ ima-
go ab illo: nõ illud ab imagine. Naſcit̃ ergo cũ imagine ſua:
et ſimul eſſe incipiũt virgultũ ⁊ imago eius. Nũquid nõ fate-
ris imaginẽ eſſe de illo virgulto: nõ virgultum de imagine?
Genitã ergo de virgulto illo ↄfiteris imaginẽ. Itaq̧ ⁊ gene-
rans ⁊ qđ genitũ eſt ſimul eẽ ceperũt. Ergo coeua ſũt: ſi ſem-
per virgultũ: ſemp ⁊ imago de virgulto. Qđ autẽ de alio eſt:
vtiq̧ natũ eſt. Poteſt ergo ſemp eſſe generãs: et ſemp cũ illo
qđ de illo natũ eſt. Ibi enĩ eſtuabamur: ibi laboꝛabamꝰ: quõ
intelligeret̃ ſempiterna natiuitas. Ergo filiꝰ dei ſm hoc di-
citur qđ pr̃ eſt qđ hȝ de q̃ ſit: non ſm q̄ pꝛioꝛ eſſet pr̃ ⁊ poſtea
filius. Semp pater: ſemp filiꝰ de patre. Et qꝛ quicq̃d de aliq̃
eſt: natuȝ eſt. Semp igit̃ filius natꝰ: ſemp pater: ſemp imago
de illo: quõ imago illa virgulti: ⁊ de virgulto nata ẽ: ⁊ ſi ſemp
virgultũ: ſemp nata eſſet ⁊ imago de virgulto. Non potuiſti
inuenire coeterna genita eternis genitoꝛibꝰ: et inueniſti co-
eua nata tpalibus gignẽtibꝰ. Intelligo coeternũ filiũ natuȝ
eterno gignẽti. Qđ enĩ eſt tpali coeuũ: hoc eſt eterno coeter-
G num. Hinc etiã eſt modicũ qđ aduertatis fratres ꝓpter blaſ-
phemias. Semp enĩ dicit̃. Ecce dediſti ſilitudines: ſed ſplẽ-
doꝛ q̃ fundit̃ de igne minꝰ lucet q̃ ipſe ignis: ⁊ imago virgul-
ti minꝰ vtiq̧ habet ꝓprietatẽ q̃ illud virgultũ vñ imago eſt.
Habẽt iſta ſilitudineȝ: ſed nõ habẽt oĩmodo eq̃litatẽ: quare
nõ videnť eſſe eiuſdẽ ſubſtãtie. Quid ḡ dicemus? Ecce intel-
lexi eternũ patreȝ: intellexi coeternũ filiũ. Tñ ſicut effuſum
ſplẽdoꝛẽ minꝰ lucẽtẽ igne: aut ſicut effuſam imaginẽ minus
q̃ virgultũ exiſtentẽ dicimus? Nõ. Sed eq̃litas oĩmoda eſt.
Nõ credo ait: qꝛ nõ inueniſti ſilitudinẽ: ſed credo aplõ: q̃ po-
Phil. ij. tuit videre qđ dixi. Ait enĩ. Non rapinã arbitratꝰ eſt eſſe eq̃-
lis deo. Eq̃litas oĩmodo cõiungit̃. Et q̃d dixit? Nõ rapinã
Quare? Qꝛ illud eſt rapina qđ alienũ eſt. Tñ ex iſtis duabꝰ
collationibꝰ et generibꝰ duobꝰ ſilitudinẽ foꝛtaſſis iuenimꝰ
in creatura: quõ intelligamꝰ filiũ coeternũ patri: et nequaq̧
minoꝛẽ. Sed nõ illud poſſumus iuenire in vno gñe ſilitudi-
nem. Iungamꝰ ambo genera: vnũ vñ ipſi dant ſilitudines:
et alterũ vñ nos dedimꝰ. Dederũt enĩȝ ſilitudines illi ex his
qui naſcunt̃ in tpe et ꝑcedunt̃ tẽpoꝛe ab eis a quibꝰ naſcunt̃:
ſicut hõ de hoĩe. Maioꝛ ille tpe pꝛioꝛ natꝰ: ſed tamẽ hõ ⁊ hõ:
id eſt eiuſdẽ ſubſtãtie. Hõ enĩ hoĩem generat: ⁊ equus equũ:
et pecus pecudẽ. Ad eandẽ ſubſtantiã generat iſta: ſed nõ ad
id tẽpus. Diuerſa ſunt tpa: ſed nõ ſunt diuerſa natura. Quid
ergo hic laudamus in iſta natiuitate? Certe eq̃litatẽ nature.
Quid aũt deeſt? Equalitas tẽpoꝛis. Teneamus hic vnũ qđ
laudat̃: id eſt eq̃litateȝ nature. In illo aũt gñe ſilitudinũ qđ
nos dedimꝰ de ſplẽdoꝛe ignis: ⁊ de imagine virgulti eq̃litatẽ
nature nõ iuenis: iuenis coeuitatẽ. Quid hic laudamꝰ? Co-
euitatẽ. Quid deeſt? Equalitas nature. Cõiunge q̃ laudas.
In creaturis enĩ deeſt aliq̃d qđ laudas: ĩ creatoꝛe deeſſe ni-
hil põt: qꝛ qđ inuenis in creatura: a creatoꝛe artifice ꝓceſſit.
Quid ergo in coeuis? Nõne hoc deo dandũ qđ ibi laudas?
Qđ autẽ deeſt nõ tribuẽduȝ maieſtati: in qua nullus defectꝰ
eſt. Ecce offero tibi genitis coeua gignẽtia. Laudas ibi co-
euitatẽ: ſed diſparilitatẽ reprehẽdis. Qđ reꝑhendis noli tri-
buere deo: qđ laudas tribue. Et tribuis illi ex iſto genere ſi-
militudinũ pro coeuitate coeternitatẽ: et coeternꝰ ſit natus
cũ eo a quo natus ſit. De alio autẽ ſimilitudinũ genere que ⁊

ipſa creatura dei eſt ⁊ dȝ laudare creatoꝛẽ: quid ibi laudas?
Equalitatẽ nature. Iam ꝓpter illã diſtinctionẽ dederas co-
eternitatẽ: da ꝓpter iſtã eq̃litateȝ: et ꝑfecta natiuitas eiuſdẽ
ſubſtãtie. Quid enĩ demẽtius fratres mei: q̃ vt in aliq̃ laudẽ
creaturã qđ nõ ſit in creatoꝛe? Laudo in hoĩe equalitatẽ na-
ture: ⁊ nõ credo in eo q̃ fecit hominẽ? Qđ de hoĩe natũ eſt hõ
eſt: ⁊ quod de deo natũ eſt non id erit qđ ille de quo natũ eſt?
Laudẽt ergo creatoꝛẽ oĩa opera ſua. Inuenio hic coeuũ: co-
gnoſco ibi coeternũ. Hic eq̃litatẽ inuenio nature: ibi intelli-
go equalitatẽ ſubſtãtie. Totũ ergo ibi. qđ hic ex partibꝰ ſin-
gulis ⁊ rebꝰ ſingulis iuenit̃. Totũ ergo ſimul ⁊ nõ hoc ſoluȝ
qđ in creaturis totũ inuenio ibi: ſed tanq̧ in creatoꝛe: quãto
amplꝰ qđ hec viſibilia: illa iuiſibilia: hec tpalia: illa eterna
hec cõmutabilia: illa incõmutabilia: hec coꝛruptibilia: illa
incoꝛruptibilia. Poſtremo in hoĩe ipſo ea q̃ inuenimꝰ hõ et
homo duo hoĩes ſunt: ibi pater ⁊ filiꝰ vnus deꝰ. Dño deo no- H
ſtro gr̃as ago ienarrabiles: q̄ ex hoc loco ſcrupuloſiſſimo et
laboꝛioſiſſimo ĩfirmitatẽ meã liberare dignatꝰ eſt: petẽtibꝰ
vobis. Ante oĩa tamẽ ſeruate hoc quicq̃d de creatura potui-
mus colligere: aut ſenſu coꝛpis: aut cogitatiõe animi: ienar-
rabiliter trãſcendere creatoꝛẽ. Sed vis illũ mẽte cõtingere:
purga mentẽ: purga coꝛ tuũ. Mundũ fac oculũ: vñ illud q̃c-
quid eſt poſſit attingi. Mundũ fac oculũ coꝛdis. Beati enĩȝ Mat. v.
mũdo coꝛde: qñ ipſi deũ videbũt. Non autẽ mũdato coꝛde:
quid potuit miſericoꝛdiꝰ ꝓcurari aut donari ab eo: niſi vt il-
lud verbũ de quo tãta et tã multa diximꝰ et nihil dignũ dixi-
mus: niſi vt illud verbũ per qđ facta ſunt oĩa fieret qđ nos ſu-
mus: vt attingere poſſimꝰ illud qđ nõ ſumus? Non enĩ deus
ſumꝰ: ſed poſſumus mẽte vl̃ coꝛdis acie iteriore videre deũ.
Peccatis acies nr̃e obtrite: obtuſe: ĩfirmitate deiecte cupiũt
videre: ſed in ſpe ſumꝰ in re nõdũ ſumus. Filii dei ſumꝰ. Hoc
ait iohãnes q̃ ait. In pꝛĩcipio erat verbũ et verbũ erat apud Johan. j.
deũ: ⁊ deꝰ erat verbũ: qui ſupra pectꝰ dñi diſcũbebat: q̃ ſecre- Joh. xiij.
ta iſta de ſinu illius coꝛdis hauriebat. Ipſe ait. Dilectiſſimi j. Joh. iij.
filij dei ſumꝰ: ⁊ nondũ apparuit q̃d erimus. Scimꝰ qꝛ cũ ap-
paruerit ſimiles ei erimꝰ: qñ videbimꝰ eũ ſicuti eſt. Hoc no-
bis ꝓmittit̃. Sed vt ꝑueniamus ſi nõduȝ poſſumꝰ verbũ vi-
dere dñi: audiamus verbũ carnẽ: qꝛ carnales facti ſumꝰ: au-
diamus verbũ carnẽ factũ. Ideo enĩ venit: iõ ſuſcepit infir-
mitatẽ noſtrã: vt poſſis firmã locutionẽ capere dei poꝛtãtis
infirmitatẽ tuã. Et vere dictũ eſt lac. Lac enĩ dat paruulis:
vt cibũ ſapiẽtie det maioꝛibꝰ. Lactare patiẽter: vt auide pa-
ſcharis. Quõ enĩ fit etiã lac quo lactãtur ĩfantes? Nõne eſca
erat in mẽſa? Sed iualidus ẽ infans ad comedẽdã eſcã: q̃ in
mẽſa eſt. Quid facit mulier? Incarnat eſcam: ⁊ cõficit lac de
ipſa. Cõficit nobis qđ capere poſſimꝰ. Sic verbũ caro factũ
eſt: vt lacte puuli nutriremur: q̃ ad cibũ quidẽ eramus infan-
tes. Verũ hoc itereſt: qꝛ quãdo cibum mater ĩcarnatũ lac fa-
cit: cibꝰ in lac cõuertit̃. Incõmutabiliter autẽ manẽs verbũ
carnẽ aſſumpſit: vt eẽt quodãmõ ↄtextũ. Quid eſt: nõ coꝛru-
pit? Nõ cõmutauit vt per habitũ tuũ tibi loq̃ret̃: nõ in hoĩeȝ
trãſmutatꝰ atq̧ cõuerſus. Incõuertibilis enĩ ⁊ incõmutabi-
lis ⁊ oĩno iuiolabilis manẽs: factꝰ eſt qđ tu ad te: qđ ipſe ad
patrẽ. Ipſe enĩȝ infirmis q̃d dicit vt poſſint recuperato viſu
verbũ ex aliq̃ ꝑte attingere: per qđ facta ſunt oĩa? Venite ad
me oẽs q̃ laboꝛatis ⁊ onerati eſtis: ⁊ ego reficiã vos. Tollite Mat. xj.
iugũ meũ ſup vos: ⁊ diſcite a me qꝛ mitis ſum ⁊ hũilis coꝛde.
Quid mgr̃ filiꝰ dei: ſapiẽtia dei p̃ quẽ facta ſunt oĩa ↄcionat̃?
Vocat humanũ genꝰ et dicit. Venite ad me oẽs q̃ laboꝛatis
et diſcite a me. Putabas foꝛte dicturã ſapiẽtiaȝ dei. Diſcite
quõ celos feci ⁊ aſtra: Oĩa etiã in me anteq̧ fierẽt numerata
erãt: quõ in virtute rationũ incõmutabiliũ etiã capilli veſtri Mat. x.
numerati ſunt. Hec putabas et talia eẽ dicturam? Nõ. Sed
prius illud. Qm̃ mitis ſum ⁊ hũilis coꝛde. Ecce qđ capiatis:
videte fratres: certe parũ eſt. Ad magna nos tẽdimus: paruũ
capiamꝰ: ⁊ magni erimus. Vis capere celſitudinẽ dei: cape
prius humilitatẽ dei. Dignare eẽ humilis ꝓpter te: qꝛ deus
dignatꝰ eſt hũilis eſſe ꝓpter eũdem te: nõ enĩ ꝓpter ſe. Cape
ergo humilitatẽ xp̃i: diſce hũilis eſſe: noli ſupbire. Cõfitere
infirmitatẽ tuã: iace paciẽter ante medicũ. Cũ ceperis hũi-
litatẽ eiꝰ: ſurgis cũ illo: nõ q̃ſi ⁊ ipſe ſurgat ſm qđ verbũ eſt:
ſed tu potiꝰ vt magis magiſq̧ a te capiat̃. Intelligebas pri-
mo titubãter atq̧ heſitãter: itelligis poſtea certiꝰ et clarius.
Nõ ille creſcit: ſed tu ꝓficis: et quaſi tecũ videt̃ ſurgere. Sic

eſt fratres. Credite preceptis dei: ⁊ facite illa: ⁊ donabit vobis robur intelligẽtie. Non preſumatis ⁊ quaſi anteponatis ſcientiã precepto dei: ne īferiores nõ ſolidiores remaneatis. Arborẽ attẽdite. Petit ima prius vt ſurſuz excreſcat. Figit radicẽ in humili vt verticẽ tendat ad celũ. Nũquid nitit̃ niſi ab humilitate tua? Itez ſine charitate: ſine hũilitate vis excelſa cõprehẽdere: ſine radice auras petis. Ruina ē iſta: nõ incrementũ. Habitante chriſto per fidẽ in cordibus veſtris in charitate radicamini atq̃ fundamini: vt īpleamini in omnem plenitudinem dei.

¶ De eo qd̃ ſcriptũ eſt in euãgelio ſm eundẽ. In mundo erat et mũdus per ip̃m factꝰ eſt: ⁊ mũdus eũ non cognouit. Sermo. xxxix. In quo nos admonet patos eē ad expectãdũ nouiſſima ⁊ cetera

A Dominꝰ noſter ieſus xp̃s ⁊ venit ad hoīes ⁊ abſceſſit ab hoībus: ⁊ vẽturus ē ad hoīes. Et tñ hic erat qñ venit: nec receſſit qñ abſceſſit: et ad eos vẽturꝰ eſt quibꝰ dixit. Ecce ego vobiſcũ ſum oībus diebus vſq̃ ad cõſummationez ſeculi. (Matthei xxviij.) Scd̃m formã q̃ ſerui quã ſuſcepit pro nobis: quodã tp̃e natꝰ eſt: occiſus eſt et reſurrexit: (Rom. vj.) et iã non morit̃: nec mors illi vltra dñabit̃. Scd̃m diuinitatẽ autẽ qua eq̃lis eſt patri: [in hoc mũdo erat: ⁊ mundus p ip̃m factꝰ eſt: ⁊ mũdus ip̃m nõ cognouit.] (Joh.j.) De h̃ audiſtis mõ euãgeliũ qd̃ monuerit nos vł admonuerit: cautos nos faciẽs: et volẽs eſſe expeditos et patos ad expectãdum nouiſſima: vt poſt nouiſſima q̃ ſunt in h̃ ſeculo metuenda ſuccedat requies q̃ nõ habet finẽ: beati q̃ pticipes facti fuerint. Erũt autẽ tũc ſecuri: q̃ mõ nõ ſunt ſecuri: et iterũ tũc timebũt: qui mõ timere nolũt. Ad hãc expectationẽ et ppter hãc ſpẽ xp̃iani facti ſumus. Nõne ſpes noſtra nõ eſt de ſeculo? Nõ amemꝰ ſeculuz. Ab amore ſeculi huiꝰ vocati ſumus: vt aliud ſeculũ ſperemꝰ et diligamꝰ. In hoc abſtinere nos debemꝰ: ab oībus illicitis cõcupiſcẽtijs: h̃ eſt lũbos accinctos hr̃e debemus: ⁊ feruere et lucere ī opibus bonis: hoc eſt lucernas ardẽtes in manibꝰ hr̃e. (Mat.v.) Dixit eni ip̃e dñs diſcipulis ſuis alio loco euãgelij. Nemo accẽdit lucernã ⁊ ponit eã ſub modio: ſed ſup cãdelabrũ: vt luceat oībus q̃ in domo ſunt. Et vt oſtenderet vñ dicebat: (vbi ſupra) ſubiecit ⁊ ait. Sic luceat lux vr̃a corã hoībus vt videãt bona facta vr̃a: et glorificẽt patrẽ veſtrum q̃ in celis eſt. Ideo lumbos nr̃os accinctos eſſe voluit et lucernas ardẽtes. Quid eſt lũbos accinctos? Declina a malo. Quid eſt lucere? Quid eſt lucernas ardẽtes hr̃e? Hoc eſt. Et fac bonũ. Quid eſt qd̃ adiunxit et ait. (Luce.xij.) Et vos ſimiles eſtote hoībus expectãtibꝰ dñm ſuũ quãdo reuertat̃ a nuptijs: niſi qd̃ in illo pſalmo ſequitur. Inq̃re pacẽ ⁊ pſeq̃re eã? Hec tria: hoc eſt abſtinẽtia a malo: et opatio boni: ⁊ ſpes p̄mij eterni cõmemorata ſunt in actibꝰ apoſtolorũ: vbi ſcriptũ eſt. Q2 docebat eos paulꝰ de ↄtinẽtia: (Act. xxiiij) que ē ſpes vite eterne. (Luce. xij.) Ad ↄtinentiã ptinet. Sint lũbi vr̃i accincti. Ad iuſticiã ptinet. Et lucerne ardẽtes. Ad expectationem dñi ptinet. Que ē ſpes vite eterne. Ergo declina a malo: hec eſt cõtinẽtia: hi ſunt lũbi accincti. Et fac bonũ: hec eſt iuſticia: he ſũt lucerne ardẽtes. Quere pacẽ et ſeq̃re eã: hec ē expectatio futuri ſeculi. Ergo ſil̃es eſtote hoībus expectãtibus dñm ſuũ: qñ veniat a nuptijs.

B Habẽtes autẽ iſta p̄cepta et pmiſſa: qd̃ querimꝰ in terra dies bonos: vbi eos inuenire non poſſumꝰ? Scio eni q2 eos q̃ritis qñ aut egrotatis: aut in tribulationibꝰ eſtis: q̃ abũdãt in h̃ ſeculo: qm̃ q̃ñ etas vergit ad finẽ: et ſenex plenꝰ eſt q̃relis ⁊ nullis gaudijs: īter oẽs tribulationes q̃bus cõterit̃ genꝰ humanũ nõ querũt hoīes niſi dies bonos: ⁊ vitã volũt lõgã quã hic hr̃e nõ poſſunt: q2 ⁊ lõga hoīs vita tãta breuitate cõſtringit̃ ad vniuerſi ſeculi illiꝰ latitudinẽ: q̃ſi ſi vna gutta ad vniuerſũ mare cõparet̃. Quid ergo eſt vita hoīs: etiã illa q̃ lõga dicit̃? Longã vitã dicũt q̃ in ſeculo iſto breuis eſt: ⁊ ſicut dixi: abundãt gemitꝰ vſq̃ ad decrepitã ſenectutẽ. Hoc totũ modicũ ⁊ breue eſt: ⁊ tñ quõ q̃ritur ab hoībus: quãta diligẽtia: quãto labore: quanta cura: quãta vigilantia: quãto ope querũt hoīes vt diu hic viuãt et ſeneſcãt? Ipſum aũt diu viuere: qd̃ eſt aliud niſi ad finẽ currere? Habuiſti heſternũ diẽ: hr̃e vis et craſtinũ diẽ. Sed cũ dies iſte trãſierit ⁊ craſtinꝰ: minus illuz habes. Ideo optas vt luceſcat dies: vt ppinquet tibi q̃ tu nõ vis puenire. Exhibes aliquã ſolẽnitatẽ amicis tuis: audis ibi a bñ optãtibus: dicit̃ tibi: mł̃tos ãnos viuas: ⁊ veniat qd̃ illi dixerũt. Quid? Vt veniãt anni ⁊ anni: et nõ vis vt veniat finis annorũ. Studia tua cõtraria ſunt. Ambulare vis: ⁊ puenire nõ vis. Verũtamẽ vt dixi ſi tãta cura ī eſt hoībus vt quotidianis magnis ppetuiſq̃ laboribꝰ cupiãt vt tardiꝰ moriant̃: quãta cura agẽdum eſt vt nunq̃ moriant̃? Inde nemo vult cogitare. Quotidie q̃runt̃ in iſto ſeculo dies boni vbi nõ īueniunt̃: ⁊ nẽo vult ſic viuere vt illuc pueniat vbi īueniunt̃. Ideo eadẽ ſcriptura admonet ⁊ dicit. Quis eſt hõ qui vult vitã: ⁊ diligit dies videre bonos? (Ps. xxxiij.) Sic īterrogauit ſcriptura vt ſciret qd̃ illi reſpõderet̃: ſciens q̄ oẽs hoīes vitã quererẽt et dies bonos. Pro deſiderio ipſorũ īterrogauit: tanq̃ ſibi de oīm corde reſponderet̃. Ego volo. Sic dixit. Quis eſt hõ qui vult vitã ⁊ diligit dies videre bonos? Quẽadmoduz etiã iſta hora q̃ vobis loquor: cũ audiſtis me dixiſſe. Quis eſt hõ qui vult vitã: ⁊ diligit dies videre bonos: oẽs reſpõdiſtis in corde veſtro. Ego. Nã et ego q̃ vobiſcũ loquor: vitã volo ⁊ dies bonos. Qd̃ queritis vos: hoc q̃ro ⁊ ego. Quõ ſi aurũ nobis oībus eſſet neceſſariũ: ⁊ ego ad aurũ vna vobiſcũ puenire volẽs: ⁊ eſſet alicubi in agro veſtro in loco vr̃e poteſtatis ſubdito: ⁊ viderẽ vos querẽtes aurũ: ⁊ dicerẽ vobis: qd̃ queritis: reſpõderetis mihi aurũ: ⁊ ego vobis dicerẽ: aurum q̃ritis ⁊ ego aurũ quero: qd̃ queritis ⁊ ego q̃ro: ſed nõ ibi queritis vbi poſſumꝰ inuenire. Ergo audite me: vbi poſſumus īuenire: vobis nõ tollo: locũ vobis oſtẽdo: īmo ſeq̃mur oẽs eũ q̃ nouit vbi ſit qd̃ q̃rimus. Sic ⁊ nũc: q2 deſideratis vitã et dies bonos: nõ poſſumꝰ vobis dicere: nolite deſiderare vitã et dies bonos: ſed illud dicimꝰ: nolite ⁊ hic q̃rere in h̃ ſeculo vitã ⁊ dies bonos: vbi boni eſſe nõ poſſunt. Nõne vita ipſa morti ſil̃is eſt? Dies autez ipſi pperãtes trãſeunt: q2 hodiernꝰ dies heſternuz excluſit. Craſtinꝰ iõ naſcit̃: vt excludat hodiernũ. Ipſi dies nõ ſtãt: tu q̃re cũ illis vis ſtare? Deſideriũ ergo veſtrũ q̄ vitã vultis et dies bonos: nõ ſolũ nõ reprimo: ſed etiã vehemẽtius accẽdo.

C Prorſus q̃rite vitã: q̃rite dies bonos: ſed vbi poſſunt inueniri: ibi querant̃. Vultis eni audire mecũ ↄſiliũ eius q̃ nouit vbi ſint dies boni: et vbi ſit vita? Audite nõ a me: ſed mecũ ſimul. Ait eni nobis quidã. Venite filij audite me: ⁊ ↄcurramus ⁊ ſtemꝰ: ⁊ aures erigamus: ⁊ corde itelligamus patrẽ qui ait. (vbi ſupra.) Venite filij audite me: timorem dñi docebo vos. Et quã rem vult docere: ⁊ cui rei vtilis eſt timor dñi. Sequitur. Quis ē hõ qui vult vitã ⁊ diligit dies videre bonos? Reſpõdemus oẽs. Nos volumꝰ. Quid ſequit̃ audiamus. Cohibe linguã tuam a malo: ⁊ labia tua ne loquant̃ dolũ. Modo dic. Ego iãdudũ qñ dicebã. Quis eſt hõ qui vult vitã: et diligit dies videre bonos? oẽs reſpõdebamus. Ego. Heia rñdeat mihi aliq̃s. Ego. Ergo cohibe liguã tuã a malo: et labia tua ne loquantur dolũ. Dic mõ. Ergo dies bonos et vitã vis: cohibere linguã tuã nõ vis a malo: et labia tua ne loquãt̃ dolũ? Ad mercedẽ alacer: ad opus piger: ⁊ cũ nõ operãti redditur merces: vtinã in domo tua: vł operãti mercedẽ reddas. Nã ſcio q2 nõ operãti nõ reddis. Quare? Q2 nihil operãti: nihil debes. Et deus poſuit mercedẽ. Quã mercedẽ? Vitã ⁊ dies bonos q̃s oẽs deſideramꝰ: ad q̃s dies oẽs conamur venire. Promiſſaz mercedẽ daturꝰ eſt. Quã mercedẽ? Vitã ⁊ dies bonos. Et q̃ ſũt dies boni? Vita ſine fine: requies ſine labore. Magnã mercedẽ ppoſuit. In tãta ppoſita mercede: videamus qd̃ iuſſit. Iã eni mercede tante pollicitationis ⁊ amore mercedis accẽſi: paremꝰ iuſſioni eiꝰ vires nr̃as: latera: lacertos. Quaſi iuſſurus ē onera grandia nos portare: forte aliq̃d fodere: forte aliquã machinã erigere? Nõ iuſſit tibi rẽ laborioſam: ſz mẽbrũ qd̃ īter oīa mẽbra cito moues: ip̃m tibi precepit. Cohibe linguã tuã a malo. Nõ eſt labor erigere fabricam: ⁊ labor ē tenere linguã? Cohibe linguã tuã a malo. Noli loq̃ mẽdaciũ: noli loq̃ criminatiões: noli loq̃ calũnias: noli loq̃ falſa teſtimonia: noli loq̃ blaſphemias. Cohibe linguã tuã a malo. Vide quõ iraſceris: ſiq̃s de te male loquat̃. Quõ iraſceris alteri qñ de te male loquit̃: ſic iraſcere tibi qñ de altero male loq̃ris. Labia tua non loquant̃ dolũ. Qd̃ eſt intus in corde tuo: hoc dicat̃ foras. Nõ aliud pectus tegat: ⁊ aliud lingua pferat. Declina a malo et fac bonũ. Nã quõ dicturus ſum ei. Veſti nudũ: q̃ adhuc ſpoliare vult veſtitũ? Nã q̃ premit ciuẽ ſuum: quõ habet ſuſcipere peregrinũ? Ergo per ordinem: prius declina a malo ⁊ fac bonũ: prius accinge lũbos tuos: et tunc lucernã accende. (Luce.xij.) Et cũ hoc feceris: ſecuros expecta vitã et dies bonos: q̃re pacẽ et ſequere eã: et tunc bona

fronte dices domino. Feci qđ iuſſiſti: redde quod ꝓmiſiſti.

¶ De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm eundem de nathanael. Cum eſſes ſub arbore fici vidi te. Sermo.xl.

A Quod dictū audiuimus a dño ieſu chriſto natha-
nael: ſi bñ intelligamus: nõ ad ipm pertinet ſolū.
Ipſe quippe dñs ieſus ſub ficu vidit omne genus
humanū. Iſto enī loco itelligit per arborē fici ſi-
gnificaſſe peccatū. Nõ vbiq̄ hoc ſignificat: ſꝫ hoc loco vt di-
xi: ea ſcilicet ſignificãdi cõgruētia qua noſtis ꝑmū hominē
Geñ.iij. qñ peccauit: folijs ficulneis fuiſſe ſubtectū. His folijs enim
pudēda texerūt: quãdo de peccato ſuo erubuerūt: et q̄ deus
illis mēbra: ipſi ſibi pudēda fecerūt. Nõ enī erubeſcēdū eſt
de ope dei: ſed cõfuſionē preceſſit cã peccati. Si nõ preceſſiſ
ſet iniq̄tas: nūq̄ erubeſceret nuditas. Nudi enī erãt: ⁊ nõ cõ
fundebant. Nõ enī cõmiſerant vñ cõfunderent. Hoc autē q̄-
re dixi: vt per ficū intelligamꝰ ſignificatū eſſe pctm̄? Quid ē
ergo. Cū eſſes ſub ficu vidi te? Cū eſſes ſub peccato vidi te.
Et ad rē q̄ dē reſpiciēs geſtã: recordatꝰ eſt nathanael ſe fuiſ-
ſe ſub ficu: vbi nõ erat xp̄s. Nõ autē ibi erat ꝑſentia corꝑali.
Sciētia vero ſpiritali vbi nõ eſt? Et quõ ſciebat ſe ſolū fuiſſe
Joh.j. ſub ficu: vbi dñs chriſtꝰ nõ erat: dixit ei. [Cū eſſes ſub arbo-
re ficus vidi te.] Et agnouit in illo diuinitatē: ⁊ exclamauit.
[Tu es rex iſrael. Dñs ait. Quia dixi: vidi te cū eſſes ſub ar-
bore ficus idē miraris: maiora horū videbis.] Que ſunt iſta
maiora? [Et dixit. Videbis celū apertū: ⁊ angelos dei aſcē
dentes ⁊ deſcēdentes ſup filiū hoīs.] Recolamus veterē hi-
Geñ. ſtoriã cõſcriptã in libro ſancto: id eſt in geneſi. Qñ iacob ob-
xxviij. dormiuit lapidē ad caput poſuit: ⁊ in ſomnis vidit ſcalã a ter
ra pertingentē vſq̄ ad celū: et dñs incūbebat ſup eam. Ange
li aūt aſcēdebãt ⁊ deſcēdebãt per eã. Hoc vidit iacob. Som-
niū hoīs nõ ſcriberet: niſi magnū in illo aliq̄d figuraret. De-
niq̄ ipſe iacob q̄ intellexit q̄d viderit: poſuit ibi lapidē ⁊ per
fudit oleo. Nã agnoſcitis chriſma: agnoſcite ⁊ xp̄m. Ipſe eſt
Pſ.cxvij enī lapis quē reprobauerūt edificãtes: ipſe factꝰ eſt in caput
Mat.xxj. anguli. Ipſe eſt lapis de q̄ ipſe dixit. Quicūq̄ offenderit in
lapidē illū: cõquaſſabit: ſup quē vero venerit lapis ille: cõte-
ret eum. Offendit in iacentē: veniet autē ſup eum. Cū aūt ve-
nerit de alto iudicare viuos ⁊ mortuos: ve iudeis: q̄ cū iace
Joh.ix. ret hūiliter xp̄s: offenderūt in eū. Nõ eſt dicūt hõ iſte a deo:
Mar.xv. qui ſoluit ſabbatū. Si filiꝰ dei eſt deſcēdat de cruce. Inſane:
iacet lapis: et iõ rides. Sed cū rides: cecus es. Cū cecus es:
offendis. Cū offendis: conquaſſaris. Cū quaſſatꝰ fueris illo
mõ iacēte: poſtea veniēte deſup ꝯtereris. Ergo vnxit lapidē
B iacob. Nūquid idolū fecit? Significauit: nõ adorauit. Mo-
do autē iſtū nathanaelē attēdite: per cuiꝰ occaſionē dñs ie-
ſus exponere nobis voluit viſionē iacob. Noſtis q̄ in ſchola
xp̄i eruditi eſtis: iacob ipm eē et iſrael. Duo ſunt noīa: nã hõ
Geñ.xxv. vnꝰ fuit. Primū nomē iacob qñ natꝰ eſt accepit: qđ iterpre-
tatur ſupplãtator. Qñ autē illi gemini nati ſunt: prior natꝰ ē
frater eſau: ⁊ iuenta eſt manꝰ illius minoris: maioris ī pede.
xvj. de Ci- Tenebat pedē fratri ſuo ꝑcedēti naſcēdo: poſtea ⁊ ipſe ſecu-
ui dei.ca. tus eſt: et ꝓpter h̄ factū: q̄ plantã tenuit fratri ſuo appellatꝰ
xxxix. eſt iacob.i. ſupplãtator. Poſtea vo cū rediret de meſopota-
Geñ.xxxij mia: luctatꝰ eſt cū eo angelus ī via. Que virtꝰ cõpari põt an-
geli et hoīs? Ergo myſteriū eſt: q̄ ſacramētū eſt: ergo ꝓphe-
tia eſt: q̄ figura eſt: ergo itelligamꝰ. Videte enī etiã luctami
nis modū. Magna ſignificatio: vt ꝑualuiſſet hõ angelo. Te-
nuit illū: tñ ipſe hõ eū quē vicerat tenuit. Et ait illi. Nõ te di-
mittã: niſi bñdixeris mihi. Qñ victor a victo bñdicebat: xp̄s
figurabat. Angelus q̄ ille q̄ intelligit dñs ieſus: ait ad iacob
Iam nõ vocaberis iacob: ſꝫ erit nomē tuū iſrael: qđ eſt inter
pretatū: vidēs deū. Deinde tetigit neruū femoris eiꝰ: id eſt
latitudinē femoris ⁊ aruit ei: ⁊ factꝰ eſt claudꝰ iacob. Ipſe ē
ille victꝰ. Tãtum potuit victꝰ vt femur tãgeret: et claudū fa-
ceret. Ergo ſi volēs victꝰ eſt. Poteſtatē enī habuit ponēdi
Johã.x. virtutē ſuã: et poteſtatē habuit aſſumēdi eã: nõ iraſcit victꝰ:
qui nõ iraſcit crucifixus. Nã et bñdixit eū dicēs. Non voca
beris iacob: ſed iſrael. Tūc ſupplãtator factꝰ eſt: vidēs deū.
Et tetigit ſicut dixi: femur eius: et fecit eū claudicare. Attē-
de in iacob populū iudeorū in illa milia ſequētium ⁊ ꝑceden-
tiū iumētū dñi: qui iuncti aplīs adorabãt dñm ⁊ clamabãt.
Mar.xxj Oſanna filio dauid: bñdictꝰ q̄ venit in noīe dñi. Ecce iacob
benedictꝰ. Iam claudus in eis remãſit: quõ iudei ſunt. La-
titudo enī femoris: ſignificat multitudinē generis. De q̄bꝰ
pſalmus: cū gētes credituras ꝓpheraſſet dicēs. Populus Pſ.xvij.
quē nõ cognoui ſeruiuit mihi: ī auditu auris obediuit mihi.
Nõ ibi fui et auditꝰ ſum: affui ⁊ occiſus ſū. Ppl's quē nõ co-
gnoui ſeruiuit mihi: in auditu auris obediuit mihi. Igit fi-
des ex auditu: auditꝰ autē ꝑ verbū xp̄i. Et ſequit. Filij alie- Rom.x.
ni mētiti ſunt mihi: de iudeis. Filij alieni mentiti ſunt mihi:
filij alieni iueterauerūt: ⁊ claudicauerūt a ſemitis ſuis. Aſſi- C
gnaui vobis iacob: ⁊ bñdictū ⁊ claudū. Verū ex hac occaſio-
ne nõ eſt ꝑtereundū: qđ põt fortaſſe ſua ſpõte vr̃m aliquē cõ-
mouere. Quid ſibi vult qđ cõmutatū eſt nomē abrae aui hu-
ius iacob? Nã et ipſe abrã vocabat prius: et deꝰ mutauit illi
nomē ⁊ dixit. Nõ vocaberis abram ſed abraã. Ex illo nõ ē vo Geñ.xvij.
catꝰ abrã. Querite in ſcripturis: ⁊ videbitis ſuperiꝰ anteq̄ ac
ciperet aliõ nomē: nõ eſt vocatꝰ niſi abrã: poſtea q̄ accepit:
nõ eſt vocatꝰ niſi abraã. Iſte aūt iacob qñ accepit aliud no-
mē: eadē verba audiuit. Nõ vocaberis iacob ſꝫ iſrael. Queri- Geñ.xxxij
te ſcp̄turas ⁊ videte q̄ vtrūq̄ vocatꝰ eſt ſemꝑ: et iacob ⁊ iſrl'.
Accepto alio noīe abraã: nõ aliud ē vocatꝰ niſi abraã. Acce-
pto aūt alio noīe iacob: ⁊ iacob vocatꝰ ē ⁊ iſrl'. Nomē abrae ī
h̄ ſeculo explicãdū fuit. Hic eſt enī factꝰ pr̄ multarū gētiū: vñ
nomē accepit. Nomē autē iſrl' ad alterū ſeculū ꝑtinet: vbi vi-
demꝰ deū. Populꝰ aūt: ppl's xp̄ianꝰ in h̄ tp̄e: ⁊ iacob ē ⁊ iſrl'.
Iacob ī re: iſrael in ſpe. Supplãtator enī fratris dr̄ ppl's mi-
nor ppl'i maioris. Nūquid nos ſupplãtauimꝰ iudeos? Sed
ſupplãtatores dicimur illorū: q̄ nr̄i cã ſunt ſupplantati. Niſi
excecati eſſent: xp̄s nõ crucifigeret. Si xp̄s nõ crucifigeret:
ſanguis ille ꝑcioſus nõ funderet. Si ſanguis ille nõ fundere
tur: orbis terrarū nõ redimeret. Q̄ꝛ q̄ nobis ꝓfecit cecitas il-
lorū: iõ a minore frē maior ſupplãtatꝰ eſt: ⁊ appellatꝰ eſt mi-
nor ſupplãtator. Sꝫ q̄diu h̄? Veniet tēpus: veniet finis ſcl'i:
et credet totꝰ iſrl'. Nõ illi q̄ mõ ſunt: ſed filij ipſorū q̄ tūc erūt.
Nã mõ iſti ꝑ vias ſuas ambulãtes ibūt ad loca ſua: trãſibūt
ad dãnationē ꝑpetuã. Qñ aūt factꝰ fuerit vnꝰ ppl's totꝰ: fiet
illud qđ canimus. Saturabor dū manifeſtabit glr̄ia tua. Dū Pſ.xvj.
venerit ꝓmiſſio q̄ promittit: vt videamꝰ facie ad faciē. Mõ j.Cor.xiij.
videmꝰ ꝑ ſpeculū in enigmate et ex ꝑte: qñ autē vterq̄ ppl's
iã purgatꝰ: iã reſuſcitatꝰ: iã coronatꝰ: iã in imortalē formã et
in icorruptiōē ꝑpetuã ꝯmutatꝰ: videbit deū facie ad faciē:
et iã nõ erit iacob: ſed ſolus erit iſrael: tūc eum in ꝑſona huiꝰ
ſancti nathanael videbit dñs et dicet. Ecce vir iſraelita in q̄ Joh.j.
dolus non eſt. Quando audis. Ecce vir iſraelita: veniat tibi D
in mentē iſrael. Cū venerit in mentē tibi iſrael: veniat tibi in
mentē ſomniū illiꝰ: in quo ſomnio ſcalã vidit a terra vſq̄ ad Ge.xxviij
celū: deū ſup incūbentē: angelos dei aſcēdētes ⁊ deſcēdētes.
Hoc ſōniū vidit iacob. Poſt hoc aūt appellatꝰ eſt iſrl': id eſt
poſt paululū veniēs de meſopotamia ⁊ agēs iter. Si q̄ iacob
vidit ſcalã: q̄ eſt ⁊ iſrl' appellatꝰ. Eſt aūt et nathanael iſte ve- Joh.j.
re iſraelita in q̄ dolꝰ nõ eſt. Iõ cū miratꝰ eſſet q̄ dixit ei dñs.
Sub arbore fici vidi te: dixit ei. Maius his videbis. Et itē
dixit ſomniū iacob. Cui dixit? Ei quē appellauit iſraelitã: ī
quo dolꝰ non eſt. Quaſi q̄ diceret. Cuiꝰ noīe te appellaui: ip-
ſius ſōniū in te apparebit: noli feſtinare mirari: maiora horū
videbis. Videbis celū aptū: ⁊ ãgelos dei aſcēdētes ⁊ deſcē-
dētes ad filiū hoīs. Ecce q̄d vidit iacob. Ecce q̄re ꝑfudit la-
pidē oleo iacob. Ecce q̄re xp̄m ꝓphetã ſignificauit: et figu-
rauit iacob. Illud enī factū ꝓphetia erat. Nūc q̄d expectetis
noui: q̄d a me velitis audire itelligo. Dicã: ⁊ hoc breuiter: vt
dñs donat. Aſcēdentes et deſcēdētes angelos ad filiū hoīs.
Quõ ſi deſcēdūt ad illū hic ē: ſi aſcēdūt ad illū ſurſū eſt? Si
aūt ad illū aſcēdūt: ad illū deſcēdūt: ⁊ ſurſū eſt: ⁊ h̄ eſt. Nullo
pacto fieri põt vt ad illū aſcēdãt: ⁊ ad illū deſcēdãt: niſi ⁊ ibi
ſit q̄ aſcēdūt: ⁊ hic ſit q̄ deſcēdūt. Quõ ꝓbamꝰ ⁊ illic eū eſſe: ⁊
hic eū eē? Rñdeat nobis paulus: q̄ ꝑmo ſaulus. Exꝑtus ē il-
lud ipe qñ priꝰ erat ꝑſecutor: ⁊ poſtea factꝰ ē ꝑdicator. Priꝰ
iacob poſtea iſrl'. Qui erat ⁊ ipſe de gñe iſrael: de tribu bēia- Phil.iij.
min erat. In illo videamꝰ xp̄m ſurſum: xp̄m deorſum. Prio Actuū.ix.
ipſa dñi vox de celo h̄ oſtēdit. Saule ſaule q̄d me ꝑſequeris?
Nūquid paulus in celū aſcēderat? Nūquid paulus lapidē
ſaltē in celū miſerat? Chriſtianos ꝑſequebat: ipſos ligabat:
ipſos occidēdos trahebat: ipſos vbiq̄ latentes q̄rebat: ipſis
inuētis nulla rõne pepcit. Cui ait dñs xp̄s. Saule ſaule. Vñ
clamat? De celo. Ergo ſurſū eſt. Quid me ꝑſequeris? Ergo

deoꝛſuz eſt. Oīa et ſi breuiter vt potui expoſui charitati vr̄e.
Erogaui quod ad me pertinet: quod autez ad vos pertinet:
pauperes cogitate. Conuerſi.

¶ De cōuerſione aque in vinum. In euangelio ſm̄ eundē. Sermo.xlj. In quo principaliter ſuperbiam deteſtatur.

A Citis fratres. In chriſtū eni credētes didiciſtis:
et aſſidue etiā nos miniſterio nr̄o cōmendauimꝰ
vobis: qꝛ medicina tumoꝛis hoīs: hūilitas ē xp̄i.
Eccl.x. Nō eni periſſet hō: niſi ſupbiā ſuſcepiſſet. Initiū
eni (ſicut dicit ſcriptura) oīs peccati ſupbia. Cōtra iītia pec
cati: initiū iuſticie neceſſariū fuit. Si ergo oīs pc̄ti ſuperbia
initiū: vn̄ ſanaret̄ tumoꝛ ſupbie: niſi deꝰ dignaret̄ hūilis fie-
ri? Erubeſcat hō eſſe ſupbus: qm̄ factꝰ eſt humilis deus. Nā
qn̄ dicit̄ homini vt humiliet ſe: dedignatur: ⁊ vt velint hoīes
vindicari qn̄ ledunt̄: ſupbia facit. Cuz humiliari dedignant̄
vindicari volūt: qſi pena cuiuſq; ꝓdeſſe poſſit aliena. Ieſus ⁊
iniuriā paſſus: vīdicari vult: de aliena pena ſibi q̄rit medica
mentū: et acq̄rit grāde toꝛmētū. Ideo in oībus dn̄s xp̄s hu-
Joh.ij. miliari dignatꝰ eſt: p̄bēs nobis viā: ſi tn̄ dignemur ambula-
re per eā. Ecce inter cetera filiꝰ virginis venit ad nuptias: q
Gen.ij. cū apud patrē eſſet inſtituit nuptias. Quō facta ē prima mu-
lier ꝑ quā venit pc̄tm̄ de viro ſine femina: ſic vir per quē dele
tuz eſt pc̄tm̄ de femina ſine viro. Per illū ruimꝰ: per hūc ſur
gimus. Et q̄d in ipſis nuptijs fecit? De aqua vinū. Quid po
tentiꝰ? Qui poterat talia facere: dignatꝰ eſt īdigere. Qui fe-
cit de aqua vinū: potuit facere ⁊ de lapidibꝰ panē. Eadē po-
tentia erat. Sed tūc diabolus tētauit: iō xp̄s nō fecit. Scitꝭ
eni qꝛ quādo tētatꝰ eſt dn̄s xp̄s: ħ ei ſuggeſſit diabolus. Eſu
riuit eni: qꝛ ⁊ hoc dignatꝰ eſt: qꝛ et ħ ad humilitatē pertinuit.
Eſuriuit panis ſicut deficit via: ſicut vulnerata ē ſanitas: ſi-
cut moꝛtua ē vita. Cū ergo eſuriret vt noſtis: ait illi tentatoꝛ.
Mat.iiij. Si filiꝰ dei es: dic lapidibꝰ iſtis vt panes fiāt. Et rn̄dit tēta-
toꝛi: docens te reſpōdere tētatoꝛi. Ad ħ eni pugnat īperatoꝛ
vt milites diſcāt. Quid reſpondit? Nō in ſolo pane viuit hō:
ſed in omni v̄bo dei. Et nō fecit de lapidibꝰ panes: q vtiq; ſic
potuit facere ſicut de aq̄ vinū. Eiuſdē eni potētie ē facere de
lapide panē: ſed nō fecit vt volūtatē ꝯtēneret tētatoꝛis. Ali-
ter eni tētatoꝛ nō vincit̄ niſi contēnat̄. Et cū viciſſet diabolū
tentatoꝛē: venerūt angeli ⁊ miniſtrabāt ei. Qui ergo tm̄ pote-
rat: q̄re illud nō fecit: ⁊ hoc fecit? Lege īmo recole: quō audi
ſti qn̄ fecit ħ: id eſt de aqua vinū: Quid addidit euāgeliſta?
Joh.ij. Et crediderūt in eū diſcipuli eiꝰ. Nūquid tūc diabolus fue
rat creditꝰ? Qui ergo tāta potuit: eſuriuit: ſitiuit: fatigatꝰ
eſt: dormiuit: cōpꝛehēſus eſt: ceſus eſt: crucifixus ē: occiſus
eſt. Iſta eſt via. Ambula ꝑ humilitatē vt venias ad eternita-
tem. Deus xp̄s: patria eſt q̄ imus: hō xp̄s via ē qua imus: ad
illū imus: ꝑ illū imus. Quid timemꝰ ne erremus? Nō receſ-
ſit a patre: ⁊ venit ad nos. Vbera ſugebat: ⁊ mūdū ꝯtinebat.
Luce.ij. In p̄ſepi iacebat: angelos paſcebat. Deus et hō: idē deꝰ qui
hō: idē hō qui deꝰ. Sed nō vnde hō: inde deus: qꝛ verbū hō:
Joh.j. qꝛ verbū caro factū eſt: ⁊ deꝰ manēdo: et hoīs carnē aſſumē-
do: addēdo qđ nō erat: nō perdēdo qđ erat. Ergo et mō iam
paſſus ꝑ ipſaz hūilitatē: iā moꝛtuus: iā ſepultꝰ: iā reſurrexit:
B iam aſcēdit ī celū: ibi eſt ⁊ ſedet ad dexterā patris: ſed hic eſt
egēs in pauperibꝰ ſuis. Etiā heſterno die ħ cōmēdaui cha-
vbi ſupra ritati vr̄e: ꝓpter illud qđ dixit nathanaeli. Maius his vide-
bis. Dico autē vobis: videbitꝭ celū aptū: ⁊ angelos dei aſcē-
dentes ⁊ deſcēdētes ad filiū hoīs. Queſiuimꝰ quid eēt: ⁊ diu
locuti ſumꝰ. Nūquid ⁊ eadē hodie replicare debemus? Qui
affuerūt recoꝛdent̄. Breuiter tn̄ cōmemoꝛo. Nō diceret aſcē
dentes ad filiū hoīs niſi ſurſuz eēt: nō diceret deſcēdētes ni-
ſi deoꝛſū eſſet. Ipſe ſurſū. ipſe deoꝛſum. Surſuz in ſe: deoꝛſū
in ſuis. Surſū apud patrē: deoꝛſū in nobis. Vn̄ ⁊ vox illa ad
Actuū.ix. ſaulū. Saule ſaule q̄d me ꝑſequeris? Nō diceret. Saule ſau-
le: niſi qꝛ ſurſum erat. Surſū eū ſaulus nō ꝑſequebat̄. Nō di-
ceret q̄d me ꝑſequerꝭ: qꝛ ſurſū erat: niſi eēt ⁊ deoꝛſū. Timete
xp̄m ſurſum: agnoſcite deoꝛſū. Habe xp̄m ſurſum largientē:
hic agnoſce īdigentē. Hic paup eſt: ibi diues ē. Qꝛ hic pau-
Mat.xxv. per eſt xp̄s: ꝓ nobis: ipſe loquit̄. Eſuriui: ſitiui: nudꝰ fui: ho-
ſpes fui: ī carcere fui: ⁊ q̄buſdā dixit: miniſtraſtis mihi: q̄buſ
daz dixit: nō mihi miſtraſtis. Ecce ꝓbauimꝰ xp̄m pauperē:
xp̄m diuitē: q̄s neſcit? Et ħ ad ipſas diuitias ꝑtinebat: aquā

in vinū vertere. Si diues eſt q habet vinū: q̄lis diues eſt qui
facit vinū? Ergo diues et paup xp̄s. Tanq; deus diues: tan
q; hō paup. Iam ⁊ ipſe hō diues aſcēdit in celū: ſedet ad de-
xterā patris: adhuc tn̄ hic paup eſurit: ſitit: nudꝰ eſt. Tu q̄d
es? Diues an paup? Multi mihi dicūt: paup ſum: ⁊ verū di-
cunt. Agnoſco pauperē aliq̄d habentē: agnoſco ⁊ indigentē.
Sed hꝫ quidā multū auri ⁊ argēti. O ſi agnoſcat ſe pauperē.
Agnoſcit ſe pauperē: ſi agnoſcit iuxta ſe pauperē. Quid eni?
Quātū vis habeas q̄cunq; diues es: dei mēdicus es. Veni-
tur ad hoꝛā oꝛationis: et ibi te ꝓbo. Petis. Quō nō paup es
qui petis? Plus addo. Panē petis. An nō es dicturꝰ. Pa- Mat.vj.
nem nr̄m q̄tidianū da nobis? Qui panē q̄tidianū petis: pau-
per es an diues? Et tn̄ xp̄s dic̄ tibi. Da mihi ex eo qđ tibi de
di. Quid eni attuliſti qn̄ veniſti? Oīa q creaui: creatꝰ: hic in-
ueniſti: nihil attuliſti: nihil hinc tolles. De meo mihi q̄re nō
donas? Qꝛ tu plenꝰ es: ⁊ paup inanis eſt. Primoꝛdia vr̄a at
tendite: ambo nudi nati eſtis. Et tu ergo nudus natꝰ es. Multa
hic inueniſti. Nūquid tecū aliq̄d attuliſti? De meo q̄ro: da ⁊
reddo. Habuiſti me largitoꝛē: facito debitoꝛē: habeā te fene
ratoꝛez. Pauca mihi das: plura reddā. Terrena mihi das:
celeſtia reddā. Temporalia mihi das: eterna reſtituā. Te
ipſum tibi reddam: quando te mihi reddidero.

¶ De infirmo iacente ad piſcinam. In euāgelio ſm̄ eundem. Sermo.xlij.

R Ecētiſſima in auribꝰ nr̄is ſonuit euāgelica lectio: A
et ad cognoſcēdū quid ſibi vellēt q lecta ſunt fecit
attētos. Hoc de me expectari arbitroꝛ: ħ me ꝓ vi-
ribus expoſituꝝ dn̄o adiuuāte pollliceoꝛ. Procul
dubio eni nō fruſtra fiebāt illa miracula: et aliq̄d nob ꝓ eter-
na ſalute figurabāt. Nā ſalus coꝛpis q reddita ē hoī: quāti tē
poꝛis fuit? Que eſt eni vita vr̄a: dicit ſcriptura? Vapoꝛ inq̄t Jaco.iiij.
ad modicū apparēs: deīceps exterminabit̄. Qꝛ ergo illiꝰ hoīs
coꝛpi ad tp̄s reddita eſt ſanitas: reddita ē nōnulla diuturni-
tas vapoꝛi. Nō itaq; ꝓ magno illud habēdū eſt. Vana ſalus Pſ.lix.
hoīs. Et illud recolite fr̄es: illud ꝓpheticū ⁊ euāgelicū. Oīs Eſa.xl.
caro fenū: ⁊ oīs honoꝛ carnis vt flos feni: fenū aruit: flos de-
cidit: v̄bū dn̄i manet ī eternū. Verbū dn̄i etiā feno dat hono
rē: et honoꝛē nō trāſitoꝛiū. Dat eni ⁊ carni īmoꝛtalitatē. Sed
prius trāſit tribulatio vite huiꝰ: de q nobis p̄ſtat auxiliū cui
diximꝰ. Da nob auxiliuz de tribulatiōe. Tota q̄ppe iſta vita Pſ.lix.
intelligētibꝰ tribulatio ē. Sūt eni duo toꝛtoꝛes aīe: nō ſimul
toꝛquētes: ſꝫ cruciatu alternātes. Hoꝝ duoꝝ toꝛtoꝝ noīa ſūt
timoꝛ et doloꝛ. Qn̄ tibi bn̄ eſt times: qn̄ male ē doles. Seculi
huiꝰ quē nō decipit ꝓſperitas: nō frāgit aduerſitas? Tenē-
da eſt in ħ feno: ⁊ in diebꝰ feni via tutioꝛ: v̄bū dei. Cū eni di
ctū eſſet. Oīs caro fenū: ⁊ oīs glīa eiꝰ vt flos feni: fenū aruit:
flos decidit: qſi nos q̄ramꝰ q feno ſpes q floꝛi feni ſtabilitas:
ſed verbū inq̄t dn̄i manet in eternū. Et vn̄ inq̄s ad me verbū
dn̄i? Verbuz caro factū eſt: ⁊ habitauit in nobis. Verbū eni Joh.j.
dn̄i tibi dicit. Noli reſpuere ꝓmiſſuz meū: qꝛ nō reſpui fenū
tuū. Hoc ergo qđ nobis p̄ſtitit verbū dn̄i vt ad ip̄m nos tenere-
mus: ne cū floꝛe feni trāſiremꝰ: ħ ergo qđ nob p̄ſtitit vt ver-
bū caro fieret: ſuſcipiēs carnē nō mutatū ī carnē manēs ⁊ aſ-
ſumēs: manēs qđ erat: aſſumēs qđ n̄ erat: hoc ergo qđ nobis p̄-
ſtitit etiaz piſcina illa ſignificat. Breuit̄ dico. Aq̄ illa: iudai- B
cus pp̄l's erat: q̄nq; poꝛticus lex. Quinq; eni libꝛos ſcripſit
moyſes. Ergo aq̄ q̄nq; poꝛticibꝰ cingebat̄: ſicut ille ppl's le-
ge coercebat̄. Aque ꝑturbatio: ī illo pp̄lo eſt dn̄i paſſio. Qui
deſcēdebat ſanabat̄ nō niſi vnꝰ: qꝛ ipſa ē vnitas. Quibuſcūq;
iſta diſplicet xp̄i paſſio: ſupbi ſunt: nolūt deſcēdere: nō ſanā-
tur. Et ego inq̄s crediturꝰ ſū deū in carne: deū natū ex femi-
na: deū crucifixū flagellatū: moꝛtuū: vulneratū: ſepultū? Ab
ſit vt ħ credā de deo: īdignū eſt. Coꝛ loquat̄ nō ceruix. Sup-
bo videt̄ dn̄i hūilitas īdigna: iō a talibꝰ lōge ſit ſanitas. No
li te extollere: ſi vis ſanari deſcēde. Expaueſcere pietas de-
buit: ſi xp̄s in carne mutabil' diceret̄. Nūc aūt ꝯmendat tibi
veritas imutabilē xp̄m q̄ſtū attinet ad v̄bū. In p̄ncipio eni Joh.j.
erat verbū: ⁊ v̄bū erat apud deū: nō qđ ſonaret ⁊ tranſiret: qꝛ
deꝰ erat verbuz. Manet ergo incōmutabilis deꝰ tuus. O verax
pietas: manet deꝰ tuꝰ. Noli timere. Nō perit: et ꝑ ip̄m nec tu
peris. Manet: naſcit̄ ex femina: ſed ī carne. Verbū autē ⁊ ma-
trē fecit. Qui erat anteq; fieret: fec̄ ſibi ī q fieret. Infās fuit:
ſed in carne. Suxit: creuit: alimēta ſūpſit: ꝑ etates cucurrit:

ad iuuẽtã puenit:ſꝫ in carne. Fatigatꝰ dormiuit:ſed ĩ carne.
Eſuriẽ ſitimqꝫ paſſus eſt:ſed in carne. Cõprehẽſus:ligatꝰ:
flagellatus: cõtumelijs affectus: poſtremo crucifixus:occi-
ſus:ſed ĩ carne. Quid expaueſcis? Verbũ dñi manet in eter-
num. Qui reſpuit iſtã dei humilitatẽ: nõ vult ſibi a mortife-
ro tumore ſupbie ſanitatẽ. Preſtitit ergo dñs ieſus xp̃s per
carnẽ ſuã carni nr̃e ſpem. Suſcepit enĩ qđ noueramꝰ in hac
terra qđ hic abũdabat:naſci ⁊ mori. Naſci ⁊ mori hic abũda
bat:reſurgere et in eternũ viuere nõ hic erat. Inuenit hic vi-
les merces terreſtres: attulit pegrinas celeſtes. Si expaue-
ſcis mortẽ:ama reſurrectionẽ. Dedit tibi auxiliũ de tribula-
tione ſua: nã vana remanſerat ſalus tua. Salutẽ itaqꝫ in hoc
mũdo peregrinã:ħ eſt ſempiternã fratres agnoſcamꝰ et dili
gamus:et in ħ mũdo tanqꝫ pegrini viuamꝰ. Trãſire nos co-
gitemus:⁊ minꝰ peccabimꝰ. Agamus potiꝰ deo grãs:qꝛ hu-
ius vite vltimũ diẽ et breuẽ eſſe voluit ⁊ incertũ. A prima in-
fantia vſqꝫ ad decrepitã ſenectutẽ:ſpaciũ breue eſt. Qz tam-
diu vixerat qđ pfuiſſet ei ſi adã hodie mortuus eſſet? Quid
diu eſt:vbi finis eſt? Heſternũ diẽ nemo reuocat:hodiernꝰ
craſtino vrgeť vt trãſeat. Ipſo paruo ſpacio bñ viuamꝰ: vt il
lo eamus vñ nõ trãſeamus. Et mõ cũ loqͥmur vtiqꝫ trãſimꝰ.
Verba currũt:⁊ hore volãt. ſic etas noſtra: ſic actꝰ noſtri: ſic
honores noſtri: ſic miſeria noſtra: ſic iſta felicitas nr̃a. Totũ
tranſit ſed nõ expaueſcamus. Verbũ domini manet in eter-
num. Conuerſi ad dominum.

¶ De eo qđ ſcriptũ eſt in euãgelio ẜm eundẽ. Si ego teſtimoniũ perhibeo de me ⁊c̃. Sermo.xliij. Singulariter etiã declarat cõcupiſcentiã carnis aduerſus ſpiritum et cetera.

A
Joh.v. Audiuimus verba ſancti euangelij: et hoc põt ali-
quem pmonere qđ ait dñs ieſus. [Si ego teſtimo
niũ phibeo de me: teſtimoniũ meũ non eſt verũ.]
Quõ ergo nõ eſt verũ teſtimoniũ veritatis? Nõne
Joh.xiiij. ipſe eſt q̃ dixit. Ego ſum via ⁊ veritas et vita? Profecto enĩ
nõ vult credere niſi falſitati:q̃ nõ eligit credere ỽitati. Dictũ
eſt ḡ hoc ẜm ipſos: vt ſic ĩtelligas: ⁊ ex his ỽbis hũc ſenſum
cõcipias. Si ḡ teſtimoniũ phibeo de me: teſtimoniũ meum
nõ eſt verũ:id eſt ſicut putatis. Ille enĩ nouerat verũ eẽ de ſe
teſtimoniũ ſuum:ſed pp̃ter ĩfirmos: pp̃ter ĩcredulos: pp̃ter
nõ intelligẽtes ſol lucernas q̃rebat. Fulgorẽ q̃ppe ſolis: lip-
pitudo eorũ ferre nõ poterat. Ideo q̃ſitus eſt iohãnes q̃ teſti-
moniũ phiberet veritati: et audiſtis q̃d ait. [Vos miſiſtiſ ad
iohãnẽ. Ille erat lucerna ardẽs et lucẽs: ⁊ vos voluiſtiſ exul-
tare ad horã in lumine eiꝰ.] Lucerna iſta ad illorũ ꝯfuſionẽ
ps̃.cxxxj. parata eſt: qꝛ de ħ dictũ eſt ante tm̃ tẽpus in pſalmis. Para-
ui lucernã xp̃o meo. Vt q̃d lucernã ſoli? Vt inimicos eiꝰ in-
duã ꝯfuſionẽ: ſup ip̃m autẽ efflorebit ſanctificatio mea. De-
niqꝫ hinc ſunt cõfuſi quodã loco per ip̃m iohãnẽ: qñ dixerũt
Mat.xxj. dño iudei. In q̃ poteſtate iſta facis? Dic nobis. Quibꝰ reſpõ
dit. Dicite mihi ⁊ vos. Baptiſmũ iohãnis de celo ẽ an ex ho
minibꝰ? Audierũt ⁊ tacuerũt. Cogitauerũt enĩ apud ſe cito.
Si dixerimꝰ ab hoĩbus lapidat nos pp̃ls: qꝛ pphetã habẽt
iohãnẽ. Si dixerimꝰ de celo: dicturꝰ eſt nobis. Quare ḡ non
credidiſtis ei? Qꝛ iohãnes phibebat xp̃o teſtimoniũ. Angu
ſtati in cordibꝰ ſuis q̃ſtionibꝰ ſuis: ⁊ illaqueati laqueis ſuis:
reſpõderũt. Neſcimꝰ. Que potuit alia vox eẽ tenebrarũ? Re
ctũ eſt quidẽ hoĩ: vt qñ neſcit: dicat. Neſcio. Qñ aũt ſcit ⁊ di-
cit. Neſcio: teſtis eſt cõtra ſe. Vtiqꝫ nouerãt excellẽtiã iohã-
nis: et qꝛ de celo erat baptiſmũ eiꝰ: ſed nolebãt acq̃eſcere cui
teſtimoniũ phibuit iohãnes. At vbi dixerũt. Neſcimꝰ: reſpõ
dit eis ieſus. Nec ego dicã vobis in qua poteſtate iſta facio.
ps̃.cxxxj. Et cõfuſi ſũt: ⁊ impletũ eſt. Paraui lucernã xp̃o meo: vt ini
micos eiꝰ induã ꝯfuſione. Martyres nõne teſtes ſunt xp̃i: ⁊
teſtimoniũ phibẽt ỽitati? Sed ſi diligẽtiꝰ cogitemꝰ: qñ illi
martyres phibent teſtioniũ: ipſe ſibi phibet teſtioniũ. Ipſe
enĩ habitat ĩ martyribꝰ: vt phibeãt teſtimoniũ ỽitati. Audi
ij.Cor.xiij vnũ ex martyribꝰ: ip̃m apl̃m paulũ. Nũq̃d experimẽtũ vultis
accipe eiꝰ q̃ in me loquiť xp̃s? Dũ phibet ḡ teſtimoniũ iohã-
nes: xp̃s ſibi phibet teſtimoniũ q̃ habitat ĩ iohãne. Perhi-
beat teſtioniũ petrus: phibeat paulꝰ: phibeant ceteri apl̃i:
perhibeat ſtephanꝰ: ipſe ſibi phibet teſtimoniũ q̃ habitat in
oĩbus. Ipſe enĩ ſine illis deꝰ eſt: illi ſine illo q̃d ſunt? De ipſo
Ps̃.lxvij dictũ eſt. Aſcẽdit in altũ: captiuauit captiuitatẽ: dedit dona
hoĩbus. Quid ẽ captiuauit captiuitatẽ? Vicit mortẽ. Quid Ephe.iiij
eſt captiuauit captiuitatẽ? Mortẽ pcurauit diabolꝰ: et ipſe
diabolus de morte xp̃i eſt captiuatꝰ. Aſcendit in altũ. Quid
altiꝰ celo? Nouimus euidẽter ⁊ ante oculos diſcipulorũ ſuo- Actuũ.j.
rum aſcẽdit in celũ. Hoc ſcimꝰ: hoc credimꝰ: ħ fatemur. De-
dit dona hoĩbus. Que dona? Spiritum ſanctũ. Qui tale dat
donũ: q̃lis ipſe eſt? Magna eſt autẽ miſericordia dei. Donũ
dat eq̃le ſibi: qꝛ donũ eiꝰ ſpũs ſanctꝰ eſt: ⁊ vnꝰ deus tota trini
tas: pr̃ et filiꝰ et ſpũs ſanctꝰ. Quid nobis pſtitit ſpũs ſanctꝰ?
Apl̃m audi. Charitas dei inq̃t diffuſa ẽ in cordibꝰ nr̃is. Vñ Rom̃.v.
tibi o mẽdice charitas dei diffuſa eſt ĩ corde tuo? Quid aut
in quo charitas dei diffuſa eſt in corde hũano? Habemꝰ inq̃t ij.Cor.iiij
theſaurũ iſtũ ĩ vaſis fictilibꝰ. Quare ĩ vaſis fictilibꝰ? Vt emi
nẽtia ỽtutis ſit dei. Deniqꝫ cũ dixiſſet. Charitas dei diffuſa
eſt ĩ cordibꝰ nr̃is: ne putaret q̃ſqꝫ a ſe ſibi eſſe qđ diligit deũ:
cõtinuo addidit. Per ſpiritũ ſanctũ q̃ datus ẽ nobis. Vt er- Rom̃.v.
go ames deũ: habitet in te deꝰ: ⁊ amet ſe de te: id eſt ad amo- C
rem ſuũ moueat te: accẽdat te: illuminet te: excitet te. Lucta
eſt enĩ in iſto corpe. Q̃diu viuimꝰ pugnamꝰ: q̃diu pugna-
mus piclitamur. Sꝫ in his oĩbus ſuperamꝰ: p eũ qui dilexit Rom̃.viij
nos. Pugnã noſtrã mõ cum apl̃s legereť audiuimꝰ. Oĩs in- Gal.v.
quit lex ĩ vno ſermo impleť: in eo qđ diligis primũ tuũ ſicut
teip̃m. Iſta dilectio de ſpiritu ſctõ eſt. Diligis primũ tuũ ſi-
cut teip̃m. priꝰ vide ſi iã noſti diligere teip̃m: et cõmitto tibi
proximũ quẽ diligis ſicut teip̃m. Si autẽ nõdũ noſti dilige-
re te: timeo ne decipias primũ ſicut te. Si enĩ amas iniq̃tatẽ
nõ diligis te. Pſalmꝰ teſtiſ eſt. Qui aũt diligit iniq̃tatẽ: odit
aĩam ſuã. Si autẽ odiſti aĩaꝫ tuã: q̃d tibi pdeſt qꝛ diligiſ car- Pſal.x.
nẽ tuã? Si odiſti aĩam tuã et diligis carnẽ tuã: reſurgit caro
tua: ſꝫ vt torqueať aĩa tua. Ergo prius aĩa diligẽda eſt q̃ deo
ſubdẽda eſt: vt ordinẽ ſuũ ſeruitꝰ iſta cuſtodiat: aĩa deo: aĩe
caro. Vis ſuiat caro tua aĩe tue? Deo ſeruiat aĩa tua. Debes
regi vt poſſis regere. Nã lucta iſta tã piculoſa ẽ: vt ſi dimiſe-
rit rector ruina ſequať. Que lucta? Si autẽ mordetis ⁊ come Gal.v.
ditis iuicẽ: videte ne ab iuicẽ ꝯſummamini. Dico autẽ ſpiri-
tu ambulate ⁊ cõcupiſcẽtias carnis ne pfeceritis. Dico autẽ
ſpiritu ambulate: ⁊ cõcupiſcẽtias carnis: nõ dixit nõ habue-
ritis: neqꝫ ħ dixit: ne feceritis: ſꝫ ne pfeceritis. Quid ſit autẽ
hoc adiuuãte dño dicã vt potero: adeſte vt ĩtelligatiſ: ſi ſpiri
tu ambulatis. Dico aũt ſpũ ambulate: ⁊ ꝯcupiſcẽtias carnis
ne pfeceritis. Sequiť: ne forte aliq̃d in ħ qđ hic obſcurũ eſt:
in eiꝰ ſequẽtibꝰ verbis faciliꝰ poſſit ĩtelligi. Dixi enĩ nõ fru-
ſtra apl̃m noluiſſe dicere. Cõcupiſcẽtias carnis ne feceritiſ:
ſed dixiſſe: cõcupiſcẽtias carnis ne pfeceritis: ipſam nobis
luctã ppoſuit. In ħ prelio verſamur: ſi deo militamꝰ. Quid
ergo ſequiť? Caro enĩ ꝯcupiſcit aduerſus ſpiritũ ſpũs aduer
ſus carnẽ. Hec enĩ ſibi iuicẽ verſanť: vt nõ ea q̃ vultiſ faciatiſ.
Hoc ſi nõ intelligať: piculoſiſſime audiť: iõ ſollicitꝰ ne male
hoĩes intelligẽdo pereãt: ſuſcepi hec ỽba apl̃i adiuuãte dño
exponere vr̃e charitati. Vacat nobis: matutina cepimꝰ: ho-
ra prãdij nõ vrget: ad iſtũ diẽ: id eſt ſabbatũ maxime hi aſſo
lent cõuenire: q̃ eſuriũt verbũ dei. Audite: attẽdite: dicã quã C
tum potero diligenter. Quid eſt ħ ergo qđ dixi. Periculoſe
audiť: ſi nõ ĩtelligať? Multi cõcupiſcẽtijs carnalibꝰ ⁊ dãna-
bilibus victi: cõmittũt queqꝫ facinora atqꝫ flagicia: ⁊ ĩmun-
dicijs tã peſſimis volutanť: q̃ turpe eſt etiã dicere: ⁊ dicũt ſi-
bi iſta verba apl̃i. Vide q̃d dixit apl̃us. Vt nõ ea q̃ vultis fa- Rom̃.vij.
ciatis. Nolo facere: cogor: ꝯpellor: vincor: facio q̃ nolo: ſicut
ait apl̃s. Qꝛ caro cõcupiſcit aduerſus ſpm̃: ſpũs autẽ aduer- Gal.v.
ſus carnẽ: vt nõ illa q̃ vultis faciatis. Videtis q̃ꝫ piculoſe au-
diť: ſi nõ intelligať. Videtis quẽadmodũ ptineat ad officiũ
paſtoris optos fõtes apire: ⁊ aquã purã inopiã ſitiẽtibꝰ oui-
bus miĩſtrare. Noli ḡ vinci qñ pugnas. Videte q̃le bellũ pro
poſuit: q̃lẽ pugnã: q̃leꝫ rixã itus itra teip̃m. Caro cõcupiſcit
aduerſus ſpm̃. Si non cõcupiſcit ⁊ ſpũs aduerſus carnẽ: fac
adulteriũ. Si autẽ ſpũs cõcupiſcit aduerſus carnẽ: luctã vi-
deo: victũ nõ video. Pugna ẽ: cõcupiſcit caro aduerſus ſpi-
ritũ: delectat adulteriũ. Fateor qꝛ delectat. Sꝫ ſpũs cõcupi-
ſcit aduerſus carnẽ: vt certe nõ vincať a carne. Adulteriũ te-
nebras q̃rit: caſtitas lucẽ deſiderat. Quõ vis innoteſcere ſic
viue. Quõ vis hoĩbus ĩnoteſcere: etiaꝫ p̃ter oculos hoĩm ſic
viue: qm̃ q̃ fecit te ⁊ in tenebris videt te. Quare laudať caſti-
tas publice ab oĩbus? Quare nõ laudãt adulteriũ nec adul-
teri? Qui ḡ querit veritatẽ: venit ad lucẽ. Sꝫ delectat ⁊ adul Joh.iij.

teriũ: ꝯtradicat̃: reſiſtat̃: repugnet̃. Nõ enĩ nõ habes vñ pu-
gnes. Deus tuus in te eſt: ſpũs bon⁹ datus eſt tibi. Et tñ per
mittit̃ ipſa caro cõcupiſcere aduerſus ſpiritũ: ſuggeſtionib⁹
Rom. vj. prauis. Fiat qđ ait apl's. Nõ regnet pctm̃ in vr̃o mortali cor
pore. Nõ dixit. Nõ ſit. Jam eſt ibi. Qđ ideo pctm̃ vocat̃: q2
merito peccati cõtigit. Non enĩ in ꝑadiſo caro cõcupiſcebat
aduerſus ſpiritũ: aut erat ibi iſta pugna vbi pax erat ſola: ſ3
facta tranſgreſſione poſtea ꝙ hõ noluit ſeruire deo ⁊ donat⁹
eſt ſibi: nec ſic donat⁹ ſibi vt poſſit ſaltẽ poſſidere ſe: ſ3 ab eo
poſſeſſus a q̃ decept⁹: cepit caro cõcupiſcere aduerſus ſpiri-
tum. Et h̃ in bonis cõcupiſcit aduerſus ſpiritũ: nã in malis
D nõ habet cõtra quẽ cõcupiſcere. Ibi enĩ ꝯcupiſcit aduerſus
Gal. v. ſpiritũ. vbi ẽ ſpũs. Q2 eni3 ait. Caro ꝯcupiſcit aduerſus ſpi
ritũ: ⁊ ſpũs aduerſus carnẽ: noli putare ſpiritui hoĩs tantũ-
dem datũ. Spũs dei eſt q̃ pugnat ĩ te aduerſus te: aduerſus
illud qđ eſt ĩ te cõtra te. Noluiſti enĩ ſtare ad dñm: cecidiſti.
Fract⁹ es: quõ vas qñ de manu hoĩs cadit in terrã. Fractus
es. Et q2 fract⁹ es: iõ aduerſus te: iõ es cõtra te. Nihil ſit ĩ te
cõtra te: et integer ſtabis. Nã vt noueritis ad ſpiritũ ſanctũ
Rom. viij hoc officiu3 ꝑtinere: alio loco dicit apl's. Si enĩ ſm carnẽ vi-
xeritis: moriemini. Si autẽ ſpiritu fctã carnis mortificaue-
ritis: viuetis. Expone nobis apl'e q̃ ſpiritu. Habet enĩ et hõ
ſpiritũ ad naturã ꝓpriã ꝑtinentẽ quo hõ eſt. Hõ enĩ ꝯſtat ex
j. Cor. ij. corpe ⁊ ſpiritu. Et de ipõ ſpũ hoĩs dictũ eſt. Nemo ſcit q̃ ſint
hoĩs: niſi hoĩs ſpiritus q̃ in ſeipſo eſt. Video ğ ⁊ ipm̃ hoĩem
hr̃e ſpiritũ ſuũ ꝑtinentẽ ad naturã ſuã: et audio te dicẽtẽ. Si
autẽ ſpiritu fctã carnis mortificaueritꝭ: viuetis. Quero quo
ſpiritu? Meo an dei? Audio enĩ ꝟba tua: et adhuc ãbiguita-
te ꝑmoueor. Spũs enĩ cũ đr: ⁊ hoĩs eſt aliqñ: ⁊ pecoris ſpũs
Geñ. vij. dicit̃: ſicut ſcriptũ eſt: ꝑ diluuiũ mortuã eẽ oẽm carnẽ q̃ habe
bat ĩ ſe ſpiritũ vite. Ac ꝑ hoc ⁊ pecorꝭ ſpũs đr: ⁊ hoĩs ſpũs đr.
ps̃. cxlviij Aliquãdo ⁊ vẽtus ſpũs đr: ſicut habet̃ ĩ pſalmo. Ignis: grã-
do: nix: multꝭ modis đr ſpũs tẽpeſtatis. Cũ ğ multis modis
dicat̃ ſpũs: q̃ ſpiritu dixiſti o apl'e: facta carnis mortificãda:
meo an dei? Audi qđ ſequit̃: ⁊ ĩtellige. Sublata ẽ q̃ſtio ſequẽ
tibus verbis. Cũ enĩ dixiſſet. Si aũt ſpiritu fctã carnis mor
tificaueritꝭ viuetis: cõtinuo addidit. Quotq̃t enĩ ſpiritu dei
agunt̃: hi filij ſũt dei. Agis ſi agaris: ⁊ bñ agis ſi a bono aga-
ris. Ergo qđ dixit tibi. Si ſpũ facta carnis mortificaueritꝭ:
viuetis: ⁊ ambiguũ tibi erat de q̃ ſpũ dixerit: ĩ ſequẽtib⁹ ver
bis ĩtellige ꝓceptorẽ: agnoſce redẽptorẽ. Etenĩ ille redẽptor
Rom. viij tibi ſpiritũ dedit: q̃ mortifices facta carnis. Quotq̃t enĩ ſpũ
dei agunt̃: hi filij ſũt dei. Nõ ſunt filij dei: ſi nõ agunt̃ ſpiritu
dei. Si aũt ſpiritu dei agunt̃ pugnãt: q2 magnũ habẽt adiu-
torẽ. Nõ enĩ de⁹ ſic nos expectat pugnãtes: quõ expectat po
pulus venatores. Ppl's venatori fauere põt: ꝑiclitãtẽ adiu-
Gal. v. uare nõ põt. Si ğ hic caro ꝯcupiſcit aduerſus ſpm̃: ⁊ ſpũs ad
E uerſus carnẽ: ⁊ q̃đ eſt vt nõ ea q̃ vultis faciatꝭ: Hic enĩ ꝑicu-
lum ẽ mali ĩtellectoris. Sit nũc officiũ q̃liſcũq3 expoſitoris:
vt nõ ea q̃ vultis faciatꝭ. Attẽdite ſcĩ quicũq3 pugnatis: pre-
liantib⁹ loquor. Intelligũt q̃ pugnãt: nõ me ĩtelligit q̃ nõ pu-
gnat. Nã q̃ pugnat nõ ideo intelligit me: ſ3 ꝑuenit me: q2 vult
hõ caſtus vt nulla oĩno ſurgat in mẽbris ei⁹ cõcupiſcẽtia ad-
uerſaria caſtitati. Pacẽ vult: ſ3 nõdũ h3. Qñ enĩ ad illud vẽ-
tum fuerit vbi nulla oĩno exurgat cõcupiſcẽtia aduerſanda:
nullus erit hoſtis cũ q̃ luctemur: nec expectat̃ ibi victoria: q2
de hoſte iã victo triumphat̃. Audi ipſam victoriã: ipſo apl'o
j. Cor. xv. dicẽte. Oportet corruptibile h̃ induere ĩcorruptionẽ: ⁊ mor-
tale h̃ induere ĩmortalitatẽ. Cũ autẽ corruptibile h̃ ĩduerit
incorruptionẽ: et mortale h̃ ĩduerit ĩmortalitatẽ: tũc fiet ſer-
mo q̃ ſcript⁹ eſt. Abſorpta ẽ mors ĩ victoria. Audi voces triũ
phãtiũ. Ubi eſt mors ꝯtẽtio tua? Ubi eſt mors acule⁹ tuus?
Percuſſiſti: vulneraſti: deieciſti: ſed vulnerat⁹ eſt ꝓpter me
qui fecit me. O mors o mors: vulnerat⁹ eſt ꝓ me q̃ fecit me: ⁊
de morte ſua vicit te. Et tũc triũphãtes dicturi ſunt. Ubi eſt
mors ꝯtẽtio tua? Ubi eſt mors acule⁹ tuus? Mõ autẽ qñ ca-
ro cõcupiſcit aduerſus ſpm̃: et ſpirit⁹ aduerſus carnẽ: ꝯtẽtio
mortis eſt. Nõ qđ volum⁹ faciamus. Quare? Q2 volum⁹ vt
nulle ſint cõcupiſcẽtie: ſed nõ poſſum⁹. Uelimus nolim⁹ ha-
bem⁹ illas: velim⁹ nolim⁹ titillãt: blãdiunt̃: ſtimulãt: ĩfeſtãt:
ſurgere volũt: ꝓmunt̃ nõdũ extinguũtur: ꝙdiu caro ꝯcupiſcit
aduerſus ſpm̃: ⁊ ſpirit⁹ aduerſus carnẽ. Nũq̃d hoc etiã cum
mortu⁹ fuerit hõ? Abſit. Deponis carnẽ: quõ tecũ trahis cõ-
cupiſcẽtias carnis? Sed ſi bñ pugnaſti: recipierꝭ ad quietẽ.

De qua quiete coronãdus es: nõ dãnand⁹: vt poſtea ꝑduca-
ris ad regnũ. Ergo ꝙdiu hic viuit̃ fratres ſic ẽ ſicut ⁊ nos q̃
ſenuim⁹ in iſta malicia. Minores quidẽ hoſtes habem⁹: ſed
tñ habemus. Fatigati ſunt q̃dãmõ hoſtes nr̃i iã etiã ꝑ etatẽ:
ſed tñ etiã fatigati nõ ceſſant q̃libuſcũq3 motib⁹ ĩfeſtare ſene
ctutis quietẽ. Acrior pugna iuuenũ eſt. Nouim⁹ eã: trãſiui-
mus ꝑ eã. Caro enĩ ꝯcupiſcit aduerſus ſpm̃: ⁊ ſpũs aduerſus
carnẽ: vt nõ ea q̃cũq3 vultis faciatꝭ. Quid enĩ vultis o ſancti:
o boni ꝓliatores: o fortes milites xp̃i? Quid vultis? Ut non
ſint oĩno cõcupiſcẽtie male: ſed nõ poteſtis. Exercete bellũ:
ſperate triũphũ. Mõ enĩ interĩ pugnat̃. Caro enĩ cõcupiſcit
aduerſus ſpm̃: ⁊ ſpũs aduerſus carnẽ: vt nõ ea q̃ vultis facia-
tis. i. vt oĩno nulle ſint ꝯcupiſcẽtie carnis. S3 facite qđ pote-
ſtis: qđ ait ipſe apl'us in alio loco: qđ cõmemorare iã ceperã.
Nõ regnet pctm̃ in vr̃o mortali corpe: ad obediendũ deſide- Rom. vj.
rijs ei⁹. Ecce qđ nolo mala deſideria ſurgũt: ſed nolo obedi-
re. Arma te: ſume ĩſtrumẽta bellorꝫ. Precepta dei: arma tua
ſũt. Si bñ me audis: ⁊ qđ loquor: armatꝭ. Nõ inq̃t regnet pec
catũ in vr̃o mortali corpe. Q̃diu enĩ portatꝭ mortale corp⁹:
pugnat cõtra vos pctm̃: ſed nõ regnet. Quid ẽ nõ regnet? Id
eſt ad obediẽdu3 deſiderijs ei⁹. Si ceperis obedire regnat.
Et q̃đ eſt obedire: niſi exhibeatꝭ mẽbra vr̃a arma iniq̃tatis
peccato? Nihil h̃ doctore ꝑclari⁹. Quid vis iã vt exponã ti-
bi? Fac qđ audiſti. Nõ exhibeas mẽbra tua arma iniq̃tatis
peccato. Dedit tibi de⁹ poteſtatẽ ꝑ ſpiritũ ſuũ: vt mẽbra tua
teneas. Surgit libido: tene tu mẽbra. Quid factura ẽ q̃ ſurre
xit? Tu tene mẽbra. Noli exhibere mẽbra tua arma iniq̃ta-
tis pctõ. Noli armare aduerſariu3 tuũ cõtra te. Tene pedes
ne eant ad illicita. Libido ſurrexit: tu tene mẽbra tua. Tene
man⁹ ab oĩ ſcelere. Tene oculos ne male attendãt. Tene au-
res ne ꝟba libidinis libẽter audiãt. Tene totũ corpus: tene
latera: tene ſumma: tene ima. Quid facit libido? Surgere no
uit: vincere nõ nouit. Surgẽdo aſſidue ſine cã diſcit ⁊ nõ ſur
gere. Redeam⁹ ergo ad verba q̃ obſcura de apl'o ꝓpoſuerã: F
et plana iã eẽ videbim⁹. Hoc enĩ ꝓpoſuerã qđ nõ dixit apo-
ſtolus. Spiritu ambulate ⁊ ꝯcupiſcẽtias carnis ne habueri- Gal. v.
tis: q2 neceſſe eſt vt habeam⁹ illas. Quare ğ nõ dixit. Cõcu-
piſcẽtias carnis ne feceris? Q2 facimus eas: cõcupiſcimus.
Ipſu3 cõcupiſcere: facere ẽ. Sed ait apl's. Jã nõ ego operor Rom. vij.
illud: ſ3 qđ habitat ĩ me pctm̃. Ergo q̃đ tibi cauẽdũ eſt? Hoc
ſine dubio ne ꝑficias. Surrexit libido dãnabilis: ſurrexit:
ſuggeſſit: nõ audiat̃. Ardet nõ ſe ꝯpeſcit: ⁊ velles vt nõ arde-
ret. Et vbi eſt: vt non ea q̃ vultis faciatis? Noli dare mẽbra.
Ardeat ſine cã: ⁊ ꝯſumat ſe. In te ğ fient ipſe ꝯcupiſcẽtie. Fa
tendũ eſt: fiũt. Iõ dixit. Ne ꝑfeceritꝭ. S3 nõ ꝑficiant̃. Decre
uiſti facere: ꝑfeciſti. Perfeciſti etenĩ ſi decernas faciẽdũ eẽ
adulteriũ: et iõ nõ facias: q2 locus nõ eſt iuent⁹: q2 oportuni-
tas nõ dat̃: q2 forte illa caſta ẽ de q̃ videris eẽ cõmot⁹. Ecce
iam illa caſta eſt: ⁊ tu adulter es. Quare? Q2 ꝑfeciſti cõcupi-
ſcẽtias. Quid eſt ꝑfeciſti? In aĩo tuo faciẽdũ eſſe adulteriũ
decreuiſti. Jã (qđ abſit) ſi et mẽbra fuerint opata: in mortẽ
deuolut⁹ es. Suſcitauit xp̃s mortuã in domo filia3 archiſy- Marci. v.
nagogi. In domo erat: elata nõdũ erat. Sic eſt hõ q̃ flagitiũ Cõcor. de
decreuit in corde. Mortu⁹ eſt ſed int⁹ iacet. Si autẽ vſq3 ad pe. diſ. ij. ſi
mẽbrorꝫ perpetrationẽ ꝑuenerit: elatus eſt foras. Sed ⁊ iu- cut tribus.
uenẽ filiũ vidue ſuſcitauit dñs: qñ extra portã ciuitatꝭ mor- Luce. vij.
tuus efferebat̃. Sic ğ audeo dicere: aliq̃đ decreuiſti ĩ corde
tuo: ſi reuocaberis ab actu tuo: ſanat⁹ eris anteq3 perpetres.
Si enĩ egeris in corde tuo penitentiã: q2 rem malã ⁊ ſcelera-
tam et flagicioſam dãnabilẽq3 decreueras: ibi vbi mortuus
iacebas intus: ſic intus ſurrexiſti. Si autẽ ꝑfeceris: iã es fo-
ras elat⁹: ſed habes qui tibi dicat. Juuenis tibi dico ſurge.
Etiam ſi perpetraſti et peniteat te: de proximo redi: noli in
ſepulcrũ venire. Sed hic mihi tertius mortuus eſt qui etia3 Joh. xj.
perductus eſt ad ſepulcrũ: iam ſupra ſe habet cõſuetudinis
pondus: moles eum terrena multũ premit. Multum enĩ ex-
ercitatus eſt in flagitijs: conſuetudine ſua nimia pregraua-
tur: clamat ⁊ chriſtus. Lazare prodi foras. Homo enim peſ-
ſime cõſuetudinis iam putet: merito ibi chriſtus clamauit.
Nec ſolũ clamauit: ſed magna voce clamauit. Ad chriſti enĩ
clamorẽ etiam tales licet mortui: licet ſepulti: licet putẽtes:
reſurgent tamen ⁊ ipſi. De nullo enĩ iacente deſperãdum eſt
ſub tali ſuſcitatore.

¶ De trib⁹ mortuis q̃s dñs ſuſcitauit. ſer. xliiij.

A Miracula dñi noſtri et ſaluatoris chriſti ieſu: oẽs q̄
dem audiẽtes ⁊ credẽtes mouẽt: ſed alios atq; ali-
os aliter et aliter. Quidã cum corꝑalia eius mira-
cula ſtupẽtes: maiora intueri nõ norũt. Quidã ve-
ro ea q̄ geſta audiũt in corporibꝰ: nũc ampliꝰ in animis mi-
Joh. v. rant. Dicit ipſe dñs. [Sicut enĩ pater ſuſcitat mortuos ⁊ vi-
uificat: ſic et filiꝰ quos vult viuificat.] Nõ vtiq; alios filius:
alios pater: ſed eoſdẽ pater ⁊ filiꝰ: q2 oĩa pater ꝑ filiũ. Nemo
ergo dubitet q̄ chriſtianꝰ eſt: etiã nũc mortuos ſuſcitari. S3
oĩs hõ habet oculos: quibꝰ videri põt mortuꝰ reſurgẽs. Ita
reſurrexit filiꝰ huius vidue: q̄ modo ex euãgelio recitatꝰ eſt.
Uñ autẽ videãt hoĩes reſurgere mortuos in corde: non oẽs
habẽt: niſi q̄ iam reſurrexerũt in corde. Ampliꝰ eſt reſuſcita-
Luce. vij. re ſemꝑ victurꝝ: q̄3 ſuſcitare iterũ moriturꝝ. De iuuene illo re-
ſuſcitato: gauiſa eſt mater vidua: de hoĩbus in ſpiritu q̄tidie
ſuſcitatis: gaudẽt mater eccl'ia. Ille quidẽ mortuꝰ erat cor-
pore: illi autẽ mente. Illius mors viſibilis viſibiliter plãge-
batur: illorũ mors inuiſibilis nec q̄rebaꝫ nec videbaꝫ. Queſi-
uit ille q̄ nouerat mortuos: ille ſolus nouerat mortuos: q̄ po-
terat facere viuos. Niſi enĩ ad mortuos ſuſcitãdos veniſſet:
Ephe. v. nõ apoſtolus diceret. Surge q̄ dormis: exurge a mortuis et
illuminabit te xp̄s. Dormientẽ audis cũ dicit. Surge q̄ dor-
mis. Sed mortuũ ĩtellige: cũ audis. Exurge a mortuis. Di-
cti ſunt ſepe dormiẽtes ⁊ mortui viſibiliter. Et plane oẽs: ei
qui põt excitare dormiũt. Mortuus enĩ tibi mortuꝰ eſt: qui
quãtũlibet pulſes: quãtũlibet vellices: quãtũlibet lanies: nõ
expgiſciꝫ. Chriſto aũt ille dormiebat: cui dictũ eſt: Surge: ⁊
cõtinuo ſurrexit. Nemo tã facile excitat ĩ lecto: q̄3 facile xp̄s
in ſepulchro. Tres aũt mortuos iuenimꝰ a dño ſuſcitatos vi-
ſibiliter: milia inuiſibiliter. Quot aũt mortuos viſibiles ſuſci-
tauerit: q̄s nouit? Nõ enĩ oĩa que fecit ſcripta ſũt. Johãnes
Joh. xxj. hoc dixit. Multa alia fecit ieſus: q̄ ſi ſcripta eẽnt: arbitror tñ
B totũ mũdũ nõ poſſe libros capere. Multi ğ ſunt alibi ſine du-
bio ſuſcitati: fortaſſe ſuſcitati: ſed nõ tres fruſtra cõmemora-
ti. Dñs enĩ noſter ieſus xp̄s ea q̄ faciebat corꝑaliter: etiã ſpi-
ritaliter volebat ĩtelligi. Neq; enĩ tantũ miracula ꝓpter mi-
racula faciebat: ſed vt illa q̄ faciebat mira eſſent vidẽtibꝰ: ve-
ra eſſent ĩtelligẽtibus. Queãdmoduz q̄ videt l'ras in codice
optime ſcripto et nõ nouit legere: laudat quidẽ antiq̄rij ma-
num: admirãs apicũ pulchritudinẽ: ſed q̄d ſibi velint: q̄d in-
dicẽt illi apices neſcit: et eſt oculis laudator: mẽte nõ cogni-
tor. Alius aũt et laudat artificiũ: ⁊ capit ĩtellectũ: ille vtiq; q̄
nõ ſolũ videre q̄d cõmune eſt oĩbꝰ põt: ſed etiã legere q̄d nõ
didicit nõ põt. Ita q̄ viderũt xp̄i miracula ⁊ nõ intellexerũt
quid ſibi vellẽt: ⁊ q̄d ĩtelligentibꝰ quodãmõ inuenirẽt: mira-
ti ſunt tñ q2 facta ſũt. Alij vero ⁊ facta mirati ⁊ ĩtellecta aſſecu-
ti. Tales nos in ſchola xp̄i eſſe debemꝰ. Qui enĩ dicit xp̄m ꝓ-
pterea tñ feciſſe miracula: vt nõ eſſent niſi miracula: põt il-
lum etiã dicere neſcire q̄ nõ eſſet tp̄s pomorũ q̄ñ ficus q̄ſiuit
Mat. xxj. in arbore. Nõ enĩ erat illiꝰ pomi tẽpus: ſicut euãgeliſta teſta-
tur: et tñ eſuriẽs poma q̄ſiuit in arbore. Chriſtꝰ neſciebat q̄d
ruſticus ſciebat? Q̄d nouerat arboris cultor: nõ nouerat ar-
boris creator? Cũ ergo eſuriẽs poma q̄ſiuit in arbore: ſigni-
ficauit aliq̄d aliud ſe eſurire: ⁊ aliq̄d aliud q̄rere: et arborẽ il-
lã ſine fructu folijs plenã reperit: ⁊ maledixit: et aruit. Quid
arbor fecerat fructũ nõ afferẽdo? Que culpa arboris infecũ-
ditas? Sed ſunt q̄ fructũ volũtate dare nõ poſſunt. Illorꝝ eſt
culpa ſterilitas: quorꝝ fecũditas ẽ volũtas. Erãt ergo iudei
habẽtes verba legis: ⁊ facta nõ habẽtes: pleni folijs ⁊ fructꝰ
nõ ferẽtes. Hoc dixi vt ꝑſuaderẽ dñm nr̃m ieſuz xp̄m iõ mi-
racula feciſſe: vt aliq̄d illis miracul' ſignificaret: vt excepto
eo q̄ mira ⁊ magna ⁊ diuina erãt: aliq̄d inde etiã diſceremꝰ.
C Uideamꝰ ergo q̄d nos diſcere voluit in tribꝰ mortuis quos
Marci. v. ſuſcitauit. Reſuſcitauit filiã mortuã archiſynagogi: ad quã
egrotantẽ petebaꝫ: vt eã de egritudine liberaret. Et cũ ꝑgit
mortua nũciaꝫ: ⁊ quaſi iã fruſtra fatigareꝫ: renũciatũ eſt pa-
tri eius. Puella mortua eſt: q̄d adhuc fatigas magiſtrũ? Il-
le autẽ ꝑrexit: ⁊ ait patri puelle. Noli timere: crede tantũmõ.
Uenit ad domũ ⁊ inuenit iã obſeq̄a funeri debita ꝑparata: ⁊
dicit illis. Nolite flere: nõ enĩ eſt mortua puella: ſed dormit.
Uerũ dixit: dormiebat: ſed illi a q̄ poterat excitari. Hãc ex-
Luce. vij. citans: reddidit viuã parẽtibꝰ. Excitauit ⁊ hũc iuuenẽ filiũ
vidue: de quo nũc admoniti ſumꝰ: vt hinc iſta q̄ ipſe largiri
dignaꝫ cũ vr̃a charitate loq̄remur. Nõ audiſti quõ excitatꝰ
eſt. Appropinq̄bat dñs ciuitati: ⁊ ecce ferebaꝫ iam mortuus
extra portã. Miſericordia cõmotꝰ q̄d flebat mater vidua et
deſtituta vnico filio: fecit q̄d audiſtis dicẽs. Adoleſcẽs tibi
dico ſurge. Surrexit ille mortuꝰ: cepit loq̄: et reddidit illum
matri ſue. Excitauit ⁊ lazarꝝ de ſepulchro. Et ibi cũ egrotã- Joh. xj.
tem ſcirẽt diſcipuli cũ quibꝰ loq̄baꝫ (diligebat aũt illũ.) La-
zarus inq̄t amicus nr̃ dormit. Illi putãtes egri ſõnũ ſalubrẽ
Si dormit inquiũt ſalꝰ erit. Et ille dico vobis aptius iã lo-
quẽs. Lazarꝰ amicus noſter mortuꝰ eſt. Utrũq; verũ dicẽs.
Mortuꝰ eſt vobis: dormit mihi. Iſta tria gñã mortuorꝝ: ſũt
tria gñã peccatorũ: q̄s hodieq; ſuſcitat xp̄s. Illa ğni mortua Cõcor. de
filia archiſynagogi ĩtus erat ĩ domo: nõdũ erat a ſecretis pa- pe. di. ij. ſi-
rietibꝰ elata in publicũ. Ibi intus ſuſcitata ẽ: viua parẽtibꝰ cut tribus
reddita. Iſte autẽ iã quidẽ nõ in domo: ſed tñ nõdũ in ſepul-
chro: parietibꝰ elatus erat: terre mandatꝰ nõ erat. Qui ſuſci-
tauit mortuã nondũ elatã: ſuſcitauit mortuũ iã elatũ: nondũ
ſepultũ. Tertiũ reſtabat vt ⁊ ſepultũ ſuſcitaret: ⁊ h̄ fecit in la-
zaro. Sunt ğ intus q̄ pctm̃ in corde habẽt: in facto nõduz ha-
bent. Neſcio q̄ cõmotꝰ ẽ aliq̄ cõcupiſcẽtia. Dicit enĩ ipſe dñs
Qui viderit mulierẽ ad ꝯcupiſcẽduz eã: iã mechatꝰ eſt eã in Mat. v.
corde ſuo. Nõdũ acceſſit corꝑe: cõſenſit ĩ corde: mortuũ intꝰ
h3: nõdũ extulit. Et fit vt nouimꝰ: vt q̄tidie hoĩes in ſe expe-
riunꝫ aliq̄ñ audito vbo dei: tanq; dño dicẽte. Surge: ꝯdẽnaꝫ
cõſenſus ad ĩiq̄tatẽ: reſpiraꝫ in ſalutẽ ⁊ iuſticiã. Surgit mor-
tuus ĩ domo: reuiuiſcit cor ĩ cogitatiõis ſecreto. Facta ẽ iſta
reſurrectio aĩe mortue ĩtus ĩtra latebras ꝯſciẽtie: tanq; ĩtra
domeſticos parietes. Alij poſt ꝯſenſũ eũt in factũ: tanq; effe-
rẽtes mortuũ: vt q̄d latebat ĩ ſecreto appareat ĩ publico. Nũ
q̄d iã iſti q2 in factũ ꝓceſſerãt deſperati ſũt? None ⁊ illi iuue-
ni dictũ ẽ. Tibi dico ſurge? None ⁊ ille redditꝰ ẽ matri ſue?
Sic ğ et q̄ iã fecerit ſi forte cõmonitꝰ ⁊ cõmotꝰ vbo veritatꝭ
ad xp̄i vocẽ reſurgit: viuus reddiꝫ. Potuit ꝓgredi: in eter- D
num ꝑire nõ potuit. Qui aũt faciẽdo q̄d malũ ẽ: etiã mala cõ-
ſuetudine ſe ĩplicãt vt ipſa ꝯſuetudo mali nõ eos ſinat videre
q2 malũ eſt: fiũt defenſores malorꝝ factorꝝ ſuorꝝ. Iraſcunꝫ cũ
reprehẽdunꝫ: ĩtantũ vt ſodomite quõdã dicerẽt viro iuſto re-
prehẽdẽti neq̄ſſimã volũtatẽ. Habitare veniſti: nõ leges da- Geñ. xix.
re. Tãta ibi nefande turpitudinis cõſuetudo erat: vt iã neq̄-
cia eẽt iuſticia: ⁊ ꝓhibitor potiꝰ reprehẽdereꝫ q̄3 factor. Ta-
les cõſuetudine maligna preſſi: tanq; ſepulti ſunt. Sed quid
dicamus fratres? Ita ſepulti vt de lazaro dictũ eſt: iam pu-
tet. Moles illa ĩpoſita ſepulchro: ipſa eſt vis dure ꝯſuetudi-
nis qua premiꝫ aĩa: nec reſurgere nec reſpirare ꝑmittiꝫ. Di-
ctum eſt autẽ. Quatriduanꝰ eſt. Reuera ad iſtã cõſuetudinẽ
de qua loquor: q̄rto quodã ꝓgreſſu ꝑuenit aĩa. Prima ẽ enĩ
quaſi titilatio. delectationis in corde: ſcd̃a ꝯſenſio: tertiũ fa-
ctu3: quarta cõſuetudo. Sũt enĩ q̄ res illicitas obuias cogi-
tationibꝰ ſuis ꝓrſus ita abijciũt: vt nec delectenꝫ. Sũt q̄ de-
lectanꝫ et nõ ꝯſentiũt. Nondũ ꝑfecta mors eſt: ſed quodãmõ
inchoata. Delectationi accedit cõſenſio. Iã eſt illa dãnatio.
Poſt ꝯſenſionẽ ĩ factũ ꝓcediꝫ. Factũ in ꝯſuetudinẽ vtiꝫ: et
fit quedã deſperatio vt dicaꝫ. Quatriduanꝰ ẽ: iã putet. Ue-
nit ergo dñs cui vtiq; facilia erant omnia ⁊ difficultatẽ quã-
dã oſtẽdit. Ibi infremuit ſpiritu: oſtẽdit multo clamore ob-
iurgationis opus eſſe ad eos qui cõſuetudine duruerũt. Tñ
ad voce3 clamãtis dñi: rupta ſunt vincula neceſſitatis. Tre-
muit inferni dñatio: redditꝰ eſt lazarus viuus. Liberat eni3
et de mala ꝯſuetudine dñs quatriduanos mortuos. Nã ipſe
quatriduanꝰ: chriſto volenti reſuſcitare dormiebat. Sed q̄d
ait? Uidete genus reſuſcitationis. Proceſſit de monumẽto Joh. xj.
viuus ⁊ ambulare nõ poterat. Et dñs ad diſcipulos. Solui-
te eũ: et ſinite abire. Ille ſuſcitauit mortuũ: illi ſoluerũt liga-
tum. Aliq̄d pertinere videte ad ꝓpriũ maieſtatis dei ſuſcitã-
tis. Increpaꝫ aliq̄s in mala ꝯſuetudine poſitꝰ: verbo verita-
tis. Q̄ multi increpãtur ⁊ nõ audiũt. Quis ğ agit ĩtus cũ il-
lo qui audit? Quis vitã inſpirat ĩtrinſecus? Quis eſt q̄ ſecre-
tam pellit mortẽ: ſecretã dat vitã? None poſt obiurgatiões:
poſt increpationes dimittunꝫ hoĩes cogitationibꝰ ſuis: ⁊ in-
cipiunt ſecũ voluere q̄3 malã vitã gerant: q̄3 peſſima cõſuetu-
dine ꝑmanꝫ? Deinde diſplicẽtes ſibi: mutare vitã inſtituũt.
Reſurrexerũt iſti: reuixerũt quibꝰ diſplicet q̄d fuerũt. Sed
reuiuiſcẽtes ambulare nõ poſſunt. Hec ſunt vĩcula ipſiꝰ rea-
tus. Opus eſt ğ vt q̄ reuixit ſoluaꝫ / et ire ꝑmittaꝫ. Hoc offi- Matthei
ciũ diſcipulis dedit q̄bus ait. Que ſolueritis in terra: ſoluta xviij.

ſunt ⁊ in celo. Hec ḡ kmi ſic audiam⁹ vt q̄ viuūt viuāt: q̄ mor
tui ſunt reuiuiſcāt. Siue ſit adhuc pctm̄ corde cōceptū: ⁊ nō
ꝓceſſit in factū: peniteat: corrigat̄ cogitatio: ſurgat mortu⁹
intra domū cōſciētie. Siue iam qđ cogitauit admiſit nec ſic
deſperet̄. Nō ſurrexit mortu⁹ intus: ſurgat elat⁹. Peniteat
facti: de ꝓximo reuiuiſcat: nō eat in ꝓfundum ſepulture: nō
accipiat deſup ꝯſuetudinis molē. Sed forte iā illi loquor q̄
iā duro ſui moris lapide ꝑmit̄: q̄ iā vrget̄ cōſuetudinis pon-
dere: qui iā q̄triduan⁹ putet. Nec ip̄e deſperet: ꝓfund⁹ mor
tuus eſt: ſed alt⁹ eſt xp̄s. Nouit clamādo terrena onera rum
pere: nouit intrinſec⁹ p ſeip̄m viuificare: ſoluēdū diſcipulis
tradere. Agāt etiā tales pniām. Nec₂ enī lazaro reſuſcitato
poſt q̄triduū vllus putor in viuēte remāſerat. Ergo q̄ viuūt
viuant. Quicūq₂ autē mortui ſunt: in quacūq₂ harum trium
morte ſe inuenerint: agant vt celere iam reſurgant.

¶ De eo qđ ſcriptū eſt in euāgelio ſm iohannē. Scrutamini ſcripturas. Sermo .xlv. in quo plu ra ꝑpulchre declarat q̄ ſcripta nobis ⁊ ſequacib⁹ ſunt in doctrinam.

A Ad euangelicā lectionē q̄ recens ſonuit in auribus
noſtris aduertat charitas vr̄a: dū pauca loq̄mur q̄
dn̄s donat. Ad iudeos dn̄s loquebat̄ ieſus: ⁊ dice
Joh.v. bat eis. [Scrutamini ſcripturas in q̄bus putatis
vos vitā eternā habere: ipſe teſtimoniū ꝑhibēt de me.] De-
inde poſt paululū. [Ego (inq̄t) veni ī noīe pr̄is mei: ⁊ nō ac
cepiſtis me. Si ali⁹ venerit in noīe ſuo: ip̄m accipietis.] De
inde poſt paululū. [Quō poteſtis mihi credere: gloriā ab in
uicem expectātes: ⁊ gloriā q̄ a deo ſolo eſt nō q̄rentes?] Ad
extremū ait. [Nō ego vos accuſo apud patrē: eſt q̄ vos accu
ſat moyſes in quē vos ſperatis. Si enī crederetis moyſi: cre
deretis forſitan et mihi. De me enī ille ſcripſit. Cū aūt v̄bis
illi⁹ nō creditis: quō poteſtis mihi credere?] Ad hec ꝓpoſi
ta nobis diuinit⁹ ex ore lectoris: ſ₃ miniſterio ſaluatoris: au
dite pauca nō numerāda: ſed appetēda. Nā iſta oīa facile
eſt ītelligere de iudeis. Sed cauēdū eſt ne cū illos nimis at
tendim⁹: a nobis oculos auferam⁹. Diſcipulis enī ſuis dn̄s
loq̄bat̄: et vtiq₂ qđ eis loq̄bat̄: ⁊ nobis poſteris loq̄bat̄. Nec₂
Matthei enī ad illos ptinet qđ ait. Ecce ego vobiſcū ſum vſq₂ ad cōſū
xxviij. mationē ſeculi: ſed ad oēs etiam poſtea futuros xp̄ianos: et
Mat.xvj. vſq₂ in finē ſeculi ꝓuēturos. Loquēs ergo ill' ait. Cauete a
fermēto phariſeoꝝ. Tūc putauerūt ideo dn̄₃ dixiſſe hoc: q₂
panes nō tulerāt: nō intellexerūt: q₂ cauete a fermēto phari-
ſeorū: hoc dictū eſt: cauete a doctrina phariſeorū. Que fuit
doctrina phariſeoꝝ niſi quā modo audiſtis? Gloriā ab inicē
q̄rētes: gloriā ab inuicē expectātes: et gloriā q̄ a ſolo deo eſt
nō querētes. De his ap̄ls paul⁹ dic̄ ita. Teſtimoniū eis ꝑhi
Rom.x. beo: q₂ zelū dei habēt: ſed nō ſm ſciētiā. Zelū (īquit) dei ha
bent: noui: ſcio: apud illos fui: talis fui. Zelū dei habēt: ſed
nō ſm ſciētiā. Quid eſt h apoſtole. Nō ſm ſciētiā? Expone
nobis quā cōmēdes ſcientiā: quā doleas in illis nō eſſe: ⁊ in
nobis velis eſſe. Secut⁹ adiūxit: et quod clauſum poſuerat
aperuit. Quid eſt. Zelū dei habēt: ſ₃ nō ſm ſcientiā? Igno-
rantes enī dei iuſtitiā et ſuā volentes ꝯſtituere: iuſtitie dei
nō ſunt ſubiecti. Ignorare ergo dei iuſtitiā et ſuā velle ꝯſti
tuere: hoc eſt ab inuicē gloriā expectare: et gl'iā q̄ a ſolo deo
eſt nō req̄rere. Hoc eſt fermentū phariſeorū. Ab hoc cauere
dn̄s iubet. Si ſeru⁹ iubet ⁊ dn̄s iubet: caueam⁹ ne audiam⁹
Ut q̄d mihi dicitis: dn̄e dn̄e: et nō facitis q̄ dico? Relinque
ergo paululū iudeos: q̄b⁹ dn̄s tūc loq̄bat̄. Foris ſunt: au-
dire nos nolūt. Ip̄m euāgelium oderūt: falſa teſtimonia in
dn̄m ꝓcurauerūt vt dānarēt viuū: alia teſtimonia emerunt
pecunia ꝯtra mortuū. Qn̄ eis dicim⁹. Credite in ieſum. Re
ſpōdent nobis. In hoīem mortuū credituri ſum⁹? Cū aut ē
Matthei. addimus. Sed reſurrexit. Reſpōdent. Abſit. Diſcipuli ei⁹
xxviij. furati ſunt eū de ſepulchro. Amant falſitatē iudei emptores
et cōtemnūt veritatē dn̄i redēptoris. Quid loq̄ris iudee: pa
rentes tui pecunia emerūt: ⁊ hoc in te remāſit: quod emerūt
B Attēde potius eū q̄ emit te: nō qui mendaciū emit tibi. Sed
iſtos (vt dixim⁹) relinquam⁹: iſtos attēdam⁹ fratres nr̄os
cū q̄b⁹ agim⁹. Nā xp̄s caput eſt et corpus. Caput in celo
eſt: corpus in terra eſt. Caput dn̄s eſt: corpus ei⁹ eccleſia eſt
Ephe.v. Sed meminiſtis dictū. Erūt duo in carne vna. Sacramētū
hoc magnū eſt ait apoſtol⁹. Ego autē dico in xp̄o et in eccle
ſia. Si ergo duo ſunt in carne vna: duo ſunt in voce vna. Ca
put noſtrū dn̄s xp̄s locut⁹ eſt ad iudeos ea q̄ audiuim⁹ cum
euāgeliū legeret̄. Caput ad inimicos ſuos loquat̄: ⁊ corpus
ad inimicos ſuos loquat̄: et corpus id eſt eccleſia ad inimi-
cos ſuos noſtis ad quos loquat̄. Qui habet loqui: nō dixi de
meo: vt vox vna ſit: q₂ caro vna: vox vna. Hoc ergo illis di-
camus. Vocē eccleſie loquor. O fratres: filij diſperſi: oues
errātes: rami preciſi: quid mihi calūniamini? Quid me non
agnoſcitis? Scrutamini ſcripturas in quib⁹ vos putatis vi
tam eternā habere: ipſe teſtimoniū perhibēt de me. Iudeis
dicit caput noſtrū: qđ vobis corpus dicit. Queritis me ⁊ nō Johā.vij.
me inuenietis. Quare? Q₂ nō ſcrutamini ſcripturas q̄ teſti-
moniū perhibēt de me. Teſtimoniu₃ ꝓ capite. Abrae dicte Gal.iij.
ſunt ꝓmiſſiones et ſemini ei⁹. Nō dicit: ex ſeminibus tanq₂
in multis: ſed tāq₂ in vno: et ſemini tuo qđ eſt xp̄s. Teſtimo
nium ꝓ corpore ad abraā: qđ ꝯmemorauit apoſtol⁹. Abrae
dicte ſunt ꝓmiſſiones. Viuo ego dicit dn̄s per memetip̄m Gen̄.xxij.
iuro: quia obaudiſti voci mee: et nō pepercisti dilecto filio
tuo ꝓpter me: niſi benedicēs benedicā te: et implēdo imple
bo ſemen tuū ſicut ſtellas celi: et ſicut arenā maris: Et bene
dicētur in ſemine tuo oēs gētes terre. Habes teſtimoniū
pro capite: habes ꝓ corpore. Audi aliud breue: et ꝓpe vna
ſententia complexū ꝓ capite et ꝓ corpore. De reſurrectione
xp̄i pſalm⁹ loquebat̄. Exaltare ſup celos deus. Continuo ꝓ Pſal.lvj.
corpore. Et ſup oēm terrā gloria tua. Audi teſtimoniū ꝓ ca
pite. Foderūt man⁹ meas et pedes meos: dinumerauerunt Ps̄.xxj.
oīa oſſa mea. Ipſi vero cōſiderauerūt et cōſpexerunt me:
diuiſerūt ſibi veſtimēta mea: et ſuper veſtē meā miſerūt ſor-
tem. Audi cōtinuo pro corpore: poſt pauca verba. Cōmemo
rabūtur et cōuertentur ad dn̄m vniuerſi fines terre. Et ado
rabunt in cōſpectu ei⁹ vniuerſe patrie gentium. Qm̄ dn̄i eſt Ps̄.xliij
regnū: et ipſe dominabit̄ gētiū. Audi ꝓ capite. Et ipſe tāq₂
ſpōſus procedēs de thalamo ſuo. In ipſo pſalmo audi ꝓ cor
pore. In oēm terrā exiuit ſonus eorū: et in fines orbis terre Ps̄.xviij
verba eorū. Hec iudeis: et iſtis noſtris. Quare? Quia iſtas
ſcripturas veteris teſtamēti et iudei accipiunt: et noſtri ipſi
accipiūt. Sed ipſum xp̄m quē illi non accipiunt: videam⁹ ſi
iſti accipiūt. Dicat et ipſe: dicat et ꝓ ſe q̄ caput eſt: ⁊ ꝓ corpo
re ſuo qđ eſt eccleſia: q₂ et in nobis caput loquit̄ pro corpore.
Audi ꝓ capite. Reſurrexit a mortuis: īuenit diſcipulos he- Lu.xxiiij
ſitātes: dubitātes pre gaudio: nō credētes: aperuit illis ſen
ſum vt intelligerēt ſcripturas: ⁊ dicit eis. Q₂ ſic ſcriptū eſt: ⁊
ſic oportebat xp̄m pati ⁊ reſurgere a mortuis die tertio. Ha
bes ꝓ capite: dicat ⁊ ꝓ corpore. Et p̄dicari in noīe ei⁹ peni
tentiam et remiſſionē peccatoꝝ p oēs gentes: incipiētib⁹
ab hieruſalē. Dicat ergo eccleſia inimicis ſuis: dicat. Dicit
plane nō tacet: ſed ſi illi audiāt. Fratres audiſtis teſtimonia
iā noſcite me. Scrutamini ſcripturas in q̄bus vos ſperatis Joh.v.
vitā eternā habere: ipſe teſtimoniū ꝑhibēt de me. Que dixi
non ſunt de meo: ſed de dn̄i mei: et tū adhuc auerſamini: ad-
huc tergiuerſamini. Quō poteſtis mihi credere gloriam ab
inuicē expectātes: ⁊ gloriā q̄ a ſolo deo eſt nō q̄rētes: q₂ igno
ratis dei iuſtitiā? Zelū dei habetis: ſ₃ nō ſm ſciētiā. Igno- Rom.x.
rātes enī dei iuſtitiā et veſtrā volētes ꝯſtituere: iuſtitie dei
nō eſtis ſubiecti. Quid eſt aliud ignorare dei iuſtitiā ⁊ ſuam
velle cōſtituere: niſi dicere. Ego ſanctifico: ego iuſtifico: qđ
ego dedero ſctm̄ eſt? Dimitte deo qđ dei eſt. Agnoſce homo
qđ hoīs eſt. Ignoras dei iuſtitiā: et tuā vis ꝯſtituere. Iuſti
ficare me vis: ſufficit tibi vt mecu₃ iuſtificeris. De antixp̄o C
dictū eſt: et oēs ſic intelligūt qđ ait dn̄o. Ego veni in nomīe Joh.v.
patris mei ⁊ nō ſuſcepiſtis me: ſi alius venerit in nomīe ſuo
hūc ſuſcipietis. Sed audiam⁹ ⁊ iohannē. Audiſtis q₂ venit j.Joh.ij.
antixp̄s: et nūc antixp̄i multi facti ſunt. Quid aūt expaueſci
mus in antixp̄o: niſi q₂ nomen ſuū honoratur⁹ / ⁊ nomen dn̄i
cōtēdtur⁹? Quid aliud facit q̄ dicit. Ego iuſtifico? Rn̄det̄
ei. Ego ad xp̄m veni: nō pedib⁹ ſed corde veni. Ubi euāge-
liū audiui: ibi credidi: in deū credidi. Et ille. Nō es mūd⁹.
Quare? q₂ nō ibi fui. Dic q̄re nō ſū mūdat⁹: hō q̄ baptizat⁹
ſū in hiert'm: hō q̄ baptizat⁹ ſū. Verbi grā: apud epheſios ad
q̄s datā ep̄lam legis: ⁊ quoꝝ pacē ſpernis? Ecce ad epheſi-
os ſcripſit ap̄ls. Fundata eſt eccleſia: manet vſq₂ nūc: ⁊ vbe-
rius manet: multiplici⁹ manet: tenet qđ accepit ab ap̄lo. Si
quis annūciauerit vobis ꝑter q₂ qđ accepiſtis: anathema ſit.
Quid ergo? Quid dicis mihi mūdus nō ſum? Ibi baptiza-

tus mūdus nō ſum? Etiā nō es. Quare? Q2 ego ibi non fui.
Sed q̄ vbiqꝫ eſt ibi fuit: in cuiꝰ nomē credidi. Tu neſcio vñ
veniēs: imo nō veniēs: ſed volens vt ego ad te veniā: hic po
ſitus dicis mihi. Nō es recte baptizatus: q2 ego ibi non fui.
Johā. j. Vide q̄s ibi fuit. Quid dictū eſt iohanni? Sup quē videris
ſpm̄ deſcēdentē q̄ſi colūbā: hic eſt q̄ baptizat. Ipm̄ habes q̄
rētem te. Immo q2 mihi ab ipſo baptizato inuidiſti: ipm̄ ꝑ
didiſti. Intelligite ḡ fr̄es mei vocē noſtrā et illoꝝ: et videte
q̄d eligatis. Nos h̄ elegāter dicimꝰ. Simus ſancti: deꝰ ſcit?
Simus iniqui: et h̄ magis ipſe ſcit. Vos in nobis ſpem nō po
j. Cor. iiij. natis: q̄leſcūqꝫ ſimꝰ. Si boni ſumꝰ: facite qꝺ ſcriptū eſt. Imi
tatores mei eſtote: ſicut ⁊ ego xp̄i. Si autē mali ſumꝰ: nec ſic
deſerti eſtis: nec ſic ſine cōſilio remāſiſtis. Audite dicētem.
Que dicūt facite: q̄ aūt faciūt facere nolite. Illi autē cōtra.
Matthei Niſi boni fuerimꝰ periſtis. Ecce eſt aliꝰ q̄ veniet in noīe ſuo
xxiij. Ergo vita mea ex te pēdebit: et ſalus mea ex te religabitur?
j. Cor. x. Ita ne oblitꝰ ſum fundamētū meū? Nonne petra erat xp̄s?
Mat. vij. Nōne q̄ edificat ſupra petrā: ipm̄ non deijcit vētus: pluuia:
flumina? Veni ḡ mecū ſi vis ſup terrā: et noli mihi eſſe velle
Joh. v. pro petra. Dicat ḡ ⁊ nouiſſimū illud eccleſia. Si crederetis
moyſi: crederetis et mihi. De me eniꝫ ille ſcripſit: q2 corpus
ſum eiꝰ de quo ſcripſit. Et de eccleſia moyſes ſcripſit. Nam
Geñ. xxij. moyſi v̄ba dixi. In ſemīe tuo bñdicent oēs gētes. Moyſes
hoc in primo libro ſcripſit. Si crederetis moyſi: crederetis
vtiqꝫ et xp̄o. Q2 moyſi v̄ba cōtēnitis: neceſſe eſt vt xp̄i v̄ba
Luce. xvj. cōtēnatis. Habēt ibi (īquit) moyſen et ꝓphetas. Nō pater
abraā: ſi q̄s a mortuis venerit: ipm̄ audiēt. Et ille. Si moy-
ſen et ꝓphetas non audiūt: nec ſi q̄s a mortuis reſurrexerit:
credēt. Hoc de iudeis dictū eſt. Ergo nō dictū de hereticis
Lu. xxiiij. A mortuis reſurrexerat q̄ dicebat. Oportebat xp̄m pati: et
reſurgere a mortuis tertio die. Hoc credo. Credo inq̄t. Cre
dis? Quare nō credis qꝺ ſequit? Q2 credis. Oportebat xp̄ꝫ
pati et reſurgere die tertio a mortuis? Hoc dictū eſt de capi
te: crede qꝺ ſequit de eccleſia. Predicari in noīe eiꝰ penitē
tiam et remiſſionē pctoꝝ ꝑ oēs gentes. Quare credis de ca-
pite ⁊ nō credis de corpore? Quid tibi fecit eccleſia vt eā ve
lis quodāmodo decollare? Tollere vis eccleſie caput: et ca-
piti credere: corpus relinq̄re: q̄ſi exanime corpꝰ. Sine cau-
ſa capiti: q̄ſi famulus deuotꝰ blādiris. Qui decollare vult: ⁊
caput ⁊ corpꝰ conat occidere. Erubeſcūt negare xp̄m: et nō
erubeſcūt negare v̄ba xp̄i. Xp̄m nec nos vidimꝰ oculis nec
vos. Iudei viderūt ⁊ occiderūt. Nos nō vidimꝰ ⁊ credidi-
mus: v̄ba ipſiꝰ nobiſcū ſunt. Cōparate vos iudeis. Illi cō-
tēpſerūt pendentē in ligno: vos cōtēnitis ſedentē in celo. Il
lis ſuggerētibꝰ ſtetit titulus xp̄i: vobis ſtātibꝰ delet baptiſ
mus xp̄i. Sed q̄d reſtat fratres: niſi oremꝰ et ꝓ ſupbis: ore-
mus ⁊ ꝓ elatis: q̄ ſe ſic extollūt? Dicamꝰ ꝓ illis deo. Cogno
ſcant: quia tibi nomen dñs et non homines: ſed tu ſolus altiſ
ſimus ſuper omnem terram.

¶ De eo qꝺ ſcp̄tū ē ī euāgelio ſc̄m eūdē. Qui mā ducat carnē meā et bibit ſanguinē meū ⁊c̄. Ser. xlvj. in q̄ de digna ſūptiōe ſāctiſſimi corporis et ſanguinis chriſti ⁊ modo ſumēdi nos inſtruit.

A Sicut audiuimꝰ: cū ſctm̄ euāgelium legeret: dñs
ieſus xp̄s exhortatꝰ eſt ꝓmiſſione vite eterne ad
māducādā carnē ſuā: ⁊ bibēdū ſanguinē ſuū. Qui
audiſtis hec: nōdū oēs itellexiſtꝫ. Qui eni baptī-
zati ⁊ fideles eſtis: q̄d dixerit noſtꝫ. Qui aūt iter vos adhuc
cathecumini vel audiētes vocant: potuerūt eſſe cū legeret
audiētes: nūquid ⁊ itelligētes? Ergo ſmo noſter ad vtroſqꝫ
dirigit. Qui iā māducāt carnē dñi et bibūt ſanguinē eiꝰ: co
j. Cor. xj. gitēt q̄d māducēt ⁊ q̄d bibāt: ne ſic̄ apl's dixit. Iudiciū ſibi
māducēt ⁊ bibāt. Qui aūt nōdū māducāt et nōdū bibūt: ad
tales epulas inuitati feſtinēt. Per iſtos dies magiſtrati pa
ſcunt. Xp̄s q̄tidie paſcit: mēſa ipſiꝰ eſt illa in medio ꝯſtituta
Quid cauſe eſt. O audiētes vt mēſam videatis: ⁊ ad epulas
nō accedatꝫ? Et forte modo cū euāgeliū legeret: dixiſtis in
Joh. vj. cordibꝰ veſtris. Putamꝰ q̄d eſt qꝺ dic̄. [Caro mea v̄e eſca
eſt: ⁊ ſanguis meꝰ v̄e potꝰ eſt.] Quō māducat caro dñi et bi
bit ſanguis dñi? Putamꝰ q̄d dicit? Quis cōtra te clauſit vt
hoc neſcias? Velatū eſt. Sed ſi volueris: erit reuelatū. Ac-
cede ad ꝓfeſſionē: et ſoluiſti q̄ſtionē. Quid eni dixit dñs ie-
ſus: iā fideles nouerūt. Tu aūt cathecuminꝰ dicerꝫ: audiēs

et ſurdus es. Aures eni corporis patētes habes: q2 v̄ba q̄ di
cta ſunt audis. Sed aures cordis adhuc clauſas habes: q2
qꝺ dictū eſt nō intelligis. Diſputo non diſſero. Ecce paſcha
eſt: da nomē ad baptiſmū. Si nō te excitat feſtiuitas: ducat
ipſa curioſitas: vt ſcias q̄d dictū ſit. Qui māducat carnē meā vbi ſupra.
⁊ bibit ſanguinē meū: in me manet et ego in illo. Vt ſcias q̄d
dictū ſit: pulſa et aperiet tibi. Et vt tibi dico: pulſa ⁊ aperiet
tibi: ita et ego pulſo: aperi mihi. Auribꝰ ꝑſono: et ad pectus
pulſo. Sed ſi cathecumini exhortādi ſūt fr̄es mei: vt ad tan B
tam grām regenerationis accedere nō moreñt: quāta nobis
cura eſſe debet in edificādis fidelibꝰ vt ꝓſit eis qꝺ accedūt
nō ſibi tales epulas in iudiciū māducēt ⁊ bibāt? Vt autē nō
iudiciū māducēt ⁊ bibāt: bñ viuāt. Exhortatores eſtote nō
ſermonibꝰ: ſed moribꝰ veſtris: vt illi q̄ nō ſunt baptizati: ſic
vos ſeq̄ feſtinēt vt nō pereāt imitādo vos. Qui cōiugati eſtꝫ
fidē thori ſeruate cōiugibꝰ veſtrꝫ. Reddite qꝺ exigitꝫ. Vir
a femina exigis caſtitatē: ꝓbe illi exēplū non verbū. Tu es
caput: qua is vide. Hac eni debes ire: q̄ illi nō ſit periculoſū
ſeq̄. Immo tu ipſe q̄ vis eā ſequi: illuc debes ābulare. Ab im
becilliori ſexu exigis fortitudinē: carnis cōcupiſcētiaꝫ ābo
habetis. Qui fortior eſt prior vīcat. Et tñ (qꝺ dolendū eſt)
multi viri a feminis vincunt. Seruāt femine caſtitatē quaꝫ
viri ſuare nolūt: ⁊ i eo qꝺ nō ſuāt ſe viros videri volūt: q̄ſi ꝓ
pterea ſit fortior ſexꝰ: vt eū facilꝰ ſubiuget inimicꝰ. Lucta Ephe. v.
eſt: ꝓliū eſt: pugna eſt. Vir fortior femina: vir caput eſt femi
ne. Femia pugnat ⁊ vicit: tu hoſti ſuccūbis? Stat corpus: et
caput iacet. Qui aūt vxores nōdū habetis: et tñ ad menſam
dñicā iā acceditis ⁊ carnē xp̄i māducatis ⁊ ſanguinē bibitꝫ:
ſi ducturi eſtis vxores ſuate vos vxoribꝰ vr̄is. Quales eas xxxij. q. vj.
vultis ad vos venire: tales ⁊ vos debēt ipſe inuenire. Quis ſi ducturi.
iuuenis eſt q̄ nō caſtā velit ducere vxorē? Et ſi acceptur ꝰ eſt
virginē: q̄s nō intactā deſideret? Intactā q̄ris: intactꝰ eſto.
Purā q̄ris: noli eſſe ipurꝰ. Nō eni illa poteſt: ⁊ tu nō potes.
Si fieri nō poſſit: nec illa poſſit. Q2 v̄o illa pōt: doceat te q2
fieri poteſt. Et illa vt poſſit: deꝰ regit. Sed tu glioſior eris:
ſi feceris. Quare glioſior? Illā p̄mit parētū cuſtodia: refre-
nat infirmioris ſexꝰ ipſa verecūdia. Poſtremo leges timet
q̄s tu nō times. Ideo ḡ glioſior eris ſi fecerꝫ: q2 tu ſi feceris
deū times. Habet illa multa q̄ timeat p̄ter deū: tu ſolū deuꝫ
times. Sꝫ tu quē times: maior eſt oībꝰ. Ipſe timēdus eſt in
publico: ipſe in ſecreto. Procedis: viderꝫ: itras: viderꝫ. Lu
cerna ardet: videt te: lucerna extīcta eſt: videt te. In cubile
itras: videt te. In corde v̄ſaris: videt te. Ipm̄ time: illū cui
cura eſt vt videat te: et vel timēdo caſtꝰ eſto. Aut ſi peccare
vis: q̄re vbi te nō videat: ⁊ fac qꝺ vis. Qui v̄o iā vouiſtꝫ: cor
pus arctiꝰ caſtitate: ⁊ ꝯcupiſcētie frenos: nec ad ipſa q̄ ꝑmiſ
ſa ſūt patiamini relaxare vt nō ſolū a cōcubitu illicito diuer
tatꝫ: ſꝫ etiā licitū ꝯtēnatis aſpectū. Memētote in q̄cūqꝫ ſexu C
ſitis: ſiue mares / ſiue femine: angeloꝝ vitā ducere vos i ter-
ra. Angeli eni nō nubūt: neqꝫ vxores ducūt. Hoc erimus cū Mat. xxij.
reſurrexerimꝰ. Qꝫto vos meliores: q̄ id qꝺ erūt hoīes poſt
reſurrectionē: h̄ vos incipitis eſſe añ mortē? Seruate gradꝰ
vr̄os: ſuat eniꝫ deꝰ honores vr̄os. Cōparata eſt reſurrectio
mortuoꝝ: ſtellis in celo cōſtitutis. Stella eni a ſtella differt j. Cor. xv.
in glīa: vt apl's dic̄. Sic ⁊ reſurrectio mortuoꝝ. Aliter ibi lu
cebit v̄ginitas: alit ibi lucebit caſtitas ꝯiugalis: alit ibi luce
bit ſctā viduitas. Diuerſe lucebūt: ſꝫ oēs ibi erūt. Splēdor
diſpar: celū ꝯmune. Cogitātes ḡ gradꝰ vr̄os: ſuātes ⁊ ꝓfeſ
ſionē veſtrā: accedite ad carnē dñi: accedite ad ſāguinē dñi:
Qui ſe ſcit alit eſſe: nō accedat. Cōpūgimini magis ſermōe
meo. Cōgratulant eni q̄ ſciūt ſuare cōiugibꝰ qꝺ a cōiugibꝰ
exigūt: q̄ ſciūt ſeruare oīmodo ꝯtinētiā ſi hāc deo vouerūt.
Q2 v̄o audiūt dicētē me. Quicūqꝫ nō ſuatꝫ caſtitatē: nolite
accedere ad illū panē: ꝯtriſtant. Et ego nollē h̄ dicere. Sed
q̄d facio? Timebo hoīem: ⁊ taceā v̄itatē? Ergo ſi illi ſui nō
timēt deū: etiā ego nō timeā: q̄ſi nō ſciā dictū eē. Serue neqꝫ Mat. xxv
et piger: tu dares ⁊ ego exigerē. Ecce dedi dñe deꝰ meꝰ: ec-
ce in cōſpectu tuo et angeloꝝ tuoꝝ: ⁊ in cōſpectu ipſiꝰ ple-
bis tue erogaui pecuniā tuā. Timeo eni iudiciū tuuꝫ. Ego
dedi: tu exige. Et ſi nō dicā: facturꝰ es. Ergo hoc potius di
co. Ego dedi: tu cōuerte: tu parce. Fac pudicos qui fuerūt
impudici: vt ſimul in tuo cōſpectu cū iudicium venerit gau-
deamꝰ: et q̄ erogauit / et cui erogatū eſt. Placet hoc? Pla-
ceat. Quicūqꝫ ipudici eſtis: corrigite vos dū viuitis. Ego

enī verbū dei loqui poſſum: impudicos autē in nequitia pſe
uerātes: de iudicio dei et dānatione liberare non poſſum.

¶ De muliere deprehēſa in adulterio. In euangelio ſm eundē. Sermo. xlvij. In fine autē ſermonis de miſericordia ac ỽitate ſaluatoris multa declarat.

A Eminit charitas veſtra ſermone priſtino: ex occa
ſione lectiōis euāgelij locutos nos eſſe vobis de
ſpūſancto. Ad hūc potandū cū dn̄s inuitaſſet cre-
dētes in ſe: loquēs iter eos q̄ illū tenere cogitabāt
Joh. vij. et iterficere cupiebāt nec valebāt q2 ille nolebat. Cū ḡ hec lo
cut9 eſſet: nata eſt de illo in turba diſſenſio: alijs putātibus
q2 ipſe eſſet xp̄s: alijs dicētib9: q2 de galilea nō exurget xp̄s
Qui ỽo miſſi fuerāt vt eū tenerēt: redierūt imunes a crimi-
ne: ⁊ pleni admiratione. Nā ⁊ teſtimoniū phibuerūt diuine
doctrine cū dicerēt: a quib9 miſſi erāt. Quare nō adduxiſt̄
eū? Reſponderūt enī nūq̄ ſe audiſſe hoīem ita locutū. Non
enī quiſq̄ ſic loquit hō. Ille autē ſic locut9 eſt: q2 de9 erat et
homo. Tn̄ phariſei teſtimoniū eorū repellētes: dixerūt eis.
Nunq̄d ⁊ vos ſeducti eſtis? Uidem9 enī delectatos vos eſſe
ſermonib9 illi9. Nūquid aliq̄s de principib9 credidit in eū:
aut ex phariſeis? Sz turba hec q̄ nō nouit legē: maledicta ē
Qui nō nouerāt legē: ipſi credebāt in eū q̄ miſerat legē: ⁊ eū
qui miſerat legē cōtēnebāt illi q̄ docebant legē: vt ipleret q̄d
Joh. ix. dixerat ipſe dn̄s. Ego veni vt nō vidētes videāt: ⁊ vidētes
ceci fiāt. Ceci enī facti ſunt phariſei doctores: illumiati ſūt
Joh. vij. populi legē neſciētes, ⁊ in auctorē legis credētes. Nicode-
mus tn̄ vn9 ex phariſeis q̄ ad dn̄m nocte venerat: ⁊ ipſe q̄dē
nō credulus ſz timid9: nā ⁊ nocte venerat ad lumē: q2 illumi
nari volebat: et ſciri timebat: rn̄dit. Nūq̄d et lex nr̄a iudicat
quēq̄ hoīem: niſi audierit ab ipſo prius: ⁊ cognouerit q̄d fa
ciat? Uolebāt illi pūerſe ante eſſe dānatores q̄ cognitores.
Sciebat enī nicodem9 vel poti9 credebat: q2 ſi tm̄modo vel
lent eū patiēter audire: forte ſiles fierēt illis q̄ miſſi ſunt te-
nere ⁊ maluerūt credere. Illi reſpōderūt preiudicio cordis
ſui: q̄d et illis. Nūq̄d et tu galile9 es. i. q̄ſi a galileo ſeduct9?
Dn̄s enī galile9 dicebat: q2 de nazareth ciuitate erāt parē-
tes ei9. Scđm mariā dixi parētes: nō ſcđm virile ſemē. Nō
enī q̄ſiuit in terra patrē: q2 iā habebat deſup patrē. Nā vtra
q̄ ei9 natiuitas mirabilis fuit: diuina ſine matre: humana
ſine pr̄e. Quid ḡ illi q̄ſi legis doctores ad nicodemū? Scru
tare ⁊ vide: q2 pp̄heta a galilea nō ſurget: ſed dn̄s pp̄hetaꝝ
inde ſurrexit. Reuerſus eſt (iquit) euangeliſta: vnuſq̄ſq̄ in
Joh. viij. domū ſuā. Inde perrexit ieſus in montē. In montē aūt oli-
ueti: in montē fructuoſum: in montē vnguēti: in montē chri
ſmatis. Ubi enim decebat docere xp̄m: niſi in mōte oliueti?
Xp̄i enī nomen a chriſmate dictū eſt. Chriſma aūt grece: la
tine vnctio nūcupat. Ideo nos vnxit: q2 luctatores ꝯ diabo
lum fecit. Et diluculo iterū venit in tēplū: et oīs popul9 ve-
nit ad eū: ⁊ ſedēs docebat eos: ⁊ nō tenebat: quia nō pati di-
gnabat. Nūc etiā attēdite vbi ab iimicis tētata ſit dn̄i man
vbi ā. ſuetudo. [Adducūt aūt illi ſcribe ⁊ phariſei mulierē in adul
terio dep̄hēſam ⁊ ſtatuerūt eā i medio ⁊ dixerūt ei. Magiſter
hec mulier modo dep̄henſa eſt in adulterio. In lege autem
moyſes mādauit nobis hmōi lapidare. Tu ḡ q̄d dic̄? Hec
B dicebāt tētantes vt poſſent accuſare eum.] Unde accuſare?
Nunq̄d ipm̄ in aliq̄ facinore dep̄hēderāt: aut illa mulier ad
eū aliq̄n ptinuiſſe dicebat? Quid ē ḡ tētātes vt accuſarēt eū
Intelligim9 fratres admirabilē māſuetudinē in dn̄o p̄mo-
nuiſſe: ſi aduerterūt eū nimiū eſſe mitem: nimiū māſuetum.
Ps. xliiij De illo q̄ppe fuerat ante predictū. Accingere gladio tuo cir
ca femur tuū potētiſſime. Specie tua et pulchritudine tua:
intēde pſpere pcede ⁊ regna. Propter ỽitatē ⁊ māſuetudi
nē et iuſtitiā. Ergo attulit ỽitatē vt doctor: māſuetudinē vt
liberator: iuſtitiā vt cognitor. Propter hec eū eſſe regnatu-
rū in ſpūſctō pp̄heta p̄dixerat. Cū loq̄bat ỽitas agnoſceba
tur: cū aduerſus iimicos nō moueret māſuetudo laudabat.
Cū ḡ de duob9 iſtis. i. de ỽitate ⁊ māſuetudine ei9 iimici li-
uore et iuidia torq̄rent: in tertio. i. iuſtitia ſcādalū poſuerūt.
Leuit. xx. Quare? Q2 lex iuſſerat adulteros lapidari: et vtiq̄ q̄d iniu-
ſtum erat lex iubere non poterat. Sed ſi q̄s aliter diceret q̄
lex iuſſerat: iniuſt9 dep̄hēderet. Dixerūt ergo apud ſemet
ipſos. Uerax putat: māſuet9 videt: de iuſtitia illi q̄renda ca
lūnia eſt. Offeram9 ei mulierē in adulterio dep̄hēſam: dica
mus de illa q̄d in lege ſcriptū eſt. Si eā iuſſerit lapidari: mā
ſuetudinē nō habet. Si eā dimitti cēſuerit: iuſtitiā non tene
bit. Ut autē māſuetudinē (inquiūt) nō pdat: in q̄ populis iā
amabilis fact9 eſt: ſine dubio dimitti eā iubebit. Hinc nos
inueniem9 occaſionē accuſandi: ⁊ reū faciemus tanq̄ legis
p̄uaricatorē dicētes ei. Hoſtis es legis: ꝯtra moyſen reſpō-
des: imo ꝯtra eū q̄ p moyſen dedit legē. Reus es mortis: cū
illa ⁊ tu ipſe lapidādus. Poſſet his ỽbis atq̄ ſentētijs inflā
mari iuidia: feruere accuſatio: flagitari damnatio. Sed cui
hec? Peruerſitas rectitudini: falſitas ỽitati: curuū directo
ſtultitia ſapiētie? Qn̄ illi laqueos pararēt: in q̄s nō ipſi p̄us
caput eijcerēt? Nō eſt captus cui ipſi tendebāt: ſed poti9 ca-
pti ſunt q̄ tendebāt: q2 nō crediderūt in eū q̄ eos poſſit de la
queis eruere. Ecce dn̄s in reſpōdēdo ⁊ iuſtitiā ſeruatur9 eſt
⁊ a māſuetudine nō eſt receſſur9. Quid enī rn̄dit dn̄s ieſus?
Quid rn̄dit veritas? Quid rn̄dit ſapiētia? Quid rn̄dit ipſa
cui calūnia parabat iuſtitia? Nō dixit: nō lapidet: ne ꝯ legē
dicere videret. Abſit autē vt diceret: lapidet. Uenit enī nō Luce. xix.
pdere q̄d iuenerat: ſed q̄rere q̄d perierat. Quid ḡ rn̄dit? Ui
dete q̄ plen9 eſt iuſtitia: plen9 māſuetudine et ỽitate. [Qui C
ſine pctō eſt veſtrū (iquit) prior in illā lapidē mittat] O re-
ſpōſio ſapiētie: quō eos itromiſit in ſe. Foris enī calūniabā-
tur: ſeipſos intrinſec9 nō pſcrutabātur. Adulterā videbant:
ſe nō reſpiciebant. Preuaricatores legis legē iplere cupie-
bant: et h̄ calūniādo nō vere tāq̄ adulteria caſtitate dānan-
do. Audiſtis iudei: audiſt̄ phariſei: audiſt̄ legis doctores:
legis cuſtodē: ſed nōdū itellexiſtis legiſlatorē. Quid aliud
vobis ſignificat: cū digito ſcribit in terrā? Digito enim dei
lex ſcripta eſt. Nūc dn̄s i terra ſcribebat: q2 fructū req̄rebat.
Audiſtis ḡ: iplea lex: lapidet adultera. Sed nūq̄d q2 puni
enda eſt: lex iplēda eſt a puniēdis? Cōſideret ſe vnuſq̄ſq̄ ve
ſtrum: itret in ſemetipſum: aſcēdat tribunal mētis ſue: cōſti-
tuat ſe ante cogitationē ſuā: cogitet ſe cōfiteri. Scit enī q̄ ſit j. Cor. ij.
q2 nemo ſcit hoīum q̄ ſunt homis niſi ſpūs hoīs q̄ in ipſo eſt.
Unuſq̄ſq̄ in ſe intēdens: pctōrē ſe inuenit. Ita plane. Ergo
aut iſtā dimittite: aut ſimul cū illa legis penā excipite. Si
diceret: lapidet: māſuet9 nō videret. Dic q̄d dicere debet: ⁊
māſuet9 et iuſt9. Qui ſine pctō eſt veſtrū: prior in illā lapidē
mittat. Hec vox iuſtitie eſt. Puniat peccatrix: ſed nō a pec-
catorib9. Impleat lex: ſed nō a preuaricatorib9 legis. Hec
vox oīno iuſtitie eſt: q̄ iuſtitia illi tanq̄ trabali telo pcuſſi ſe
inſpiciētes: ⁊ reos ſe inuenietes: vn9 poſt vnū oēs receſſerūt
Relicti ſunt duo: miſera ⁊ miſericordia. Dn̄s autē cū eos telo
iuſtitie pcuſſiſſet: nec dignat9 eſt cedētes attēdere: ſed auer
ſo ab eis obtutu rurſus ſcribebat in terra. Relicta aūt illa ſo
la muliere oībuſq̄ abeūtib9: leuauit oculos ſuos ad mulierē.
Audium9 vocem iuſtitie: audiam9 ⁊ māſuetudinis. Plus
enī credo territa erat illa mulier cū audiſſet a dn̄o dictū. Qui
ſine pctō eſt veſtrū: prior in illā lapidē mittat. Illi enī atten
dētes ⁊ ipſo abſceſſu cōfeſſi: dereliq̄runt mulierē cū magno
pctō: ei q̄ erat ſine pctō. Et q2 illa h̄ audierat. Qui ſine pctō
eſt veſtrū: p̄or in illā lapidē mittat: ab illo ſe puniendā ſpera
bat: in q̄ pctm̄ inueniri nō poterat. Ille aūt qui aduerſarios
ei9 repulerat lingua iuſtitie: leuās in eā oculos māſuetudi-
nis iterrogauit eā. [Nemo te ꝯdēnauit? Rn̄dit illa. Dn̄e ne
mo. Et ille. Nec ego te cōdēnabo] a quo forte dānari timui-
ſti: q2 in me pctm̄ nō inueniſti. Nec ego te condēnabo. Quid
eſt dn̄e? Faues ḡ peccatis? Nō plane ita. Attēde q̄d ſequit.
[Uade deinceps iā noli peccare.] Ergo ⁊ dn̄s dānauit: ſed
pctm̄ nō hoīem. Si aūt pctōꝝ fautor eſſet: diceret. Nec ego
te dānabo: vade viue vt vis: de mea liberatione eſto ſecura
ego te quātūcūq̄ peccaueris ab om̄i pena: etiā a gehenne et
inferni tortorib9 liberabo. Nō dixit hoc. Intēdāt ḡ q̄ amāt D
in dn̄o māſuetudinē: ⁊ timeāt veritatē. Etenī dulcis ⁊ rect9 Ps. xxiiij.
dn̄s. Amas q2 dulcis eſt: time q2 rectus eſt. Tanq̄ manſuet9
dixit. Tacui: ſed tanq̄ iuſt9. Nūquid ſemp tacebo? Miſeri- Eſa. xlij.
cors ⁊ miſerator dominꝰ. Ita plane. Adhuc adde. Lōgani- Ps. cij.
mis. Adde adhuc. Et multum miſericors. Sed time q̄d eſt
in nouiſſimo. Et verax. Quod enī modo ſuſtinet peccātes:
iudicaturus eſt cōtemnētes. An diuitias lōganimitatis ei9 Rom. ij.
cōtemnis? Ignoras quia patientia dei ad penitentiā te ad-
ducit? Tu autē ſm duriciā cordis tui et cor impenitēs the-
ſaurizas tibi irā in die ire et reuelationis iuſti iudicij dei: q̄

Pſ.cij. reddet vnicuiqꝫ iuxta opera ſua. Mãſuetus dñs: lõganimis
dñs: miſericors dñs: ſed et iuſtus dñs: ⁊ verax dñs. Largit̃
tibi ſpaciũ correctionis: ſed tu plus amas dilationẽ q̃ emẽ-
dationẽ. Malus fuiſti heri: hodie bonꝰ eſto. Et hodiernũ
diẽ in malicia peregiſti: vel cras mutare. Sed expectas: et
de miſericordia dei tibi plurimũ polliceris: q̃ſi ille qui tibi
per penitentiã ꝓmiſit ſalutẽ: ꝓmiſit tibi etiã lõgam vitam.
Prouerb. Unde ſcis quid pariat craſtinꝰ dies? Recte dicis in corde
xxvij. tuo: q̃n me correxero: deꝰ mihi oĩa peccata dimittit. Nega-
re nõ poſſumꝰ q̃ correctis atqꝫ cõuerſis indulgentiã deꝰ ꝓ-
miſit. Nã in quo ꝓphetã mihi legis: q̃ ꝓmiſit deꝰ correcto
indulgentiã: non mihi legis q̃ ꝓmiſit tibi longã vitam. Ex
vtroqꝫ igit̃ hoĩes periclitant̃: ſperãdo ⁊ deſperãdo ↄtrarijs
rebus. Sperãdo decipit̃ q̃ dicit. Bonꝰ eſt deus: miſericors
eſt deus: faciã qđ mihi placet: qđ libet: laxem habenas cupi
ditatibꝰ meis: impleã deſideria aĩe mee. Quare hoc? Quia
miſericors eſt deꝰ: mãſuetus eſt deꝰ. Spe iſti periclitantur.
Deſperatione aũt q̃ cũ inciderint in grauia pctã: putãtes ſi-
bi iam nõ poſſe ignoſci penitẽtibꝰ: et ſtatuẽtes ſe ad damna
tionẽ ſine dubio deſtinatos: dicũt apud ſeipſos. Iã dãnati
ſumꝰ: quare nõ qđ volumꝰ facimꝰ? animo gladiatorũ ferro
deſtinatoꝝ. Ideo moleſti ſunt deſperati. Iã eñi qđ timeant
nõ habẽt: et vehemẽter timẽdi ſunt. Iſtos deſperatio necat
illos ſpes. Inter ſpem et deſperationẽ eſtuat aĩa. Metuen-
dum eſt ne te occidat ſpes: et cũ multũ ſperas de miſericor-
dia: incidas in iudiciũ. Metuẽdum eſt rurſus ne te occidat
deſperatio: et cũ putas iã nõ tibi ignoſci q̃ grauia cõmiſiſti:
ꝓuerb.j. nõ agas penitentiã: et incurras iudicẽ ſapientiã: q̃ dicit. Et
ego veſtre ꝑditioni ſuperridebo. Quid ergo egit deꝰ cũ pere
Ecci.v. clitãtibꝰ vtroqꝫ morbo? Illis q̃ ſpe periclitantur h̃ dicit. Ne
tardes cõuerti ad deũ: neqꝫ differas de die in diem. Subito
eñi veniet ira eiꝰ: et in tẽpore vindicte diſperdet te. Illis q̃
Ezechiel deſperatione periclitant̃ q̃d dicit? In quacũqꝫ die iniquus
xviij. cõuerſus fuerit: oẽs iniq̃tates eiꝰ obliuiſcar. Propter illos
qui deſperatione periclitãtur: ꝓpoſuit indulgẽtie portum.
Propter illos q̃ ſpe periclitãtur et dilationibꝰ illudunt̃: fe-
cit deus diẽ mortis incertũ. Q̃n veniat vltimus dies neſcis
Ingratꝰ es: q̃ hodiernũ habes: in quo corrigaris? Sic ergo
Iohã.viij ad iſtã mulierẽ. Nec ego te cõdẽnabo. Sed facta ſecura de
preterito: caue futura. Deleui qđ cõmiſiſti: obſerua qđ pre-
cepi vt inuenias quod promiſi.

De eo qđ ſcriptũ eſt in euãgelio ſm eũdẽ. Si mãſeritis in verbo meo: vere diſcipuli mei eſtis. Sermo. xlviij. in quo illud ſpecialiter declarat quis inter mortuos ſit liber.

A Nouit charitas veſtra oẽs nos vnũ magiſtꝝ habe
re: ⁊ ſub illo cõdiſcipulos eſſe. Nec ideo magiſtri
ſumꝰ: q̃ de loco ſuperiore loquimur vobis: ſed ma-
giſter eſt oĩm qui habitat ĩ nobis oĩbus. Ipſe mõ
in euãgelio nobis oĩbus loquebat̃: et dicebat nobis qđ etiã
ego dico vob. Dicit aũt ille de vobis et nobis ⁊ nob. Si mã
ſeritis in verbo meo: non vtiqꝫ in meo q̃ modo loquor: ſed in
Iohã.viij eiꝰ q̃ modo in euãgelio loquebat̃. [Si mãſeritis in ṽbo meo
(ĩquit) vere diſcipuli mei eſtis] Ad diſcipulũ eſt parũ acce
dere: ſed manere. Nõ ergo ait. Si audieritis verbũ meum:
aut ſi acceſſeritis ad verbũ meũ: aut ſi laudaueritis verbuꝫ
meũ. Sed videte quid dixerit. [Si mãſeritis in verbo meo:
vere diſcipuli mei eritis: et cognoſcetis veritatẽ: et veritas
liberabit vos] Quid diximꝰ fratres? Manere in verbo dei:
labor eſt an nõ eſt? Si labor eſt: attẽde magnũ premium. Si
labor nõ eſt: gratis accipis premiũ. Maneamꝰ ergo in eo q̃
manet in nobis. Nos ſi nõ manſerimꝰ in illo: cademus. Ille
autẽ ſi in nobis nõ mãſerit: non ideo domũ perdidit. Nouit
ille manere in ſe: qui nũq̃ deſerit ſe. Abſit autẽ ab homĩe vt
maneat in ſe: qui perdit ſe. Ergo nos in illo mãnemꝰ indigẽ
tia: ipſe in nobis manet miſericordia. Iã ergo ſi ꝓpoſitũ eſt
qđ facere debeamꝰ: q̃d accepturi ſumus videamꝰ. Indixit
eñi opus: ⁊ ꝓmiſit mercedẽ. Quod eſt opus? Si mãſeritis in
ṽbo meo. Breue opus. Uerbũ breue: magnũ opere. Si mã
ſeritis. Quid eſt ſi mãſeritis? Si in petra edificaueritis. O
q̃ magnũ eſt fratres h̃: ſupra petrã edificare q̃ magnũ eſt.
Mat.vij. Uenerũt flumina: flauerũt venti: deſcẽderũt imbres et ĩpe-
gerũt in domũ illã ⁊ nõ cecidit: fundata eñi erat ſupra petrã

Quid eſt ergo in verbo dei manere: niſi nullis tẽtationibus
cedere? Premiũ q̃d eſt? Cognoſcetis veritatẽ: et veritas li-
berabit vos. Cõpatimini nobis: q̃ vocẽ meã ſentitis obtun
ſam. Adiuuate me trãquillitate. O premiũ. Cognoſcetis ve
ritatẽ. Forte aliq̃s diceret: et q̃d mihi ꝓdeſt cognoſcere veri
tatẽ? Et veritas liberabit vos. Si nõ delectat veritas: dele- Iohã.viij
ctet libertas. In cõſuetudine latine lingue liberari duobus
modis dicit̃. Et maxime in eo cõſueuimꝰ audire hoc verbũ
vt quicũqꝫ liberat̃: intelligat̃ periculũ euadere: moleſtijs ca
rere. Liberari autẽ ꝓprie dicit̃ liberũ fieri. Quõ ſaluari ſal-
uum fieri: ſanari ſanũ fieri: ſic liberari liberũ fieri. Ideo di-
xi. Si nõ delectat ṽitas: delectet libertas. Hoc ĩ greca lin-
gua euidẽtius ſonat: nec poteſt aliter intelligi. Et (vt noue-
ritis) q̃ aliter ĩtelligi nõ poteſt: lõquẽte dño: reſpõderũt iu-
dei. Nos nemini ſeruiuimꝰ vnq̃: quõ dicis: veritas libera-
bit vos? Id eſt veritas liberos vos facit. Quõ dicis eis qui
nemini vnq̃ ſeruiuimꝰ: quos vides (inquiũt) nõ habere ſer
uitutis neceſſitatẽ: quõ eis polliceris libertatẽ? Audierunt
qđ debuerũt: ſed nõ fecerũt qđ debuerũt. Quid audierunt?
Q̃ dixit. Ueritas liberabit vos. Attẽdiſtis vos q̃ nõ ſerui-
tis homini: ⁊ dixiſtis. Nemini ſeruiuimꝰ vnq̃. Oĩs iudeus
et grecus: diues ⁊ paup: honoratꝰ ⁊ priuatꝰ: ĩperator ⁊ mẽ-
dicus: oĩs q̃ facit pctm̃: ſeruꝰ eſt peccati. Oĩs (ĩquit) qui fa
cit pctm̃: ſeruꝰ eſt peccati. Si agnoſcant hoĩes ſeruitutẽ: vi-
debũt vnde accipiũt libertatẽ. Ingenuꝰ eſt aliq̃s: captiuat̃
a barbaris: ex ingenuo factꝰ eſt ſeruus. Audit hõ miſerator:
conſiderat ſe habere pecuniã: fit redẽptor: pergit ad barba-
ros: dat pecuniã: redimit hoĩem. Plane reddidit libertatẽ:
ſi abſtulit iniq̃tatẽ. Sed q̃s abſtulit ĩiquitatẽ? Nõ homini?
Ille q̃ ſeruiebat apud barbaros: a redẽptore ſuo redẽptꝰ eſt
Et multũ intereſt ĩter redẽptorẽ et redẽptũ: tñ ſub dña iniq̃
tate forte cõſerui ſunt. Interrogo redemptorẽ: habes pecca
tũ? Habeo ĩquit. Ergo nec tu te iactes redẽptũ: nec tu te ex
tollas redẽptorẽ: fugite ambo ad verũ liberatorẽ. Parũ eſt
q̃ ſub peccato ſunt: ſerui dicti ſunt et mortui dicũtur. Qđ ti
met hõ ne faciat illis captiuitas: iã illi fecit iniq̃tas. Quid
eñi: q̃ videnť viuere? Nũquid ideo errauit ille q̃ dixit. Di- Mat.viij.
mitte mortuos ſepelire mortuos ſuos? Ergo mortui oẽs
ſub pctõ: ſerui mortui: ſeruiẽdo mortui: moriẽdo ſui. Quis pſ.lxxxvij
ergo liber a morte ⁊ a ſuitute: niſi in mortuis liber? Quis B
eſt in mortuis liber: niſi inter pctõres ſine pctõ? Ecce venit Ioh.xiiij.
princeps mũdi: ipſe dicit redẽptor nr̃: liberator nr̃. Ecce ve
nit p̃nceps mũdi: et in me nihil inueniet. Tenet q̃s decepit:
quos ſeduxit: q̃bꝰ pctm̃ mortẽqꝫ ꝑſuaſit: in me nihil iuenet.
Ueni dñe redẽptor veni. Agñſcat te captiuꝰ: fugiat te capti-
uator: tu eſto mihi libator. Ille me ꝑditũ iuenit: ĩ q̃ diabolꝰ
nihil iuenit qđ caro agit. Inuenit carnẽ in illo p̃nceps huiꝰ
mũdi? Inuenit. Et q̃lẽ carnẽ? Mortalẽ: quã poſſit tenere:
quã poſſit crucifigere: quã poſſit occidere. Erras deceptor
nõ fallitur redẽptor. Erras. Uides in dño carnẽ mortalem
nõ eſt caro pctĩ: ſimĩtudo eſt carnis pctĩ. Miſit eñi deꝰ filiuꝫ Rom.viij
ſuũ in ſimĩtudinẽ carnis pctĩ. Uera caro: mortalis caro: ſed
nõ pctĩ caro. Miſit eñi deꝰ filiũ ſuũ in ſimĩtudinẽ carnis pctĩ
vt de pctõ dãnaret pctm̃ in carne. Miſit eñi deꝰ filiũ in ſimĩ-
tudinẽ carnis pctĩ in carnẽ: nõ tñ ĩ carnẽ pctĩ. Propter q̃d?
Ut de pctõ: certe nullũ pctm̃: vt de pctõ dãnaret pctm̃ in car
ne: vt iuſtitia dei ĩpleret̃ in nobis: q̃ nõ ſm carnẽ ambulamꝰ
ſed ſm ſpm̃. Si ẽ ſimĩtudo carnis erat pctĩ nõ caro pctĩ: quõ
vt de pctõ dãnaret pctm̃ in carne? Solet et ſimĩtudo capere
nomẽ eiꝰ rei: cuiꝰ eſt ſimĩtudo. Hõ dr̃ verus: ſed etiã ſi pictũ
in pariete oſtẽdas: et q̃ras q̃d ſit? Rñdet̃ hõ. Pctm̃ ẽ appel
lata eſt caro: habẽs ſimĩtudinẽ carnis pctĩ: vt eẽt ſacrificiũ ꝓ
pctõ. Dicit idẽ aplˢ alio loco. Eũ q̃ nõ nouerat pctm̃: ꝓ no ij.Cor.v.
bis pctm̃ fec. Eũ q̃ nõ nouerat pctm̃. Quẽ q̃ nõ nouerat pec-
catũ: niſi eũ qui dixit. Ecce venit p̃nceps mũdi: et in me ni- Ioh.xiiij.
hil ĩueniet? Eũ qui nõ nouerat pctm̃: peccatum ꝓ nobis fe-
cit. Eũ ipſum xp̃m neſcientẽ pctm̃: fecit deꝰ ꝓ nobis pctm̃.
Quid eſt hoc fratres? Si diceret̃. Fecit in illũ pctm̃: aut fe-
cit illũ habere pctm̃: intolerabile videret̃. Quõ toleramꝰ qđ
dictũ eſt. Fecit eũ pctm̃ vt ipſe xp̃s ſit pctm̃? Qui nouerant
ſcripturas veteris teſtamẽti: recognoſcũt qđ dico. Non eñi
ſemel dictũ eſt: ſed aliq̃tiens creberrime. Pctã dicta ſunt:
ſacrificia pro peccatis. Offerebatur: verbi gratia: pro pec-
cato hyrcus: aries: quodlibet: ipſa victima que offerebatur

Leuit.iiij pro peccato peccatū nominabat. Peccatū ergo dicebatur
ſacrificium pro peccato: ita vt alicubi dicat lex ſacerdotes
ponere debere in manus ſuas ſuper peccatū. Ergo eū q̄ non
nouerat peccatū: fecit pro nobis pctm̄.i.ſacrificiū ꝓ pecca-
to. Factū eſt peccatū: oblatus eſt: et deletū eſt pctm̄. Fuſus ē
Mat.xxvj ſanguis redēptoris: et deleta eſt cautio debitoris. Ipſe eſt
ſanguis q̄ ꝓ multis effuſus eſt in remiſſionē pctōꝝ. Quid eſt
ergo ꝙ inſipiēter exultaſti meus captiuator: q2 carnē morta
lem habuit meus liberator? Si habuit peccatū vide. Si ali
Joh.j. quid tuū in eo inueniſti tene. Verbū caro factū eſt. Verbuꝫ
creator eſt: caro creatura eſt. Quid ibi tuū inimice? Et ver-
bum deꝰ eſt: et aīa hoīs creatura eſt: et caro hoīs creatura ē:
et caro mortalis dei creatura eſt. Peccatū q̄re. Sed quid q̄
Joh.xiiij. ras veritas loquit. Veniet princeps mūdi: et in me nihil in-
ueniet. Nō ergo nō inuenit carnē: ſed nihil ſuū.i.nullū pctm̄.
Decepiſti innocētes: feciſti nocētes. Occidiſti innocētem:
peremiſti quē non debebas: redde q̄d tenebas. Quid ergo?
Ad horā inſultaſti: q2 iueniſti in xp̄o carnē mortalē? Muſci-
pula tua erat. Vn̄ letatꝰ es: inde captus es. Vbi te exultaſti
aliq̄d inueniſſe: inde nūc doles q̄d poſſederas ꝑdidiſſe. Er-
Joh.viij. go fratres q̄ credimꝰ in xp̄m: maneamꝰ in verbo eius. Si enī
māſerimꝰ in verbo eius: vere diſcipuli eiꝰ ſumus. Nō enim
ſoli illi duodecim: ſed oēs q̄ manemꝰ in verbo eiꝰ vere diſci
puli eiꝰ ſumus: et cognoſcemꝰ veritatē: et veritas liberabit
Joh.xiiij. nos.i.xp̄s filiꝰ dei q̄ dixit. Ego ſum veritas: liberos nos fa-
ciet: hoc eſt liberabit nos: nō a barbaris ſed a diabolo: nō a
corporꝭ captiuitate: ſꝫ ab aīe iniq̄tate. Solus eſt q̄ ſic liberat
Nemo ſe liberū dicat: ne ſeruꝰ remaneat. Nō remanebit in
ſeruitute aīa noſtra: q2 quotidie dimittūtur debita noſtra.

**¶ De paſtore/et mercēnario/et fure. In euãge-
lio ſc̃m eundē. Sermo.xlix. In quo ſermone q̄d
ſit ꝑ portā ingredi q̄ xp̄s eſt ſinceriſſime exponit.**

A Non ignorat fides veſtra kr̄mi: et ita vos didiciſſe
nouimus dicēte magiſtro de celo in quo ſpem ve-
ſtram poſuiſtis: q2 dn̄s noſter ieſus xp̄s q̄ iā ꝓ no
bis paſſus eſt et reſurrexit: caput eſt eccleſie: ⁊ eſt
corpus eiꝰ eccleſia: et in eiꝰ corpore vnitas mēbroꝝ: ⁊ cōpa
go charitatis tanq̄ꝫ ſanitas exiſtit. Quicūq̄ꝫ autē in charita-
te friguerit: infirmat in corpore xp̄i. Sed potēs eſt ille q̄ ex-
altauit caput noſtrū: etiā infirma mēbra ſanare: dū tn̄ nō ni-
mia īpietate p̄cidantur: ſed hereant corpori donec ſanētur.
Quicq̄d enī adhuc heret corpori: nō deſperat e ſanitatis eſt.
Q̄d aūt p̄ciſum fuerit: nec curari/nec ſanari poteſt. Cū ergo
ille ſit caput eccleſie: ⁊ ſit corpus eiꝰ eccleſia: totꝰ xp̄s caput
et corpus eſt. Reſurrexit iā ille. Caput ergo habemꝰ in celo
Caput noſtrū interpellat ꝓ nobis. Caput noſtrū ſine pctō ⁊
ſine morte: iā propitiat ꝓ peccatꝭ noſtris deū: vt et nos in fi-
ne reſurgētes et īmutati in gloriā celeſtē: ſeq̄mur caput nr̄m
Quo enī caput et cetera mēbra. Sed dū hic ſumꝰ: mēbra ſu-
mus: ne deſperemꝰ: q2 ſecutura ſumꝰ caput noſtrū. Videte
enī fr̄es dilectionē illiꝰ capitꝭ nr̄i. Iā in celo eſt: et hic labo-
rat q̄ꝫdiu hic laborat eccleſia. Hic xp̄s eſurit: hic ſitit: nudꝰ
eſt: hoſpes eſt: infirmat: in carcere eſt. Quicq̄d enī hic patit
corpus eiꝰ: ſe dixit pati: et in fine ſegregās ip̄m corpus ſuū
ad dexterā: et reliquos a q̄bus modo cōculcat ſegregās ad
Mat.xxv. ſiniſtrā: dicturꝰ eſt his q̄ ſunt ad dexterā. Venite bn̄dicti pa
tris mei ꝑcipite regnū q̄d vobis paratū eſt ab origine mūdi
Quibꝰ meritis? Eſuriui enī et dediſtis mihi māducare ⁊c̄.
Sic exequit tanq̄ꝫ ipſe accepiſſet vſq̄ꝫ adeo vt illi non intelli
gētes: reſpōdeāt et dicāt. Dn̄e: q̄n te vidimꝰ eſuriētē: hoſpi-
tem: ⁊ in carcere? Et dicit eis. Cū vni ex minimis meis feci
ſtis: mihi feciſtis. Sic etiaꝫ in noſtro corpore caput ſurſum
eſt: pedes in terra ſunt. tn̄ in aliq̄ cōſtipatione ⁊ coartatione
hoīm: q̄n tibi aliq̄s pedē calcat: nōne dicit caput: calcas me:
nec caput tuū/nec linguā tuā quiſq̄ꝫ calcauit? Surſuꝫ eſt: in
tuto eſt: nihil ei mali cōtigit: et tn̄ q2 ꝑ cōnexionē charitatis
vnitas eſt a capite vſq̄ꝫ ad pedes: nō ſe inde ligua ſeparauit:
ſed dixit. Calcas me: cū eā nemo cōtigerit. Quō ergo lingua
quā nemo cōtigit dicit. Calcas me. Sic xp̄s caput q̄d nemo
calcat dixit. Eſuriui ⁊ dediſtis mihi māducare. Et illis q̄ h̄
Mat.xxv. nō fecerūt dixit. Eſuriui et nō dediſtis mihi māducare. Et
quō ꝯcluſit? Sic. Ibūt illi in cōbuſtionē eternā: iuſti aūt in
B vitā eternā. Cū ḡ nūc loq̄ret dixit ſe eſſe paſtorē: dixit eſſe ⁊

ianuā. Vtrūq̄ꝫ ibi habes: et ego ſum ianua: ⁊ ego ſum paſtor Joh.x.
Ianua eſt in capite: paſtor i corpore. Dicit enī petro: in quo
vno format eccleſiā. Petre amas me? Reſpōdit. Dn̄e amo. Joh.xxj.
Paſce oues meas. Et tertio. Petre amas me? Cōtriſtatus
eſt petrꝰ ꝙ eū tertio iterrogauit: q̄ſi ille q̄ vidit cōſcientiā ne
gatoris: nō videbat fidē ꝯfitentis. Nouerat illū ſemp: noue-
rat illū et q̄n ſe petrus ip̄e nō nouerat. Tūc enī ſe nō nouerat
q̄n dixit. Tecū ero vſq̄ꝫ ad mortē: ⁊ q̄ꝫ eſſet infirmꝰ neſciebat Luce.xxij
Quō plerūq̄ꝫ reuera ⁊ infirmis ꝯtingit: vt egrotꝰ neſciat q̄d
cū illo agat: medicus aūt ſciat: cū ille egritudinē illā patiat:
medicꝰ nō patiat. Magis dicit medicꝰ q̄d agat in altero q̄ꝫ
ille q̄ egrotat q̄d agat in ſeipſo. Petrꝰ ergo tūc infirmꝰ: dn̄s
autē medicus Dicebat ſe habere vires q̄s nō habebat. Ille
autē tāgens venā cordis eiꝰ: dicebat q̄d ter eū eſſet negatu-
rus. Et ita factū eſt quō p̄dixit medicꝰ: non quō preſumpſit
egrotꝰ. Ergo poſt reſurrectionē ſuā dn̄s iterrogauit eū: nō
neſciēs quo ille animo cōfiteret amorē xp̄i: ſed vt trina ꝯfeſ
ſione amoris deleret trinā negationeꝫ timoris. Ergo h̄ dn̄s
exigit a petro. Petre amas me? Quaſi q̄d mihi dabis: q̄d
mihi preſtabis: q2 amas me? Quid erat p̄ſtaturꝰ petrꝰ reſur
genti dn̄o ⁊ eunti in celū: atq̄ꝫ ſedēti ad dexterā patrꝭ? Qua-
ſi diceret: hoc mihi dabis: h̄ mihi preſtabis: ſi amas me: vt
paſcas oues meas. Per ianuā intres: nō ꝑ aliā partē aſcen-
das. Audiſtis cū euāgeliū legeret. [Qui intrat ꝑ ianuā pa-
ſtor eſt: q̄ autē ex alia pte aſcēdit: fur eſt et latro] Et diſſipa-
re q̄rit/et ſpargere/⁊ tollere. Quis eſt q̄ intrat ꝑ ianuā? Qui
itrat ꝑ xp̄m. Quis eſt iſte q̄ imitat paſſionē xp̄i? Qui cogno
ſcit humilitatē xp̄i: vt cū deus factus ſit hō ꝓ nobis: cogno
ſcat ſe homo nō eſſe deū ſed hoīem. Qui enī vult deꝰ videri
cū ſit hō: nō imitat illū q̄ cū deꝰ eſſet hō factus eſt. Tibi aūt
nō dicit: eſto aliq̄d minꝰ q̄ꝫ es: ſed cognoſce q̄d es. Cognoſce
te infirmū: cognoſce te hoīem: cognoſce te peccatorē: cogno
ſce te q2 ille iuſtificat: cognoſce quia maculoſus es. Appare
at in cōfeſſione tua macula cordis tui: et ꝑtinebis ad gregē
xp̄i: q2 ꝯfeſſio peccatoꝝ inuitat medicū ſanaturū: quomō in
egritudine q̄ dicit: ſanꝰ ſum: nō q̄rit medicū. Nūquid nō ad Lu.xviij.
templū aſcēderat phariſeꝰ ille et publicanꝰ? Ille de ſua ſani
tate gloriabat: ille vulnera ſua medico oſtendebat. Dicebat
enī ille. Deus gr̄as tibi ago: q2 nō ſum ſicut publicanus iſte.
Gloriabat ſup alterū. Ergo ſi publicanꝰ ille ſanꝰ eſſet: inui-
deret illi phariſeus: q2 non haberet ſup quē extolleret. Quō
ergo venerat q̄ ſic inuidebat? Nō erat vtiq̄ꝫ ſanus. Et cū ſe
ſanū diceret: nō deſcēdit curatus. Ille autē ad terrā oculos
deijciens: ⁊ nō audens in celū attollere: percutiebat pectus
ſuū dicens. Propitiꝰ eſto mihi peccatori. Et q̄d dicit dn̄s?
Amen dico vobis: q2 deſcēdit iuſtificatꝰ de tēplo publicanꝰ
magis q̄ꝫ phariſeus: q2 oīs qui ſe exaltat humiliabit: et q̄ ſe
humiliat exaltabit. Qui autē ſe exaltāt: ꝑ alterā partē volūt
aſcēdere ad ouile. Qui autē ſe humiliāt: ꝑ ianuam intrāt ad
ouile. Ideo de illo dixit: intrat: de illo: aſcēdit. Qui aſcendit
videtis q2 alta petit: nō intrat ſed cadit. Ille aūt q̄ ſe ſubmit- ¶
tit vt ꝑ ianuā intret: nec cadit: ſed paſtor eſt. Sed tres perſo xxiij.q.iiij
nas dixit dn̄s: et debemꝰ illas īueſtigare in euāgelio: paſto tres.
ris: mercēnarij: et furis. Cū legeret puto ꝙ aīaduertiſtis:
deſignauit paſtorē: deſignauit mercēnariū: deſignauit fu-
rem. Paſtorē dixit aīam ſuā ponere ꝓ ouibꝰ ſuis: ⁊ intrare
per ianuā. Furem dixit aſcēdere per aliā partē. Mercēnari
um dixit lupū vel furem ſi videat fugere: q2 non eſt illi cura
de ouibꝰ. Mercēnarius eſt enī non paſtor. Ille intrat per ia
nuam: q2 paſtor eſt. Ille aſcendit per aliā partē: quia fur eſt.
Ille videns eos qui volūt tollere oues: timet et fugit q2 mer
cennarius eſt: q2 non eſt illi cura de ouibꝰ. Mercēnarius eſt
enī. Si inuenerimus tres iſtas perſonas: inuenit ſanctitas
veſtra et quos diligatis: et quos toleretis: et quos caueatis
Diligēdus eſt paſtor: tolerādus eſt mercēnarius: cauēdus
eſt latro. Sunt hoīes in eccleſia: de quibꝰ dicit ap̄ls. Qui ex Phil.j.
occaſione euāgelizāt: querētes ab hoībus cōmoda ſua: ſiue
pecuniaria/ſiue honorū vel laudis hūane. Quomodolibet
volētes accipere munera euāgelizant: nō tā ſalutē eiꝰ q̄runt
cui annūciāt: q̄ꝫ cōmodū ſuū. Ille aūt qui audit ſalutē ab eo
qui nō habet ſalutē: ſi ei crediderit quē illi annūciat neq̄ꝫ in
illo ſpem poſuerit per quē illi annūciatur ſalus: qui annunci
at habebit detrimentum: cui annunciabit habebit lucrum.
Habes dominū dicentem de phariſeis. Cathedram moyſi Mat.xxiij

ſedent. Non eos ſolos ſignificabat dñs: quaſi vero eos qui
crederent in xp̄m ad iudeorũ ſcholã mitteret: vt ibi diſcerẽt
quẽadmodũ iter ſit ad regnũ celorũ. Nonne ideo dñs venit
vt inſtrueret eccleſiã: ipſoſq; iudeos bene credentes et bene
ſperãtes et bene diligẽtes ſegregaret tanq̃ frumẽta a pale=
Ephe.ij. is: et faceret vnũ parietẽ circũciſionis: cui cõiũgeret alius
paries ex p̄putio gẽtiũ: q̄bus duobꝰ parietibꝰ de diuer=
ſo veniẽtibus eſſet ipſe lapis angularis? Nonne ergo idem
dñs de duabꝰ iſtis plebibus in vno futuris dixit. Habeo et
Joh.x. alias oues: q̄ nõ ſunt ex hoc ouili? Loquebat̃ autem iudeis.
Oportet me (iquit) et eas adducere: vt ſit vnus grex ⁊ vnꝰ
paſtor. Ideo due naues erant vnde vocauerat diſcipulos:
Luce.v. duas p̄ſonas plebis ſignificabãt: q̄ miſerũt rhetia ⁊ leuaue
runt tantã vim / ⁊ tãtũ numerũ piſciũ: ita vt pene rhetia rum
perẽtur. Et onerauerũt (iquit) duas naues. Due naues ſi=
gnificabãt vnã eccleſiã: ſed de duabꝰ plebibus factã: cõiun=
Geñ.xxix ctam in xp̄o: aliq̄ de diuerſo venientẽ. Hoc ſignificant etiã
due vxores habẽtes vnũ virũ iacob: lia: et rachel. Has du=
Mat.xx. as ſignificãt etiã duo ceci: q̄ ſedebant iuxta viã quos dñs il=
luminauit. Et ſi aduertatis ſcripturas in multis locis inue=
D nietis ſignificari duas eccleſias: q̄ non ſunt due ſed vna. Ad
hoc enĩ valet lapis angularis: vt ex duabꝰ faciat vnã. Ad h̄
valet ille paſtor vt de duobꝰ gregibꝰ faciat vnũ. Ergo dñs
doctorꝰ eccleſiã: et habiturꝰ ſcholã ſuã p̄ter iudeos: ſicut
videmꝰ modo: nunq̄d credẽtes in ſe ad iudeos miſſurꝰ erat
vt diſcerent? Sed nomine phariſeorũ et ſcribarũ ſignifica=
uit quoſdã in eccleſia ſua futuros: q̄ dicerẽt ⁊ nõ facerẽt. Se
autẽ figurauerat in p̄ſona moyſi. Etenĩ perſonã eiꝰ gerebat
moyſes: ⁊ velũ ante ſe ideo ponebat: q̄ loquebat̃ populo: q̄
q̄diu illi in lege carnalibꝰ gaudijs et voluptatibus dediti
erãt: et regnũ terrenũ querebãt: velamen poſitum erat cõtra
faciẽ eorũ ne viderẽt xp̄m in ſcripturis. Ablato enĩ velami=
Matthei ne: poſtea q̄ paſſus eſt dñs: viſa ſunt ſecreta tẽpli. Ideo cũ
xxvij. in cruce penderet: ſciſſum eſt velũ templi a ſummo vſq; deor
ij.Cor.iij. ſum. Et aperte dicit ap̄ls paulus. Cũ aũt trãſieris ad xp̄m:
auferet̃ velamen. Qui autẽ nõ trãſierit ad xp̄m: q̄uis legat
moyſem: velamẽ poſitũ eſt ſup cor eius: ſicut dixit ap̄ls. Cũ
ergo p̄figuraret quoſdã tales futuros dñs in eccl̄ia ſua: q̄d
Matthei ait? Scribe ⁊ phariſei cathedrã moyſi ſedent. Que dicũt fa
xxiij. cite: ſed q̄ faciũt facere nolite. Quãdo illud audiunt clerici
mali q̄ in ipſos dicit̃: volũt p̄uertere iſtã ſententiã. Nunq̄d
nõ ſi illis liceret delerẽt illã de euãgelio? Q̄r vero delere illã
nõ poſſunt: p̄uertere illã querũt. Sed adeſt dñi gr̄a et miſeri
cordia: nec ſinit eos facere: q̄ circũſepſit veritate ſua omẽs
ſentẽtias ſuas et liberauit: vt q̄ſquis inde aliq̄d p̄cidere vo=
luerit: aut inducere male legẽdo vel interp̄tãdo: ille ſi cor
habet q̄ p̄ciſum eſt iungat ſcripture et legat ſup̄iora vel in=
feriora: et inueniet ſenſum quẽ volebat ille male iterp̄tari.
Quid ergo putatis iſtos dicere de q̄bus dicit̃. Que dicũt fa
cite? Quia reuera a ſanis laicis dicit̃. Laicus enĩ q̄ vult be=
ne viuere: cũ attẽderit clericũ malũ: q̄d ſibi dicit? Dñs dixit
Que dicũt facite: que faciũt facere nolite. Ambulabo viam
dñi: nõ ſequar iſtiꝰ mores. Audiã ab illo: nõ verba ipſiꝰ ſed
dei. Sequar deũ: ſequat̃ ille cupiditatẽ ſuã. Quia ſi volue=
ro apud deũ ſic me defendere vt dicã. Dñe vidi male viuẽtẽ
clericũ tuũ: et ideo male vixi: nonne mihi dicturꝰ eſt. Serue
nequã nõ a me audieras. Que dicũt facite: q̄ autẽ faciũt fa=
cere nolite? Malus aũt laicus: ĩfidelis: nõ pertinẽs ad fru=
mentũ xp̄i: q̄ tanq̃ palea in area tolerat̃: q̄d ſibi dicit q̄ cepe=
rit illũ arguere verbũ dei? Eri. Quid mihi loqueris? Ipſi
epiſcopi: ipſi clerici nõ illud faciũt: ⁊ me cogis vt faciã. Que=
rit ſibi nõ patronũ ad cauſam malã: ſed comitẽ ad penã. Nã
nunq̃ eũ defenſurꝰ eſt in die iudicij: quẽcũq; malũ voluerit
imitari. Quomodo enĩ diabolꝰ omẽs quos ſeducit nõ ſedu=
cit cũ quibꝰ regnet: ſed cũ quibꝰ dãnet̃. Sic oẽs q̄ ſequũtur
malos: comites ſibi ad gehennã querũt: nõ patrocinia ad re
gna celorũ. Quõ ergo peruertũt iſti hãc ſententiam: q̄ illis
dicit̃ male viuẽtibus merito dictũ eſt a dño. Que dicũt faci
te: q̄ aũt faciũt facere nolite? Recte dictũ eſt inquiũt. Dictũ
eſt enĩ vobis: vt q̄ dicimꝰ faciatis: que autẽ nos facimꝰ vos
E nõ faciatis. Nos enĩ offerimꝰ ſacrificiũ: vobis nõ licet. Vi=
dete verſutias hoim. Quid dicã mercẽnariorũ? Nã ſi paſto
res eſſent: iſta nõ dicerẽt. Ideo dñs vt os illis clauderet: ſe=
Mat.xxiij cutus eſt et dixit. Cathedrã moyſi ſedent. Que dicũt facite
que autẽ faciũt facere nolite. Dicũt enĩ et nõ faciunt. Quid
eſt ergo fratres? Si de ſacrificio diceret offerendo: diceret:
dicũt et nõ faciũt: Faciũt enĩ ſacrificiũ deo. Offerũt quidẽ
q̄ dicũt: et nõ faciũt. Audi q̄d ſequat̃. Alligãt enĩ onera gra
uia et ĩportabilia: ⁊ ĩponũt ea ſup ceruices hoim: q̄ ipſi vno
digito nolũt attingere. Aperte exp̄brauit: deſcribit ⁊ oſtẽ
dit. Sed illi q̄ ſic volunt p̄uertere ſententiã: oñdũt q̄ nihil
querũt in eccleſia niſi cõmoda ſua: nec euãgeliũ legerũt. Si
enĩ noſſent ĩpam paginã et totũ legiſſent: nunq̃ hoc dicere
auderẽt. Sed apertiꝰ attendite: q̄ habet tales eccleſia. Ne
q̄s dicat nobis prorſus de phariſeis dixit: de ſcribis: de iu=
deis dixit. Nã tales nõ habet eccleſia. Qui ſunt ergo illi de Mat.vij.
quibꝰ dñs dicit. Nõ omis qui mihi dicit: dñe dñe intrabit
in regnũ celorũ? Et addidit. Multi dicent mihi in illa die:
dñe dñe: nõne in noie tuo p̄phetauimꝰ et in noie tuo v̄tutes
multas fecimꝰ: et in noie tuo mãducauimus ⁊ bibimꝰ? Nũ=
quid in noie chriſti faciũt iſta? Certũ eſt: manifeſtũ eſt: quia
de his dicit q̄ nomen xp̄i habent. Sed q̄d ſequit̃? Tũc dicã
illis. Nunq̃ vos cognoui. Recedite a me omẽs q̄ operami= vbi ſ.
ni iniq̄tatẽ. Audi ap̄lm gementẽ de talibꝰ. Dicit alios annũ Phil.j.
ciare euangeliũ p̄ charitatẽ: alios p̄ occaſionẽ. De quibꝰ di
cit. Annũciant euãgeliũ nõ recte. Rem rectã: ſed ipſi nõ re=
cti. Q̄ annũciãt rectũ eſt: ſed q̄ annũciãt nõ ſunt recti. Qua
re nõ eſt rectus? Q̄r aliud querit in eccleſia: non deũ querit.
Si deũ quereret: caſtus eſſet: q̄ legitimũ maritũ aĩa deum
habet. Quiſq̄s a deo p̄ter deũ querit: nõ caſte deũ querit.
Videte fratres: ſi vxor amet maritũ q̄ diues eſt: nõ eſt caſta
Nõ enĩ maritũ amat: ſed aurũ mariti. Si autẽ maritũ amat
et nudũ amat et pauperẽ amat. Si enĩ p̄pterea amat q̄ di=
ues eſt: q̄d ſi quomodo ſunt caſus humani p̄ſcribat̃: ſubito
egens remaneat? Renũciat illi forte: q̄ q̄ amabat nõ mari
tus erat: ſed res eiꝰ. Si aũt vere maritũ amet: etiã pauperẽ
plus amat: q̄ cũ miſericordia amat. Et tamen fratres deꝰ
noſter nunq̃ paup eſſe poteſt: diues eſt: ipſe fecit oĩa: celum
et terrã: mare et angelos. Quicq̄d videmꝰ: quicq̄d nõ vide=
mus in celo: ipſe fecit. Sed tñ nõ diuitias amare debemus:
ſed eũ qui fecit illas. Nõ tibi p̄miſit niſi ſe. Inueni aliquid
precioſius: et hoc dabit. Pulchra eſt terra: celũ et angeli:
ſed pulchrior eſt q̄ fecit hec. Qui ergo annũciant deũ: aman
tes deũ: q̄ annũciant deũ p̄pter deũ: paſcũt oues: et nõ ſunt
mercẽnarij. Ipſam caſtitatẽ exigebat dñs noſter ieſus chri
ſtus q̄ dicebat petro. Petre amas me? Quid ẽ: amas me? Joh.xxj.
Caſtus es. Non eſt cor tuũ adulterũ. Non tua queris in ec=
cleſia ſed mea. Sed ergo talis es et amas me: paſce oues me=
as. Non enĩ eris mercẽnarius: ſed eris paſtor. Illi autẽ non
caſte annũciabãt: de quibꝰ gemit ap̄ls. Sed q̄ dicit. Quid Phil.j.
enĩ? Dũ omĩ modo ſiue occaſione / ſiue veritate xp̄s annun=
ciet̃: p̄miſit q̄ eſſe mercẽnarios. Paſtor veritate xp̄m annũ
ciat: mercẽnariꝰ occaſione xp̄m annunciat: aliud querens.
Tamen ⁊ ille xp̄m annũciat: ⁊ ille xp̄m. Audi vocẽ paſtoris
pauli. Siue occaſione / ſiue veritate xp̄s annũciet̃. Ipſe pa
ſtor voluit habere mercennariũ. Faciũt enĩ vbi poſſunt: vti=
les ſunt quãtũ poſſunt. Quãdo autẽ ad alios vſus: querebat
ap̄ls cuiꝰ vias imitarẽtur infirmi. Miſi vobis (ĩquit) timo
theum q̄ vos cõmonefaciat vias meas. Et q̄d ait? Miſi pa= Phil.ij.
ſtorem q̄ vos cõmoneret vias meas. i. q̄ quomodo ego am=
bulo et ipſe ambulat. Et mittens paſtorẽ: q̄d ait? Neminem
enĩ habeo tã vnanimẽ: qui ſincera affectione p̄ vobis ſolli=
citus ſit. Nõne cũ illo erant multi? Sed quid ſequit̃? Omẽs
enĩ ſua querũt: nõ que ſunt xp̄i ieſu. i. ego vobis paſtorẽ mit
tere volui: nã multi mercennarij ſunt: ſed non oportuerat vt
mercẽnariꝰ mitteret̃. Ad alias res et negotia peragẽda mit
titur mercẽnariꝰ: ad illas autẽ quas tũc volebat: paſtor erat
neceſſarius. Et vix inuenit vnũ paſtorẽ inter multos mer=
cẽnarios: q̄ pauci paſtores: multi mercẽnarij. Sed q̄d dicit̃
de mercẽnarijs? Amen dico vobis: perceperũt mercedẽ ſu= Mat.vj.
am. De paſtore autẽ q̄d dicit ap̄ls? Quiſq̄s aũt mundauerit ij.Tim.ij.
ſe ab hmõi: erit vas in honorem ſanctificatũ et vtile dño ad
omne opus bonũ paratũ ſemp. Nõ ad quaſdã res paratũ: et
ad quaſdã nõ paratũ: ſed ad omẽ opus bonũ paratum. Hec
de paſtoribꝰ dixi. De mercẽnarijs autẽ iã diximꝰ. Mercen Joh.x.
nariꝰ q̄ videt lupũ inſidiãtem ouibꝰ fugit. Hoc dñs dixit.
Quare? Q̄r nõ eſt ei cura de ouibꝰ. Tãdiu ẽ q̄ vtil̃ mercẽna=
riꝰ q̄diu nõ videt lupũ: q̄diu ñ videt furẽ ⁊ latronẽ. Cũ aũt

viderit: fugit. Et qs eſt de mercenarijs qui fugit de eccle-
ſia: quando videt lupum aut latronẽ? Abundant lupi: abun-
dant latrones. Ipſi ſunt q̄ aſcẽdunt ꝑ alterã partẽ. Qui ſunt
iſti q̄ aſcẽdũt? Qui de parte donati volunt depredari oues
xp̄i. Ipſi per alterã partẽ aſcẽdũt: nõ ꝑ xp̄m intrant: qꝛ non
ſunt humiles. Qꝛ ſuperbi ſunt: aſcẽdũt. Quid eſt aſcẽdunt?
Extollũtur. Unde aſcẽdunt? Per alterã partẽ. Uñ de par-
te volũt: qui in vnitate nõ ſunt: de altera parte ſunt: et de ip-
ſa parte aſcẽdũt. i. extolliũtur: et volũt tollere oues. Quomõ
aſcẽdũt: videte. Nos (iquiũt) ſanctificamꝰ: nos facimꝰ iu-
Lu. xiiij. ſtos. Ecce quo aſcẽderũt. Sed q̄ ſe exaltat humiliabiť. Po
tens eſt dñs deꝰ noſter: humiliare eos. Lupus aũt diabolꝰ
Mat. vij. eſt: inſidiať vt decipiat ⁊ q̄ illũ ſequuntur. Nã dictũ eſt. In-
duti quidẽ pellibꝰ ouiũ: intꝰ autẽ ſunt lupi rapaces. Si vi-
derit mercẽnarius aliquẽ peccare: aut ſentire ſm ꝑniciẽ aĩe
ſue: aut aliq̄d facere ſceleratũ et obſcenũ: et tñ qꝛ videť habe
ri alicuiꝰ momẽti in eccleſia: vnde ſi ſperat cõmoda mercen
narius eſt. Et cũ videt hoĩem perire peccato: videt illũ ſeq̄
lupũ: videt illiꝰ guttur trahi morſu ad ſuppliciũ: non illi di-
cit. Peccas: non illi obiurgat: ne ꝑdat cõmoda ſua. Hoc eſt
ergo: cũ viderit lupum fugit: non illi dicit. Scelerate facis.
Nõ corporis ſed aĩe hec fuga eſt. Quẽ vides corpore ſtare:
fugi animo: cũ videt peccatorẽ ⁊ nõ dicit illi peccas: cũ etiã
6 conſiliũ cũ illo habet. Fratres mei: nũquid nõ aſcẽdũt aliq̄ñ
aut pſbiter: aut epiſcopꝰ. et non dicit aliud de ſuperiori loco
niſi ne rapiãtur res aliene: ne fraudes fiãt: ne ſcelera admit-
tãtur? Nõ poſſunt dicere aliud: qꝛ cathedrã moyſi ſedent: et
Mat. vij. ipſa loquť de illꝰ nõ ipſi. Quid eſt ẽ: nũq̄d colligũt de ſpinis
vuas: aut de tribulis ficus? Et oĩs arbor ex fructu cog̃ſciť.
Phariſeꝰ ꝑt bona loq̄. Phariſeꝰ ſpina ẽ. Quõ de ſpina lego
Matthei xxiij. vuas qꝛ tu dñe dixiſti. Que dicũt facite: q̄ autẽ faciũt facere
nolite? De ſpinis me iubes vuã decerpere: cũ dixerĩ. Nũq̄d
colligũt de ſpinis vuã? Reſpõdet tibi deꝰ. Nõ iuſſi te de ſpi
nis vuã legere: ſed vide attẽde bene. Forte (vt fieri ſolet) vi
tis cũ circuierit per terrã inuoluta ſit in ſpinis. Nã aliq̄ñ in-
uenimꝰ illud fratres mei: vitem poſitã ſup caricem: qꝛ ibi ha
bet ſepẽ ſpinoſam: extẽdit palmites ſuos et inſerit in ſepem:
extẽdit in ſpinas botros: et q̄ videt botrũ carpit: nõ tã de ſpi
nis q̃ꝫ de vite que circũplexa eſt ſpinis. Sic ergo illi ſpinoſi
ſunt: ſed ſedẽdo in cathedra moyſi: iuoluit eos vitis: et pen-
dent ad eos botri. i. ỽba bona: et bona ꝑcepta. Tu lege vuã:
nõ te pungit ſpina q̄ñ legis. Que dicũt facite: ſed q̄ faciũt fa
cere nolite. Pungit aũt te ſpina: ſi qͦ faciũt facis. Ut ergo
legas vuã: et nõ inhereas ſpinis: q̄ dicũt facere debetis: ſed
que faciũt nolite facere. Facta ipſoꝝ ſpine ſunt: verba ipſoꝝ
vua eſt: ſed de vite. i. de cathedra moyſi. Fugiũt ergo iſti q̄ñ
vident lupũ: q̄ñ vident latronẽ. Hoc autẽ inceperã dicere:
qꝛ de loco ſuperiore nõ poſſunt dicere iſti: niſi bñ facite. No-
lite ꝑiurare: nolite fraudare: nolite aliquẽ circũuenire. Ali-
quãdo aũt ſic viuũt: vt de tollenda villa aliena: cũ epiſcopo
conſiliũ habeať: et petať ab illo tale cõſiliũ. Aliq̄ñ nobis cõ
tigit: experti dicimꝰ: nã nõ crederemꝰ. Multi a nobis conſi
lia mala petũt: cõſilia mẽtiendi: circũueniẽdi: putantes qꝛ
placent nobis. Sed in noĩe xp̄i ſi dño placet qͦ dicimꝰ: nul-
lus illũ tẽtauit: et nõ inuenit in nobis. Qꝛ ſi vult ipſe qui nos
vocauit: paſtores ſumꝰ nõ mercẽnarij. Sed quid ait apoſto
i. Cor. iiij. lus? Mihi minimum eſt vt a vobis iudicer / aut ab humano
die: ſed neqꝫ ego memetipm̄ iudico. Nihil enĩ mihi cõſcius
ſum: ſed nõ in hoc iuſtificatꝰ ſum. Qui autẽ iudicat me: dñs
eſt. Nõ ideo bona eſt cõſcientia mea: qꝛ vos illam laudatis.
Quid enĩ laudatis qͦ nõ videtis? Ille laudet q̄ videt. Ille
etiã corrigat ſi q̄d ibi videt qͦ eiꝰ oculos offendit: qꝛ et nos
nõ dicimꝰ ꝑfecte nos ſanos: ſed tũdimus pectus noſtrũ ⁊ di
cimus deo. Propitiꝰ eſto ne peccem. Tñ puto: corã illo enĩ
loquor: nihil aliud a vobis querẽs niſi ſalutẽ veſtrã. Et ge-
mimus plerũqꝫ in peccatis fratrũ noſtroꝝ: et vim patimur
et torq̄mur aĩo: et aliq̄ñ corripimꝰ illos. Immo nũqꝫ nõ cor-
ripimꝰ: teſtes ſunt oẽs q̄ recordaň qͦ dico: quotiens ſunt
a nobis correpti fratres peccantes: et vehementer correpti.
Modo ꝯſiliũ noſtrũ tracto cũ ſanctitate veſtra. In noĩe xp̄i
plebs dei eſtis: plebs catholica eſtis: membra xp̄i eſtis. Nõ
eſtis diuiſi ab vnitate. Cõmunicatis mẽbris apl'oꝝ: cõmu
nicatis memorijs ſanctoꝝ martyrũ diffuſorũ per orbẽ terra
rum: ⁊ ꝑtinetis ad curã noſtrã: vt rationẽ bonã de vobis red
damus. Tota aũt ratio noſtra q̄ eſt: ſcitis. Dñe ſcis qꝛ dixi:
ſcis qꝛ nõ tacui: ſcis qꝛ animo dixi: ſcis qꝛ fleui tibi cũ dice-
rem ⁊ nõ audirer. Ipſa puto qͦ integra ratio noſtra eſt. Se-
curos enĩ nos fecit ſpiritus ſanctꝰ ꝑ ezechielem ꝓphetã. No
ſtis enĩ ipam lectionẽ de ſpeculatore. Fili (ait) hoĩs: ſpecu- Ezechel xxxiij.
latorẽ poſui te domꝰ iſrael. Si me dicẽte ad impiũ. Impie
morte morieris: nõ dixerĩ: h̄ eſt: ego enĩ tibi dico vt dicas: ſi
enĩ nõ annũciauerĩ: veneritqꝫ gladiꝰ ⁊ tulerit eũ. i. qͦ minatꝰ
ſuꝫ peccatori: ille quidẽ impiꝰ in ipietate ſua morieť: ſangui
nem autẽ eiꝰ de manu ſpeculatoris requirã. Quare? Qꝛ non
dixit. Si autẽ ſpeculator viderit gladiũ venientẽ: et cecine-
rit tuba vt fugiat: et nõ ſe obſeruauerit. i. nõ ſe correxerit: vt
nõ eũ inueniat in ſupplicio qͦ minať deus: veneritqꝫ gladi-
us ⁊ tulerit aliquẽ: ille quidẽ impiꝰ in iniq̄tate ſua mortuus
eſt: tu autẽ (inquit) aĩam tuã liberaſti. Et in illo loco euãge
lij quid aliud dicit ſeruo: cũ diceret. Dñe ſciebã te moleſtuꝫ Luce. xix.
ſiue durũ hoĩem: qꝛ metis vbi non ſeminaſti: et colligis vbi
nõ ſparſiſti: et timens abij et abſcõdi talentũ tuũ in terra: ec-
ce habes qͦ tuum eſt. Et ille. Serue (iquit) nequã ⁊ piger:
magis qꝛ me ſciebas moleſtũ et durũ eſſe: metere vbi non ſe-
minaui: et colligere vbi nõ ſparſi: ipſa auaricia mea debuit
te docere: qꝛ lucrũ quero de pecunia mea? Oportuit te ergo
vt dares pecuniã meã nũmularijs: et ego veniens cũ vſuris
exigiſſem meũ. Nũquid dixit: dares vt exigeres? Nos er-
go fratres damus: veniet ille qui exigat.

**¶ De eo qͦ ſcriptũ eſt in euangelio ſm Johan-
nem. Ego ſum paſtor bonꝰ ⁊c. Sermo. l. in quo
de paſtore bono ⁊ quis ſit plura nos inſtruit. etiã
cur dñs petro dixerit paſce oues meas ⁊ non pa-
ſce oues tuas perpulchre declarat.**

Audiamꝰ dñm ieſum cõmendantẽ nobis boni pa-
ſtoris officiũ. In qua cõmẽdatione ãmonuit nos
vtiqꝫ (vt intelligi dať) bonos eſſe paſtores. Et tñ
ne intelligereť ꝑuerſo modo multitudo paſtorũ.
[Ego ſum (iquit) paſtor bonus] Et vnde ſit paſtor bonus: Joh. x.
cõſequẽter oſtẽdit. [Paſtor (iquit) bonus: aĩam ſuã ꝓ oui
bus ponit. Mercẽnarius autẽ et q̄ nõ eſt paſtor: videt lupũ
venientẽ et fugit: qꝛ nõ eſt ei cura de ouibꝰ: mercẽnariꝰ enĩꝫ
eſt] Paſtor ergo bonꝰ xp̄s. Quid petrus? Nõne bonus pa-
ſtor? Nonne et ipſe aĩam ſuã pro ouibꝰ poſuit? Quid paulꝰ?
Quid ceteri apoſtoli? Quid eorũ tẽpora cõſequentes beati
epiſcopi martyres? Quid etiã iſte ſanctus cyprianꝰ? Nõne
oẽs paſtores boni: nõ mercẽnarij: de quibus diciť. Amen Mat. vj.
dico vobis: perceperũt mercedẽ ſuã? Oẽs ergo iſti paſto-
res boni: nõ ſolũ qꝛ ſanguinẽ fuderũt: ſed qꝛ ꝓ ouibus fude-
runt. Nõ enĩ fuderũt elatione: ſed charitate. Nã et apud he
reticos q̄ ꝓpter iniquitates et errores ſuos aliq̄d moleſtia-
rum perpeſſi fuerint: nomĩe martyrij ſe iactãt: vt hoc pallio
dealbati facilius furentur: qꝛ lupi ſunt. Si autẽ vultis ſcire
in quo numero habendi ſunt: paſtorẽ bonũ paulũ apoſtoluꝫ
audite. Qm̄ nõ oẽs qui corpora ſua in paſſione etiã ignibꝰ
tradunt: eſtimãdi ſunt ſanguinẽ fudiſſe ꝓ ouibus: ſed potiꝰ
cõtra oues. Si linguis hoĩm loquar et angelorũ: charitatẽ i. Cor. xiij.
autẽ nõ habeam: factus ſum velut eramentũ ſonans: et cym
balum tinniens. Si ſciero oĩa ſacramẽta et habuero oẽm
prophetiã: ⁊ oẽm fidẽ ita vt montes trãſferam: charitatẽ au
tem nõ habeam: nihil ſum. Magna ergo res eſt: poſtremo fi
des montes trãſferens. Illa quidem magna ſunt: ſed ſi ego
hec ſine charitate habeã (inquit) non illa ſed ego nihil ſum.
Sed adhuc iſtos non tetigit: qui falſo martyrij nomine in
paſſionibus gloriãtur. Audite vt eos tãgat: immo vt trãſfo-
diat. Si diſtribuero (inquit) oĩa mea pauperibus: et tra i. Cor. xiij.
didero corpus meum ita vt ardeam: iam ipſi ſunt. Sed vi-
de quid ſequitur. Charitatẽ autem nõ habeam: nihil mihi
prodeſt. Ecce veniť ad paſſionẽ: ecce veniť et ad ſanguinis
effuſionẽ: veniť ⁊ ad corpoꝝ incenſionẽ: et tñ nihil prodeſt:
qꝛ charitas deeſt. Adde charitatẽ ꝓſunt oĩa. Detrahe cha-
ritatẽ: nihil ꝓſunt cetera. Quale bonũ eſt charitas iſta fra-
tres? Quid ꝓcioſius: q̄d luminoſius: q̄d firmiꝰ: quid vtiliꝰ
q̄d ſecuriꝰ? Multa ſũt dei dona q̄ tñ habẽt ⁊ mali: q̄ dicturi
ſunt. Dñe ĩ noĩe tuo ꝓphetauimꝰ: ĩ noĩe tuo demonia eieci- Mat. vij.
mꝰ: ĩ noĩe tuo ỽtutes multas fecimꝰ. Nec rñdebit ille. Non

feciſtis. Non enim in cōſpectu tanti iudicis audebūt mēti-
ri: aut iactare q̄ nō fecerūt. Sed qꝛ charitatē nō habuerunt:
reſpōdet omnibus illis. Non noui vos. Quō autē habet vel
exiguā charitatē: qui etiā cōuictus nō amat vnitatē? Hanc
dn̄s vnitatē cōmendās paſtoribꝰ bonis: nō ꝯmendās paſto
res bonos: noluit multos appellare paſtores. Neqꝫ enim vt
dixi iā. Nō erat paſtor bonꝰ petrus: paulus: apoſtoli ceteri:
poſteriores ſancti epi: beatuſqꝫ cyprianꝰ? Oēs hi paſtores
boni: et tn̄ ille paſtoribꝰ bonis nō cōmendauit paſtores bo-
B nos: ſed paſtorē bonū. Ego ſuz (inq̄t) paſtor bonꝰ. Interro
gemꝰ dn̄m qualicūqꝫ ſenſu: ⁊ humillima diſceptatione cum
tāto patrefamilias colloq̄mur. Quid dicis dn̄e bone paſtor?
Tu enī bonꝰ paſtor q̄ bonus agnus? Idē paſtor et paſcua:
idē agnus et leo. Quid dicis? Audiamꝰ: et adiuua vt intel-
ligamꝰ. Ego ſum (iquit) bōꝰ paſtor. Quid petrꝰ? Aut non
Joh. xxi. paſtor / aut malus? Videamꝰ ſi nō paſtor. Amas me? Tu ei
dixiſti dn̄e. Amas me? Et reſpondit. Amo. Et tu ei. Paſce
oues meas. Tu domine interrogatione tua firmamēto oris
tui: amatorē feciſti paſtorem. Paſtor eſt ergo cui paſcēdas
oues crediſti. Ipſe cōmendaſti: paſtor eſt. Videamꝰ iam
vtrū nō bonus. Ipſa id interrogatione et reſpōſione eiꝰ in-
uenimꝰ. Queſiſti vtrū amet te? Reſpōdit. Amo. Vidiſti cor
quia verū reſpōdit. Nō eſt ergo bonus: q̄ amat tantū bonū?
Vnde illa reſpōſio ex intimis ꝓlata viſceribꝰ: vnde ille pe-
trus teſtes oculos tuos habēs in corde ſuo: contriſtatꝰ ꝙ eū
nō ſolū ſemel: ſed iterū et tertio interrogaſti: vt trina ꝯfeſſio-
ne amoris: deleret trinū pctm̄ negationis? Vnde ergo cōtri
ſtatus ꝙ ſepe interrogatꝰ eſſet ab eo q̄ ſciret qd̄ iterrogabat:
et donauerat qd̄ audierat? Vnde ꝯtriſtatꝰ: talia verba retu-
lit. Dn̄e tu ſcis oīa: ipſe noſti qm̄ te amo. Ita ne ille talia cōfi
tens: imo ꝓfitēs mentiret̄? Veraciter ergo reſpōdit: amorē
tuū: et de intimo corde ꝓtulit amātis vocē. Tu autē dixiſti
Mat. xii. Bonꝰ homo de bono theſauro cordis ſui ꝓfert bona. Ergo
et paſtor ⁊ bonꝰ paſtor: nihil quidē ad poteſtatē ac bonitatē
paſtoris paſtorū: ſed tamen etiā ipſe et paſtor et bonꝰ: et ce-
teri tales paſtores boni. Quid eſt ergo ꝙ paſtoribꝰ bonis cō
mendas vnū paſtorē: niſi quia in vno paſtore doces vnita-
tem? Et exponit apertiꝰ ipſe dn̄s ꝑ miniſteriū noſtrū: et ipo
euāgelio cōmemorans charitatē veſtrā ⁊ dicēs. Audite q̄d
cōmēdaui. Ego ſum paſtor bonus dixi: qꝛ oēs ceteri: oēs
paſtores boni mēbra mea ſunt. Vnū caput: vnū corpus: vnꝰ
ſpiritꝰ. Ergo et paſtor paſtorū: et paſtores paſtoris: et oues
cum paſtoribꝰ ſub paſtore. Quid ſunt hec niſi ꝙ dicit aplꝰs?
j. Cor. xii. Sicut enī corpus vnū eſt et mēbra habet multa: oīa autē
mēbra corporis cū ſint multa vnū eſt corpus: ſic et chriſtus.
Ergo ſi ſic ⁊ chriſtꝰ: merito xp̄s in ſe habens oēs paſtores
bonos: vnū ꝯmendat dicēs. Ego ſum paſtor bonꝰ. Ego ſū:
C vnus ſum: mecū in vnitate oēs vnū ſunt. Qui extra me pa-
Mat. xii. ſcit: cōtra me paſcit. Qui mecū nō colligit ſpargit. Ergo au-
dite ipſam vnitatē vehemētius cōmendatā. Habeo (iquit)
alias oues: q̄ nō ſunt ex hoc ouili. Loquebat̄ enī ꝑmo ouili
de genere carnis iſrael. Erāt aūt alij de genere fidei ipſius
iſrael: et extra adhuc erāt in gētibus. Erāt ꝑdeſtinati: nōdū
cōgregati. Hos nouerat quos predeſtinauerat: nouerat qui
redimere ſanguine ſuo fuſo venerat. Videbat eos nondū vi
dentes eū: nouerat eos nondū credētes in eū. Habeo (inq̄t)
alias oues q̄ nō ſunt de hoc ouili: q̄ nō ſunt de genere carnis
iſrael: ſed tamen nō erūt extra hoc ouile: qꝛ oportet me addu
cere eas: vt ſit vnꝰ grex et vnus paſtor. Merito huic paſtori
paſtorū: amata eiꝰ: ſponſa eiꝰ: pulchra eius: ſed ab ipſo pul-
chra facta: prius pctis feda: poſt indulgētiam et grāciā for-
Canti. j. moſa: loquit̄ amās et ardēs in eū: et dicit ei. Vbi paſcis? Et
videte quēadmodū quo affectu hic erigat̄ amor ſpiritalis.
Melius iſto multo affectu delectant̄: qui aliq̄d ex huiꝰ amo
ris dulcedine guſtauerūt. Illi hoc bene audiūt: q̄ amāt chri
ſtum In ipſis enī hoc: et de ipſis cantet eccleſia in canticis
cāticorū. Qui amant xp̄m: quaſi fedū et ſolū formoſum. Vi
Eſa. liij. dimus enī eū (inq̄t) et nō habebat ſpeciem neqꝫ decorē. Ta
lis in cruce apparuit: talē ſe ſpinis coronatꝰ exhibuit: feduz
et ſine decore: quaſi amiſſa potētia: quaſi nō filiū dei. Talis
viſus eſt cecis. Ex pſona quippe iudeoꝝ hoc dixit Eſaias.
vbi ſupra. Vidimꝰ eū et nō habebat ſpeciem neqꝫ decorē: qn̄ dicebat̄.
Marci. xv Si filius dei eſt deſcendat de cruce. Alios ſaluos fecit: ſeip-
Mat. xxvj ſum non poteſt. Et ꝑcutiente calamo in caput. Propheti za

nobis chriſte: quis te ꝑcuſſit: nō habebat ſpeciem neqꝫ deco
rem. Talē iudei videbatis. Qꝛ cecitas ex parte iſrael facta Rom. xj.
eſt: donec plenitudo gētiū intraret: donec alie oues venirēt
Quia ergo cecitas facta eſt: ideo ſine decore vidiſtiſ. Si enī j. Corint. ij
cognouiſſetis: nūqꝫ dn̄m glorie crucifixiſſetis. Feciſtis aūt
qꝛ nō cognouiſtis. Et tn̄ ille q̄ vos q̄ſi fedos tolerauit: ꝓ vo-
bis formoſus orauit. Pater (inq̄t) ignoſce illis: qꝛ neſciunt Luc. xxiij
q̄d faciūt. Si enī ſine decore: q̄d eſt qd̄ amat iſta q̄ dicit. An Canti. j.
nūcia mihi quē dilexit aīa mea? Quid eſt qd̄ amat? quid eſt
qd̄ ardet? q̄d eſt qd̄ tantuz ne ab illo aberret timet? Quid eſt
qd̄ tantū delectat̄ in ipſo: cui ſola pena eſt ſine ipſo? Quid eſ
ſet vnde amaret̄: niſi formoſus eſſet? Verū quō illa ſic ama-
ret: ſi ille illi ſic appareret: quomodo cecis ꝑſequētibꝰ: et q̄d
faciāt neſcientibꝰ? Qualē ergo illa amauit? Specioſum for Pſ̄. xliiij
ma pre filijs hoīm: diffuſa eſt gratia in labijs tuis. Ergo de
ipſis labijs tuis annūcia mihi quē dilexit aīa mea. Annun- Canti. j.
cia (inq̄t) mihi o quē dilexit nō caro mea: ſed aīa mea. An-
nuncia mihi vbi paſcis: vbi cubas in meridie: ne forte fiam
ſicut operta ſup greges ſodaliū tuorū. Obſcurū videt̄. Ob- D
ſcurū ſanctuariū thalami ſacri myſteriū eſt. Ipſa enī dicit.
Introduxit me rex in cubiculuz ſuū. Talis cubiculi hoc ſe-
cretū eſt. Sed vos qui ab iſto cubiculo ꝓfani non eſtis: audi
te qd̄ eſtis: ⁊ dicite cū illa: ſi amatis cū illa. Amatis aūt cum
illa: ſi eſtis in illa. Dicite oēs et tn̄ vna dicat: qꝛ vnitas dicit.
Annūcia mihi quē dilexit anima mea. Erat enī illis in deū Act. iiij.
vna aīa et cor vnū. Annuncia mihi vbi paſcis: vbi cubas in
meridie. Quid ſignificat meridies? Magnum feruorē: ma
gnūqꝫ ſplendorē. Ergo notū fac mihi qui ſint ſapiētes tui.
Spiritu feruentes et doctrina fulgentes. Dexterā tuā notā Pſ̄. lxxxix.
fac mihi: et eruditos corde in ſapiētia. Ipſis inhereā in cor
pore tuo: ipſis ſocier: cū ipſis te fruar. Dic mihi. Ergo an-
nuncia mihi vbi paſcas: vbi cubes in meridie: ne incurrā in
eos q̄ alia de te dicunt. Aliud dicūt: aliud de te ſentiūt. Alia
de te credūt: alia de te predicāt. Et greges ſuos habēt: ⁊ ſo-
dales tui ſunt: qꝛ de tua mēſa viuūt: et menſe tue ſacramenta
detractāt. Sodales enim dicti ſunt ꝙ ſimul edant: q̄ſi ſimul
edales. Tales exprobrant̄ in pſalmo. Si enī inimicꝰ ſuper Pſ̄. liiij.
me magna locutꝰ fuiſſet: abſcondiſſem me vtiqꝫ ab eo. Et ſi
hic q̄ oderat me ſup me magna locutꝰ fuiſſet: abſconderem
me vtiqꝫ ab eo. Tu vero vnanimis meꝰ: dux meꝰ: notꝰ meꝰ.
Qui ſimul mecū dulces capiebas cibos: in domo dei ambu
lauimꝰ cū cōſenſu. Quare ꝯtra domū dn̄i modo cū diſſenſu:
niſi qꝛ ex nobis exierūt: ſed nō erāt ex nobis? Ideo o tu quē j. Joh. ij.
dilexit aīa mea: ne in tales incidam ſodales tuos: ſed q̄les
fuerūt ſodales ſamſon nō ſeruātes amico fidē: volētes eius
corrūpere vxorē. Ergo ne in tales incurrā: ne fiam ſup eos
id eſt incidā in eos: velut operta: velut latēs et obſcura: non
velut in mōte ꝯſtituta. Annūcia ergo mihi o quē dilexit aīa Canti. j.
mea: vbi paſcis: vbi cubas in meridie: q̄ ſint ſapiētes ⁊ fide
les in q̄bus maxime requieſcis: ne forte ſicut latens incurram
in greges nō tuos: ſed ſodaliū tuorū. Nā tu petro nō dixiſti Joh. xxi.
Paſce oues tuas: ſed paſce oues meas. Reſpōdeat ergo ama-
te huic paſtor bonꝰ: ⁊ ſpecioſus forma pre filijs hoīm: reſpō
deat ei quā formoſam fecit ex filijs hoīm. Audite q̄d reſpon
deat: intelligite: cauete qd̄ terret: amate qd̄ monet. Quid er-
go reſpōdit? Quā nō blāde: ſed blādicijs ſeueritatē reddit.
Corripit vt cōſtringat: vt ſeruet. Niſi cognoueris temetip- Canti. j.
ſam (inquit) o pulchra iter mulieres. Mūlibet enī ſint alie
pulchre donis viri tui hereſes ſūt: ornatu nō viſceribꝰ pul-
chre ſunt: foris extrinſecꝰ nitent: noīe iuſtitie ſe dealbāt: oīs
autē pulchritudo filie regis intrinſecus. Niſi ergo cognoueris
temetipſam qꝛ vna es: qꝛ ꝑ oēs gētes es: qꝛ caſta es: qꝛ collo
quio ꝑuerſo malorū ſodaliū corrūpi nō debes. Niſi cogno-
ueris temetipſam: qꝛ recte mihi deſpōſauit ille ꝟginē caſtā ij. Cor. xj.
exhibere xp̄o: recteqꝫ mihi teipſam exhibeas: ne malis col-
loquijs ſicut ſerpens euā ſeduxit aſtutia ſua: ſic et tui ſenſus
corrūpant̄ a caſtitate mea. Niſi ergo talē cognoueris temet
ipſam: exi. Tu exi. Alijs enī dicturus ſum. Intra in gaudiū Mat. xxv.
dn̄i tui. Tibi nō dicā: itra ſed exi: vt ſis inter eos q̄ ex nobis
exierūt: exi tu. Sed niſi cognoueris temetipſam tūc exi. Si
autē cognoueris temetipſam: itra. Si aūt non cognoueris:
exi tu in veſtigijs gregū: et paſce hedos tuos in tabernacu-
lis paſtorū. Exi in veſtigijs non gregis ſed gregū: et paſce
non ſicut petrus oues meas: ſed hedos tuos ī tabernaculis

non paſtoris ſed paſtorū: non vnitatis ſed diſſentionis. Nō
ibi poſita vbi eſt vnus grex ⁊ vnus paſtor. Cōfirmata ē: edi=
ficata eſt: amata fortior eſt facta: parata mori ꝓ viro: et vi=
E uere cū viro. Hec verba q̄ cōmemorauimus de ſanctis can=
ticis canticorū: de ſponſi et ſponſe epithalamio quodā: ſpiri
tales enī nuptie ſunt in quibus nobis magna caſtitate viuē=
dum eſt: quia eccleſie ꝯceſſit xp̄s in ſpū: qđ mater eiꝰ habuit
in corpore: vt ⁊ mater et virgo ſit. Hec vero verba donatiſte
accipiūt ad ſenſum ſuū ꝑuerſum multo aliter. Et quēadmo=
dū non tacebo: et quid eis reſpondeatis: adiuuante domino
quātū potero breuiter admonebo. Cū eos vrgere ceperimꝰ
luce vnitatis eccleſie diffuſe toto orbe terrarū ⁊ popoſcerimꝰ
vt oſtendant ipſi de ſcripturis aliquod teſtimoniū vbi deus
predixit in africa futurā eccleſiā quaſi perditis ceteris gen=
tibus: hoc ſolent teſtimoniū in ore habere et dicere. Africa ī
meridie eſt. Interrogans ergo inquiūt eccleſia dn̄m vbi pa
ſcat: vbi cubet: reſpōdet ille in meridie: vt quaſi vox interro=
Canti.j. gantis ſit. Annuncia mihi quē dilexit aīa mea. Ubi paſcis?
Ubi cubas? Et vox quaſi reſpōdentis. In meridie: hoc eſt
in africa. Si ergo q̄ interrogat eccleſia eſt: et dn̄s vbi paſcat
reſpondet: in africa: quia in africa erat: eccleſia que interro=
gat nō erat in africa. Annuncia inquit michi quē dilexit aīa
mea: vbi paſcis: vbi cubas: et reſpōdit ille cuidā eccleſie pre
ter africā. In africa cubo: in africa paſco: quaſi te nō paſco.
Porro ſi q̄ interrogat: eccleſia eſt: quod nullus ambigit: qđ
nec ipſi cōtradicūt: ⁊ audiūt neſcio qđ de africa: hec ergo q̄
interrogat preter africā: ⁊ q2 eccleſia eſt: eſt preter africā ec=
cleſia. Ecce accipio in meridie eſſe africā: q̄ꝫ magis in me
ridie ſub ſole medij diei egyptꝰ q̄ꝫ africa. Illic aūt ī egypto
quomodo paſtor eſt iſte: q̄ norunt agnoſcunt. Qui non norūt
reqrant q̄ꝫ magnū illic gregē colligat: quantā numeroſitatē
ſanctorū atq̄ ſanctarū habeat cōtēnentiū penitus mundum
Grex ille tantū creuit vt etiā inde ſuperſtitiones expulerit.
Ut ergo omittā quō inde omnē idolorū ſuperſtitionē q̄ illic
valida fuerat credēdo fugauerit: accipio quod dicitis o ſo=
dales mali: accipio prorſus: aſſentio africā in meridie eſſe: ⁊
africā ſignificatā in eo quod dictū ē. Ubi paſcis: vbi cubas
in meridie. Sed et vos equitatē attendite: adhuc iſta verba
ſponſe eſſe nondū ſponſi. Adhuc ſpōſa dicit. Annuncia mihi
quē dilexit aīa mea: vbi paſcis: vbi cubas in meridie: ne for
te ſicut opta fiam. Surde: ecce: ſi in meridie vides africam:
quare in opertā non intelligis feminā? Annuncia mihi: dic
quem dilexit aīa mea. Utiq̄ virū alloquitur cū dilexit: quō
ſi diceret. Annūcia mihi quē dilexit aīa mea: intelligeremꝰ
ſpōſum hec loqui ad ſponſam. Sic cū audis. Annūcia mihi
quē dilexit aīa mea: vbi paſcis: vbi cubas: illuc adde: ad B
huius verba ptinent: ⁊ q̄ ſequunť in meridie: Quero vbi pa=
ſcas in meridie ne forte fiam ſicut opta ſup greges ſodalium
tuorū. Audio prorſus accipio de africa qđ intelligis: ī meri=
die ipſa ſignificata eſt. Sz eccleſia xp̄i ſicut intelligis tranſ=
marina alloquiť ſponſum ſuū: timēs errorē incidere africa=
num. O quē dilexit aīa mea: annūcia mihi: doce me. Audio
enim ī meridie: id eſt in africa duas eſſe ptes: immo multas
cōciſiones. Annūcia ergo mihi vbi paſcis: q̄ oues ad te per=
tinēt: quod ouile illic me iubes amare: cui me debeo ſociare
ne forte fiam velut opta. Illudūt enim q̄ſi latēti: inſultāt q̄ſi
ꝑdite: q̄ſi nuſq̄ alibi exiſtēti. Ne ergo q̄ſi opta: q̄ſi latens fiā
ſup greges ſodaliū tuorū donatiſtarū: maximianiſtarū: roga=
tiſtarū: ceterarūq̄ peſtiū extra colligētiū ⁊ ideo ſpargentiū
rogo te: annūcia mihi ſi illic paſtorē meū reqrā: vt nō in gur
gitē rebaptizatiōis incurrā. Hortor vos: obſecro vos ꝑ ſan=
ctitatē taliū nuptiarū: amate hāc eccleſiā: eſtote ī tali eccl'ia
eſtote talis eccleſia: amate paſtorē bonū virum tā pulchrū:
neminē fallentē: neminē perire cupiētē. Orate ⁊ ꝓ diſperſis
ouibus: veniant et ipſi: cognoſcant et ipſi: ament vt ſit vnus
grex: et vnus paſtor. Conuerſi.

¶ De eo quod ſcriptū ē in euāgelio ſcđm Johānē Ego et pater vnū ſumus. Sermo. lj. In quo de comparatione filij ad patrem plura interſerit.

A Dominus deus ieſus filius dei vnicꝰ: natꝰ de deo
patre ſine aliq̄ matre: ⁊ natus de virgine ſine hoīe
Joh.x. pr̄e: audiſtis qđ dixerit. [Ego ⁊ pater vnū ſumꝰ.]
Sic accipite: ſic credite: vt mereamini ītelligere.
Fides enim debet precedere intellectū: vt ſit intellectꝰ fidei
premiū. Propheta enī aptiſſime dixit. Niſi enī credideritiſ Eſa.vij.
nō intelligetis. Quod ergo ſimpliciter ꝑdicať credendū eſt
qđ ſubtiliter diſputať intelligēdū. Primitꝰ ğ ad imbuēdas
veſtras mētes ꝑ fidē: predicamꝰ vobis xp̄m dei patris vni=
cū. Quare addiť vnicū? Quia cuius eſt vnicꝰ: multos filios
habet gr̄a. Ceteri ergo oēs filij ſancti ſunt gr̄a: ſolus ille na=
tura. Qui gratia filij ſunt: non ſunt quod pater. Deniq̄ nullꝰ
ſanctorū auſus eſt dicere: qđ ille vnicus ait. [Ego et pať vnū
ſumus.] Nunq̄d nō pater eſt et noſter? Si nō eſt pater noſter
quō dicimus orātes. Pater noſter qui es in celis? Sed nos Mat.vj.
filij ſumus quos voluntate ſua filios fecit: nō ex natura ſua
filios genuit. Genuit quidē et nos: ſed quomō d2 adoptatos
adoptante generatos: bn̄ficio nō natura. Deniq̄ ⁊ hoc dicti
ſumꝰ: q2 vocauit nos deus in adoptionē filiorū. Hoīes ado=
ptati ſumus. Ille d2 vnicus: vnigenitus: q2 hoc eſt qđ pater:
nos aūt homines ſumus: deus eſt pater. Quia ergo ille hoc
eſt quod pater: dixit et verum dixit. Ego et pater vnum ſu=
mus. Quid eſt: vnum ſumus? vnius nature ſumus. Quid eſt
vnum ſumus? Unius ſubſtantie ſumus. Forte minus intel=
ligitis. Quid eſt vnius ſubſtantie? Laboremus vt intelli=
gatis: adiuuet deus: et me loquentem ⁊ vos audientes. Me
vt ea dicam q̄ vera ſunt ⁊ apta ſunt vobis: vos autē ante oīa
et precipue vt credatis: deinde vt quō poteſtis intelligatis.
Quid eſt ergo vnius ſubſtātie? Similitudines vobis adhi=
beam: vt quod minus intelligitur: exēplo clareſcat. Ut puta
aurū eſt deus: aurū et filius eiꝰ. De terrenis ſi ad celeſtia nō
ſunt dande ſimilitudines: quō ſcriptū eſt. Petra erat xp̄s? j.Cor.x.
Ergo quicquid eſt pater: hoc eſt et filius. Sicut dixi: verbi
gratia: aurū eſt pater: aurū eſt filius. Nam qui dicit: non eſt
ipſius ſubſtātie filius cuius pater: argentū eſt filius. Si au=
rum eſt pater: argentū eſt filius: degenerauit a patre vnicus
filius. Homo hoiem generat. Cuius ſubſtātie eſt pater qui
generat: ipſius ſubſtātie eſt filius q̄ generatur. Quid eſt ip=
ſius ſubſtantie? Homo eſt ille: homo et ille. Aīam habet ille
aīam ⁊ ille. Carnē habet ille: carnē ⁊ ille. Quod eſt ille: hoc ⁊ B
ille. Sed reſpōdet mihi ⁊ dicit hereſis arriana. Quid mihi
dicit? Attende qđ dixiſti. Quid dixi. Quia filius hoīs cōpa
randus eſt filio dei. Plane cōparandus: ſed nō vt putas ad
ꝓprietatē ſed ad ſimilitudinē. Tu aūt quid vis hic facere?
Dic. Non vides dicit: q2 maior eſt pater q̄ genuit: et minor ē
filius qui generatꝰ eſt. Quō ergo vos dicitis? Dicite mihi.
Quomodo ergo vos dicitis q2 equales ſunt pater et filius:
deus et xp̄s: cū videatis q2 homo q̄n generat filium: minor
eſt filius et maior eſt pater? Homo ſapiens in eternitate tē=
pora inquiris: vbi non ſunt tp̄a queris etates. Quādo maior
eſt pater minor eſt filius: ambo temporales ſūt. Ille ſeneſcit
quia ille creſcit. Nam per naturam homo pater: per naturā
(vt dixi) nō genuit minorē: ſed ꝑ etatē. Uis noſſe: quia per
naturam nō genuit minorem? Expecta: creſcat et patri erit
equalis. Puer enim paruus vel creſcendo peruenit ad ma=
gnitudinē patris ſui. Tu aūt ſic dicis minorē dei filiū natū
vt nunq̄ creſcat et ad ſui patris magnitudinem vel creſcēdo
perueniat. Jam ergo filius hominis natus ex homine: me=
liore cōditione natus eſt q̄ꝫ filius dei. Quomodo? Quia ipſe
creſcit ⁊ ꝑuenit ad magnitudinē prīs ſui. Chriſtus aūt ſicut
dicitis ideo minoratus eſt vt remaneat minor: et non ſit ex=
pectādus ſaltem etatis acceſſu. Sic ergo dicis. Que eſt ī na
tura diuerſitas? Sed quare hoc dicis: niſi q2 nō vis eiuſdē
ſubſtantie credere filiū: cuius ſubſtātie ē pater? Poſtremo
prius cōfitere ipſius ſubſtātie: et dic minorē. Attēde hoīem
homo eſt. Que eſt ſubſtantia eius? Homo eſt. Etas diſpar ē
equalis natura eſt. Dic ⁊ tu. Quod eſt pater: hoc eſt filius: ſz
minor eſt filius. Dic: fac gradū. dic eiuſdē ſubſtantie: ſz mi=
norem: et peruenis ad equalē. Non enim parū accedis: non
parum propinquas veritati: q2 confiteris equalē: ſi eiuſdē
ſubſtātie ꝯfeſſus fueris et minorē. Si nō ē eiuſdē ſubſtantie
hoc dicis: aurū eſt ⁊ argētū. Ergo q2 hoc dicis: aurū eſt ⁊ ar
gentū: tale ē qđ dicis: q̄le ſi hō generaret equū. Alterꝰ eniz
ſubſtantie ē hō: alterius equus. Si ergo filius alterꝰ ſubſtā
tie ē q̄ꝫ pater: mōſtrū generauit pater. Qñ enī creatura: id eſt
mulier parit qđ nō eſt hō: monſtrū d2. Ut aūt nō ſit monſtrū
hoc ē q̄ natus ē qđ eſt ille q̄ genuit: id eſt hō ⁊ hō: equꝰ ⁊ equꝰ
columba ⁊ colūba: paſſer et paſſer. Creaturis ſuis dedit deꝰ:

creaturis mortalibus terrenis dedit: donauit vt hoc qḋ ſūt
generent: et putas quia hoc ſibi non potuit ipſe ſeruare q̄ eſt
ante ſecula: q̄non habet initiū tēporis: vt q̄ generaret filium
non hoc qḋ ipſe eſt: generaret degenerē? Audi et q̄uāta blaſ-
phemia ſit dicere: vnicū dei filiū: eē alteriꝰ ſubſtātie. Pror-
E ſus ſi ita eſt: degener eſt. Si dicas alicui filio hoīs degener:
quanta iniuria eſt? Et quō dr̄ filius hominis degener? Ut
puta pater ipſius fortis eſt: ille timidꝰ et ignauus. Quicūqꝫ
illū viderit: et vult corripere: attēdens patrē ipſius virū for
tem: quid ei dicit. Porro vade degener. Quid eſt degener?
Fortis vir fuit pater tuus: ⁊ tu timorē cōtremiſcis. Ille cui
hoc dr̄: vitio degener eſt: natura parē. Quid ē natura par ē?
Homo ē: qḋ eſt ⁊ pater ipſiꝰ. Sed ille fortis: ille ignauꝰ: ille
audax: ille timidus: tñ hō et hō. Uitio ergo degener ē: nō na
tura. Tu q̄n dicis vnicū filiū: vnū patris filiū degenerem eē
nō aliud dicis: niſi q̄ non hoc eſt qḋ pater: etiā non natꝰ de-
gener factus eſt dicis: ſed generatꝰ ē. Iſtam blaſphemiā q̄s
ferat? Qualibuſcunqꝫ oculis: ſi iſtā blaſphemiā videre poſ-
ſint: fugerēt eā: ⁊ catholici fierēt. Sed q̄d dicā fratres? Non
eis iraſcamur: ſed ꝓ eis oremus vt det dñs eis intellectū: q̄
forte hoc nati ſunt. Quid ē hoc nati ſunt? Hoc acceperunt a
parētibus ſuis qḋ tenēt. Preponūt genus veritati: fiant qḋ
non ſunt: vt poſſint ſeruare qḋ ſunt: hoc eſt fiant catholici vt
poſſint ſeruare qḋ hoīes ſunt: vt nō in illis pereat dei creatu
ra: accedit dei grā. Putant enī: q̄ patrē honorāt ꝑ cōtume-
liā filij. Q̄n illi dixeris: blaſphemas. Reſpōdet. Quare blaſ
phemo? Q̄ dicis filiū non hoc eſſe qḋ pater eſt. Et ille mihi
Immo tu blaſphemas. Quare? Quia equare vis patri filiū
Equare volo patri filiū: nunq̄d extraneū? Gaudet pater: q̄n
illi equo filiū vnicū. Gaudet: q̄ nō inuidet. Et deus q̄ filio
vnico nō inuidet: iō quod ipſe ē hoc generauit. Tu et filio fa-
cis iniuriā: et ipſi patri: in cuiꝰ honorē vis cōtumeliā facere
filio. Certe enī ideo dicis nō eſſe eiuſdē ſubſtantie filium: ne
iniuriā facias patri ipſius. Ego tibi cito oſtēdo: q̄ iniuriā
facis ambobus: Quō inquit? Si dicā filio alicuiꝰ: degener
nō hoc es qḋ pater: audit illḋ filius ⁊ iraſcitur: ⁊ dicit. Ergo
degener natus ſum? Audit illud pater: et plus iraſcit̄. Iratꝰ
aūt q̄d dicit? Ergo ego filiū degenerē ḡnaui? Ergo ſi aliud
ſum: aliud generaui: mōſtrū generaui. Quid ē: q̄ cū vis vni
deferre ꝑ alterius iniuriā: ambobus facis iniuriā? Filium
oſtendis: ſed patrē nō propitiabis. Cū de filij cōtumelia ho-
noras patrē: ⁊ filiū offēdis et patrē. A quo fugis: ad quē con
fugis? Nunq̄d iraſcente tibi patre: fugis ad filiū? Quid tibi
dicit? Ad quē fugis: quē degenerē feciſti? Nunq̄d offenſo fi
lio curris ad patrē? Dicit tibi. Ad quē fugis: quē degenerē
genuiſſe dixiſti? Sufficiat vobis: hec tenete: hoc memorie
cōmendate: hoc in veſtra fide cōſcribite. Hoc aūt vt intelli-
gatis: ad deū patrē et filium: qui vnū ſunt: preces effundite.

De reſuſcitatione lazari quatriduani. In euāge-lio ſcḋm Johannem. Sermo. lij.

A Iſcet omnes virtutes quas i terris dei filiꝰ maie-
Joh. xj. ſtatem ſuā ꝓditurꝰ impleuit: mirari tñ hoīes va-
leant: vt verbis definire non poſſint: excedit tñ oē
miraculū qḋ xp̄s circa lazaꝝ fecit: cui non egro
reddidit ſanitatē: nec debilitatis lāguore viribus medelam
protinus ꝯbore reſtituit. Non deniqꝫ reliquias aīe adhuc poſ
ſidenti vitā rurſus reddidit: ſed iam ſepulto: iam monumen
tis recōdito: iam legibus legitimis tēporū ſpacijs aſſcripto
inferis inquilino: ab ipſa ſede pallēte: deſtructa eſſet tartara:
mancipiū mortis redire iuſſit ad ſuperos: ⁊ poſt cōcilia ſtri-
dentiū vmbraꝝ: poſt ꝓfundas noctis eterne caligines vitā
ducere: in cōuiuio diſcumbere: frui diſcumbētiū colloquio:
prandere et gaudere fecit: atqꝫ vt miraculū diuine virtutis
accreſceret: dū cōuiuis interrogantibus triſtia loca penaꝝ:
ſedeſqꝫ alta nocte ſemp obſcuras: lazarus indicat diligenti
narratione p ordinē diu q̄ſiti lōgiſqꝫ tēporibꝰ ignorati: inue
nerūt tādē inferi ꝓditorē. Nec leues iā preceſſerāt i multis
curationibꝰ diuerſe virtutes. Neqꝫ enī leuia ſūt vel ludicra
Mat. xj. ꝑter lazarū q̄ xp̄s impleuit: q̄ claudi redeūtes gratis greſſi-
bus cucurrerūt: ⁊ accepto bn̄ficio ſanitatis dño grās retule-
rūt: q̄ manci vtraſqꝫ manꝰ ad celū cū laudibus leuauerūt: q̄
Mat. xij. reſoluta ſunt mutis clauſtra linguaꝝ et poſt horrificū vocis
inarticulate mugitū: vinculo nodate ligue dirupto ex ore di

uiduo ſenſibilia verba ꝓceſſerūt: q̄ cecus recepit lucē: quaꝫ Lu. xviij.
violētus dolor nube craſſi humoris obſcurās ab orbiū ſede
rapuerat: ⁊ noctē funerate frōtis excutiēs dū totū recipit vi
ſum: reſurrectionē cecus meruit oculoꝝ. Recepit hic quidē
oculos: aliter accepit: et qḋ natura nō dederat: manꝰ xp̄i for Joh. ix.
mauit. Impoſuit enim fronti puluerē ſputo cōſperſum: ⁊ ad
tactū ſacre manus operis diſciplina feſtinās luciferas gem
mas orbibꝰ ꝑparatis infixit: ⁊ quod natura nō dederat: xp̄s
artifex integrauit. Hec oīa cūctis fuere miraculo dū fiebāt.
Quis enī ꝓtinus ſaxeus mirari nō cogat̄: cū oīa dāna mem-
broꝝ nō medicine pigmētis: nec arte aliqua: nec remedijs:
ſed ſolo tantūmō videret ſermonis imperio reſtituta? Par B
ua hec tñ ad xp̄i potētiā videbant̄: niſi amicus xp̄i lazarus Joh. xj.
moreret̄. Quē ideo xp̄s vite nature reſtituit: vt mutaret na-
turā: ⁊ vite ordinē verteret: vt vnus hō ſemel naſci ⁊ bis mo
ri diſceret: vt ꝯditionē mortis noua reſurrectionis lege tur-
baret. Inuadit igit̄ lazarū ꝑnicies inimica languoris: ⁊ for
naci febris anhelo corpꝰ exurēs: miſerādi hoīs robur quoti
die edax incendiū aſſumebat. Iacebat viſceribꝰ anhelis ex
eſtuās: crebriſqꝫ ſingultibꝰ corpus excuſſum: migraturā de
domo corporis aīam ꝑmittebat. Non amici: nō cōſilia: non
fomēta: nō artis magiſterio remedia ꝓuiſa ſuccurrūt. Oīa
enim q̄ ꝓ ſalute data fuerāt: in cōtrariū vertebant̄. Lāguor
enī iſte nō aliquo remedio ſed ſola morte fuerat finiendus: ⁊
mors ipſa ꝑ reſuſcitationē xp̄i vincēda: Aderāt enī due ſoro
res lāguēti: ⁊ caſum dolētes iuuenis egrotātis lectulo iugit̄
inherebāt. Fouebāt vero iacētē talibus frequēter alloquijs
Patiēter inquiūt ſuſtine: fortiter dura: noli deſꝑatione cor
ruere. Dū enī languorē iſtū fortitudine toleras: cū ſuſtines:
cū foueris: veniet inter hec xp̄s vt credimꝰ: forſitā ⁊ ſanabe
ris. Sed q̄d vos o maria et martha ꝓ germano tātus dolor
exurit? Quid iugibꝰ ſuſpirijs optatis mori cū fratre. In cō-
trariū potius vota pectoris immutate: ꝑ camini cremēta lā-
guoris: augmēta febriū q̄rite: et vt i extrema vite lumina tē
peſtas morbi ſeuiētis citiꝰ impinguat optate. Frater enī ve
ſter lazarꝰ cuiꝰ ingemiſcitis tanto affectu lāguorē: niſi mor-
tuꝰ fuerit nō recipiet ſanitatē. Urebat igitur egrotuꝫ febris
aſſidua: edax flamma penetrali vapore ſiccabat. Incumbit
queſtionarius corporis dolor: totus hō ſeuientiū morboruꝫ
oneribꝰ premit̄: vt corporis vinculis aīa reſoluat̄. Uicit tā-
dē ſuccū corporis egritudo: ⁊ caminꝰ febriū extremo diuor-
tio de ſede corporis aīam cōpulit emigrare. Scindebāt ma
ria et mater germane veſtes: laniabant iratis vnguibus ge-
nas: ſpargebāt euulſos crines: vlulatibus aſtra pulſabāt: et
tñ incumbētes funeri amplexeqꝫ corpus exanime: inania fi-
gētes oſcula: ſepius hoc dicebāt. Poteras miſer nec egrota
ri nec mori: ſi nulla ratio feciſſet xp̄m abſentē. Inter oēs enī
q̄bus ſermone medico deſiderata ꝯceſſit: ſi te quoqꝫ languē
tem cōtingeret aut videret: nō te frigidi corporis ſopore op-
preſſum: non ſpoliatū lumine viderēꝰ. Immo illo preſente
nō tibi febris accederet: nō inuaderet dolor: nō egritudo va
ſtaret. Tanta eſt enī illius oīpotentia: vt etiā iam mortuꝰ re
ſurgeres ſi veniret. Procedit interea funus: longoqꝫ ordine C
triſtibus obſequijs decoratū: infertur ſepulchris. Abſcōdit̄
cauato ſaxo: luctuoſiſqꝫ vocibꝰ cōclamat̄. Uenit igit̄ ad be-
thaniā xp̄s: clauſtra mortis diuina potētia deſtructurꝰ. Oc
currūt lachrimoſe ſorores: funꝰ hoīs cōteſtātes: dei auxiliū
req̄rebāt. Erat enī inſutus amori lazari: erat ſoroꝝ eiꝰ q̄dā
delectatio apud dñm: de ſeruitijs amoris ſui pignꝰ intrinſe
cus deponētes: in viſceribꝰ habere dñꝫ videbant̄. Sꝫ inter
rogat de lachrymis deꝰ: et lꝫ ſciret q̄d cōtigerit: tñ ex illaruꝫ
voce optat audire. Lazarus inquiūt quē diligebas mortuꝰ
eſt. O inuidia: o infidelis cōuerſio. Te adhuc poſito i ſeculo
lazarꝰ amicꝰ tuꝰ morit̄. Si amicꝰ morit̄: inimicꝰ q̄d patiat̄?
Parū ē ſi tibi nō ſoli ſuperi ſeruiūt: ecce tuum dilectū inferi
rapuerūt. Lazarus inquiūt quē diligebas morit̄. Excluſit
hūanitatis ꝯſuetudinē: ⁊ vox illa mortalis dicit. Amicꝰ dei
plꝰ debuit viuere: ſꝫ morit̄. Dñs nr̄ xp̄s intēdēs i lachrymas
mulieꝝ: q̄ iugibꝰ ſuſpirijs optabāt mori cū fratre: ad mauſo
leū lazari vna cū diſcipulis ſuis vel ꝓlixis turbis accelerat.
Iam enī intra cauatū ſaxū q̄ttuor dies habuit vt iacebat: iā
flueſcētiū mēbroꝝ teterrimꝰ fetor ꝓhibebat acceſſū: iā i cō-
cauis orbibꝰ tabido ſitu marceſcētes reſederāt oclī: iā defi-
ciebat nariū mollitudo: iā rictus oris dētibꝰ nudatis horre-

bat:iam nudata cute:laxa timporib⁹ cerebri ſedes tegimine
attenuato palleſcēs:capillis ſubinde rareſcētib⁹ apparebat
tā maria ⁊ martha ſorores lazari q̄ xp̄m frequēt reſuſcitaſſe
mortuos viderāt:frēm ſuū poſſe reſuſcitari penit⁹ nō crede
bāt. Ibi vere xp̄s ꝓbatus ē de⁹ vbi tm̄ fecit:quātū auſa nō ē
etiā ipa fides optare. [Et cōmotus ſpū dixit. Ubi poſuiſtis
eū.] Nō tn̄ locū ſepulti ignorare credi debuerat:ſʒ fidē pp̄li
approbare volebat. Uenit igitur xp̄s ad monumētū in quo
lazar⁹ dormiebat:⁊ nō tāq̄ mortuū:ſʒ tanq̄ ſanū:tāq̄ viuū
tanq̄ audire paratū:de ſepulchro ꝓtin⁹ euocauit. [Lazare
(inq̄t) ꝓdi foras]. Ideo dicit nomē:ne oēs mortui cogerē-
tur exire. Clamat tn̄ ad monumētū:turbāt ſe iferi:expectāt
audiētiā oēs mortui:q̄rebant ſua noīa vocitari. Ne inquiūt
⁊ nos dn̄s ſuſcitabit? Ubicūq̄ xp̄s ſteterat:patebant inferi.
Subito vna vox intercepit ceteros. Lazare veni foras. Nō
dilatio vlla retinet reſurgentē:nō tardāt reditus aīe: non im
pediūt vincula ſepulture. Inuolutus linteis nodiſq̄ lineis
irretitus:voce xp̄i citius egredit̄. Surgit:ābulat:currit. Et
ne quid quiſq̄ deeſſe diceret reſurgēti:preſentibus cunctis
agit gratias redemptori.

¶ De eo qđ ſcriptū ē i euāgelio ſm̄ Johannem.
Qui credit i me:credit in eū q̄ miſit me. Ser. liij.

A
Joh. xij. Hoc admonuit dn̄s cū euāgeliū legeret̄:[q̄m q̄ cre
dit i eū:credit illū q̄ miſit eū] Miſſuʒ eē ad nos
ſaluatorē mūdi fides veriſſima tenet:q̄m xp̄ʒ ip̄e
ꝑdicat xp̄s:hoc eſt corpus xp̄i toto orbe diffuſuʒ
Actuū. ix. In celis eni ille erat:⁊ ſeuiēti i fr̄a ꝑſecutori dicebat. Quid
me ꝑſequeris? Ubi dn̄s ſic expſſit:⁊ hic ſe eē i nobis. Sic to
tus creſcit:q2 quēadmodū ille i nobis ē hic:ſic ⁊ nos ibi i illo
ſum⁹. Hoc facit ꝯpago charitatis. Ip̄e q̄ caput nr̄ʒ:ſaluator
ē corporis ſui. Predicat ḡ xp̄s xp̄m:ꝑdicat corp⁹ caput ſuū
Joh. xv. ⁊ tuet̄ caput corp⁹ ſuū:et ideo nos mūdus odit:ſicut ab ipſo
dn̄o audiuimus. Nō eni apl̄s hoc dicebat paucis ꝙ odiſſet
eos mund⁹:et q2 gaudere deberēt cū eis detraherēt hoīes ⁊
Mat. v. dicerēt oīa mala aduerſū eos:q2 ꝑpter hec merces eoꝝ ma
ior eſſet i celis. Nō eis ſolis dixit dn̄s cū hec dixit: ſed dixit
vniuerſo corpori ſuo:dixit oīb⁹ mēbris ſuis. Quicūq̄ i cor-
pore ei⁹ ⁊ mēbroꝝ ei⁹ eē voluerit:nō miret̄:q2 odit eū mūd⁹
Corporis aūt ei⁹ ſacramētū multi accipiūt:ſʒ nō oēs q̄ acci-
piunt ſacramētū:habituri ſunt apud eū etiā locū ꝓmiſſū mē
bris ei⁹. Pene quidē ſacramētū oēs corp⁹ ei⁹ dicūt:q2 oēs
in paſcuis ei⁹ ſimul paſcūt:ſʒ vēturus ē q̄ diuidat ⁊ alios po
nat ad dextrā: alios ad ſiniſtrā:⁊ vtraq̄ pars dictura ē. Dn̄e
Mat. xxv. q̄n:q̄n te vidimus ⁊ miniſtrauim⁹ tibi? Pars vtraq̄ dictu
ra eſt: vni tn̄ dico. Uenite bn̄dicti patris mei ꝑcipite regnū.
Alteri: Ite i ignē eternū:q̄ ꝑparatus ē diabolo ⁊ angelis ei⁹
Nō ergo ſolos inimicos noſtros deputare debem⁹ chariſſi-
mi:quicūq̄ bona cōſciētia xp̄i mēbra ſum⁹:nō ſolos eos ini
micos noſtros putare debem⁹:q̄ apte foris ſunt. Multo eniʒ
peiores ſunt q̄ intus videt̄:⁊ foris ſunt. Amāt eni mūdū:⁊ iō
mali ſunt. Et q̄dē de nobis ea ſentiūt:q̄ ipſi diligūt:⁊ i hui⁹
mūdi quaſi ꝓſperitatib⁹ q̄bus ingemiſcim⁹ inuidēt nobis.
Ibi nos felices putant:vbi nos piclitamur. Felicitatē vero
noſtrā internā nec nouerūt:q2 nō guſtauerūt:q2 vero q̄cquid
nobis t̄paliter mūd⁹ arridet:magis ē periculū q̄ ornamētū
B noſtrū neſciūt q2 iſta diſtinguere gaudia nō nouer̄t. Un̄ hor
tamur charitatē v̄ſtrā maxime q2 vos videm⁹ frequēti⁹ cō
ueniſſe:q̄ ꝓpoſitū alti⁹ habetis:id ē in ip̄o corpe xp̄i ex eius
munere nō meritis veſtris excellentiorē locū tenetis:haben
tes cōſciētiā q̄ a deo donata ē. Nā et ip̄a malis ⁊ inuidis no-
ſtris i ſuſpitionē venit. Ad hoc tn̄ mordet̄:vt ꝓbet̄. Si eni in
ipſius cōſciētie ꝓfeſſionē laudes q̄rimus hoīm:deficimus
reprehēſionib⁹ hoīm. Cū ſis caſtus ſeruus dei:ecce mund⁹
ſuſpicat̄ forſitan impudicū ⁊ mordet ⁊ rephēdit ⁊ libenter in
tuis detractiōib⁹ immorat̄. Maliuole quippe aīe quaſi dul
citer ſapit:quod peſſime ſuſpicat̄. Tu aūt ſi propter laudes
hūanas cōtinētiā ſuſcipere voluiſti:rephenſionib⁹ hūanis
ij. Cor. j. defeciſti:⁊ totū qđ tibi ꝓpoſueras ꝑdidiſti. Porro aūt ſi no
ſti dicere cū aplo. Gloria noſtra hec ē:teſtimoniū cōſcienẗe:
nō ſolū tibi rephenſionib⁹ mercedē nō minuit:ſʒ ⁊ facit am-
pliorē. Tu tn̄ ꝓ illo ora:ne tua mercede moriat̄. Nam et hic
ꝓbam⁹ chariſſimi:q2 ſi nō haberem⁹ inimicos:nō eēt ꝓ q̄b⁹
Mat. v. orarem⁹ ex p̄cepto dn̄i dicētis. Diligite inimicos veſtros:⁊

orate ꝓ his q̄ vos oderūt. Un̄ ꝓbam⁹:vn̄ cor noſtrū interro
gam⁹: vtrū hoc facere valeam⁹: ſi nullū inimicū: nullū rep-
hēſorē:nullū detractorē:nullū maledictū experiremur? Ui
detis ergo:q2 ⁊ mali neceſſarij ſūt bonis. In fornace quodā
modo aurificis ſum⁹:hoc ē i hoc mūdo. Si aurū es ſimul ar
des. Si aurū es:palea tua ē malus. Si et tu palea es:ſimul
eritis ſum⁹. Ueruntn̄ p̄mū vt noueritis chariſſimi:in corpe
xp̄i excellētiora mēbra eſſe:nō ſola eſt eni cōiugalis vita lau
dabilis:et hʒ in corpe xp̄i locū ſuū:ſicut et in nr̄o corpore nō
ea ſola habēt locū q̄ excellētius locata ſūt:ſicut ſenſus i facie
ſuperiorē corporis p̄tē occupauerūt:ſʒ niſi pedes portarent
quicq̄d ſublime eſt i terra iaceret. Un̄ apl̄s dicit. Et q̄ inho- j. Cor. xij
neſta ſūt nr̄a:magis neceſſaria ſunt. Deus tēperauit corpus
vt nō eſſent ſciſſure in corpe. Nouimus aūt mēbra xp̄i q̄ con
iugalē agūt vitā:ſi mēbra xp̄i ſunt:id ē ſi fideles ſunt: ſi futu
rū ſeculū ſperāt:ſi q̄re ſignū xp̄i portēt:ſicut nouimus ꝙ ho-
norem deferāt vobis:nouimus ꝙ meliores eē vos iudicant:
q̄ ipſi ſint. Sʒ quātū vos illi honorāt: tm̄ ⁊ vos mutuā hono
rificētiā eis ꝑſtare debetꝭ. Si eni ē i vobis ſctitas: timete ne
ꝑdatis eā. Un̄? Per ſupbiam. Aliter perit ſanctitas caſti ſi
adulter fuerit:aliter perit:ſi ſuperbus fiat. Et audeo dicere
coniugalem agētes vitā:ſi tenent humilitatē: ſupbis caſtis
meliores ſūt. Cōſideret ei charitas v̄ra qđ dico. Diabolū at
tendite: Nunq̄d eni in iudiciū dei erit adulteriū aut fornica C
tio? Nihil hoꝝ facit:q̄ nō hʒ carnē. Sola eni ſupbia ⁊ inuidia
mittit in ignē eternū. Seruo ergo dei cui ſurrepſerit ſupbia:
cōtinuo ibi eſt ⁊ inuidia. Non pōt ſupbus eſſe nō inuid⁹. In
uidia filia ē ſupbie:ſʒ iſta mater neſcit eſſe ſterilis: vbi fuerit
ꝯtinuo parit. Ut aūt nō ſit i vobis: hoc cogitate: ꝑſecutiōis
t̄pe:nō ſolā agnem fuiſſe ornatā v̄ginē: ſʒ ⁊ criſpinā mulierē:
⁊ forte qđ non dubitat̄: aliq̄ tūc de cōtinētib⁹ defecerunt: et
multe de cōiugatis pugnauerūt atq̄ vicerūt. Un̄ nō fruſtra
dicit apl̄s omibus mēbris xp̄i. Alter alterū exiſtimātes ſu- Phil. ij.
periorē ſibi:⁊ honore mutuo ꝑueniētes. Hec eteni ſi cogite- Rom. xij.
tis nō eritis apđ vos magni. Magis ei cogitare debetis q̄d
vobis deſit:q̄ qđ vobis aſſit. Quod habes caue ne ꝑdas:qđ
nōdū habes ſupplica vt habeas. In quātis ſis minor tibi co
gitandū ē:nō in quātis ſis maior. Si eni cogitas quātū pre
ceſſiſti:alteꝝ time tumorē. Si vero cogitas quātū tibi deeſt
adhuc:ingemiſcis:⁊ cū ingemiſcis curaris: hūilis eris:tu-
tior ambulabis:nō p̄cipitaris:nō inflaberis. Et vtinā poſſit
oēs de vna charitate cogitare. Sola eſt eni q̄ et vincit oīa:et
ſine q̄ nihil valent oīa:et q̄ vbicunq̄ fuerit trahit ad ſe om̄ia
Ipſa eſt q̄ non emulatur. Queris cauſam:attēde qđ ſeq̄tur. j. Cor. xiij.
Nō inflat̄. Prior ē in vitijs ſupbia vt dicere ceperā:deinde
inuidia. Nō eni inuidia peperit ſupbiā:ſʒ ſupbia peperit in
uidiā. Nō eni inuidet:niſi amor excellētie. Amor excellētie
ſupbia vocat̄. Cū ḡ i ordine prior ſit ſupbia:ſequat̄ aūt inui-
dia: apl̄s in laudib⁹ charitatis noluit dicere prius. Nō in-
flat̄:⁊ poſtea:nō emulat̄:ſʒ pri⁹ dixit. Nō emulat̄: ⁊ poſtea ſi
inflat̄. Quare hꝰ? Q2 cū dixiſſet. Nō emulat̄:q̄ſi q̄ſitur⁹ eras
cauſā. Quare nō emulat̄. Subdidit. nō inflat̄. Ergo ſi iō nō
emulat̄:q2 nō inflat̄:ſi inflaret̄ emularet̄. Hoc i vobis creſcat D
⁊ aīa ſolidat̄:q2 nō inflat̄. Sciētia (ait apl̄s) inflat. Quid ḡ? j. Cor. viij.
Scientiā fugere debetis:⁊ electuri eſtis nihil ſcire poti⁹ q̄
inflari? Ut q̄d vobis loq̄mur:ſi melior eſt ignorātia q̄ ſcien-
tia? Ut q̄d vobis diſputam⁹:vt q̄d iſta diſtinguimus:vt q̄d
qđ noſtis admonem⁹:qđ nō noſtis inferimus? Sciētia cauē
da ē ne inflet. Ergo amate ſciētiā:ſʒ anteponite charitatem.
Sciētia ſi ſola ſit inflat. Quia vero charitas edificat et non
ꝑmittit ſciētiā inflari. Ibi ergo inflat ſciētia: vbi charitas ſi
edificat: vbi aūt edificat ſolidata ē. Nō ē ibi inflatio vbi pe-
tra fūdamētū. Qn̄ aūt tentat inflatio:hoc ē elatio: vt ꝑpter
hoc vitiū etiā tāt⁹ ille apl̄s appoſitū ſibi eē diceret ſtimuluʒ ij. Cor. xij.
carnis angeluʒ ſathane: a quo colaphizaret̄:q̄ colaphizatur
tundit̄ caput ei⁹ ne erigat̄:et ibi de ſciētia met⁹ erat inflatio
nis:hoc ē elatiōis. Ut eni i magnitudine reuelationū meaꝝ
ne extollar:ibi metuēda erat elatio: vbi magnaꝝ reꝝ erat re
uelatio:i magnitudine reuelationū meaꝝ ne extollar:dat⁹ ē
mihi ſtimul⁹ carnis mee angelus ſathane q̄ me colaphizet.
Propter qđ ter dn̄ʒ rogaui vt auferret eū a me ⁊ dixit mihi
Sufficit tibi gr̄a mea. Nā virtus i infirmitate ꝑficit̄. Petit
eger vt qđ ad ſalutē apponit medic⁹:cū voluerit egrot⁹ au-
ferat̄. Medic⁹ dicit. Nō mordet ſʒ ſanat. Tu dicis. Tolle q2

moꝛdet. Medicus dicit. Nõ tollo quia ſanat. Tu ad medicū
quare veniſti? Sanare: an moleſtiā nõ pati? Non ergo exau
diuit dñs paulū ad volūtatē: qꝛ exaudiuit ad ſanitatē. Nam
nõ eſt magnū exaudiri a deo ad volūtatē: nõ eſt magnū: nec
putetis magnū eē hoc: qñ quiſq; oꝛat pꝛo magno: ſi exaudit̄
Querẽ q̄d oꝛat: q̄re in q̄ exaudiat̄. Nam nõ habeatis ꝓ ma-
gno exaudiri ad volūtatē: habete ꝓ magno exaudiri ad vti-
Mat. viij. litatem. Ad voluntatē etiā demones exauditi ſunt: ⁊ ad poꝛ
cos q̄s petiuerāt: ire pmiſſi ſunt. Ad voluntatē etiā pꝛiceps
Job. j. coꝝ exauditus ē diabolus: a quo petitus iob tētandus non ē
pš. lxxvij. negatus: vt eſſet ille ꝓbatus: iſte cõfuſus. Ad volūtatē etiā
iſraelite exauditi ſūt: et cū adhuc cibꝰ eſſet ĩ oꝛe ipſoꝝ noſtis
q̄ cõſecuta ſunt. Nolite ergo pꝛo magno habere ad volūtatē
exaudiri. Aliq̄ñ deus iratus dat q̄d petis: ⁊ deꝰ ꝓpitius ne-
gat quod petis. Cū vero deus ea q̄ laudat: q̄ deus pꝛecipit: q̄
deus ĩ futuro ſeculo ꝓmittit ab illo petitis: ſecuri petite: ⁊ in
cumbite quātū poteſtis oꝛationibꝰ vt ſumatis. Illa enī pꝛo-
pitio deo cõceduntur: illa eius non ira ſ; mīa largiunt̄. Qñ aūt
petitis tp̄alia: cū modo petite: cū timoꝛe petite: illi ꝯmittite
vt ſi pꝛoſint det: ſi ſcit obeſſe nõ det. Quid aūt obſit: q̄d ꝓſit:
E medicus nouit nõ egrotus. Sunt ergo cõtinētes hūiles: ſūt
ſupbi. Nõ ſibi pꝛomittant ſupbi regnū dei. Excellētioꝛ locꝰ
Luc. xiiij. ē: quo ducit ꝯtinētia. S; q̄ ſe exaltat humiliabit̄. Quid q̄ris
celſioꝛē locū: appetitu celſitudinis: quē potes appꝛehēdere
retentione humilitatis? Si extollis te: deus deijcit te. Si tu
deijcis te: deꝰ eleuat te. Sētētia dñi ē: nec addi aliquid: nec
detrahi põt. Uſq; eo aūt cõtinētes hoīes ſupbiūt: vt nõ ſolū
quibuſcūq; hoībus ſ; etiā parētibꝰ ingrati ſint: ⁊ aduerſꝰ pa
rentes extollant̄. Quare? Quia illi genuerūt: iſti nuptias cõ
tempſerūt. Uñ ingrati eſſent: q̄ nuptias cõtēpſiſſent: niſi illi
genuiſſent? Sed melioꝛ ē filius patre cõiugato: qꝛ ipſe nõ du
xit vxoꝛē. Et melioꝛ eſt filia matre ſua maritata: qꝛ ipſa non
queſiuit virū. Si ſupbioꝛ: nullo mõ melioꝛ: ſi melioꝛ ſine du
bitatione vlla hūilioꝛ. Si vis te inuenire melioꝛē: interroga
aīaꝫ tuā ſi vides ibi inflationē. Ubi inflatio: inanitas ē. Dia
bolus vbi inane inuenerit: nidū facere molit̄. Deniq; fratres
mei audio dicere ſupbis ꝯtinentibꝰ: expedit cadere vt in eo
ipſo i q̄ ſe extollūt hūilient̄: Quid enī ꝓdeſt cui ineſt ꝯtinētia
ſ; dñat̄ ſupbia? Contempſit vñ natus ē hõ: ⁊ appetit vñ ceci
dit diabolus. Nuptias cõtēpſiſti: bñ feciſti. Aliq̄d meliꝰ ele
giſti: ſ; noli ſupbire. De nuptijs hõ natus ē: de ſupbia angeli
ceciderūt. Si ſingula bona vr̄a cõſiderē: melioꝛ es p̄re tuo q̄
nuptias contempſiſti. Et tu melioꝛ matre tua que nuptias
contempſiſti. Etenim melioꝛ eſt virginalis ſanctitas: q̄ꝫ pu-
dicitia ꝯiugalis. Iſta duo ſimul ſi ꝯparent̄: meliꝰ ē illud q̄ꝫ
illud: q̄s dubitat? Sed addēdo alia duo: ſupbiā et hūilitatē
ĩ iſtis duobꝰ interrogo vos: ⁊ de his reſpõdete mihi. Quid eſt
meliꝰ: ſupbia an hūilitas? Reſpõdes: hūilitas. Iūge illam
virginali ſanctitati. Supbia vero nõ ſolū nõ ſit ĩ virginitate
tua: ſ; nõ remaneat ĩ matre tua. Si enī tu tenueris ſupbiaꝫ ⁊
tua mater hūilitatē: iteꝝ ꝯparabo vos. Iādudū ſingula cuꝫ
intenderē melioꝛē te inuenerā: mõ bina cū intēdo: nõ dubito
p̄ferre hūilē mulierē virgini ſupbe. Et quõ p̄ferre? Uidete
quõ p̄ferrē illā: quõ ꝯparabā. Bono pudicitie cõiugalis: eſt
melioꝛ integritas virginalis. Duo bona ꝯparabā: non malū
⁊ bonū: ſ; ⁊ bonū melius diſtinguebā. Poꝛro aūt duo illa cū
poſuero: ſupbiā ⁊ hūilitatē: nunq̄d poſſumus dicere: bonū ē
ſupbia: ſ; melioꝛ ē hūilitas? S; q̄d dicimꝰ? Supbia malum
hūilitas bonū: ⁊ ſupbia magnū malū: hūilitas magnū bonū
Si ergo hoꝛum duoꝛum vnū eſt malum et alterum bonum:
iungit̄ malū ad maius tuū bonū: ⁊ fit totū malū. Iūgit̄ bonū
ad m̄ris tue minꝰ bonū: et fit magnū bonū. Minoꝛē enī locū
habebit mater ĩ regno celoꝝ q̄ñ maritata ē: q̄ꝫ filia q̄ñ virgo
eſt. Maioꝛē enī locū filia virgo: minoꝛē locū mater maritata
ambe tñ ibi: quõ fulgida ſtella: obſcura ſtella: ambe tñ ĩ celo
Si vero mater tua fuerit hūilis tu ſupba: illa habebit qualē-
cūq; locū: tu aūt nullū locū. Et q̄s inuenit alteꝝ locū q̄ ibi nõ
habuerit locū: niſi cū illo q̄ inde cecidit: ſtātēq; deiecit? Inde
cecidit diabolꝰ ſtātē deiecit hoīeꝫ. Deiecit ſtātē: ſ; xp̄s deſcē
dēs erexit iacentē. Uñ te tñ erexit dñs tuus. Attēde. Hūili-
Phil. ij. tate erexit: factꝰ obediēs vſq; ad moꝛtē: hūiliauit ſemetipꝫ.
Pꝛinceps tuꝰ humilis: ⁊ tu ſupbus? Caput humile: ⁊ mem
bꝛū ſupbū? Abſit. Nõ vult eē de coꝛpoꝛe capitis hūilis: qui
amat ſupbiā. Si aūt fuerit: videat vbi erit. Ego nolo dicere
ne amplius videar terruiſſe. Immo vtinā terruerim ⁊ aliq̄d
egerim. Utinā q̄ ſic fuerat: vel q̄ ſic fuerat: nõ ſit vlteriꝰ. Uti
nā verba iſta infuderim ⁊ nõ effuderim. Totum ſperādum
de miſericoꝛdia dei: quia qui terret contriſtat: qui contriſtat
conſolatur. Sed ſi quis contriſtatus eſt emendatur.

¶ De eo quod ſcriptum eſt in euāgelio ſm̄ eūdē Ego ſum via: veritas: ⁊ vita. Sermo. liiij.

ERigunt nos diuine lectiones ne deſperatione frā- A
gamur: ⁊ rurſus terrent: ne ſupbia vētilemur. Te-
nere aūt viam mediā veſtrā rectā tanq̄ inter ſini-
ſtrā deſperationis et dexterā p̄ſumptiõis: difficil
limū nobiſcū eſſet: niſi xp̄s diceret. [Ego ſum via. Ego ſum Joh. xiiij.
inquit via: veritas et vita.] Tāq̄ diceret. Qua vis ire? Ego
ſum via. Quo vis ire? Ego ſum veritas. Ubi vis pmanere?
Ego ſum vita. Securi ergo ambulemus ĩ via: ſ; inſidias ti-
meamus iuxta viā. Inimicus inſidiari nõ audet ĩ via: quia
xp̄s eſt via. S; iuxta viā plane nõ deſinit. Uñ in pſalmo d̄r.
Iuxta ſemitā ſcādala poſuerūt mihi. Dicit et alia ſcriptura pš. cxxxix.
Memēto q̄ꝛ in medio laqueoꝝ ingrederis. Iſti laquei p̄ q̄s Eccl. ix.
ingredimur non ſunt ĩ via: ſed tñ ſunt iuxta viā. Quid foꝛmi-
das: q̄d metuis: ſi ĩ via ambulas? Tunc time: ſi deſeras viā
Nā ideo etiā pmittit̄ ponere iuxta viā laqueos: ne ſecurita-
te exultationis via deſerat̄: ⁊ in inſidias incidat̄. Uia xp̄s:
hūilis xp̄s: veritas xp̄s et vita: excelſus et deꝰ. Si ambules
in hūili: ꝑuenies ad excelſum. Si infirmus humilē nõ aſper
neris: in excelſo foꝛtiſſimus pmanebis. Que enī cauſa hūili
tatis xp̄i: niſi infirmitas tua? Ualde enī et irremediabiliter
te obſidebat infirmitas. Et hec res fecit: vt veniret ad te tā-
tus medicus. Si enī vel ſic egrotares vt tu poſſes ire ad me-
dicum: poterat tolerabilis videri ipſa infirmitas. Sed qꝛ tu
ire nõ potuiſti ad eū: ille venit ad te. Uenit docens hūilitatē
Quare? Uideamꝰ. Qꝛ ſupbia nos redire nõ ſinebat ad vitā
et ipſa fecerat nos a vita recedere. Exaltatū enī hūanuꝫ coꝛ
aduerſus deum: et negligēs in ipſa ſanitate p̄cepta ſalutaria
decidit aīa in infirmitatē. Diſcat audire infirma: audire illū
quem cõtempſit incolomis. Audiat vt ſurgat: quē ſpꝛeuit vt
caderet. Audiat tñ experimēto edocta: q̄d p̄cepto docta no-
luit obtinere. Docuit enī eā miſeria ſua quā fecit negligentē
felicitas. Heu q̄d mali ſit a dño foꝛnicari de ſe pꝛeſumendo.
O q̄ꝫ bonū ſit ſemp adherere dño: ſemp hūilia ſentiēdo. Re-
cedere enim ab illo ſimplici et ſingulari bono: in iſtas multi
tudinum voluptates et in amoꝛē ſeculi coꝛruptioneſq; terre-
nas accedere: hoc ē foꝛnicari a dño. Hinc clamatur. Facies Hiere. iij.
foꝛnicaria facta eſt tibi: ⁊ impudoꝛata facta es tota. Uidea-
mus nūc obiurgationis cõſiliū. Non enī ſic increpat vt in-
ſultet: ſ; ad cõfuſionē vult perducere pꝛeſumptionē vt ſanet
Exclamauit ſcriptura vehemēter: nec palpauit adulando:
quos voluit reparare ſanando. Adulteri: neſcitis qꝛ amicus Jaco. iiij.
huius mūdi: inimicus deo cõſtituet̄? Amoꝛ mūdi adulterat
aīam: amoꝛ fabꝛicatoꝛis mūdi caſtigat aīam. S; niſi de coꝛ
ruptione erubuerit: ad amplexos illos caſtos redire non cõ-
cupiſcit. Confundat̄ vt redeat: q̄ ſe iactabat ne rediret. Su-
perbia ergo impediebat aīe reditū. Qui autem increpat nõ
facit pctm̄: ſed oſtēdit peccatum q̄d nolebat aīa videre. Po-
nitur ei ante oculos: ⁊ quod poſt doꝛſum abire cupiebat: ad
faciē illi admouet̄. Uidete in te: q̄ vides ſtipulā in oculo fra- Mat. vij.
tris tui: trabē autē in oculo tuo nõ vides. Reuocat̄ ad ſe aīa
tua q̄ ibat a ſe. Sicut a ſe ierat: ſic a dño ſuo. Si enim reſpexe
rat ſibiq; placuerat: ſueq; poteſtatis amatrix facta fuerat:
receſſit ab illo ⁊ non remanſit in ſe. Ideo et a ſe pellitur et a ſe
excluditur: et ĩ exter ioꝛa ꝓlabitur. Amat mundum: amat tē-
poꝛalia: amat terrena: q̄ ſi ſeipſam amaret: nõ neglecto a quo
facta eſt: iam minus eſſet: iam deficeret amādo quod minꝰ ē
Minus eſt enī ipſa q̄ꝫ deus: et longe minus: tantoq; minus:
quātum minus eſt res facta q̄ꝫ factoꝛ. Ergo amādꝰ eſt deus
ꝓ amoꝛe eiꝰ: ita vt ſi fieri põt nos obliuiſcamur. Quis ergo
ē iſte trāſitus? Oblita ē aīa ſeipſam: ⁊ amādo mūdū: nūc obli
uiſcat̄ ſe: ſ; amādo artificē mundi. Pulſa ē ergo a ſe q̄ amā
do ꝑdidit ſe: qꝛ nec fctā ſua nouit videre: iuſtificat iniq̄tates
ſuas. Effertur ⁊ ſupbit in petulātia: in luxuria: in honoꝛibꝰ:
in poteſtatibus: in diuitijs: ĩ potētia vanitatis. Arguit̄. Coꝛ
ripitur: oſtēdit̄ ſibi. Confitetur feditatē: deſiderat pulchꝛi-
tudinē: et q̄ ibat effuſa: redit cõfuſa. Cõtra illā videt̄ oꝛare q̄ B

dicit. Imple facies eoꝝ ignominia. Imple inq̃t facies igno
ꝑs. lxxxij. minia: ⁊ q̃rãt nomē tuū dn̄e. Oderat eos quoꝝ facies ĩpleri
ignominia cupiebat? Uide quēadmodum amet eos: quos
vult querere nomē dn̄i. Amat tm̄: an odit tantū? An et odit ⁊
amat? Immo et odit ⁊ amat. Odit tua: amat te. Quid ē odit
tua: amat te? Odit q̇ꝺ feciſti: amat quod deꝰ fecit. Que ſunt
enĩ tua niſi peccata? Et q̇d eſt tu niſi q̇ꝺ fecit deꝰ? Negligis
quod factus es: diligis q̇ꝺ feciſti: amas extra te opa tua: ne-
gligis in te opus dei. Merito ꝑis: merito laberis: merito et a
ps̄. lxxvij. teipſo ꝑgis: merito audis. Spūs ambulãs et non reuertens
Zach. j. Audi potius vocantē ⁊ dicentē. Cõuertimini ad me: et con-
uertar ad vos. Nõ enim deus auertitur ⁊ cõuertitur: manēs
corripit: incõmutabilis corripit. Auerſus ē q꞉ tu te auertiſti
Tu ab illo feciſti caſum: nõ ab ĩpo feciſti occaſum. Ergo au
di dicentē tibi. Conuertimini ad me: ⁊ ego reuertar ad vos.
Quia cõuertiſti: h̄ eſt enĩ q꞉ cõuertar ad vos: q꞉ cõuertimini
ad me. Fugiētis dorſa ꝑſequit̃: q̃ faciē redeūtis illuĩat. Quo
enĩ fugies a deo? Fugiēs quo fugies? Fugiēs ab illo q̃ nul-
lo loco cõtinet̃: ⁊ nuſq̃ abſens ē? Qui ꝯuerſum liberat: punit
auerſū. Quē habes iudicē fugiēs: hūc patrē habeto rediēs.
Tumerat aūt ſupbia: et in ipſo tumore ꝑ anguſtū redire nõ
Mat. vij. poterat. Clamat ille q̃ factus eſt via. Intrate ꝑ artã portam
Conatur ingredi: impedit tumor: et tantomagis perniciose
conatur: quãtomagis impedit tumor. Tumidū enim vexat
anguſtia. Uexatus autē ampliꝰ tumebat. Amplius tumēs
q̄n intrabit? Ergo detumeſcat ſi cupit ingredi. Ūn aūt detu
meſcat? Accipiat hūilitatis medicamentū. Bibat contra tu
morem poculū amaꝝ: ſed ſalubre poculū bibat humilitatis.
Quid ſe artat? Non ſinet moles: nõ magna ſed tumida. Ma
gnitudo enĩ ſoliditatē habet: tumor inflationē. Nõ ſibi ma-
gnus tumidus videat̃. Detumeſcat vt magnus ſit: vt certus
⁊ ſolidus. Nõ iſta deſideret: nõ de ſtatu pomparū rerū labē
Mat. vij. tiū corruptibiliūq̃ gloriet̃. Audiat eū ipſum q̃ dixit. Intra-
Joh. xiiij. te ꝑ anguſtã portã: dicētē. Ego ſum via. Quaſi enĩ quereret
tumidus q̃ intrabo: reſpõdit. Ego ſum via: ꝑ me intra. Non
niſi ꝑ me ambulas vt intres ꝑ ianuã. Nã ſicut dixi. Ego ſuꝫ
via: ita ego ſū ianua. Quid q̃ris q̃ redeas: quo redeas: q̃ in-
tres? Ne alicubi erres: ipſe tibi oĩa factus ē. Breuiter ergo
dicit. Hūilis eſto: mitis eſto. Audiamꝰ hoc apertiſſime di-
centē: vt videamus qua ſit via: q̃ ſit via: quo ſit via: quo vis
Mat. xj. ire. Certe forte auaricia oĩa vis poſſidere. Oĩa mihi tradita
ſunt a patre meo inq̃t. Fortaſſe dicturus es: Chriſto ſunt tra
dita. Nunq̇d mihi? Audi aplm̄ dicētē. Audi vt dixi iamdu-
dum: ne deſperatione frangaris. Audi quõ amatus es: non
amãdus. Audi quõ amatus es fedus: turpis: anteq̃ eſſet ĩ te
q̇ꝺ amari dignū eſſet. Amatus es prius: vt dignus fieres q̃
Rom. v. amareris. Etenĩ xp̄s (ſicut ait apl̄s) ꝓ impijs mortuus eſt.
Ante forte impiꝰ amari merebatur. Quare? Quid merebat̃
impius? Donare reſpõdes? Chriſtus tn̄ pro impijs mortuꝰ
eſt. Ecce q̇d tibi preſtitū impio: iã pio q̇d ſeruat̃? Quid pre-
ſtitū eſt impio? Chriſtus ꝓ impijs mortuꝰ eſt. Deſiderabas
aūt oĩa poſſidere: noli ꝑ auariciã: per pietatē hoc quere. Si
enĩ ita queſieris: poſſidebis. Tenebis enim eū ꝑ quē facta
ſunt omnia: et cum ipſo omnia poſſidebis.

De eo de quo ſupra. Ego ſum via veritas et vita. Sermo. lv. in quo per viam ambulare (que christus eſt) quõ debemꝰ pulcherrime declarat.

A Inter cetera cū ſanctū euãgeliū legeret̃ audiſtis.
Ait dn̄s ieſus. [Ego ſum via veritas et vita.] Ue
ritatē et vitã oĩs hõ cupit: ſed viã non oĩs hõ inue
nit. Deū eſſe quãdã vitã eternã: immutabilem: in-
telligibilē: intelligentē: ſapientē: ſapiētes facientē: nonnulli
etiã huius ſeculi philoſophi viderūt veritatē fixã: ſtabilem
indeclinabilē: vbi ſunt oēs rationes reꝝ oĩm creaturaꝝ. Ui-
derūt quidē: ſed de longinquo viderūt: ſed in errore poſiti: ⁊
idcirco ad eã tam magnã et ineffabilē et beatificã poſſeſſio-
nē: q̃ via ꝑueniret̃ nõ inuenert̃. Nã q̃ viderūt: etiã ipſi quãtū
videri ab hoĩe põt creatorē ꝑ creaturã: factorē ꝑ facturã: fa-
Rom. j. bricatorē mūdi ꝑ mūdū. Paulus apl̄s teſtis ē: cui vtiq̃ de-
bēt credere xp̄iani. Ait enĩ cū de talibus loq̃ret̃. Reuelatur
ira dei de celo ſuꝑ oēm impietatē ⁊ iniuſticiã hoiꝫ: q̃ verita
tatē iniquitate detinēt. Nunq̇d dixit eis: nõ detinere verita
tē? Sꝫ veritatē in iniq̃tate detinēt. Bonū ē q̇ꝺ tenēt: ſꝫ malū
vbi tenēt. Ueritatē iniquitate detinēt. Occurrebat auteꝫ vt
diceret̃ ei. Ūn aūt illi impij veritatē detinēt? Nūq̇d deꝰ ad
quēq̃ eoꝝ locutus eſt? Nunq̇d legē accepertūt ſicut iſraelita
ppl̄s ꝑ moyſen? Ūn ergo detinēt veritatē: vel ĩ ipa iniq̃tate?
Audite q̃ ſequūt̃: ⁊ oſtēdit. Q꞉ quod notū eſt dei inq̃t: mani-
feſtū ē ĩ illis. Deus enĩ illis manifeſtauit. Manifeſtauit enĩ
illis q̇bꝰ legē nõ dedit. Audi quõ manifeſtauit. Inuiſibilia
enĩ eius ꝑ ea q̃ facta ſunt intellecta ꝯſpiciūt̃. Interroga mū
dum: ornatū celi: fulgorē diſpoſitionēq̃ ſyderū: ſolē diei ſuf
ficientē: lunã noctis ſolatiū: interroga terrã fructificantem
herbis ⁊ lignis: aĩalibꝰ plenã: hoĩbꝰ exornatã: interroga ma-
re quãtis ⁊ q̃libus natalibus plenū. Interroga aera quãtis
volatilibꝰ viget: interroga oĩa ⁊ vide ſi nõ ſenſu ſuo tãq̃ tibi
reſpõdēt. Deus nos fecit. Hec ⁊ philoſophi nobiles q̃ſierūt
⁊ ex arte artificē cognouerūt. Quid ergo? Quare reuelatur
ira dei ſuꝑ ipſã impietatē? Q꞉ veritatē ĩ eq̃tate detinēt. Ue-
niat: oſtēdat quõ. Iam enĩ dixit: quõ cognouert̃ inuiſibilia
eius: id ē dei: et ꝑ ea q̃ facta ſunt intellecta cõſpiciūt̃. Sempi
terna quoq̃ eiꝰ virtꝰ ⁊ diuinitas vt ſint inexcuſabiles: q꞉ cū
cognouiſſent deū nõ ſicut deū honorificauerūt aut grãs ege
runt: ſꝫ euanuerunt in cogitationibꝰ ſuis: et obſcuratū ē inſi-
piēs cor eoꝝ. Apl̄i verba ſūt: nõ mea. Et obſcuratū ē cor eoꝝ
Dicentes enim ſe eē ſapiētes: ſtulti facti ſūt: Quod curioſi-
tate inuenerunt: ſuperbia perdiderunt. Dicentes ſe eſſe ſa-
pientes: id eſt donum dei ſibi tribuentes: ſtulti facti ſunt.
Uerba inq̃ apoſtoli ſunt. Dicentes ſe eſſe ſapientes: ſtulti fa
cti ſunt. Oſtēde: proba ſtulticiam eoꝝ. Oſtēde aple: et ſicut
oſtēdiſti nobis: vn̄ potuerūt ꝑuenire ad cognitionē dei: q̄m
inuiſibilia eiꝰ ꝑ ea q̃ facta ſūt intellecta cõſpiciunt̃: ita nunc
oſtēde quõ dicētes ſe eē ſapiētes: ſtulti facti ſūt. Audi: quia
immutauert̃ (ait) gloria incorruptibilis dei in ſimilitudinē
imaginis incorruptibilis hoĩs ⁊ volucrū ⁊ quadrupedum ⁊
ſerpētiū. Figura enĩ iſtoꝝ aĩaliū: ſibi deos pagani fecerunt
Inueniſti deū: et colis idolū. Inueniſti veritatē: ⁊ ipam ve-
ritatē in iuſticia detines. Et q̇ꝺ ꝑ dei opa cognouiſti: ꝑ opa
hoĩs ꝑdis. Totū ꝯſideraſti: celi: terre: maris elemētoꝝ oĩm
ordinē collegiſti: iſtud nõ vis attēdere q̃ mūdꝰ opꝰ eſt dei?
Idolū opus ē fabri. Si faber idolo ſicut dedit figurã cor da
ret: ab ipſo idolo faber adoraret̃. Quõ enĩ o hõ faber tuꝰ deꝰ
eſt: ſic hõ idoli faber q̃ eſt deus tuꝰ. Qui te fecit q̃s ē? Deꝰ fa-
bri. Qui illud fecit q̃s eſt? Deꝰ idoli. Ergo ſi idolū cor habe-
ret: nõ fabrū adoraret q̃ illud fecit? Ecce in q̃ iniq̃tate verita
tē tenuerūt: ⁊ ad poſſeſſionē illã quã videt̃ viã ꝑducentē nõ
inuenerūt. Chriſtus aūt q꞉ ipſe ē apud patrē veritas et vita
verbū dei de quo dictū ē. Uita erat lux hoiꝫ. Quia ergo ipe Johan. j.
ē apõ patrē veritas ⁊ vita: ⁊ nõ habebamꝰ q̃ iremꝰ ad v̄itatē
filius dei q̃ ſemꝑ ĩ patre veritas ⁊ vita ē: aſſumēdo hoĩem fa
ctus ē via. Ambula ꝑ hoĩem: et ꝑuenis ad deū. Per ipm̄ va
dis: ad ipm̄ vadis. Noli q̃rere q̃ ad illū ꝑuenias preter ipſū
Si enĩ via ipſe eſſe noluiſſet: ſemꝑ erraremꝰ. Factꝰ ergo via
ē q̃ venias: nõ tibi dico q̃rere viã. Ipe via ad te venit: ſurge
⁊ ambula. Ambula moribus: nõ pedibꝰ. Multi enĩ ambulãt
bn̄ pedibus: ⁊ male ambulãt moribꝰ. Aliq̄n enĩ ipi bn̄ ambu
lantes: ꝑter viã currūt. Inuenies quippe hoĩes bn̄ viuētes:
⁊ nõ xp̄ianos. Bn̄ currūt: ſꝫ ĩ via nõ currūt. Quãto plꝰ currūt
plus errãt: q꞉ a via recedūt. Si aūt tales hoĩes ꝑueniant ad
viã: ⁊ teneãt viã: o quãta ſecuritas ē: q꞉ et bn̄ ambulant: et nõ
errãt. Si aūt nõ tenent viã: quãtū vis bn̄ ambulēt: heu quãtū
dolendū eſt. Melius eſt enim in via claudicare q̃ preter viã
fortiter ambulare. Hec ſatis ſint charitati veſtre.

De eo q̇ꝺ ſcriptū ē ĩ euãgelio ſm̄ Johannem. q̃ ego loquor vobis a meipo nõ loquor. Ser. lvj

A Audite auribꝰ: accipite mētibꝰ dilectiſſimi: loquē
tibus q̇dē nobis: ſꝫ ipo docēte q̃ n̄ recedit a nobis
Dn̄s dicit: quõ cū legeret̃ audiſtis. [Uerba q̃ lo- Joh. xiiij
quor vobis: a meipo nõ loquor. Pater autē in me
manēs: ipe facit opa.] Ergo ⁊ v̄ba opa ſūt? Plane ita ē. Nã
ꝑfecto q̃ proximū loquēdo edificat: bonū opus operat̃. Sꝫ q̇d
ē a meipo nõ loquor niſi a meipo nõ ſū q̃ loquor? Et q̃ppe tri
buit q̇cq̇d facit: de q̃ ē ipe q̃ facit. Pater enĩ deꝰ nõ ē de aliq̃
filꝰ aūt deꝰ p̄ri eq̃lis. Sꝫ de p̄re deo: io ille deꝰ: ſꝫ nõ de deo:
⁊ lumen: ſꝫ nõ de luĩe: iſte vero deꝰ de deo: lumē de luĩe. Nã
ĩ his duabꝰ ſententijs: vna q̃ dictū ē. Nã a meipo loquor: alia

q̄ dictū ē. Pater aūt ī me manēs ipē facit opa: ſingulas tenē
tes diuerſi nobis aduerſant heretici: q̄ nō ex vna pte ſʒ in cō
traria conātes: a via veritatꝭ exorbitāt. Arriani q̄ppe dicūt
Ecce inequalis eſt patri filius: nō a ſeipſo loquit. Dicunt ſa=
belliani ꝯtra: id eſt patripaſſiani. Ecce q̄ pater ē: ipē ē ⁊ filiꝰ.
Quid ē enī pater ī me manēs ipē facit opa: niſi in me maneo
ego q̄ facio? Cōtraria dicitis: ſʒ nō eo mō ſicut falſum ē con=
trariū vero: ſed ſicut ſunt inter ſe duo falſa cōtraria errando
ī diuerſa iſtis. In medio eſt via quā reliq̄ſtis: inter vos ipos
longiore interuallo ſeparati eſtis: q̄ꝫ ab ipſa via cuiꝰ deſerto
res eſtis. Vos hinc: vos aūt illinc: huc venite: alteri ad alte=
ros trāſire nolite: ſed hinc atq̄ꝫ illinc ad nos veniēdo inuicē
vos inuenite. Sabelliani agnoſcite quē pretermittitis. Ar=
riani equate quē ſubditis: et in via vera nobiſcū ambulatis.
Eſt enī qđ inuicē ex vobis alteri ex alteris admoneri vtriq̄ꝫ
debeatis. Audi ſabelliane. Vſq̄ꝫ adeo non ipſe ē pater q̄ filiꝰ
vt eū arrianus ineq̄lē aſſerat patri? Audi arriane. Vſq̄ꝫ adeo
eſt filius equalis patri: vt ſabellianus eundē eſſe dicat et pa=
trem? Tu adde quē tollis: tu adimple quē minuis: ⁊ nobiſcū
ambo cōſiſtitis: qꝛ nec tu tollis: nec tu minuis eū q̄ ⁊ alter eſt
a patre vt cōuincat ſabellianū: et eq̄lis patri vt cōuincat ar=
Joh.x. rianū. Vtriſq̄ꝫ enī clamat. Ego et pater vnū ſumus. Qđ ait.
Vnū: audiāt arriani. Quod ait ſumꝰ: audiant ſabelliani. Et
nec illi equalē: nec illi alteꝝ negādo ſint vani. Si ergo q̄ñ di=
Joh.xiiij. xit. Verba q̄ ego loquor vobis a meipō nō loquor: ꝓpterea
putat eē ī patris poteſtate: vt nō qđ ipſe vult faciat: audiat
Joh.v. qđ dixit. Sicut pater ſuſcitat mortuos ⁊ viuificat: ſic ⁊ filius
quos vult viuificat. Itē ſi q̄ñ dixit. Pater in me manēs ipē
facit opa: ꝓpterea putatur non alius eſſe pater: alius ipē: au
diatur qđ dixit. Quecūq̄ꝫ facit pater: hec ⁊ filius ſilr̄ facit
Et intelligat nō bis vnus ſʒ duo vnū. Verū qꝛ ſic equalis al
ter alteri: vt tñ alter ex altero. Ideo nō loquit a ſeipſo: qꝛ nō
eſt a ſeipſo. Ideo pater in me manēs ipſe facit opa: qꝛ ꝑ quē
Joh.xiiij. et in quo facit: nō eſt niſi ab ipō. Deniq̄ꝫ adiūgit ⁊ dicit. Non
creditis: qꝛ ego in patre ⁊ pater ī me eſt. Alioquin ꝓpter ipa
opa credite. Ante ſolus philippus arguebat: nūc aūt non eū
ibi ſolum fuiſſe qui eſſet arguendus oſtenditur.

¶ De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm Johannē. Pacē meā do vobis: pacem meam relinquo vobis. Sermo.lvij.

A
Joh.xiiij. Domini vox eſt fratres chariſſimi. [Pacē meā do
vobis: pacē meā relinquo vobis] De pace dicturi
prius q̄ pacis ſint cōmoda videamꝰ. Eſt pax ſere
nitas mētis: tranquillitas animi: ſimplicitas cor=
dis: amoris vinculū: cōſortiū charitatis. Hec eſt q̄ ſimulta=
tes tollit: bella cōpeſcit: cōprimit iras: ſupbos calcat: hūiles
amat: diſcordes ſedat: inimicos cōcordat: cūctis eſt placita.
Non q̄rit alienū: nihil deputat ſuū: docet amare: que odiſſe
nō nouit. Neſcit extolli: neſcit inflari. Hāc ergo q̄ accepit te=
neat: q̄ ꝑdidit repetat: q̄ amiſit exq̄rat: qm̄ q̄ in eadē non fue=
rit inuētus: abdicat a patre: exheredat a filio: nihilominꝰ et
a ſpūſctō alienus efficit. Reſpuit enī munꝰ oblatū qui date
legis cōtēpſerit bonū: nec poterit ad hereditatē dei ꝑuenire
q̄ teſtamētū noluerit obſeruare. Nō pōt cōcordiā habere cū
xpo: q̄ diſcors voluerit eſſe cū xpiano. Cōtumacie ḡ crimen
eſt: qđ iubet cōtēnere: qđ precipit nolle: qđ imperatū ē decli
nare. Quid tibi cōmune cū diſcordia xpiane? Quid ſimulta
tes amas: qđ auctori pacis placere nō potuit? Quid exerces
inimicitias: quas euadere nō potuit: nec ille q̄ eas ꝑmus in=
uenit? Initio nāq̄ꝫ inimicitias in ꝓthoplaſtū dum ſerpens
exerit interficit: dū hoī inuidet ipſe ꝓſternit. Dū adā cupit
decipere: ipē ꝑmitꝰ iugulat. Quare aut xpi charitatē āple=
ctere xpiane: aut diſcordie auctori de ſimilitudine operum
parem te eſſe cognoſce.

¶ De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm Johannem. Non turbetur cor veſtrū neq̄ꝫ formidet Sermo.lviij. in quo de ſplendore filij plura ſuccincte declarat. et cetera.

A
Joh.xiiij. Accepimus fratres xba dñi dicētis ad diſcipulos
ſuos. [Nō turbet cor vrm neq̄ꝫ formidet. Audiſtꝭ
qꝛ ego dixi vobis: qꝛ vado et venio ad vos. Si di
ligeretis me gauderetis vtiq̄ꝫ qꝛ vado ad patrem
qꝛ pater maior me ē. Hic ḡ turbare ⁊ formidare poterat cor
illoꝝ: q̄ ibat ab eis: q̄uis vēturꝰ ad eos: ne forſitā gregē lu=
pus h̄ interuallo inuaderet paſtoris abſētia. Sʒ a q̄bꝰ hō ab
ſcedebat deꝰ nō relinq̄bat: qꝛ idē xps hō ⁊ deꝰ. Ergo ⁊ ibat ꝑ
id qđ hō erat: et manebat ꝑ id qđ deꝰ erat. Ibat ꝑ id qđ vno
loco erat: ⁊ manebat ꝑ id qđ vbiq̄ꝫ erat. Cur itaq̄ꝫ turbaret ⁊
formidaret cor: q̄ñ ſic deſerebat oc̄los vt non deſereret cor?
Quis deꝰ etiā q̄ nullo ꝯtinet loco diſcedat ab eorū cordibꝰ
q̄ eū reliquūt moribꝰ nō pedibꝰ: ⁊ veniat ad illos q̄ cōuertūt
ad eū: nō facie ſʒ fide: ⁊ accedūt ad eū mēte nō carne. Vt aūt
intelligerēt ſm id qđ hō erat eū dixiſſe. Vado ⁊ venio ad vos
Adiecit atq̄ꝫ ait. Si diligeretꝭ me gauderetis vtiq̄ꝫ: qꝛ vado
ad prēm: qꝛ pat maior me ē. Per qđ ergo filiꝰ non ē equalis
prī: ꝑ h̄ erat iturꝰ ad prēʒ: a quo ⁊ vēturꝰ ē viuos iudicaturꝰ
⁊ mortuos. Per illđ aūt ī quo eq̄lis ē gignēti genitꝰ: nūq̄ꝫ re
cedet a prē: ſʒ cū illo ē: vbiq̄ꝫ totꝰ: pari diuinitate quā nullus
ꝯtinet locꝰ. Cū enī ī forma dei eēt (ſicut apl's loq̄t) ñ rapinā Phil.ij.
arbitratꝰ ē: eē ſe eq̄lē deo: Quō enī rapina poſſit eē natura: q̄
nō erat vſurpata ſʒ nata? Semetipm aūt exinaniuit: formā
ſerui accipiēs. Nō ergo amittēs illā: ſʒ accipiēs iſtā: eo mō
ſe exinaniēs q̄ h̄ minor apparebat q̄ꝫ apđ prēʒ manebat. For
ma quippe ſui acceſſit: nō forma dei receſſit. Hec aſſūpta ē.
nō illa ꝯſūpta. Propter hāc dicit Pater maior me ē: ꝓpter Joh.x
illā vero. Ego ⁊ pater vnū ſumꝰ. Hoc attēdat arrianꝰ: ⁊ hac
attētione ſit ſanꝰ: nec ꝯtētiōe remaneat inſanꝰ. Hec ē enī for
ma ſui: ī q̄ dei filiꝰ minor ē: nō prē ſolo: ſʒ etiā ſpūſctō. Neq̄ꝫ j.ſen. diſti.
id tñ: ſed etiā ſeipō: qꝛ ipſe ī forma dei maior ē ſeipō. Neq̄ꝫ ei xvj.ca.no:
hō xps nō đr filiꝰ dei: quod etiā ſola caro eiꝰ ī ſepulchro me= tandum
ruit appellari. Nā q̄d aliud ꝯfitemur cū dicimꝰ credere nos
in vnigenitū filiū dei: q̄ ſub pōtio pilato crucifixꝰ ē ⁊ ſepultꝰ Mathei
Et q̄d eiꝰ ſepultū ē: niſi caro ſine aīa? Ac ꝑ hoc cū credimus xxvij.
in dei filiū q̄ ſepultus ē: ꝑfecto filiū dei dicimꝰ ⁊ carnē q̄ ſola
ſepulta ē. Ipſe ergo xps filiꝰ dei eq̄lis prī ī forma dei: qꝛ ſe= Phil.ij.
metipm exinaniuit nō formā dei amittēs ſʒ formā ſui acci=
piēs: maior ē ⁊ ſeipō: qꝛ maior ē forma dei q̄ amiſſa nō eſt: q̄ꝫ
ſui q̄ accepta ē. Quid itaq̄ꝫ mirū vel q̄d indignū: ſi ſm hanc
formā ſui loquēs ait: id ē ipē dei filiꝰ. Ego ⁊ pat vnū ſumꝰ: Joh.x.
Vnū enī ſūt ſm id qđ deꝰ erat verbū: ⁊ minor ē prē ſm id q̄
deus verbū caro factū ē. Dicā etiā q̄ arriani ⁊ eunomiani ne Johān.j.
gare nō poſſūt. Scđm hāc ſui formā puer xps etiā parētibꝰ
ſuis minor erat: q̄ñ paruꝰ maioribꝰ (ſicut ſcriptū ē) ſubditꝰ Luce.ij.
erat. Quid igit heretice: Cū xps ſit deꝰ ⁊ hō: loq̄t vt hō: ⁊ ca
lūniaris deo? Ille ī ſe naturā ꝯmēdat hūanā: tu ī illo audes
deformare diuinā? Equalis enī prī filiꝰ: ꝑ quē factus eſt hō
Qđ niſi fieret q̄d eēt hō? Dicat plane dñs ⁊ magiſter nr̄. Si Joh.xiiij.
diligeretis me gauderetis vtiq̄ꝫ qꝛ vado ad patreʒ: qꝛ pater
maior me ē. Cū diſcipulis audiamꝰ verba doctoris: non cū B
alienis ſeq̄mur aſtuciā deceptoris. Agnoſcamꝰ geminā ſub
ſtantiā xpi: diuinā ſcʒ q̄ eq̄lis eſt patri: hūanā q̄ maior ē pr̄.
Vtrunq̄ꝫ aūt ſimul nō duo ſʒ vnꝰ xps: ne ſit quaternitas non
trinitas deꝰ. Sicut enī vnꝰ ē hō aīa rationalis ⁊ caro: ſic vnꝰ
eſt xps deus ⁊ hō. Ac ꝑ hoc xps deꝰ et aīa rationalis ⁊ caro.
Chriſtū ī his oībꝰ: xpm in ſingulis ꝯfitemur. Quis ē ergo ꝑ
quē factus eſt mundꝰ? Chriſtus ieſus: ſʒ ī forma dei. Quis ē
ſub pontio pylato crucifixus? Chriſtus ieſus: ſʒ ī forma ſui
Itē de ſingulis q̄bꝰ hō ꝯſtat. Quis nō ē derelictꝰ ī inferno? iij.ſen.diſ.
Chriſtus ieſus: ſʒ ī aīa ſola. Quis reſurrecturꝰ triduo iacuit xxij.hic q̄=
ī ſepulchro? Chriſtꝰ ieſus: ſʒ ī carne ſola. Dicit ḡ ⁊ ī his ſin= ritur.
gulis xps. Verū hec oīa nō duo vł tres: ſʒ vnꝰ xps. Idō dixit
Si diligeretꝭ me gauderetis vtiq̄ꝫ: qꝛ vado ad patrē. Qꝛ na= Joh.xiiij
ture humane gratulādū ē eo q̄ ſic aſſumpta ē a verbo vnige
nito: vt immortalis ꝯſtitueret ī celo: atq̄ꝫ ita fieret terra ſubli=
mis vt incorruptibilis puluis ſederet ad dexterā prīs. Naʒ
ꝓfecto ad illū ibat: q̄ cū illo erat. Sʒ h̄ erat ire ad eū ⁊ recede
re a nob: mutare atq̄ꝫ immortale facere qđ mortale ſuſcepit ex
nobis: ⁊ leuare in celū ꝑ qđ fuit ī terra ꝓ nobis. Quis nō hic
gaudeat: q̄s nō ſic diligat xpm: vt ⁊ ſuā naturā iā immortaleʒ
gratulet ī xpo: atq̄ꝫ ſe ſperet futurū eē immortalem per xpm
Obijciūt nobis arriani: creaturā dei filiū aſſerētes. Quid ē
qđ ſalomō ad h̄ ex ꝑſona xpi ꝯſentit ⁊ dicit. Dñs creauit me: Prouerb.
ī pricipio viaꝝ ſuaꝝ ī opa ſua añ ſclm fūdauit me: initio ꝑus viij.
q̄ꝫ terrā faceret: ꝑus q̄ꝫ ꝓdirēt fōtes aquaꝝ: ꝑus q̄ꝫ mōtes ſta
bilirēt: añ oēs colles ḡnauit me? Aduerſus quos ita rñdemꝰ
Multi q̄dē doctiſſimi viri: h̄ ex ꝑſona illiꝰ ſapiētie dictū aſ

ſerũt: quã ſalomõ ad iudicãdũ regendũq₃ pplm acceperat.
Sʒ qꝛ vos aĩo ptinaci hoc a nobis ex xpi pſona exigitis: nõ
reluctamur neq₃ renitimur: ſʒ ipſius veritatis auxilio robo-
rati: quocunq₃ duxeritis ſeq̃mur. Primo quia iã vt ſuperius
diximus: licet vnam pſonã in xpo credamus: duas tñ ſubſtã
tias: id eſt naturas eſſe fatemur: diuinitatis ſcʒ et humanita
tis: aſſumptionis ⁊ aſſumpte: creatricis ⁊ create. Que tñ ſub
ſtãtie non ſunt cõfuſe: ſed vnite: atq₃ in vna eademq₃ perſona
inſeparabiles: et in ſua ſemper ꝓprietate manẽtes. Quapro
pter vnicuiq₃ ſubſtãtie ꝓpria vtiq₃ aptanda ſunt: id eſt infir
mitates humanitati q̃ creata ẽ: ſigna vero vel mirabilia di-
uinitati q̃ creauit. Intãtũ enim due nature ſibimet vnite ſũt
atq₃ cõiuncte vt idem atq₃ idẽ xps deus et hõ: aliq̃n res aut
Mat. viij. agat aut loquatur hũanas: aliq̃n diuinas. Sicut illud ẽ qd
Mat. iiij. dormit in naui: ⁊ imperat ventis ⁊ mari: aut ꝙ eſurierit: et ꝙ
Mat. xiiij quinq₃ milia hoim de quinq₃ panibus et duobus piſcibꝰ ſa-
Joh. xj. turauit. Poſtremo ꝙ moꝛit: ⁊ ꝙ lazarũ quatriduanũ aucto
ritate diuina iubeat a moꝛtuis reuocari. Ex quo mirari non
Prouerb. debes ſi xps de hũanitate ſua dixerit. Dominꝰ creauit me
viij. initio viarũ ſuaꝝ in opera ſua: qꝛ ſubſequẽs dictũ q̃d diuini-
tati cõueniebat: prioꝛi p̃miſſo oſtẽdit dicẽs. Ante ſecula fun
dauit me initio prius q̃ʒ terrã faceret: et prius q̃ʒ abyſſos fa-
ceret: prius q̃ʒ ꝓdirẽt fontes aquarũ: prius q̃ʒ mõtes ſtabili
rent: ante aũt oẽs colles genuit me. Hoc ẽ dicere. Licet cre-
auerit me deus vt initia viaꝝ atq₃ operũ eius p euangeliuʒ
demonſtrarẽ: ſed ante ſcl'm: id eſt ante initiũ: anteq̃ʒ celũ vel
terrã vel tpa fierent genuit me: hoc ẽ vt ſine tpe et ſine initio
ſeparatim genitũ demõſtraret. Nã vt totũ breuiter cõphen-
dam: xps filius dei deus et hõ: ſm diuinitatẽ ante tpa: ſine
Eſa. liij. initio inenarrabiliter a pr̃e genitus ẽ: ſicut eſaias dicit. Ge-
Luce. ij. nerationẽ eius q̃s enarrabit? Nouiſſimo aũt tp̃e ſm hũani-
tatẽ creatus ẽ. Adueniẽs enĩ diuinitas ĩ vterũ virginis ma-
Geñ. ij. rie: auctoꝛitate illa q̃ in paradiſo adã de limo foꝛmauit: car-
nẽ ſibi ex ſubſtantia ipſiꝰ marie fabꝛicauit: quã ꝓ ſalute nr̃a
ſuſcipiẽs ⁊ ſibi coadunãs natus ẽ deꝰ et hõ. Quã gñationeʒ
Mat. j. matheꝰ enarrat dicẽs. Chꝛiſti aũt gñatio ſic erat. ⁊c. Item
C ſolẽt aduerſum nos hmõi venenatũ ꝯponere ſyllogiſmũ di-
cẽtes. Si coeternũ patri creditis filiũ: dicite q̃s dũ eſſet ge-
nitus ẽ: an nõdũ eſſet? Si dũ eſſet: duo ḡ ingeniti añ fuerũt:
et poſtmodũ vnꝰ aliũ gñauit: aut ſi vt ratio vera pmittit: dũ
nõ eſſet genitꝰ eſt: erit vtiq₃ patri poſterioꝛ. Ad quã rẽ nobis
nõ aliud agẽdũ ẽ: niſi vt tã grãdi hereticoꝝ malicie: exẽplis
apoſtolicis reſiſtamꝰ: q̃bꝰ facile ſapiẽtia ſecularis eliditur.
Dũ ergo nob memoꝛata ſupiꝰ obiecerint: dicimꝰ. Nos ſicut
ſolũ patrẽ ſemp ⁊ ſine initio ingenitũ nouimꝰ: ita filiũ ſemp
⁊ ſine initio ex patre genitũ ꝯfitemur. Nec alia aliqua cauſa
eſt q̃ diuiſionẽ faciat pſonaꝝ: niſi ꝙ hic ingenitus ẽ ⁊ ille geni-
tus: id ẽ hic pater ẽ ⁊ ille filiꝰ: qꝛ pater ſemp pr̃ ẽ nũq̃ʒ filiꝰ: qꝛ vt
diximꝰ nõ eſt genitus ſʒ ip̃e genuit. Et filiꝰ ſemp filiꝰ ẽ nũq̃ʒ
pater: qꝛ nõ genuit ſʒ genitꝰ ẽ. Qua de re nõ aliꝰ q̃ʒ apoſtolus
ip̃e in medio ꝓuocãdꝰ ẽ. Qui p̃uidẽs eunomij ⁊ arriani ma-
liciã: exẽplis rerũ viſibiliũ: inuiſibilẽ ⁊ inenarrabilẽ ⁊ incõ
prehenſibilẽ rẽ inquãtũ potuit vel res ip̃a pmiſit explanare
Heb. j. conatꝰ ẽ. Quid enĩ ſcribẽs ad hebꝛeos de filio dicit? Quid ẽ
inq̃t ſplẽdoꝛ glorie et figura ſubſtãtie eiꝰ. Videamꝰ ergo q̃d
cauſe ẽ: ꝙ filiũ ſplẽdoꝛẽ noĩauit. Splẽdoꝛẽ ei (niſi falloꝛ) nõ
dicimꝰ niſi aut ſolis aut lũe aut cuiuſlibet certi lumĩs. Quid
ergo ẽ? Nũq̃d tã inſanimꝰ vt apoſtolũ putemꝰ ineſtimabilẽ
illã diuinitatis ſpeciẽ: ſoli aut igni aſſimulaſſe? Abſit. Sʒ vt
exẽplo illo intelligamꝰ: qꝛ ſicut ſplẽdoꝛ ex ſubã ſolis naſcit:
ita et filiũ ex ſubã patris genitum. Et ſicut nõ ẽ ſol aut ignis
prioꝛ ſplẽdoꝛi ſuo lʒ ex illo naſcat: ſic ex quo ſol aut ignis ꝓ-
ceſſit ſimul ⁊ cũ eo ſplẽdoꝛ eiꝰ apparuit: nec dici põt ſplẽdoꝛ
ſole vel igne poſterioꝛ: cũ tñ (vt dixi) ex ip̃o naſcat. Si ḡ in
creaturis aliq̃d inuenit qd ⁊ naſcat ⁊ poſterius nõ ſit a geni-
toꝛe ſuo: cur hic heretice a creatoꝛe fieri poſſi deſperas? Acci-
pe etiã huiꝰ rei aliã ſimilitudinẽ Sicut ſplẽdoꝛ ex ſole natꝰ
replet oꝛbẽ terraꝝ: ⁊ tñ a genitoꝛe ſuo nõ abſcindit aliq̃n nec
recedit: ita ⁊ filius ex pr̃e genitus vbiq₃ dũ ſit: i pr̃e ſemp p-
manet. Et ſicut ſubſtãtialiter ſplẽdoꝛ ĩ ſole ẽ ⁊ ſol in ſplẽdoꝛe
ita ſubãlit pr̃ ĩ filio: ⁊ filiꝰ ĩ patre ẽ. Et ſic ſoli et ſplẽdoꝛi vna
ſubã dũ ſit: nõ tñ ẽ vna pſona: qꝛ nec ſolẽ ſplẽdoꝛẽ eẽ: nec ſplẽ
doꝛẽ dicimus ſolẽ: qꝛ ſcimus ꝙ ſol genuit ſplẽdoꝛẽ: ſplendoꝛ
vero natus ex ſole ẽ: ita ⁊ pater ⁊ filius cũ ſint vnius eſſentie

non tñ ſunt vnius perſone: ſicut iã ſuperius ad plenũ memo-
rauimus. Et ſicut ſol p ſplendoꝛẽ ⁊ calefacit ⁊ illuiat ⁊ ſiccat
⁊ ſoluit ⁊ cãdidat ⁊ denigrat: ⁊ oĩa q̃ ei a deo iniũcta ſũt opat
ita ⁊ patrẽ p vnigenitũ filiũ ſuũ oĩa legimꝰ fuiſſe opatũ. Cre
atũ inq̃ũt eẽ filiũ a pr̃e nõ geitũ. Ad qd breuit rñdẽdũ ẽ. Si
creatꝰ ẽ vtiq₃ ⁊ ſeruꝰ: qꝛ oẽ qd creatũ ẽ: neceſſe eſt vt creatoꝛi
deſuiat. Et ſi ſeruꝰ ẽ filius: quõ ĩ foꝛma dei ꝯſtitutꝰ foꝛmaʒ Phil. ij.
ſui accepit? Seruꝰ ei ſui foꝛmã accipere nõ põt. Idẽ dicũt iij. ſen. diſ.
nõ natura eẽ dei filiũ: ſʒ creatũ. Aduerſꝰ hmõi q̃ſtiones ſoli- ix. ca. ij.
to rñdẽdũ ẽ. Qꝛ ſi natura deꝰ nõ ẽ filiꝰ ſʒ creatura: nec colẽdꝰ
ẽ oino: nec vt deꝰ adorãdꝰ. Dicẽte aplo. Et coluerũt ⁊ ſuierũt Rom. j.
creature potiꝰ q̃ʒ creatoꝛi: q̃ ẽ bñdictꝰ ĩ ſcl'a. Et ad Galatas. Gal. iiij.
Sʒ tũc ignorãtes deũ: his q̃ natura nõ ſũt dij ſeruiebatiſ. Sʒ
illi ad hec replicabũt ⁊ dicẽt. Quid ꝙ carnẽ eiꝰ quã creaturã
eſſe nõ negas ſimul cũ diuinitate adoꝛas: atq₃ ei nõ minꝰ q̃ʒ
diuinitati deſuis? Ego dñicã carnẽ immo pfectã ĩ xpo hũa
nitatem ꝓpterea adoꝛo qd a diuinitate ſuſcepta atq₃ deitati
vnita ẽ: vt nõ aliũ atq₃ aliũ: ſʒ vnũ eundẽq₃ deũ ⁊ hoieʒ dei fi
liũ ꝯfitear. Deniq₃ ſi hoieʒ ſepauerit a deo: vt photinꝰ vl' pau
lus ſamoſatenꝰ: illi ego nũq̃ʒ credo nec ſuio. Velut ſi q̃s nr̃ʒ
aut purpurã: aut diadema regale iacẽs inueniat: nũq̃d ea co
nabit adoꝛare? Cũ vero ea rex fuerit indutꝰ: periculũ moꝛtiſ
incurrit ſi ea ſimul cũ rege q̃s adoꝛare ꝯtẽpſerit. Ita etiam ĩ
xpo dño hũanitatẽ nõ ſolã aut nudã: ſʒ diuinitati ſue vnitã
vnum dei filium deum verum et hominem verum qui ado-
rare contempſerit: eterne moꝛtis penam patietur.

C De eo qd ſcriptũ ẽ ĩ euãgelio ſm Johannem.
Ego ſũ vitis: vos eſtis ſarmẽta: pater meus agri Johã. xv.
cola. Ser. lix. In q̃ declarat ad lõgũ euãgeliũ de
patrefamilias qui operarios conduxit in vineã
ſuam. aliquos mane. alios hoꝛa tercia. ⁊ cetera.

De ſancto euãgelio pñti tp̃e ꝯſonãtẽ ſilitudinẽ au- A
diſtis q̃ opant in vinea. Eſt enĩ mõ tps vindemie
tpalis. Eſt aũt ⁊ ſpirital' vindemia: vbi deꝰ gau-
det ad fructũ vinee ſue. Colimꝰ enĩ deum: ⁊ colit
nos deꝰ. Sʒ nos ſic deũ colimꝰ vt ñ eũ melioꝛẽ faciamꝰ. Co
limus enĩ eũ adoꝛãdo nõ arãdo: ille autẽ colit nos tãq̃ʒ agri-
cola agrũ. Qd ergo nos ille colit: melioꝛes nos reddit: qꝛ ⁊
agricola agrũ colẽdo facit melioꝛẽ: ⁊ ip̃m fructũ ĩ nob q̃rit vt
eũ colamꝰ. Cultura ipſiꝰ ẽ ĩ nos: ꝙ nõ ceſſat verbo ſuo extir-
pare ſemina mala de coꝛdibꝰ nr̃is: aperire coꝛ nr̃m tãq̃ʒ ara-
tro ſmonis: plãtare ſeia p̃ceptoꝝ: expectare fructũ pietatis.
Cũ enĩ iſtã culturã ſic acceperimꝰ ĩ coꝛ nr̃ʒ vt eũ bñ colamꝰ:
nõ exiſtimus ingrati agricole nr̃o: ſʒ fructũ reddimꝰ q̃ gau
deat. Et fructꝰ nr̄ nõ illũ ditioꝛẽ facit: ſʒ nos beatioꝛes. Ecce
audite qꝛ ſicut dixi. Colit nos deꝰ. Nã qꝛ colimꝰ nos deũ: nõ
opus ẽ vt pbet vobis. Ois enĩ hõ hʒ ĩ oꝛe: qꝛ hoies colunt
deũ. Qꝛ vero deus colit hoies: q̃ſi expaueſcit auditoꝛ q̃ſi au
dit: qꝛ nõ ẽ ĩ vſu hoiʒ vt dicat: qꝛ deꝰ colit hoies: ſʒ qꝛ deũ co
lũt hoies. Debemus ergo ꝓbare vobis: qꝛ ⁊ deꝰ colit hoies
ne forte putemur vbũ indiſciplinatũ dixiſſe: ⁊ aliq̃s ĩ coꝛde
ſuo diſputet ꝯ nos: ⁊ neſciẽs q̃d dixerimꝰ rephẽdat nos. hoc
ḡ ꝯſtitutũ ẽ demõſtrare vob: qꝛ ⁊ deꝰ colit nos: ſʒ iã dixi ſic
agrũ vt melioꝛes nos faciat. Dñs dicit ĩ euãgelio. [Ego ſuʒ Joh. xv.
vitis: vos eſtiſ ſarmẽta: pat me⁹ agricola] Quid facit agrico
la? Introgate vos q̃ agricole eſtiſ q̃d facit agricola. Puto qꝛ
agrũ colit. Si ḡ pat deꝰ agricola ẽ: hʒ agrũ ⁊ colit agrũ ſuũ:
⁊ expectat inde fructũ. Deniq₃ plãtauit vineã: ſicͥ ip̃e dñs ie Mat. xxj
ſus xps dic: ⁊ locauit eã agricolis: q̃ redderẽt ei fructũ tẽpo
ribꝰ ꝓprijs. Et miſit ad eos ſuos ſuos vt peterẽt mercedẽ
vinee. Illi ãt ꝯtumelijs eos affecert: aliq̃s occidert: ⁊ fructũ
reddere ꝯtẽpſerũt. Miſit alios: talia ppeſſi ſũt. Et dixit ille
paterfamilias: cultoꝛ agri ſui: ⁊ plãtatoꝛ: ⁊ locatoꝛ vinee ſue.
Mittã vnicũ filiũ meũ: foꝛte vl' ipʒ reuerebũt: Et miſit inq̃t
etiã filiũ ſuũ. Dixert illi apd ſemetip̃os: Hic ẽ heres: venite
occidamꝰ eũ: ⁊ nr̃a erit hereditas. Et occidert eũ: ⁊ piecert
eũ ex vineã. Cũ venerit dñs vinee: q̃d faciet illis malis colo
nis? Rñſũ ẽ. Malos male pdet: ⁊ vineã locabit alijs agrico
lis q̃ reddũt ei fructũ ĩ tp̃e ſuo. Plãtata ẽ vinea: lege data in
coꝛdibꝰ iudeoꝝ. Miſſi ſũt ꝓphe: q̃rẽtes fructũ: bonã vitã eo
rũ. Prophe ab eis ꝯtumelijs affecti ⁊ occiſi ſũt. Miſſꝰ ẽ xps
vnicus filiꝰ patriſfamilias: ⁊ ip̃m occidert heredẽ: et iõ pdi
dert hereditatẽ. In ꝯriũ eis vtit malũ ꝯſiliũ. Vt poſſiderẽt

B occiderũt:ꝛ q꞉ occiderũt ꝑdiderũt. Et nõ audiſtis ſilitudi-
Mat.xx. nẽ ex euãgelio ſctõ. Q꞉ ſimile ẽ regnũ celoꝝ patrifamilias: q̄
exijt ꝯducere opꝫarios ĩ vineã ſuam. Et exijt mane ꝛ q̄s inue
nit conduxit ĩ vineã ſuã:ꝛ placuit cũ eis mercedẽ denarium
Exijt et hora ꝟcia inuenit alios:ꝛ adduxit ad opꝰ vinee. Et
ſexta h̄ fecit:ꝛ nona hoc fecit. Exijt etiã ꝛ hora vndecima ꝓ
pe finẽ diei:inuenit quoſdã vacuos ꝛ ſtãtes:ꝛ ait illis. Quid
h̄ facitis? Quare nõ opꝫamini ĩ vinea? R̄ñderũt. Q꞉ nẽo nos
ꝯduxit. Venite inq̄t ꝛ vos:ꝛ qḋ iuſtũ fuerit dabo vob̄. Mer
cedẽ denariũ placuit. Iſti q̄ vna hora erãt opꝫaturi: quõ ſibi
auderẽt ſꝑare denariũ? Sꝫ tñ ſe aliq̄d accepturos gratulabã
tur. Adducti ſũt ꝛ ipi ad vnã horã. Finito die:iuſſit oĩbꝰ red
di mercedẽ:a nouiſſimis vſq꞉ ad p̄mos. Inde cepit reddere
ab eis q̄ hora vndecĩa venerãt:iuſſit eis dare denariũ. Illi
q̄ p̄ma hora venerãt vidẽtes illos accepiſſe denariũ: quẽ cũ
ipſis placuerat:ſꝑauerũt ſe plꝰ aliq̄d accepturos. Ventũ eſt
ꝛ ad ipos:ꝛ acceperũt denariũ. Murmurauerũt aduerſꝰ p̄rẽ
familias dicẽtes. Ecce nos q̄ ſuſtinuimꝰ ardorẽ diei et eſtũ
diei:eq̄ſti ꝛ pares feciſti illis q̄ vna hora operati ſũt ĩ vinea.
Et ait paterfamilias:iuſtiſſimũ r̄nſum reddẽs vni eoꝝ. So
dalis nõ tibi feci iniuriã:hoc ẽ te nõ fraudaui: qḋ placui red
didi tibi. Fraudẽ tibi nõ feci:q̄cq̄d pactus ſum reddidi tibi.
Huic nõ volo reddere:ſꝫ donare. Nõ lꝫ mihi facere qḋ volo
de meo:an oclꝰ tuꝰ nequã ẽ:q꞉ ego bonꝰ ſũ? Si alicui tollerẽ
alienũ:recte rep̄hẽderer q̄ſi fraudator et negator alieni. Cũ
ꝟo debitũ reddo:ꝛ cui volo etiã dono:nec cui debebã poteſt
me rep̄hẽdere:ꝛ cui donaui dꝫ amplꝰ gaudere. Nõ erat qḋ
r̄ñderet:ꝛ eq̄ti ſũt oẽs:ꝛ facti ſũt nouiſſimi p̄mi: ꝛ p̄mi nouiſ-
ſimi: q꞉ tñdẽ acceperũt ꝛ p̄mi ꝛ nouiſſimi. Quid ẽ ꝗ q̄ ꝛ no-
uiſſimis cepit reddere? Nõne oẽs ſil̄ legimꝰ ſiml̄ accepturi
ſũt? Legimꝰ eñ ĩ alio loco euãgelij: q꞉ dicturꝰ ẽ eis q̄s ponit
Mat.xxv. ad dexterã. Venite bñdicti p̄ris mei: ꝑcipite regnũ: qḋ vob̄
paratũ ẽ ab initio mũdi. Si ꝗ oẽs ſimul accepturi ſũt: quõ h̄
intelligimꝰ p̄ores accepiſſe illos q̄ vndecima ſũt opꝫati: ꝛ po
ſteriores illos q̄ p̄ma? Si potuero ſic dicere vt ꝑueniat ad ĩ-
tellectũ vr̄m:deo gr̄as. Illi eñ debetis gr̄as agere:q̄ vob̄ ꝑ
nos erogat. Nõ eñ de nr̄o erogamꝰ. Si interroges de duobꝰ:
ꝟbi gr̄a: quis p̄or accepit: q̄ poſt vnã horã accepit: an q̄ poſt
duodecimã: oĩs hõ r̄ñdet: q꞉ p̄or accepit: q̄ poſt vnã horã ac-
cepit: q̄ꝫ q̄ poſt duodeci. Si ꝗ q̄ꝫuis vna hora acceperit oẽs:
tñ q꞉ alij acceperũt poſt vnã horã: alij acceperũt poſt duodeci
horas: illi dicti ſũt p̄us accepiſſe: q̄ poſt modicũ tp̄s accepe
rũt. Primi iuſti: ſic abel: ſic noe: q̄ſi p̄ma hora vocati felicita
tẽ reſurrectiõis nobiſcũ accepturi ſũt. Alij iuſti poſt illos: a-
brahã: iſaac: iacob: ꝛ q̄cũq꞉ erãt ſcĩ ipoꝝ: q̄ſi tertia hora voca
ti felicitatẽ reſurrectiõis accepturi ſunt nobiſcum. Alij iuſti
moyſes ꝛ aarõ: ꝛ q̄cũq꞉ cũ illis tãq̄ꝫ hora ſexta vocati: felici-
tatẽ reſurrectiõis accepturi ſũt. Poſt ipos ꝓphete ſcĩ tãq̄ꝫ
nona hora vocati: eãdẽ felicitatẽ nobiſcũ accepturi ſũt. In
fine ſcĩ oẽs xp̄iani tãq̄ꝫ vndecĩa hora vocati: felicitatẽ illiꝰ
reſurrectiõis cũ illis accepturi ſũt. Oẽs ſil̄ accepturi ſũt: ſed
videte illos p̄mos poſt q̄ꝫtũ tp̄s accipiũt. Si ꝗ illi p̄mi poſt
multũ tp̄s nos poſt modicũ tp̄s: q̄ꝫuis ſil̄ accipiamꝰ: p̄ores
videmur accepiſſe: q꞉ merces nr̄a ñ tardauit. Erimꝰ ꝗ ĩ illa
mercede oẽs eq̄les: tãq̄ꝫ p̄mi nouiſſimi: ꝛ nouiſſimi p̄mi: q꞉
denariꝰ ille vita eťna ẽ: ꝛ ĩ vita eťna oẽs eq̄les erũt. Q̄uis eñ
meritoꝝ diuerſitate fulgebũt: aliꝰ maiꝰ alius minus. Qḋ tñ
ad vitã eťnã ꝑtinet: eq̄lis erit oĩbꝰ. Nõ eñ alteri erit lõgior: al
teri breuior: qḋ pariť ſẽpiťnũ ẽ: qḋ ñ hẽbit finẽ: nec mihi: nec
tibi. Alio mõ ibi erat caſtitas ꝯiugal̄: alio mõ ibi erit ĩtegri-
tas ꝟginalis. Alio mõ ibi erit fructꝰ boni opꝫis: alio mõ coro
na paſſionis. Illud alio mõ: aliḋ alio mõ: tñ q̄ꝫtũ ꝑtinet ad
viuere ĩ eťnũ: nec ille plꝰ viuit illo: nec ille plꝰ illo. Pariť eñ
ſine fine viuũt: cũ ĩ ſuis q̄ſq꞉ claritatibꝰ viuat: ꝛ ille denarius
vita eťna ẽ. Nõ murmuret ꝗ q̄ poſt multum tempus accipit
C contra eum qui poſt modicum tempus accipit. Illi reddiť:
illi donatur: vtriſq꞉ tamen vna res donať. Eſt ꝛ ĩ iſta vita ſi
mile aliq̄d: ꝛ excepta illa ſolutiõe ſilitudis: huiꝰ q̄ ĩtelligunť
p̄ma hora vocati abel ꝛ ipſiꝰ ſcĩ iuſti: ťtia abrahã et ipſiꝰ ſcĩ
iuſti: ſexta moyſes ꝛ aarõ ꝛ ipſiꝰ ſeculi iuſti: nona ꝓphete et
ipſiꝰ ſcĩ iuſti: vndecĩa tãq̄ꝫ ĩ fine ſcĩ xp̄iani oẽs: excepta ſo-
lutione iſta ſimilitudinis. Et in hac vita noſtra ꝑpt aduerti
hec ſilitudo. Tãq̄ꝫ enim p̄ma hora vocať q̄ recẽtes ab vtero
m̄ris incipiũt eẽ xp̄iani: q̄ſi ťtia pueri: q̄ſi ſexta iuuenes: q̄ſi
nona vergẽtes ĩ ſeniũ: q̄ſi vndecĩa oĩno decrepiti. Vnũ tñ vi
te eťne denariũ oẽs accepturi. Sꝫ attẽdite ꝛ vos fratres mei
ne iõ q̄ſq꞉ differat venire ad vineã: q꞉ ſecurꝰ ẽ: q̄m q̄ñcũq꞉ ve
nerit: ipꝫ denariũ accepturꝰ ẽ. Securꝰ ẽ q̄dẽ ipẽ denariꝰ illi
promittitur: ſed differre non iubeť. Nũquid eñ et illi q̄ ſunt
ad vineã cõducti: q̄ñ ad illos exiebat paterfamilias vt con-
duceret quos inuenit hora tertia et cõduxit: verbi gr̄a: dixe
rũt illi: expecta nõ illuc imus niſi hora ſexta: aut quos inue
nit hora ſexta dixerũt: nõ imus niſi nona: aut quos nona in-
uenit dixerũt: nõ imus niſi vndecima? Oĩbus eñ daturꝰ eſt
tantundẽ: quare nõ amplius fatigamur? Quid ille daturus
ſit: ꝛ q̄d facturꝰ ſit: penes ipm̄ cõſiliũ ẽ. Tu q̄ñ vocaris veni
Merces eñ cũctis eq̄lis ꝓmittitur: ſed de ipſa hora operã-
di magna queſtio ẽ. Si eñ illi: verbi gr̄a: q̄ vocati ſunt hora
ſexta: in hac etate corporis cõſtituti vbi iuueniles anni fer-
uent: ſicut ipſa hora ſexta feruet: ſi dicerent illi iuuenes vo-
cati: expecta audiuimus eñ ĩ euãgelio: q꞉ oẽs vnã mercedeꝫ
accepturi ſũt: cũ ſenes fuerimꝰ hora vndecima veniemꝰ tan
tũdem accepturi q̄re laboraturi: r̄ñderetur eis et diceretur.
Laborare ñ vis: q̄ vtrũ viuas vſq꞉ ad ſenectã: neſcis? Sex
ta hora vocaris veni. Paterfamilias tibi q̄dẽ etiã vndecĩa
veniẽti denariũ ꝓmiſit: ſed vtrũ viuas vſq꞉ ad ſeptimã: ne-
mo tibi ꝓmiſit. Nõ dico vſq꞉ ad vndecimã: ſꝫ vſq꞉ ad ſepti-
mã: Quare ꝗ differs vocãtẽ te certus de mercede: incertus
de die? Vide ne forte qḋ tibi ille daturꝰ ẽ ꝓmittendo: tu tibi
auferas differendo. Si hoc recte dr̄ de infantibꝰ tãq̄ꝫ ad ho
rã primã ꝑtinẽtibꝰ: ſi recte dr̄ de pueris: tãq̄ꝫ ad horã terciã
ꝑtinẽtibꝰ: ſi recte de iuuenibꝰ: tãq̄ꝫ ĩ hore ſexte flagrãtia ꝯſti
tutis: q̄ꝫtomagis recte dr̄ decrepitis. Ecce iã hora vndecĩa ẽ: ꝛ
D adhuc ſtas veire piger es? An forte nõ exijt ad te vocãdũ p̄r
familias? Si ñ exijt: q̄d ẽ qḋ loq̄mur? Nẽpe nos ſui ꝟ̄ familia
ipſiꝰ ſumꝰ: ꝯducere opꝫarios miſſi ſumꝰ. Quid ꝗ ſtas? Fini-
ſti iã annoꝝ numeꝝ: feſtia ad denariũ. Hoc ẽ eñ exire p̄rẽ famĩ
lias ĩnoteſcere: q̄m q̄ ĩ domo ẽ ĩ abdito ẽ: nõ videť ab eis q̄ fo
ris ſũt. Cũ aũt exijt de domo: videť ab eis q̄ foris ſũt. Chriſtꝰ
q̄ñ nõ ĩtelligiť ꝛ ñ agnoſciť: ĩ ſecreto ẽ. Q̄ñ aũt exijt ꝯducere:
ex occl̄to eĩ ꝓceſſit ad noticiã: notꝰ ẽ xp̄s: vbiq꞉ p̄dicať xp̄s
gl̄ia ꝫ xp̄i oĩa q̄cũq꞉ ſũt ſꝰ celo clamãt. Fuit irriſibiľ q̄dãmõ
ꝛ rep̄hẽſibilis ĩť iudeos: viſꝰ ẽ huĩľ: ꝯtẽptꝰ ẽ. Occultabat eñ
maieſtatẽ: p̄õptã hẽbat ĩfirmitatẽ. Cõtẽptũ ẽ ĩ illo qḋ p̄õ-
ptũ erat: nec cognitũ qḋ occultũ erat. Si eñ cognouiſſẽt nũq̄ꝫ j.Cor.ij.
dñꝫ gl̄ie crucifixiſſẽt. Nũq̄d adhuc ꝯtẽnendꝰ ẽ ſedẽs ĩ celo: ſi
ꝯtẽptꝰ ẽ cũ pẽderet ĩ ligno. Agitauerũt caput q̄ eũ crucifixerũt Matthei
ꝛ añ crucẽ eiꝰ ſtãtes: ꝛ tãq̄ꝫ ad fructũ ſue ſeuitie ꝑueniẽtes: in xxvij.
ſultãtes dicebãt. Si filꝰ dei ẽ deſcendat de cruce. Alios ſal- Mar.xv.
uos fecit: ſeipꝫ ſaluũ facere ñ põt. Deſcẽdat de cruce ꝛ credi-
mꝰ ĩ eũ. Nõ deſcẽdebat: q꞉ latebat. Multo eñ faciliꝰ poterat ꝟ̄
cruce deſcẽdere: q̄ potuit de ſepulchro reſurgere. Ad nr̄aꝫ in
formationẽ ꝺ̄mõſtrabat patiẽtiã: differebat potẽtiã: ꝛ nõ eſt
agnitꝰ. Nõ eñ tũc exierat ꝯducere opꝫarios: ñ exierat: ñ inno Mat.xx.
tuerat. Tertio die reſurrexit: ꝺ̄mõſtrauit ſe diſcipuľ: aſcẽdit Actuũ.j.
ĩ celũ: ꝛ miſit ſp̄m ſcm̄ q̄nq̄geſimo die. Poſt aſcẽſionẽ miſſus
ſp̄ũſſctũs: ĩpleuit oẽs q̄ fuerũt ĩ vno ꝯclaui: cẽtũ viginti hoĩes
ĩpleti: illi ſp̄ũſctõ ceperũt loq̄ liguis oĩꝫ gẽtiũ: ꝛ expꝛſſa ẽ voca
tio: exijt ille ꝯducere. Cepit eñ ꝟitatis potẽtia oĩbꝰ ĩnoteſcere
Nã tũc etiã vnꝰ accepto ſp̄ũſctõ: etiã vnꝰ loq̄bať oĩꝫ gẽtiũ li
guis. Nõ aũt ĩ eccl̄ia ipa vnitas tãq̄ꝫ vnꝰ loq̄ť: loq̄ť oĩꝫ gẽtiũ
liguis. Ad quã liguã religio xp̄iana ñ ꝑuenit? Ad q̄s fines ñ
ꝑtẽdit? Iã nõ ẽ q̄ ſe abſcõdat a calore eiꝰ. Adhuc ſit mora ab Pſ.xviij.
eo q̄ ſtat ĩ vndecĩa. Maĩfeſtũ ẽ ꝗ fr̄es mei oĩno: maĩfeſtũ ẽ: te
nete: cti eſtote: q̄m deꝰ nr̄ ieſꝰ xp̄s: q̄ñ q̄ſq꞉ ſe ꝯuerterit ad fidẽ
ipſiꝰ: a via ſua vľ ſupflua vľ neq̄ſſia: oĩa illi p̄ťita dimittũť: ꝛ
oĩno iãq꞉ donatis debitis fiũt cũ illo tabľe noue. Proꝛſꝰ oĩa di E
mittũť. Nẽo ſit ſollicitꝰ q̄ aliq̄d eñ nõ dimittať. Sꝫ itex nẽo
ꝑuerſe ſit ſecurꝰ. Iſta eñ duo occidũt aĩas: aut ꝺ̄ſpatio: aut ꝑ
uerſa ſpes. De his duobꝰ malis pauca audite. Nã ſic liberat
bõa ſpes ꝛ cẽta ſpes: ita ꝺ̄cipit ꝑuerſa ſpes. Priꝰ attẽdite quẽ
admodũ ꝺ̄cipiat deſpatio. Sũt hoĩes q̄ cũ cogitare ceperit
mala q̄ fecerũt: ñ ſibi putãt ĩg̃ſci poſſe dãt aĩaꝫ iã pire ꝺ̄ſpatõi
ꝑeũt dicẽtes ĩ cogitatõibꝰ ſuis. Iã nllã nob̄ ſpes: neq꞉ eñ tãta
illa q̄ ꝯmiſimꝰ donari nob̄ aut ĩg̃ſci poſſũt. Quare ꝗ ñ ſatiſ-
facimꝰ cupiditatibꝰ nr̄is? Impleamꝰ ſaltẽ p̄ntis tp̄is volupta
tẽ: q꞉ nllã ĩ futuro hẽmꝰ mercedẽ. Facimꝰ q̄cq̄d libꝫ: ꝛ ñ nõ lꝫ
vt habeamꝰ ſuauitatẽ vel tp̄alẽ: q꞉ ꝑcipere nõ meremur eter

nã. Talia dicētes deſperādo pereunt. Siue anteq̄ omnino
credāt: ſiue iã xp̄iani: et in aliq̄ mala pctã ⁊ ſcelera male viuē
do plapſi. Procedit ad eos dn̄s vinee: ⁊ tanq̄ deſperātes ⁊
vacātes: tergum dantes: pulſat ⁊ clamat in pp̄heta ezechiel.
Ezech. xviij. In quacunq̄ die ↄuerſus fuerit hō a via ſua peſſima: oēs ini
quitates eius obliuiſcar. Hac voce audita ⁊ credita a deſpe
ratiōne recreantur: ⁊ ab illa altiſſima et profunda voragine
qua ſubmerſi fuerāt emergūt. Sȝ his timēdū eſt ne in aliam
voraginē incurrāt ⁊ peruerſe ſperādo moriant̄: q̄ deſperādo
mori nō potuerūt. Mittūt em̄ cogitatiōes lōge quidē diuer
ſas: ſȝ tn̄ pernicioſas: ⁊ rurſus incipiūt dicere in cordib⁹ ſuis
Si quacunq̄ die ↄuerſus fuero a via mea peſſima: de⁹ miſe
ricors: ſicut veracit̄ p pp̄hetā pmiſit: oēs iniq̄tates meas ob
liuiſcit̄. Quare hodie ↄuertar ⁊ nō cras? Quare hodie ⁊ non
cras? Erit hodiern⁹ dies ſicut heſtern⁹: ſit in neq̄ſſima volu
ptate: ſit in flagitiorū gurgite: voluat̄ in mortifera delectati
one: Cras ↄuertar ⁊ finis eſt. Reſpōdet̄ tibi. Cui⁹ rei finis?
Dicis. Iniq̄tatū mearū. Bn̄: gaude: q̄ꝛ craſtinō iniq̄tatū tua
rū erit finis. Quid ſi an̄ craſtinū tu⁹ erit finis? Ergo bn̄ qui
dē gaudes: q̄ꝛ ppter iniq̄tates tuas cōuerſo tibi indulgētiā
deus pmiſit: ſȝ craſtinū diē tibi nemo pmiſit. Aut ſi forte p
miſit mathematic⁹: lōge aliud eſt. Eſt ō deus m̄ltos mathe
matici fefellerūt: q̄ꝛ ſibi plerūq̄ lucra pmiſerūt: ⁊ dāna inue
nerūt. Ergo etiā ppter iſtos male ſperātes: pcedit paſt̄ fami
lias. Quēadmodū pceſſit ad illos q̄ male deſperauerūt ⁊ pe
rierūt deſperādo: ⁊ reuocauit eos ī ſpem. Sic pcedit etiam
ad iſtos q̄ male ſperādo volūt perire: et dicit eis p aliū librū:
Ecci. v. Retardes cōuerti ad dn̄m. Quō illis dixerat. In quacunq̄
Ezech xviij. die ī quis ↄuerſus fuerit a via ſua mala: oēs iniq̄tates eius
obliuiſcar: ⁊ tulit eis deſperatiōnē q̄ iā dederāt aīm ſuū pdi
tiōi: oīnō indulgentiā deſperātes: ſic pcedit etiā ad iſtos q̄
ſperādo ⁊ differendo volūt perire: ⁊ loquit̄ ad eos ⁊ increpat
Ecci. v. eos. Ne tardes ↄuerti ad dn̄m: neq̄ differas de die in diem
Subito em̄ veniet ira ei⁹: ⁊ in tp̄e vindicte diſpdet te. Ergo
noli differre: noli q̄d patet claudere. Ecce indulgētie dator
apit tibi oſtiū. Quid moraris? Gaudere deberes: ſi apiret
q̄n pulſaſti. Nō pulſaſti ⁊ apit: ⁊ foris remanes? Ne ḡ dif
Puerb. iij. feras. De mie opib⁹ quodā loco ſcriptura dic̄. Ne dixeris va
de ⁊ reuertere cras ego dabo: cū poſſis ↄtinuo bn̄ facere. Nō
em̄ ſcis q̄d ↄtingat ſequēti die. Audiſti pceptū nō differēdi.
vt in aliū ſis miſericors: ⁊ differendo in te es crudelis? Nō de
bes differre panē daturus: ⁊ differs indulgētiā accepturus
Si miſerādo alterū nō differs: miſerere ⁊ aīe tue placēs deo.
Ecci. xxx. Exhibe aīe tue elemoſynā. Nō dicim⁹ vt tu ei des: ſȝ ne repel
las manū dātis. Sȝ aliq̄n hoīes īde ſibi plurimū nocēt: cum
alios offēdere timēt. Multū valēt boni amici ad bonū: ⁊ ma
li amici ad malū. Jō dn̄s p ſalute nr̄a potētiū amicitias ↄtē
nens: noluit prius eligere ſenatores: ſȝ piſcatores. Magna
artificis mīa. Sciebat em̄ q̄ꝛ ſi eligeret ſenatorem: diceret ſe
nator. Dignitas mea electa eſt. Si eligeret diuitē: diceret di
ues. Opulētia mea electa eſt. Si prius eligeret impatorē: di
ceret impator. Ptās mea electa eſt. Si prius eligeret orato
rē: diceret orator. Eloquētia mea electa ē. Si eligeret philo
ſophū: diceret philoſophus. Sapientia mea electa eſt. Inte
rim inq̄t differant̄ ſupbi iſti: multū tumēt. Diſtat aūt int̄ ma
gnitudinē ⁊ tumorē. Utrūq̄ grande ē: ſȝ nō vtrūq̄ ſanum eſt
Differant̄ ḡ inq̄t iſti ſupbi: aliq̄ ſoliditate ſanādi ſūt. Da mi
hi inq̄t pri⁹ iſtū piſcatorē. Ueni tu paup ſeq̄re me: nihil hēs:
nihil noſti: ſeq̄re me. Idiota paup: ſeq̄re me. Nō eſt q̄d ite ex
paueſcat̄: ſed multū ē q̄d in te impleat̄. Tā largo fonti vas ina
ne admouēdū ē. Dimiſit rhetia piſcator: accepit grām piſca
tor: ⁊ fact⁹ eſt diuin⁹ orator. Ecce q̄d fecit dn̄s: de q̄ dic̄ apl's
j. Cor. j. Infirma mūdi elegit de⁹ vt ↄfūdat fortia: ⁊ ignobilia mūdi
elegit de⁹ ⁊ ea q̄ n̄ ſūt tāq̄ q̄ ſūt vt ea q̄ ſūt euacuēt̄. dēīq̄ legūt̄
mō v̄ba piſcatorū: ⁊ colla ſubdunt̄ oratorū. Tollant̄ ḡ de me
dio inanes vēti: tollat̄ de medio fum⁹ q̄ creſcēdo euaneſcat:
prorſus p ſalute iſta ↄtēnant̄. Si quiſq̄ in ciuitate aliq̄ picu
loſo morbo corpis egrotaret: ⁊ eſſet ī ciuitate pitiſſim⁹ medi
cus amic⁹ egrotātis: potētib⁹ inimic⁹: q̄ dicerēt amico ſuo:
noli eū adhibere: nihil nouit: diceret aūt nō iudicāte aīo ſȝ ī
uidēte: nōne ille pro ſalute ſua remoueret amicorū potentiū
fabulas: ⁊ vt paucis dieb⁹ plus viueret cū illorū q̄libet offen
ſione pellēdo ſui corpis morbo: medicū illū quē peritiſſimū
ↄmēdauerat adhiberet? Egrotat humanū gen⁹: nō morbis
corpis ſȝ pctīs. Jacȝ toto orbe terrarū ab oriēte vſq̄ ad occi
dentē grādis egrot⁹. Ad ſanādū grandē egrotū deſcēdit oī
potēs medic⁹. Humiliauit ſe vſq̄ ad mortalē carnē: tanq̄ vſ
q̄ ad lectū egrotātis. Dat ſalutis precepta: ↄtēnit̄: q̄ audiunt
liberant̄. Cōtēnit̄: cū dicūt amici potētes: nihil nouit. Si ni
hil noſſet potētia ei⁹ gētes nō impleret. Si nihil eſſet: non eſſet
anteq̄ apd̄ nos eſſȝ: pp̄hetas an̄ ſe nō mitteret. Nōne modo
implent̄ q̄ an̄ predicta ſūt? Nōne pbat medicus iſte artis ſue
potētiā pmiſſa ↄplēdo? Nōne p totū mundū pnicioſi euertū
tur errores: ⁊ tritura mundi domant̄ cupiditates? Nemo di
cat. Antea melior erat mūdus q̄ mō: Ex quo cepit iſte medi
cus artē ſuā exercere: multa h̄ videm⁹ horrēda. Noli mirari
Anteq̄ aliq̄s curaret̄: mūda a ſanguīe ſtatio medici videbat̄
immo iā cū h̄ videns excute vanas delitias: veni ad medicū
ſanitatis tp̄s ē nō voluptatis. Curemur ergo fr̄es. Si nec me
dicū agnoſcim⁹: nō in eū tanq̄ phrenetici ſeuiam⁹: nō ab eo
tanq̄ lethargici auertamur. Multi em̄ ſeuiēdo: multi dormi
endo pierūt. Phrenetici ſūt q̄ nō dormiēdo īſaniūt. Lethar
gici ſūt q̄ multū dormiēdo pmunt̄. Prorſus tales ſūt hoīes
Cōtra iſtū medicū alij ſeuire in eum volūt: ⁊ q̄m ipē iā in ce
lo ſedet: mēbra eius in terra pſequunt̄. Curat ⁊ tales. Mul
ti ex eis ↄuerſi ex inimicis facti ſūt amici: ex pſecutorib⁹ fa
cti ſūt p̄dicatores. Tales etiā ipos iudeos in ſeipm̄: cū h̄ eſ
ſet ſeuiētes: tanq̄ phreneticos ſanauit: pro quib⁹ in ligno pē
dēs orauit. Dixit em̄. Pat̄ ignoſce illis: q̄ꝛ neſciunt q̄d faci Lu. xxiij.
unt. Multi tn̄ eorū ſedati furores: tanq̄ phreneſi oppreſſa co
gnouerūt deū: cognouerūt xp̄m. Poſt aſcēſionē miſſo ſpūſā
cto: ↄuerſi ſūt ad eū quē crucifixerūt: ⁊ in ſacramēto creden
tes ſanguinē eius biberūt: quē ſeuiēdo fuderūt. Habemus
exēpla. Perſeq̄bat̄ mēbra ei⁹ iā ſedentis in celo ſaulus: per Actuū. ix.
ſequebatur grauiter in phreneſi mēte perdita: morbo nimio
At ille vna voce de celo clamās ei. Saule ſaule quid me per
ſequeris? percuſſit phreneticū: erexit ſanū: occidit pſecuto
rem viuificat p̄dicatorē. Etiā lethargici multi ſanant̄. Ipis
em̄ ſimiles ſūt q̄ nō ſeuiūt in xp̄o: nec malicioſi ſūt aduerſus
xp̄ianos: ſȝ tn̄ differendo lāgueſcūt verbis ſomnolētis: ī lu
cē oculos extēdere pigreſcūt: ⁊ q̄ eos excitare volūt moleſti
ſūt. Recede a me inquit lāguid⁹ lethargic⁹: obſecro te: rece
de a me. Quare? Dormire volo. Sed ille. Morieris inde. Il
le amore ſomni mori volo reſpondet. Et charitas deſuper.
Nolo. Plerunq̄ iſtum charitatis affectum exhibȝ etiam fi
lius ſeni pr̄i morituro poſt paucos dies: iā vtiq̄ etate finita:
ſi lethargicum videt: ⁊ lethargico morbo premi ſuum patrē
a medico agnoſcit: dicente ſibi. Excita patrem tuū: noli euȝ
permittere dormire ſi vis vt viuat: adeſt puer ſeni: pulſat: vel
licat: pungit: pietate moleſtus eſt: nec mori cito permittit ci
to moriturū: et ſi viderit vt aliq̄n plures dies viuat cum de
ceſſerit ſucceſſur⁹. Quāto maiore charitate nos amicis nr̄is
moleſti eē debem⁹: cū q̄b⁹ nō paucos in h̄ mūdo dies: ſȝ apd̄
deū in eternū viuam⁹? Ament ergo nos et faciant q̄d audiūt
p nos: ⁊ colāt quē colim⁹ ⁊ nos: vt recipiāt quē ſperam⁹ ⁊ nos

¶ De eo q̄d ſcriptū eſt in euāgelio ſm̄ Johannē Ego veritatē dico vobis: expedit vobis vt ego vadā. Sermo. lx.

Medicina anime omniū vulnerū: et vna ppiciatio A
pro delictis oīȝ eſt credere in chriſto. Nec omino
quiſq̄ mūdari pōt ſiue ab originali pctō quod ex
adam traxit: in quo oēs peccauerunt: et filij ire na
turaliter facti ſunt: ſiue a peccatis q̄ ipi nō reſiſtendo carnali
cōcupiſcentie: ſed eā ſequēdo eiq̄ ſeruiēdo in flagitijs ⁊ faci
noribus addiderunt: niſi per fidem coadunentur et compa
ginentur corpori eius: qui ſine vlla illecebra carnali et morti
fera delectatiōe cōceptus eſt. Nec em̄ in delictis mater ī vte
ro aluit: et pctm̄ nō fecit: nec inuent⁹ eſt dol⁹ ī ore ei⁹. In eū j. Pet. ij.
quippe credētes filij dei viuūt: q̄ꝛ ex deo naſcunt̄ p adoptio
nis grām q̄ ē in fide ieſu xp̄i dn̄i nr̄i. Quapropter chariſſimi
merito idē dn̄s ⁊ ſaluator nr̄ h̄ vnū pctm̄ dic̄: de q̄ arguit mū
dū ſpūſſctūs: q̄ꝛ nō credit ī eū. [Ego (inq̄t) v̄itatē dico: expe Joh. xvj.
dit vob̄ vt ego vadā. Si ego nō abiero: paraclyt⁹ n̄ veniet ad
vos. Si aūt abiero: mittā eū ad vos. Et cū venerit: ille argu
et mūdū de pctō: et de iuſtitia: et de iudicio. De pctō q̄dē q̄ꝛ
in me nō credūt. De iuſticia q̄ꝛ ad prēȝ vado: ⁊ iā nō videbitis
me. De iudicio aūt: q̄ꝛ princeps huius mūdi iudicatus eſt.]
De h̄ ergo vno pctō voluit mundū argui q̄ nō credūt ī eū: vi
delicȝ q̄ꝛ ī eū credendo cūcta pctā ſoluunt̄. Hoc vnū iputari

voluit: q̃ cetera colliguntur. Et q2 credendo naſcuntur ex deo ⁊ fi
Joh. j. lij dei fiũt. Dedit ei inq̃t illis p̃tãtem filios dei fieri: credenti
Rom. viij. b⁹ in eũ. Qui ḡ credit i filiũ dei: inq̃ãtũ adheret illi: ⁊ fit ẽt
ipſe p̃ adoptionẽ fili⁹ ⁊ heres dei: coheres aũt xp̃i: intantũ nõ
j. Joh. iij. peccat. Vñ dicit iohẽs. Qui natus ẽ ex deo nõ peccat. Et iõ
pctm̃ vñ mũd⁹ arguit h̃ ẽ q̃ nõ credũt in eũ. Hoc ẽ pctm̃ de q̃
Joh. xv. idẽtidẽ dicit. Si nõ veniſſẽ: pctm̃ nõ haberẽt. Nunq̃d ei alia
innumerabilia pctã nõ habebãt? Sȝ aduẽtu ei⁹ h̃ vnũ pctm̃
acceſſit: nõ credẽtib⁹ q̃ cetera tenerentur. In credẽtib⁹ autẽ q2
Rom. iij. hoc vnũ defuit: factũ ẽ vt cũcta dimitterentur credẽtib⁹. Nec
ob aliud apl's paul⁹. Oẽs inq̃t peccauerũt ⁊ egẽt glia dei: ni
ps. xxxiij. ſi vt q̃ crediderit in eũ nõ ↄfundatur: ſicut ⁊ pſalm⁹ dicit. Acce-
dite ad eũ ⁊ illuminami: ⁊ vult⁹ vr̃i nõ ↄfundentur. Qui ḡ in ſe
gliatur ↄfunditur. Nõ em̃ ſine pctis inuenitur. Ille itaqȝ tãtũmõ
Rom. iij. nõ ↄfunditur: q̃ in dñõ gliatur. Oẽs em̃ peccauerũt et egent glia
dei. Itaqȝ apl's cũ de iudeoꝝ ĩfidelitate loqueretur nõ ait. Et-
em̃ ſi quidã illoꝝ peccauerũt: nunq̃d pctm̃ illoꝝ fidẽ dei eua
cuauit? Quõ em̃ diceret. Si quidã illoꝝ peccauerũt: cũ ipſe
dixerit. Oẽs em̃ peccauerũt? Sȝ ait. Si quidã illoꝝ non cre
diderũt: nunq̃d incredulitas eoꝝ fidẽ dei euacuauit? Vt h̃
pctm̃ expreſſius dmõſtraret: q̃ vno claudit aduerſus cetera
ne per dei grãm relaxentur. De q̃ vno pctõ p̃ aduentũ ſpũſcti:
hoc eſt per donũ ipſius grẽ q̃d fidelib⁹ datur: mundus arguitur
B dicẽte dñõ. De pctõ quidẽ: q2 nõ credũt in me. Non aũt eſſet
meritũ grande credẽtiũ ⁊ btitudo glioſa: ſi ſemp̃ dñs in reſu
ſcitato corpe humanis ocul' appareret. Spũs ḡ ſctũs h̃ ma-
gnũ mun⁹ attulit credituris: vt eũ quẽ carnalib⁹ oculis nõ vi
derẽt: a carnalib⁹ cupiditatib⁹ mẽte ſobria ⁊ ſpiritalib⁹ deſi
derijs ebria ſuſpirarẽt. Vñ ⁊ ille diſcipulus q̃ ſe dixerat non
crediturũ niſi cicatrices ei⁹ manu tetigiſſet: cũ ↄtrectato cor
Joh. xx. pore dñi quaſi euigilãs exclamaſſet. Dñs me⁹ ⁊ deus meus.
Ait illi dñs. Q2 vidiſti credidiſti: bti q̃ nõ vident ⁊ credunt.
Hãc btitudinẽ ſpũſctũs paraclyt⁹ attulit: vt ab oculis car-
nis ſerui forma remota quã de v̾ginis vtero accepit: in ipſam
dei formã in q̃ p̃ri equalis etiam cũ in carne apparere digna
t⁹ eſt permanſit purgata mentis acies tenderetur: vt eodem
ij. Cor. v. ſpũ replet⁹ apl's diceret. Et ſi noueram⁹ xp̃m ſm carnẽ: ſȝ iã
nõ nouim⁹: q2 ⁊ carnẽ xp̃i nõ ſm carnẽ ſȝ ſm ſpm̃ nouit: q̃ vir-
tutẽ reſurrectiõis ei⁹: nõ palpãdo curioſus: ſed credẽdo cer-
Rom. x. tus agnoſcit. Nõ dicẽs in corde ſuo q̃s aſcẽdit in celuȝ: hoc ẽ
xp̃m deducere: aut q̃s deſcendit in abyſſũ: hoc ẽ xp̃m a mor-
tuis reducere: ſȝ p̃pe eſt inq̃t verbũ in ore tuo: q2 dñs ẽ ieſus
et ſi credideris ĩ corde tuo q2 deus illũ ſuſcitauit a mortuis:
ſaluus eris. Corde ei creditur ad iuſticiã: ore aũt ↄfeſſio fit ad
ſalutẽ. Hec frẽs apli verba ſunt ipſius ſctĩſpũs: ſctã ebrieta-
te eructãtis. Cũ ḡ hãc btitudinẽ q̃ nõ videm⁹ ⁊ credim⁹: nul-
lomõ haberem⁹ niſi eũ a ſpũſctõ acciperem⁹: merito dictũ ẽ
Joh. xvj. Expedit vobis vt ego vadã. Si ei nõ abiero: paraclyt⁹ nõ ve
niet ad vos. Si aũt abiero: mittã illum ad vos. Semp̃ qui-
dẽ diuinitate nobiſcũ eſt. Sȝ niſi corporaliter abiret a nobis:
ſemp̃ eius corpus carnaliter viderem⁹: ⁊ nũq̃ȝ ſpiritaliter crede-
Rom. v. remus: qua fide iuſtificati ⁊ btificati ĩ dĩ p̃m verbũ deũ apud
Joh. j. deũ p̃ q̃d facta ſũt oĩa: et q̃d caro factũ ẽ vt habitaret ĩ nobis
corde mundato ↄtẽplari mereremur: ⁊ ſic nõ manu tãgendo
ſȝ corde creditur ad iuſticiã. Recte de iuſticia nr̃a mundus ar
guitur: q̃ nõ vult credere niſi q̃d videt. Vt aũt nos haberemus
iuſticiã fidei: de q̃ mũdus argueretur ĩcredulus: p̃pterea dñs
ait. De iuſticia: q2 ad patrẽ vado: ⁊ iã nõ videbitis me. Tãq̃ȝ
ſi diceret. Hec erit iuſticia vr̃a vt credatis ĩ me mediatorem:
quẽ reſuſcitatũ ad p̃reȝ iſſe certiſſime habebitis: q̃uis eũ car
naliter nõ videatis: vt p̃ ipſȝ recõciliati deũ ſpiritaliter videre poſ
ſitis. Vñ figurã eccl'ie geſtãti mulieri: cũ ei poſt reſurrectio
Joh. xx. nẽ ad pedes caderet. Noli me tãgere inq̃t: nõdum em̃ aſcẽdi
ad p̃rem. Q̃d myſtice dictũ intelligitur. Noli me p̃ corporeum
ↄtactũ carnaliter credere: ſpiritaliter autẽ credis. i. fide ſpiritali
me tãgis: cũ aſcẽdero ad p̃rem: q2 bti q̃ nõ vidẽt ⁊ credũt. Et
hec eſt iuſticia fidei q̃ mũdus carẽs: de nobis qui ea nõ care
Abach. ij. m⁹ arguitur: q2 iuſt⁹ ex fide viuit. Siue ḡ q2 ĩ illo reſurgẽtes: ⁊
Rom. j. in illo ad patrẽ venientes inuiſibiliter ⁊ in iuſtificatiõe perfici
mur: ſiue q2 nõ vidẽtes ⁊ credẽtes ex fide viuim⁹: q̃m iuſtus
ex fide viuit: p̃pterea dixit de iuſticia q2 ad p̃rem vado: et iã
non videbitis me. Nec inde ſe mundus excuſet: q̃ a diabolo
impeditur: ne credat in xp̃m. Credẽtib⁹ em̃ p̃nceps mũdi mit
titur foras: vt iã nõ operetur in cordibus hoim quos xp̃s p̃ fideȝ

ceperit poſſidere: ſicut op̃atur in filijs diffidẽtie: quos ad tẽ
tandos ⁊ tribulãdos iuſtos plerũq̃ȝ cõcitat. Q2 em̃ miſſus ẽ
foras: q̃ intrinſec⁹ dñabatur: extrinſecus preliatur. Et ſi ḡ p̃ eius
perſecutiões dñs dirigit mites in iudicio: tñ iã ipſe hoc ipſo Ps. xxix.
q̃d foras miſſus eſt: iudicatus eſt. Et de hoc iudicio mũdus Joh. xvj.
arguitur: q2 fruſtra de diabolo queritur qui vult credere in xp̃m:
quẽ iudicatũ. i. foras miſſũ: ⁊ p̃pter noſtrã exercitationẽ fori
ſecus expugnare permiſſũ: nõ ſolũ viri ſȝ etiã mulieres: ⁊ pu
eri: ⁊ puelle martyres vicerũt. Sȝ in quo vicerunt niſi in illo
quẽ crediderunt: ⁊ quẽ non videntes dilexerunt: ⁊ quo domi
nante in cordib⁹ ſuis peſſimo dñatore caruerũt. Et h̃ totũ p̃
gratiã: hoc eſt p̃ donũ ſpũſcti. Recte itaq̃ȝ ideȝ ſpũs arguit
mundũ. Et de pctõ: q2 nõ credidit in xp̃m. Et de iuſticia: q2
q̃ voluerũt crediderũt: q̃uis in quẽ crediderũt nõ viderũt: ⁊
per eius reſurrectionẽ ſe quoq̃ȝ in reſurrectiõe perfici ſpera-
uerunt. Et de iudicio: q2 ipſi ſi vellent credere a nullo impe-
direntur: q̃m p̃nceps huius mundi iã iudicatus eſt. vbi ſupra

¶ De eo q̃d ſcriptũ eſt in euangelio ſm Johannem. Ipſe arguet mundũ de pctõ: de iuſticia: ⁊ de iudicio. Sermo. lxj.

Cum dñs ⁊ ſaluator nr̃ ieſus xp̃s de aduẽtu ſpũſã- A
cti quẽ ſe miſſuꝝ eſſe p̃miſit multa diceret: ait iter
cetera: [Ipſe arguet mundũ de pctõ: de iuſticia ⁊ Johã. xvj
de iudicio.] Neq̃ȝ hoc cũ dixiſſet ſermonẽ traiecit
in aliud: ſȝ ipſa aliquanto expreſſius inſinuare dignatus eſt.
[De pctõ quidẽ (inquit) q2 nõ crediderũt in me. De iuſticia
aũt: q2 ad patrẽ vado. De iudicio vero: q2 princeps hui⁹ mũ
di iã iudicat⁹ eſt.] Oboritur ergo nobis intelligendi deſideri-
um: cũ pctm̃ hoim quaſi ſolũ eſſet nõ credere in xp̃o: ita h̃ ſo-
lo dixit q̃ mundũ ſpũſctũs argueret. Si aũt manifeſtũ ẽ pre
ter hanc infidelitatẽ alia multa hoim eſſe pctã: cur de hoc ſo-
lo mundũ ſpũſctũs arguat? An q2 pctã oĩa p̃ infidelitatẽ te-
nentur: per fidẽ dimittuntur? Propterea hoc vnũ pre ceteris im
putat de⁹: p̃ q̃d fit vt cetera nõ ſoluantur: dũ non credit in humi
lẽ deũ hõ ſupbus. Sic em̃ ſcriptũ eſt. Deus ſuperbis reſiſtit: Jaco. iiij.
humilib⁹ aũt dat gratiã. Grã quippe dei: donum dei eſt. Do
nũ aũt maximũ ipſe ſpũſctũs eſt: ⁊ iõ gratia dicitur. Cũ ei oẽs Rom. iij.
peccaſſent et egerẽt glia dei: q2 p̃ vnũ hoiem pctm̃ intrauit ĩ Rom. v.
mundũ: ⁊ p̃ pctm̃ mors: in q̃ oẽs peccauerunt: iõ grã q2 gratis
datur. Iõ gratis datur: q2 nõ quaſi merces redditur poſt diſcuſſio
nẽ meritoꝝ: ſed donũ datur poſt delictoꝝ veniã. De pctõ igitur
arguuntur infideles. i. dilectores mũdi: nã ipſi ſignificantur mũ
di noĩe. Cũ ei dr̃. Arguit mundũ de pctõ: nõ aliaq̃ȝ q̃ nõ cre-
diderunt in xp̃o: h̃ deniq̃ȝ pctm̃: ſi non ſit: nulla pctã remane-
bũt: q2 iuſto ex fide viuẽte cũcta ſoluuntur. Sȝ m̃ltũ intereſt vtrũ Rom. j.
quiſq̃ȝ credat ipm̃ eſſe xp̃m: ⁊ vtrũ credat in xp̃m: Nã ipm̃ eſ Jacobi. ij.
ſe xp̃m ⁊ demones crediderũt: nec tñ in xp̃m demones credi
derũt. Ille em̃ credit in xp̃m: q̃ ⁊ ſperat in xp̃m: ⁊ diligit xp̃ȝ
Nã ſi fidem habet ſine ſpe ac ſine dilectiõe: xp̃m eſſe credit:
nõ in xp̃m credit. Qui ḡ in xp̃m credit: credẽdo in xp̃m veni
et in eũ xp̃s: ⁊ quoq̃mõ vnitur in eũ: ⁊ mẽbrũ in corpe eius effi
citur. Q̃d fieri nõ põt niſi ⁊ ſpes accedat ⁊ charitas. Quid ſibi
etiã vult q̃d ait de iuſticia: q2 ad p̃rem vado? Et p̃rio q̃rendũ
ſi de pctõ mũdus arguitur: cur ⁊ de iuſticia? Quis em̃ de iuſti
cia recte argui poſſit? An de pctõ quidem ſuo: de iuſticia xp̃o
chriſti mũdus arguitur? Nõ video q̃ aliud poſſit intelligi: q̃m
quidẽ de pctõ inq̃t: q̃ nõ crediderunt in me. De iuſticia: q2 ad
patrẽ vado. Illi nõ crediderũt: ipſe ad patrẽ vadit. Illoꝝ ḡ
pctm̃: ipſius aũt iuſticia. Sȝ cur ĩ eo ſolo voluit noĩare iuſti- B
ciam: q2 vadit ad patrẽ? Num nõ iuſticia eſt etiã q̃ huc venit
a patre? An illa potius miſericordia eſt q̃ a patre ad nos ve-
nit: iuſticia vero q̃ ad p̃rem vadit? Iſta fratres expedire ar-
bitror: vt in tãta p̃funditate ſcripturarũ ĩ quib⁹ forte verbis
abſconditũ aliq̃d latet q̃d oportune aperiendũ ſit: tãq̃ȝ ſimul
fideliter inq̃ram⁹: vt ſalubriter inuenire mereamur. Cur ḡ hanc
appellat iuſticiam: quia vadit ad patrem: et non etiam quia
venit a patre? An quia miſericordia eſt q̃ venit: ideo iuſti-
cia eſt q̃ vadit: vt et in nobis diſcamus impleri poſſe iuſti-
ciam ſi pigri non fuerimus p̃rerogare miſericordiã: nõ que Phil. ij.
nr̃a ſũt querẽtes: ſȝ ⁊ q̃ alioꝝ? Q̃d cũ monuiſſet apl's: ↄtinuo
de ipſo dñõ ↄiũxit exemplũ. Nihil inq̃t p̃ ↄtentionẽ neq̃ȝ p̃ in Phil. ij.
anẽ gloriã: ſȝ in hũilitate mẽtis alter alterutrũ exiſtimãtes
ſupiorẽ ſibi: nõ q̃ ſua ſunt vnuſquiſq̃ȝ intendẽtes: ſȝ et q̃ alioꝝ

Deinde ſtatim addidit. Singuli quiq̄ hoc ſētite in vobis q̄d
⁊ in xp̄o ieſu. Qui cū i forma dei eſſet nō rapinā arbitratꝰ ē eſ
ſe equalis deo: ſ; ſemetipm̄ exinaniuit formā ſerui accipens
in ſimilitudine hoīm factꝰ ⁊ habitu inuētus vt hō: hūiliauit
ſe factꝰ obediēs vſq̄ ad mortē: mortē aūt crucis. Hec ē mīa
qua venit a p̄re. Que igit̄ iuſticia ē q̄ vadit ad p̄rem? Sequit̄
et dicit. Propt̄ q̄d ⁊ deus illū exaltauit: et donauit illi nomē
q̄d eſt ſup omne nomē: vt ī noīe ieſu oē genu flectat̄: celeſtiū:
terreſtriū ⁊ infernoꝝ: ⁊ oīs lingua ꝯfiteat̄: q2 dn̄s ieſus xp̄s
in glīa eſt dei p̄ris. Hec ē iuſticia q̄ vadit ad p̄rem. Sed ſi ſo
lus vadit ad p̄rem: q̄d nobis prodeſt? Ut q̄d a ſp̄ūſctō de hac
iuſticia mūdus arguit̄? Et tn̄ niſi ſolꝰ iret ad patrē: non alio
Ioh. iij. loco diceret. Nemo aſcēdit in celū niſi q̄ de celo deſcēdit: fili
Phil. iij. us hoīs q̄ ē in celo. S; etiā paulus ap̄ls dicit. Noſtra aūt cō
Col. iij. uerſatio in celis eſt. S; quare h̄? Q2 itē dicit Si reſurrexiſt̄
cū xp̄o: q̄ ſurſū ſūt querite: vbi xp̄s eſt i dextera dei ſedens: q̄
ſurſū ſūt ſapite: nō q̄ ſup terrā. Mortui em̄ eſtis: ⁊ vita veſtra
abſcōdita eſt cū xp̄o in deo. Quō ḡ ille ſolus? An iō ſolus: q2
xp̄s vnꝰ eſt cū oībꝰ mēbris ſuis tanq̄ caput cu; corpore ſuo?
j. Cor. xij Que aūt corpus eiꝰ niſi eccl̄ia? Sicut dicit idē doctor. Uos
aūt eſtis corpꝰ xp̄i: ⁊ mēbra ex p̄te. Cū ergo nos ceciderimꝰ ⁊
Ioh. iij. ꝓpt̄ nos ip̄e deſcēderit: q̄d eſt? Nemo aſcēdit niſi q̄ deſcēdit
niſi q2 nemo aſcēdit niſi vnꝰ cū eo factus ⁊ tanq̄ mēbrū cōpa
Iohā. xv. ctus i eiꝰ corp̄e q̄ deſcēdit? Sic ⁊ diſcip̄lis dicit. Q2 ſine me
nihil poteſtis facere. Alit̄ em̄ eſt vnū cū p̄re: alit̄ vnū nobiſcū
Phil. ij. Unū cū p̄re eſt: q2 vna ſub̄a eſt p̄ris ⁊ filij. Unū cū p̄re eſt: q2
cū in forma dei eſſet nō rapinā arbitratꝰ eſt eſſe equalis deo.
Unus aūt nobiſcū factꝰ eſt: q2 ſemetip̄; exinaniuit formam
Gal. iij. ſerui accipiēs. Unꝰ nobiſcū factꝰ eſt ſ̄m ſemē abrae: in q̄ bn̄=
dicent̄ oēs gentes. Q̄d cū ap̄ls ꝯmemoraſſet. Nō dicit in ſe=
minibꝰ tanq̄ in multis: ſ; tanq̄ in vno: ⁊ ſemini tuo q̄d ē xp̄s.
Et q2 ⁊ nos ad id ꝑtinemꝰ q̄d ē xp̄s: nobis ſimul incorpora=
tis ⁊ illi capiti coherētibus: vnꝰ eſt xp̄s: q2 ⁊ nobis dicit. Er
go ſemē abrae eſtis: ſ̄m ꝓmiſſionē heredes. Si em̄ vnū eſt ſe
mē abrae: ⁊ illud vnū ſemē abrae nō intelligit̄ niſi xp̄s: h̄ aūt
ſemē abrae etiā nos ſumꝰ: hoc ḡ totū. i. caput ⁊ corpus vnum
eſt xp̄s. Et iō nos nō debemꝰ ab illa iuſticia ſeparatos putare
Ioh. xvj. quā dn̄s ip̄e ꝯmemorat dicēs. De iuſticia: q2 ad patrē vado.
Cū xp̄o em̄ et nos reſurreximꝰ: et nos cum capite n̄ro xp̄o ſu
mus interi fide ⁊ ſpe. Cōplebit̄ aūt ſpes n̄ra in vltima reſurre
ctione mortuoꝝ. Cū aūt cōplebit̄ ſpes n̄ra: tūc cōplebit̄ etiā
iuſtificatio n̄ra. Quā cōpleturus dn̄s: q̄d ſperare debeamus
oſtēdit in carne ſua: hoc eſt in capite n̄ro: in qua reſurrexit et
Rom. iiij. aſcēdit ad patrē: q2 ſic ſcriptū eſt. Traditꝰ eſt ꝓpter delicta
n̄ra: ⁊ reſurrexit ꝓpter iuſtificationē noſtrā. Arguit̄ ergo mū
dus de pctō in eis q̄ nō credūt in xp̄o: ⁊ de iuſticia i eis q̄ non
ij. Cori. v. reſurgūt i mēbris xp̄i. Uñ dictū eſt. Ut nos ſimꝰ iuſticia dei
in ip̄o. Si em̄ nō in ip̄o: nullo mō iuſticia. Si aūt in ipſo: totꝰ
nobiſcū vadit ad patrē: ⁊ hec in nobis iplebit̄ ꝑfecta iuſticia
Ioh. vj. Propt̄ h̄ ⁊ de iudicio mūdus arguit̄: q2 princeps huiꝰ mun
di iā iudicatꝰ eſt. i. diabolus princeps iniquoꝝ: q̄ corde non
Phil. iij. habitāt: niſi i hoc mūdo quē diligūt: ⁊ iō mūdus vocant̄: ſic
n̄ra ꝯuerſatio in celis eſt: ſi reſurrexerimꝰ in xp̄o. Ergo quē
admodū nobiſcū. i. cū corp̄e ſuo vnꝰ ē xp̄s. Sic cū omibꝰ im=
pijs quibꝰ caput ē cū quodā corp̄e ſuo vnꝰ eſt diabolꝰ. Qua=
ꝓpter ſic nos nō ſeparamur a iuſticia de q̄ dn̄s dixit. Q2 ad
patrē vado: ſic impij nō ſeparant̄ ab illo iudicio de quo dixit
Quia princeps huius mūdi iam iudicatus eſt.

Ioh. xxj. ¶ De trina interrogatiōe dn̄i ſi petrus ſe dilige=
ret: et trina petri reſpōſione. Sermo. lxij.

A L Ectione hodierna aīaduertit charitas v̄ra: dictū
ubi ſupra eſſe petro a dn̄o p interrogationem. [Diligis me?
Cui rn̄dit ille. Scis dn̄e: q2 amo te.] Hoc ſcd̄o: h̄
tertio: ⁊ ad ſingula v̄ba rn̄dētis dicebat dn̄s. [Pa
ſce agnos meos.] Cōmendabat petro xp̄s agnos ſuos paſcē
dos: q̄ paſcebat ⁊ petrū. Quid em̄ petrꝰ poterat preſtare dn̄o
maxīe iā imortale corpus gerenti ⁊ i celo aſcēſuro? Tanq̄ ei
diceret. Amas me? In hoc oſtēde q2 amas me. Paſce oues
meas. Ergo fratres cum obedientia audite oues vos eē xp̄i
q2 et nos cū timore audimus. Paſce oues meas. Si nos cū
timore paſcimus et timemus pro ouibus: ip̄e oues quō ꝓ ſe
debent timere? Pertineat ergo ad nos cura: ad oues obedi=
entia: ad nos vigilātia paſtoralis: ad vos humilitas gregis

Quāq̄ ⁊ nos q̄ vobis videmur de ſupiore loq̄ loco cū timorē
ſub pedibꝰ v̄ris ſumus: q̄m nouimꝰ q̄ periculoſa rō de iſta q̄=
ſi ſublimi ſede reddat̄. Proīde chariſſimi catholica germi=
na: mēbra xp̄i: cogitate quale caput habeat̄. Filij dei: cogi=
tate qualē patrē inueneritis. Xp̄iani cogitate: q̄ vobis here=
ditas ꝓmittat̄. Non talis qualis in terra poſſideri a filijs nō
pōt: niſi cū mortui fuerint parētes eoꝝ. Nullꝰ em̄ i terra poſ=
ſidet hereditatē p̄ris niſi mortui. Nos viuo p̄re n̄ro poſſide=
bimus q̄d donabit: q2 p̄r noſter mori nō poterit. Plus addo
plus dico: ⁊ verū dico: ip̄e p̄r erit hereditas n̄ra. Cōgruēter
viuite: maxime vos cādidati xp̄i recētes baptizati: mō rege
nerati: ſic vos an̄ admonui ⁊ mō dico ⁊ ſollicitudinē meā ꝓ=
nuncio: q2 timorē mihi maiorē ingeſſit preſens euāgelica le=
ctio. Obſ̄uate vos: nolite imitari malos xp̄ianos. Nolite di=
cere: faciā h̄: q2 multi fideles hoc faciūt. Hoc nō eſt defenſio
nē parare aīe: ſ; comites ad gehennā inq̄rere. Creſcite i hac
area dn̄ica: in hac inuenietꝭ bonos q̄ ⁊ vob̄ placēt: ſi ⁊ vos bo
ni fueritis. Nunq̄d em̄ peculiū n̄rm eſtis? Heretici et ſciſma
tici: ⁊ de furtis dn̄icis peculia ſibi fecerūt: et greges nō xp̄i:
ſed ſuos ꝯtra xp̄m paſcere voluerūt. Plane in ip̄is depreda
tionibꝰ ſuis titulū illius poſuerūt: vt prede ip̄oꝝ quaſi defē
derent̄ ꝑ titulū potentꝭ. Quid facit xp̄s: q̄n tales ꝯuertūtur:
q̄ foris ab eccl̄ia titulū eiꝰ baptiſmatꝭ acceperunt? Eijcit ꝑ=
datorē: titulū nō deponit: ⁊ poſſid; domū: q2 inuenit ibi titu
lū ſuū. Quid opus eſt vt mutet nomē ſuū? Nūq̄d attendit q̄d
ait dn̄s petro. Paſce agnos meos: paſce oues meas? Nūq̄d
dixit ei. Paſce agnos tuos: aut paſce oues tuas? Excluſis
aūt: q̄d dixit i canticis canticoꝝ ad eccl̄iam? Loquens ſpon
ſus ad ſpōſam ait. Niſi cognouerꝭ temetipam pulchrā inter Canti. j.
mulieres: exi tu. Tanq̄ dicēs. Nō ego te eijcio: exi tu: niſi te
metipſā cognouerꝭ pulchrā int̄ mulieres: niſi cognouerꝭ te ī
ſpeculo ſcripture diuine: niſi attēderis o mulier pulchra ſpe
culū q̄d te falſo nitore nō fallit: niſi cognouerꝭ q2 de te dictu;
eſt. Sup oēm terrā gloria tua: q2 de te dictū ē. Dabo tibi gē= Ps. lvj.
tes hereditatē tuā: et poſſeſſionē tuā terminos terre. Et alia Pſalm. ij.
innumerabilia teſtimōia q̄ catholicā eccleſiā cōmēdāt. Niſi
ergo cognouerꝭ p̄rem nō hēs: heredē nō te potes facere. Er
go exi tu i veſtigijs gregū nō i ſocietate gregꝭ: ⁊ paſce hedos Canti. j.
tuos: nō quō petro dictū eſt: oues meas. Petro d̄r: oues me Ioh. xxj.
as: ſciſmaticꝭ d̄r: hedos tuos. Hic oues: ibi hedi. Hic meas:
ibi tuos. Recolite dexterā ⁊ ſiniſtrā iudicis n̄ri: recolite vbi Mat. xxv.
ſtabūt hedi ⁊ vbi oues: ⁊ apparebit vobis vbi dextera: vbi ſi
niſtra: cādida ⁊ nigra: lumīoſa ⁊ tenebroſa: pulchra et defor=
mis: acceptura regnū et inuētura ſuppliciū ſempiternū.

¶ De manifeſta oſtēſiōe trinitatis in deo n̄ro ex Mat. iij.
euāgelio de baptiſmo dn̄i apud flumē iordanem Luce. iij.
Sermo. lxiij. Iohan. j.
A

E Uangelica lectio ꝓpoſuit nob̄ vn̄ loq̄mur ad cha=
ritatē v̄ram quā dn̄i impio ⁊ vere dn̄i impio: ab il
lo em̄ expectauit cor meū: tanq̄ iuſſionē ꝓferēdi
ſermōis: vt hic eū intelligerē loqui me velle: q̄d re
citari ipſe voluiſſet. Audiat ḡ ſtudiū et deuotio v̄ra: et adiu=
uet apd̄ ipſū dn̄m deū n̄rm laborē meū. Uidemꝰ ei ⁊ tanq̄ ꝓ
poſito diuino ſpectaculo ꝯtuemur: apd̄ flumē iordanem cō=
mēdari nob̄ deū n̄rm in trinitate. Cū ei veniret ieſus ⁊ bapti
zatꝰ eſſ; a iohāne: dn̄s a ſuo: q̄d fec̄ ad hūilitatꝭ exēplū: i ip̄a
quippe hūilitate oſ̄dit ipleri iuſticiā q̄n dicēre ſibi iohāne.
Ego dēo a te baptizari et tu venis ad me? Rn̄dit. Sine mō: Mat. vij.
vt ipleat̄ oīs iuſticia. Cū ḡ baptizatꝰ eſſet: apti ſūt celi ⁊ de
ſcēdit ſup eū ſp̄ūſctūs i ſp̄ē colūbe. Deinde vox deſup ꝯſecu
ta ē. Hic ē filius meus dilectꝰ i q̄ bn̄ ſenſi. Habemꝰ ḡ diſtictā
quodāmō trinitatē In voce p̄rem: i hoīe filiū: i colūba ſp̄ūm
ſctm̄. Hoc q̄dē ꝯmemorare opus erat. Nā videre facillimū ē
Euident̄ ei nec vllo dubitatiōis ſcrupulo ꝯmēdat̄ hec trini=
tas: cū ip̄e dn̄s xp̄s in forma ſ̄ui veniēs ad iohānē: vtiq̄ filiꝰ
eſt. Nō ei dici pōt q̄ p̄r: aut dici pōt q̄ ſp̄ūſctūs. Uenit inq̄t
ieſus: vtiq̄ filiꝰ dei. De colūba q̄s dubitet? Aut q̄s dicat q̄d
eſt colūba: cū ip̄m euāgeliū teſtetur aptiſſime. Deſcēdit ſu=
per eū ſp̄ūſctūs in ſp̄ē colūbe? De voce aūt illa ſit̄ nulla du
bitatio q̄ p̄ris ſit: cū dicit. Tu es filius meus. Habemus di=
ſtinctam trinitatem. Et ſi conſideremus loca audeo dice=
re (q̄uis timide id dicā) Cū ieſꝰ venit ad fluuiū: ex alio loco
in aliū locū. Colūba deſcēdit de celo ad terrā: d̄ alio loco ad

aliū locū. Vox ipa pris: nec de terra: nec de aq̄ ſonuit: ſed de
celo. Tria hec q̄ſi ſeparant locis: ſeparant officijs: ſeparant
operibꝰ. Dicat mihi aliq̄s. Q̄n̄ de inſeparabilē trinitatē? Me
mento catholicū te loq̄: catholicis loq̄. Fides eñi nr̄a .i. fides
vr̄a: fides recta: fides catholica: nō opiniōe ꝑſumptiōis: ſed
teſtimōio lectiōis collecta: nec heretica temeritate icerta: ſʒ
aplica veritate fundata: hoc inſinuat: h̄ nouimus: hoc credi
mus. Hoc ⁊ ſi nō videmꝰ oculis: nec adhuc corde q̄diu fide
mūdamur: ipa tñ fide rectiſſime ac robuſtiſſime retiemꝰ pa
trē: filiū: ſpm̄ſctm̄: inſeparabilē eſſe trinitatē: vnū deum: non
tres deos Ita tñ vnū deū vt filius nō ſit par: vt par nō ſit fili
us: vt ſpūſſctūs nec pr̄ ſit nec filius: ſʒ pr̄is ⁊ filij ſpūs. Hāc i
effabilē diuinitatē apꝰ ſeipam manentē: oīa innouātē: creā
tē: recreantē: mittentē: reuocātē: iudicantē. liberantē. Hāc
ergo trinitatē ieffabilē ſimul nouimꝰ ⁊ iſepabilē. Quid ergo
agimꝰ? Ecce ſeorſū venit filius i hoie: ſeorſū ſpūſſctūs de ce
lo deſcēdit i ſpē colūbe: ſeorſū vox de celo ſonuit. Hic ē filius
meꝰ. Vbi ē inſepabilis trinitas? Fecit vos ꝑ me deꝰ intētos
Orate ꝓ nob: et q̄ſi aperientes ſinū: donec ipe vñ volumꝰ di
cere qđ apuiſtis ipleat: collaborate nobis. Videtꝭ eñi q̄d ſu
ſcepimꝰ: nō ſolū q̄d: verū etiā q̄: vñ volumꝰ dicere: vbi poſiti:
quō poſiti in corpe qđ corrūpit ⁊ agguat aiam: ⁊ depmit ter
Sap. ix. rena inhabitatio ſenſū mlta cogitantē. Q̄n̄ g̃ iſtū ſenſū a mul
tis extraho: ⁊ ad vnū deū trinitatē ineffabilem colligo: vt ali
quid videā qđ dicā: putaſne i hoc corpe qđ agguat aiam: vt
ps. lxxxv. aliq̄d vobis digne loquar: potero dicere Q̄m ad te dñe aiam
meā leuaui? Adiuuet me: leuet eā mecū. Nā ifirmꝰ ſuʒ illi: et
grauis eſt mihi. Solʒ hec queſtio a ſtudioſiſſimis fratribus
ꝓponi: ſolet i amatoꝝ verbi dei ſermōe verſari: ſolet pro hac
multū pulſari ad deū: dicētibꝰ hoibꝰ Facit aliq̄d pr̄ qđ nō fa
cit filiꝰ: aut facit aliq̄d filiꝰ qđ nō facit pr̄? Interī de pr̄e ⁊ fi
lio dicamꝰ. Cū aūt hinc expedierit: conatū nr̄m cui dicimꝰ.
Ps. xxvj. Adiutor meus eſto dñe ne derelinq̄s me: intelligit etiā ſpūſ
B ſctūs ab opatiōe pr̄is et filij nequaq̄ȝ diſcedere. De pr̄e ergo
⁊ filio frēs audite. Facit aliq̄d pr̄ ſine filio? Rñdemꝰ. Non.
Joh. j. An dubitatꝭ? Quid ei facit ſine illo: ꝑ quē facta ſūt oīa? Oīa
inq̄t ꝑ ipm facta ſūt. Et ſatiate iculcās tardis: durꝭ: litigio
ſis: addidit. Et ſine ipo factū ē nihil. Quid igit frēs? Oīa ꝑ
ipm facta ſunt: intelligimꝰ vtiq̄ȝ vniuerſā creaturā factā ꝑ fi
liū: feciſſe patrē ꝑ verbū ſuū: deū ꝑ virtutē ⁊ ſapiētiam ſuam
Nunq̄d dicturi ſumꝰ: oīa quidē q̄n̄ creata ſūt ꝑ ipm fctā ſūt:
ſʒ nūc nō oīa ꝑ ipm facit pr̄? Abſit. Recedat hec cogitatio a
fideliū cordibꝰ: abigat a ſenſu deuotoꝝ: ab intellectu pioꝝ.
Fieri nō pōt vt ꝑ ipm creauerit: ⁊ nō ꝑ ipm gubernet. Abſit
vt ſine ipo regat qđ eſt: q̄n̄ ꝑ ipm factū ē vt eſſet. Sʒ ⁊ h̄ teſti
monio ſcripture doceamꝰ: nō ſolū ꝑ ipm fctā ⁊ creata oīa: ſic
ex euāgelio ɔmemorauimꝰ. Oīa ꝑ ipm fctā ſūt ⁊ ſine ipo fa
ctū ē nihil: ſʒ ꝑ ipm etiā regi ⁊ diſponi q̄ facta ſūt. Agnoſcitꝭ
ergo xp̄m dei v̄tutē ⁊ dei ſapientiā: agnoſcite dictū ⁊ de ſapi
Sap. viij. entia. Attingit a fine vſq̄ȝ ad finē fortit: ⁊ diſponit oīa ſuauit
Nō ergo dubitemꝰ ꝑ ipm regi oīa: ꝑ quē fctā ſunt oīa. Nihil
itaq̄ȝ pr̄ ſine filio: nihil filius ſine pr̄e facit. Occurrit queſtio
quā in noīe dñi ⁊ eius volūtate ſoluēdā ſuſcepimꝰ. Si nihil
facit pr̄ ſine filio: ⁊ nihil filius ſine pr̄e: nōne q̄ſi ɔſeq̄ns erit:
vt ⁊ patrē dicamꝰ natū de v̄gine maria: pr̄em paſſū ſub pōtio
pilato: pr̄em reſurrexiſſe ⁊ in celū aſcēdiſſe? Abſit. Nō h̄ dici
Ps. cxvj. mus: q̄ nō h̄ credimꝰ. Credidi ꝓpt qđ locutꝰ ſū: ⁊ nos credi
ij. Cor. iiij mus: ꝓpt qđ ⁊ loq̄mur. Quid ē in fide? Q̄ filiꝰ de virgine na
tus ē: nō pr̄. Quid ē in fide? Q̄ filiꝰ paſſus ē ſub pōtio pilato
et mortuꝰ: nō pr̄. Excidit nobis quoſdā male itelligētes vo
cari pr̄ipaſſianos: q̄ dicūt ipm patrē natū ex femia: ipm pa
trē paſſū: ipm eſſe pr̄em q̄ eſt filiꝰ: duo eē noīa: nō res duas: ⁊
remouet iſtos eccl̄ia catholica a cōione ſctōꝝ ne aliquē deci
perēt: vt ſeparati litigarēt. Reuocemꝰ ergo difficultatē que
ſtiōis ſenſibꝰ vr̄is. Dicat aliq̄s mihi. Tu dixiſti nihil pr̄em
facere ſine filio: neq̄ȝ filiū ſine pr̄e: ⁊ teſtimonia de ſcripturis
Joh. j. adhibuiſti: nihil facere pr̄em ſine filio: q̄ oīa ꝑ ipm fctā ſunt
Sap. viij. nec qđ factū ē regi ſine filio: q̄ ipe ē ſapia pr̄is: attingēs a fi
ne vſq̄ȝ ad finē fortit: ⁊ diſponens oīa ſuauit. Modo mihi dicis
q̄ſi ɔtra te ipm loquēs. Filiꝰ natꝰ eſt de v̄gine nō pr̄: filiꝰ paſſꝰ
eſt nō pr̄: filius reſurrexit nō pr̄. Ecce teneo aliq̄d facere fili
um qđ nō facit pr̄. Aut ergo ɔfitere facere aliq̄d filiū ſine pr̄e
aut ɔfitere etiā pr̄em natū: paſſū: mortuū: reſurrexiſſe. Aut
illud: aut illud dic. Elige vnū de duobꝰ. Ego neutrum eligo

nec hoc nec illud dico: nec aliquid facere filiū ſine pr̄e dico: q̄
nihilominꝰ mētior ſi h̄ dixero. Quō inq̄t explicaberꝭ ab his
anguſtijs? Placet vobis q̄ſtio ꝓpoſita: deꝰ adiuuet vt place
at ⁊ ſoluta. Ecce qđ dico: vt liberet ⁊ me ⁊ vos. In vna ei fide
ſtamꝰ i noīe xp̄i: ⁊ in vna domo ſub vno dño viuimꝰ: ⁊ in vno
corpe mēbra ſub vno capite ſumꝰ: ⁊ i vno ſpū vegetamur. Vt
ergo dñs ab his anguſtijs moleſtiſſime queſtionis liberet: ⁊
me q̄ loquor ⁊ vos q̄ auditꝭ: h̄ dico. Filiꝰ quidē inquā nō par C
natus eſt de v̄gine maria: ſʒ ipam natiuitatē filij nō pr̄is de
v̄gine: ⁊ pr̄ ⁊ filiꝰ operatꝰ eſt. Nō eſt quidē paſſus pr̄ ſʒ filius
paſſionē tñ filij et pr̄ ⁊ filius opatꝰ eſt. Nō reſurrexit pr̄ ſʒ fili
us: reſurrectionē tñ filij et pr̄ ⁊ filius opatus ē. De q̄ſtiōe iſta
videmur iā expediti: ſʒ forte v̄bis meis: videamꝰ etiā vtrū
verbis diuinis. Pertinet ergo ad me ſctōꝝ librorū teſtimo
nijs demōſtrare natiuitatē filij: ⁊ pr̄em operatū ⁊ filium: ita
paſſionē: ita reſurrectionē: vt cū filij tm̄ ſit ⁊ natiuitas ⁊ paſ
ſio ⁊ reſurrectio: hec tñ tria q̄ ad filiū ſolū ꝑtinēt: nec a pr̄e ſo
lo facta ſint: nec a ſolo filio: ſʒ a pr̄e vtiq̄ȝ ⁊ filio. Probemꝰ ſin
gula: iudices auditꝭ: cā ꝓpoſita eſt: teſtes ꝓcedāt. Dicat mi
hi iudiciū vr̄m: qđ ſolet cāſ agentibꝰ dici. Doce qđ ꝓmittis
Doceo plane adiuuāte dño: ⁊ celeſtꝭ iurꝭ recito lectionē. In
tente audiſtis ꝓponentē: audite interīꝰ iā ꝓbantē. De xp̄i na
tiuitate mihi prīo dicēdū ē: quō eā ⁊ pr̄ fecerit: ⁊ filiꝰ fecerit:
quāuis nō niſi ad filiū ꝑtineat qđ fecit pr̄ ⁊ filius. Paulū re
cito: idoneū iurꝭ diuini ɔſultū. Nā et cauſidici habēt hodie
paulū dictantē iura litigatoꝝ: nō xp̄ianorum. Recito inq̄ȝ
paulū dictantē pacis iura nō litꝭ. Oſtēdat nobis ſctūs apl̄s:
quō natiuitatē filij pr̄ operatꝰ ſit. Cū aūt venit inq̄t plenitu Gal. iiij.
do tp̄is: miſit deus filiū ſuū i terris natū ex muliere: factum
ſub lege: vt eos q̄ ſub lege erāt redimeret. Audiſtis: et q̄ pla
nū ⁊ aptū eſt: intellexiſtis. Ecce pr̄ fecit filiū naſci de v̄gine
Cū ei veniſſet plenitudo tp̄is miſit deꝰ filiū ſuū: vtiq̄ȝ pr̄ xp̄ʒ
Quō eū miſit? Factū ex muliere: factuʒ ſub lege. Fecit ergo
eū pr̄ ex muliere ſub lege. An forte h̄ mouet q̄ de v̄gine dixi:
⁊ paulꝰ dicit ex muliere? Nō moueat: nō imoremur Neq̄ȝ eī
rudibꝰ loq̄r. Vtrūq̄ȝ ſcriptura dicit: ⁊ ex v̄gie ⁊ ex muliere ex
v̄gie quō? Ecce v̄go i vtero accipiet ⁊ pariet filiū. Ex mulie Eſa. vij.
re aūt ſic audiſtis Nō eſt ɔtrariū. Proprietas eñi locutiōis
hebree mulieres nō corruptas v̄ginitate: ſed et feminas ap
pellat. Habes euidētē ſcripturā geneſeos: q̄n̄ ipa prīo fctā ē Gene. ij.
eua: formauit eā in mulierē. Dicit eñi alio loco ſcriptura: iu Nu. xxxj.
bere deū ſepare mulieres: q̄ nō cognouerūt cubile viri. Hoc Judi. xxj.
ergo iā notū eſſe dʒ: nec teneat vos: vt alia q̄ merito tenebūt:
dño adiuuāte explicare poſſimꝰ. Probauimus ergo natiui
tatē filij a pr̄e factā: ꝓbemꝰ et a filio factā. Quid ē natiuitas
filij de virgine maria? Certe aſſumptio forme ſerui in virgi
nis vtero. Nunq̄d nā eſt aliud naſci filio: niſi accipere formā
ſerui in v̄ginis vtero? Audi q̄ hoc ⁊ filius fecit. Qui cū in for Phil. ij.
ma dei eſſet: nō rapinā arbitratus eſt eſſe equalis deo: ſed ſe
metipʒ exinaniuit formā ſerui accipiēs. Cū venit plenitudo Gal. iiij.
tp̄is: miſit deus filiū ſuū factū ex muliere: q̄ factꝰ eſt ei ex ſe
mine dauid ſm̄ carnē. Videmꝰ ergo natiuitatē a pr̄e factam D
ſʒ q̄ ipe filius ſemetipm exinaniuit formā ſerui accipiēs: vi
demꝰ natiuitatē filij ab ipo filio factā. Probatū ē hoc: trāſe
amꝰ hinc: intēti aliud accipite qđ ex ordine ſequit. Probe
mus et paſſionē filij: ⁊ a pr̄e factā ⁊ a filio factā. Faciat pater
paſſionē filij. Qui ꝓprio filio ſuo nō pepcit: ſʒ pro nobis omi Rom. viij
bus tradidit illū. Faciat ⁊ filiꝰ paſſionē ſuā. Qui me dilexit: Gal. ij.
et tradidit ſeipm ꝓ me. Tradidit pr̄ filiū: tradidit filiꝰ ſeipʒ
Quid h̄ fecit iudas niſi pctm̄? Trāſeamꝰ ⁊ hinc: veniamꝰ ad
reſurrectionē. Videamꝰ filiū quidē nō pr̄em reſurgentē: ſʒ re
ſurrectionē filij ⁊ pr̄em ⁊ filiū facientē. Operet pr̄ reſurrectio
nē filij. Propter h̄ eñi exaltauit eū: ⁊ donauit ei nomē qđ eſt Phil. ij.
ſup omne nomē. Reſuſcitauit g̃ pr̄ filiū: exaltādo eū ⁊ excitā
do eū a mortuis. Nunq̄d ⁊ filius reſuſcitat ſemetipm? Reſu
ſcitat plane. In figura ſui corpis de tēplo dixit. Soluite tem Joh. ij.
plū h̄: ⁊ i tribꝰ diebꝰ reſuſcitabo illđ. Poſtremo ſic ad paſſio
nē ꝑtinet aiam ponere: ſic ad reſurrectionē aiaʒ iterū ſumere
Videamꝰ ſi filiꝰ q̄dē aiaʒ ſuā poſuit: ⁊ ei aiaʒ ſuā pr̄ reddidit
nō ipe ſibi. Pr̄ eñi q̄ reddidit: manifeſtū ē. Inde ei pſalmꝰ
dicit. Et ſuſcita me: ⁊ reddā illis. Sʒ q̄ ⁊ filius aiam ſuā red Pſal. xl.
didit: q̄d a nobis expectatꝭ? Ipſe dicat. Ptātem habeo po Joh. x.
nēdi aiam meā. Nōdū dixi qđ ꝓmiſi. Ponēdi dixi: ſʒ iā cla
maſtis: q̄ preuolatꝭ. Eruditi quippe i ſchola mgr̄i celeſtis:

tanq̄ lectiões intēte audiētes: pie reddentes: qđ ſequaꝛ non
ignorat. Ptātem inq̄t hēo ponēdi aīam meā et ptātem hēo
iterū ſumendi eā. Nemo tollit eā a me: ſʒ ego pono eā a me: ⁊
iteꝝ ſumo eā. Exoluimꝰ q̄ pmiſimꝰ: ꝓpoſitiões nr̄as firmiſ
ſimis vt arbitroꝛ teſtimonioꝝ documētis ꝓbauimꝰ. Tenete
qđ audiſtis. Breuiꝛ replico: et rē vtiliſſimā quātū exiſtio mē-
tibus vr̄is collocādā ꝯmēdo. Paꝛ nō eſt natꝰ de virgine: na-
tiuitatē tñ iſtā filij ⁊ paꝛ ⁊ filius operatꝰ ē ex virgine. Pater
nō eſt paſſus in cruce: paſſionē tñ filij ⁊ paꝛ et filiꝰ operatꝰ eſt
Nō reſurrexit pr̄ a mortuis: reſurrectionē tñ filij ⁊ paꝛ ⁊ filiꝰ
operatus ē. Habetis pſonaꝝ diſtinctionē: ⁊ opationis inſepa
bilitatē. Nō ḡ dicamꝰ aliq̄d patrē opari ſine filio: aliq̄d filiū
E ſine pr̄e. An forte miracula q̄ fecit ieſus mouēt vos: ne forte
Joh. xiiij. aliq̄ ipſe fecerit q̄ nō fecit paꝛ? Et vbi eſt. Paꝛ aūt in me ma-
nēs facit opa ſua? Hec q̄ diximꝰ plana erāt: tñ dicēda erant:
nō laborandū vt intelligerenꝛ: ſʒ curādū vt ꝯmemorarentur.
Aliq̄d adhuc volo dicere: vbi vereꝛ acrioꝛē intentionē vr̄am
req̄ro: ⁊ deuotioꝛē apđ deū. Etenim locis corpalibꝰ nō tenenꝛ
nec occupanꝛ niſi corpa. Vltra locos corpales eſt diuinitas:
nemo eā tanq̄ in ſpacijs req̄rat. Vbiq̄ inuiſibiľ ⁊ inſepabili
ter adeſt: nō in pte maioꝛ: in pte minoꝛ: ſʒ vbiq̄ tota nuſq̄ di-
uiſa. Quis videt h̄? Quis capit hoc? Cōpeſcamꝰ nos: memi-
nerimꝰ q̄ vñ loq̄mur illō ⁊ illō. Quicq̄d ē qđ deꝰ ē: pie credaꝛ
ſctē cogiteꝛ: ⁊ quantū daꝛ quātū pōt ineffabiliꝛ intelligatur.
Quieſcāt verba: ceſſet lingua: coꝛ exciteꝛ: coꝛ illuc leueꝛ. Nō
j. Cor. ij. enī eſt illud tale qđ in coꝛ hoīs aſcendit: ſʒ q̄ coꝛ hoīs aſcēdat.
Rom. j. Attendamꝰ creaturā. Inuiſibilia enī eius a creatura mundi
per ea q̄ facta ſunt intellecta ꝯſpiciunꝛ: ne forte q̄ fecit deꝰ in
quibus habemus quādā ꝯſuetudinis familiaritatē: iuenia-
mus aliquā ſimilitudinē: vñ ꝓbemꝰ eſſe aliq̄ tria: q̄ tria ſe-
parabiliꝛ ꝓferanꝛ: inſeparabiliꝛ operenꝛ. Eia frēs adeſtote
toto aīo: videte prius q̄d pmittā: ne forte in creatura iueniā:
q2 creatoꝛ a nobis excelſus eſt. Et forte verba cuiuſq̄ noſtrū
cui fulgoꝛ veritatis aliquā mentē q̄ſi coruſcatiōe perſtringit:
Ps. xxx. pōt dicere verba illa. Ego dixi in extaſi mea. In extaſi tua
quid dixiſti? Proiectus ſū a facie oculoꝝ tuoꝝ. Etenim vide-
tur mihi iſte q̄ h̄ dixit: leuaſſe ad deū aīam ſuā: et effudiſſe ſu
per ſe aīam ſuā: cū ei diceret quotidie: vbi eſt deus tuus: per
ueniſſe ſpirituali q̄dā ꝯtactu ad illā incōmutabilē lucē: eāq̄ ī-
firmitate ꝯſpectus ferre nō valuiſſe: et in ſuā q̄ſi egritudineꝫ
atq̄ languoꝛē iteꝝ recidiſſe: ⁊ cōparaſſe ſe illi: et ſenſiſſe ad-
huc ꝯtēperari nō poſſe aciē mētis ſue luci ſapīe dei: et q2 h̄ ī
extaſi fecerat: abreptus a ſenſibꝰ corpis ⁊ ſubreptꝰ ī deū. At
vbi. s. vbi quodāmō a deo ad hoīem reuocatꝰ eſt: ait. Ego dixi in
extaſi mea. Vidi enī q̄d neſcio ī extaſi qđ diu ferre nō potui
⁊ redditꝰ mortalibꝰ mēbris: ⁊ multis mortaliū cogitatiōibus
a corpe qđ aggrauat aīam dixi. Quid? Proiectꝰ ſuʒ a facie
oculoꝝ tuoꝝ. Lōge ſurſū es: longe deorſū. Quid ḡ dicamus
frēs de deo? Si enī qđ vis dicere ſi cepiſti: nō ē deus. Si cō
prehēdere potuiſti: aliud ꝓ deo ꝯprehēdiſti. Si q̄ſi compre
hēdere potuiſti: cogitatiōe tua decepiſti. Hoc ḡ nō eſt: ſi cō
F prehēdiſti. Quid ḡ vis loq̄: qđ ꝯprehēdere non potuiſti? Vi
deamꝰ ḡ ne forte in creatura inueniamꝰ aliq̄d: vbi ꝓbemus
aliq̄ tria: ⁊ ſeparabiliꝛ demōſtrari: ⁊ īſeparabiliꝛ opari. Quo
ibimꝰ? Ad celū: vt de ſole ⁊ luna ⁊ ſyderibꝰ diſputemus? Ad
terrā: vt forte de frutectis: de arboribꝰ: de aīalibꝰ terrā īplen
tibus? An de ipſo celo: an de ipſa terra: q̄ ꝯtinēt oīa q̄ ſūt ī celo
⁊ in terra? Mediū hō circuis creaturā? Ad te redi: te vide: te
inſpice: te diſcute. In creatura q̄ris aliq̄ tria: ⁊ ſepati demon
ſtrāda ⁊ inſepabiliter opanda. Si in creatura queris: in te pri
us quere: Nō ei tu nō es creatura? Similitudinē queris q̄ſi tu
rus es in pecore? De deo enī loq̄baris: cū q̄reres quādā ſilr̄-
tudinē. De trinitate ineffabilis maieſtatis loq̄baris: ⁊ q2 de
fecisti ī diuinis: tuāq̄ īfirmitatē debita hūilitate ꝯfeſſus es:
ad hūana veniſti: ibi diſcute. Queris ī pecore: q̄ris ī ſole: ī ſtel
lis? Quid enī hoꝝ factū ē ad imaginē ⁊ ſilr̄tudinē dei? Prot
Gen. j. ſus familiariꝰ ⁊ melius aliq̄d hoꝝ q̄ris ī te. Hoīem ei deꝰ feč
ad imaginem ⁊ ſilr̄tudinē ſuā. In te quere: ne forte imago ſi-
militudinis habeat aliqđ veſtigiū trinitatis. Et q̄? Imago
facta lōge diſtans: ſimilitudo tñ ⁊ imago lōge diſtās: nō quō
imago filius hoc qđ paꝛ. Aliter ei imago ī filio: aliꝛ ī ſpecľo.
Multū diſtat. In filio imago tua: tu ipſe es. Hoc eſt enī filiꝰ
qđ tu natura. Subſtātia h̄ qđ tu: perſona aliꝰ q̄ tu. Nō ergo
hō imago tanq̄ vnigenitꝰ filius: ſʒ ad imaginē quādā ⁊ quā

dā ſimilitudinē factꝰ. Querat in ſe aliq̄d ſi poſſit inuenire: et
tria quedā q̄ ſeparabiliꝛ ꝓnuncienꝛ: inſepabiliter operētur.
Querā: q̄rite mecū. Nō ego in vobis: ſʒ vos ī vobis: ⁊ ego in
me. Queramꝰ cōiter: ⁊ cōem naturā atq̄ ſubſtantiā cōiter ꝑ-
tractemꝰ. Vide hō: aduerte ſi verū ē qđ dico. Habes ne cor-
pus: habes carnē? Habeo inq̄s. Nā vñ eſt vñ in loco ſum: vñ
de loco in locū moueoꝛ: vñ verba loq̄ntis audio: niſi ꝑ aureꝫ
carnis? Vñ os loq̄ntis video: niſi ꝑ oculos carnis? Habes
ꝯſtat: nec diu ſatagendū eſt de re manifeſta: Vide aliq̄d ali-
ud qđ operaꝛ per carnē. Audis enī aure: ſʒ nō ab aure audis.
Alius eſt itus q̄ audit ꝑ aurē. Vide per oculū: ipſm intuere.
An domū agnouiſti: habitatoꝛē neglexiſti Nunq̄d nā videt
oculus ꝑ ſeipſm? Nōne alius ē q̄ videt per oculū? Nō dico ꝓ nō
videt oculꝰ mortui de quo ꝯſtat corpe habitatoꝛē abſceſſiſſe
ſed oculꝰ de re alia cogitantis nō videt faciē pſītis. Reſpice ḡ
interioꝛē tuū. Ibi enī magis aliq̄ ſimilitudo querēda ē quo-
rundā triū ſepatim demōſtratoꝝ: inſepabiliter operantium.
Quid hʒ mēs tua? Forte ſi querā: mľta iuenio. Sʒ aliq̄d pri
mū eſt: qđ facilius intelligiꝛ. Quid hʒ aīa tua? Intꝰ ꝯmemo
ro: recole. Nō enī qđ dicturus ſū id poſco vt credaꝛ mihi: no-
li acceptare: ſi ī te nō inueneris. Intuere ergo: ſʒ prīo qđ nō
filij tñ imago ē: aut pr̄is tñ imago ē: ſʒ pr̄is ⁊ filij: et vtiq̄ iā
ꝯſequenꝛ ⁊ ſpūſſcti. Geneſis loquiꝛ. Faciemꝰ inq̄t hoīem ad Gen. j.
imaginē ⁊ ſimilitudinē noſtrā. Non ergo facit paꝛ ſine filio: ij. ſen. diſ.
nec filius ſine pr̄e. Faciamꝰ hoīem ad imaginē ⁊ ſilr̄tudinē xvj. ca. q̄
noſtrā. Faciamꝰ: nō faciā: aut fac: aut faciat ille: ſʒ faciamus circa.
ad imaginē nō tuā: aut meā: ſʒ ad nr̄am. Ergo interrogo: diſſi- G
milē rē dico. Nemo dicat. Ecce qđ ꝯparauit deo. Iā locutꝰ
ſū: ⁊ prelocutꝰ: ⁊ cautos reddidi ⁊ cautꝰ fui. Lōge diſtāt a ſū
mis ima: ab incōmutabilibꝰ mutabilia: a creātibus creata: a
diuinis hūana. Ecce prīo hoc ꝯmēdo: q2 qđ dicturus ſū lon
ge diſtat: nemo mihi calūnieꝛ. Ne forte ḡ ⁊ ego aures querā
et ille dentes paret: h̄ me pmiſi exhibiturū: aliq̄ tria demon
ſtrata ſeparati: opata inſeparabiliter. Que ſint iſta ſimilia vľ
diſſimilia trinitati oīpotēti nō nūc ago: ſʒ ī ipſa creatura ima
⁊ mutabili iuenimꝰ aliq̄ tria: q̄ poſſint ſeparabiliꝛ demōſtra-
ri: ⁊ inſepabiliꝛ opari. O carnalis cogitatio: ⁊ ꝯſciētia perti
nax atq̄ infidelis Quid de illa maieſtate ineffabili ī ea re du
bitas: quā in te inuenire potuiſti? Ecce dico: ecce interrogo
Nō habes memoriā? Si nō habes: qđ dixi quōmō tenuiſti?
Sʒ forte iā qđ pauloante dixi oblitus es. Hoc ipſm qđ dico
dixi. Duas iſtas ſyllabas nō teneres: niſi per memoriā. Vñ
enī ſcires duas eſſe: ſi ſonante ſcða oblitus es primā? Quid
ergo diutius? Quare ſic vrgeoꝛ? Quare ſic cogoꝛ ꝯuincere?
Manifeſtū eſt: hēs memoriā. Quero aliud Habes ītellectū
Habeo inq̄s. Si enī nō haberes memoriam: non teneres qđ
dixi. Si nō haberes ītellectū: nō agnoſceres qđ tenuiſti. Ha
bes ⁊ hoc. Intellectū tuū ad id qđ intꝰ tenes reuocas ⁊ vides
et vidēdo formaris vt ſciens dicaris. Tertiū q̄ro. Habes me-
moriā q̄ teneas qđ diciꝛ? Habes intellectuꝫ: q̄ intelligas qđ
teneꝛ? De his duobꝰ requiro abs te: volēs tenuiſti ⁊ intellexi
ſti. Volēs plane inquit. Habes ergo voluntatē. Hec ſūt tria
q̄ me dictuꝝ eſſe pmiſerā auribꝰ ⁊ mētibꝰ vr̄is: tria hec q̄ ſūt
in te: q̄ potes numerare ⁊ non potes ſeparare. Hec ergo tria:
memoriā: ītellectū: volūtatē: hec inquā tria aīaduerte ſepa-
tim ꝓnūciari: inſepabiliꝛ operari. Aderit dn̄s: ⁊ video quod
adſit. Ex intellectu vr̄o intelligo eū adeſſe. Ex his enī voci-
bus vr̄is queādmodū intellexeritis aduerto: preſumo eū ad-
iuturū vt oīa intelligatis. Tria pmiſi ſepabiliter demōſtra-
ri: inſeparabiliꝛ opari. Ecce neſciebā q̄d eſſet in aīo tuo: de-
mōſtraſti mihi dicēdo memoriā: hoc ē verbū ſonus iſte: vox
iſta ꝓceſſit ad aures meas ab aīo tuo. Hoc enī qđ eſt memo-
ria tacite cogitabas: ⁊ nō dicebas. Erat ī te: et nōdū venerat
ad me. Vt aūt qđ erat in te ꝓferreꝛ ad me: dixiſti: ipſm nomē
i. memoria: audiui. Quattuoꝛ has ſillabas in noīe memorie
audiui. Quattuoꝛ ſyllabe: nomē eſt: vox eſt: ſonuit: ad aureꝫ
meā ꝓceſſit: mēti aliq̄d inſinuauit. Quod ſonuit tranſijt: vñ
inſinuatū ⁊ quod īſinuatū ē manet. Sʒ hoc q̄ro: q̄n dixi h̄ no
mē memorie: vides certe: q2 h̄ nomē nō ꝑtinet niſi ad memo
riā. Cetera enī duo habēt nomina ſua. Nanq̄ aliud vocatur
intellectus: aliud voluntas: non memoria. Illud autem vnū
vocatur memoria. Sed vt hoc diceres: vt quattuoꝛ iſtas ſyl
labas operareris: vñ operatus es? Hoc nomē quod pertinet
ad ſolā memoriā opata eſt in te ⁊ memoria: vt teneres qđ di-

cebas: et intellectus vt ſcires qđ tenebas: ⁊ voluntas vt pro=
B ferres qđ ſciebas. Grãs dño deo noſtro. Adiuuit nos: et ĩ vo
bis et in nobis. Uere dico charitati veſtre: hoc diſcutiendũ ⁊
inſinuandũ trepidiſſime aggreſſus erã. Metuebã eñ ne for
te letificarē capaciũ ingeniũ: ⁊ facerē graue tardioribus te=
diũ. Nũc aũt video vos ⁊ attentione audiendi: et celeritate ĩ
telligēdi: nõ ſolũ percepiſſe dictũ: ſꝫ preuolaſſe dictur. Gra=
tias dño. Uidete ergo iã ſecurus cõmēdo qđ itellexiſtis: nõ
inculco incognitũ: ſed repetēs cõmendo perceptũ. Ecce de
tribus illis vna res noĩata eſt: vniꝰ rei nomē dictum eſt. Me
moria nomē eſt vnius ex illis tribus: tria ipa opata ſũt. Nõ
põt dici ſola memoria: niſi operante volũtate: intellectu: me
moria. Nõ põt dici ſolus intellectꝰ: niſi opante memoria: vo
luntate et intellectu. Nec põt dici ſola voluntas: niſi opante
memoria et intellectu ⁊ volũtate. Explicata ſũt vt arbitror q̃
ꝓmiſſa ſũt: qđ ſeparati ꝓnunciaui: inſeparabiliter cogitaui.
Unũ hoꝝ oĩa tria fecerunt: ſꝫ tñ hoc vnũ qđ tria fecerũt: non
ad tria pertinet: ſꝫ id vnũ tria fecerũt. Nomē memoria ē: ſꝫ h̃
nõ pertinet niſi ad ſolã memoriã. Tria fecerũt nomē intelle=
ctus: ſꝫ nõ pertinet niſi ad ſolũ intellectũ. Tria fecerũt nomē
volũtatis: ſed nõ ꝑtinet niſi ad ſolã volũtatē. Ita trinitas fe=
cit carnē xp̄i: ſed non ꝑtinet niſi ad ſolũ xp̄m. Trinitas fecit
de celo colũbã: ſed non ꝑtinet niſi ad ſolũ ſpm̃ſctm̃. Trinitas
fecit de celo vocē: ſed nõ ꝑtinet vox niſi ad ſolũ patrē. Nemo
ergo dicat mihi: nemo calũnioſus me infirmũ vrgere conet̃.
Quid ergo in his tribꝰ q̃ ĩ mente nr̃a vel in aĩa eſſe oſtendiſti
quid ex his tribꝰ pertinet ad patrē. i. quaſi ad ſimilitudinem
patris: qđ hoꝝ ad filij: quid horũ ad ſpũſcti? Nõ poſſũ dice
re: nõ poſſũ explicare. Aliqđ et cogitantibus reliquamꝰ: ali=
quid ⁊ ſilētio largiamur. Redi ad te: ab omĩ ſtrepitu tolle te
Intra te vide: ſi habes illic aliqđ ſecretariũ dulce ꝯſcientie
tue: vbi nõ ꝑſtrepas: vbi nõ litiges: aut lites pares: vbi non
diſſenſiones ⁊ ꝑuicaciã mediteris. Eſto mãſuetus ad audiē
Pſalm. l. dũ verbũ vt intelligas. Forte dicturus es. Auditui meo da=
bis exultationē ⁊ leticiã: ⁊ exultabũt oſſa: ſꝫ hũiliata nõ elata
Sufficit ḡ q꞉ oſtēdimus tria quedã ſepabilit̃ demõſtrari: in
ſepabilit̃ opari. Si hoc in te inueniſti: ſi h̃ in hoĩe: ſi h̃ in q̃dã
preſona ĩ terra ãbulãte corpꝰ fragile qđ aggrauat aĩam appor
tãte: credo patrē ⁊ filiũ et ſpm̃ſctm̃ ꝑ ſingula queq꞉ viſibilia: ꝑ
ſpēs q̃ſdã aſſũpte creature poſſe ⁊ ſepabilit̃ demõſtrari: ⁊ iſe=
pabilit̃ opari. Sufficit h̃. Nõ dico. Pr̃ memoria ē: filiꝰ itelle
ctꝰ ē: ſpũs volũtas ē: nõ dico q̃modolibet itelligat̃: nõ audeo.
Seruemꝰ maiora capiētibꝰ: infirmis ĩfirmi qđ poſſumꝰ. Nõ
dico iſta illi trinitati velut equanda: q̃ſi ad analogiã. i. ad rõ=
nē quandã cõparatiõis dirigēda. Nõ h̃ dico. Sed qđ dico?
Ecce in te inueni tria ſepabilit̃ demõſtrata: inſepabilit̃ opa=
ta: ⁊ eoꝝ triũ vnũquodq꞉ nomē a tribꝰ factũ: qđ tñ nõ ad tria
ſꝫ ad triũ hoꝝ vnũ aliqđ pertinet. Crede iã ibi qđ nõ potes vi
dere: ſi h̃ audiſti ⁊ vidiſti ⁊ tenuiſti. In te ei qđ ē potes noſſe:
in eo q̃ te fecit qđ ē: q̃cq̃d eſt: q̃ñ potes noſſe? Et ſi poterĩ: nõ=
dũ potes. Et tñ cũ poterĩ: nunq̃d ſic poterĩ tu noſſe deũ: quõ
ſe nouit deus? Sufficiat ḡ charitati vr̃e qđ potuimꝰ: diximꝰ
Exigentibus promiſſa reddidimus: cetera q̃ addenda ſunt
vt perficiat̃ ſenſus veſter: a dño querite.

Joh. v. ❡ De eo qđ ſcriptũ eſt in euãgelio ſm̃ Johãnem
Amē amē dico vobis q꞉ veniet hora et nũc eſt q̃ñ
mortui audiēt vocē filij dei et q̃ audierint viuent
Sermo. lxiiij.

A Spes nr̃a frēs nõ de iſto tpe: neq꞉ de h̃ mũdo ē: ne=
q꞉ in ea felicitate q̃ excecant̃ ⁊ hoĩes q̃ obliuiſcunt̃
deũ. Hoc noſſe primitꝰ ⁊ xp̄iano corde tenere de=
bemus: nõ ad preſentis tp̄is bona nos factos eſſe
xp̄ianos: ſꝫ ad neſcio qđ aliud qđ deus iã ꝓmittit ⁊ hõ nõdũ
capit. De hoc eñ bono dictũ eſt. Qđ oculus nõ vidit: nec au=
ris audiuit: nec ĩ cor hoĩs aſcēdit: q̃ preparauit deus diligen
tibus ſe. Ergo quia hoc bonũ tã magnũ: tã preclarũ: tã inef=
fabile: nõ inuenit hoĩem perceptorē: tenebit deũ ꝓmiſſorem
Nũc eñ qđ ei ꝓmiſſurus eſt: hõ cecus corde nõ percipit: nec
ei põt oſtēdi in preſenti: qđ ipe cui ꝓmittit̃ ſit futurus: q꞉ ⁊ ĩ=
fans natꝰ ſi poſſit verba loquētis intelligere: cũ ipe loqui nõ
poſſit: nec ambulare: nec aliqđ agere: ſꝫ ſicut eũ videmus in=
firmũ iacentē: indiguũ opis aliene tãtũmõ intelligere poſſit
eũ q̃ ſibi loq̄ret̃ ⁊ diceret ei. Ecce ſicut me vides ambulantē:
operantē: loquētē: poſt paucos annos talis eris: attēdēs ſe ⁊
illũ: q̃uis qđ ꝓmitteret̃ videret: tñ ſuã ꝯſiderãs infirmitatē:
nõ crederet: ⁊ videret tñ qđ ꝓmittebat̃. Nobis aũt tanq꞉ ĩfan
tibus ĩ hac carne atq꞉ infirmitate iacētibꝰ: ⁊ magnũ ē qđ ꝓ=
mittit̃ ⁊ nõ videt̃: ⁊ erigit̃ fides q̃ credimꝰ qđ non videmꝰ: vt
mereamur videre qđ credimꝰ. Quicũq꞉ irridet hanc fidē: vt
iõ nõ ſibi eſſe credendũ q꞉ nõ videt: q̃ñ venerit qđ non crede=
bat erubeſcit: ꝯfuſus ſeparat̃: ſeparatꝰ dãnatur. Qui aũt cre=
diderit ſegregat̃ ad dexterã: ⁊ ſtabit cũ magna fiducia ⁊ leti
cia inter illos quibꝰ dicet̃: Uenite bñdicti pr̃is mei: ꝑcipite Mat. xxv.
regnũ qđ vobis paratũ eſt ab origĩe mũdi. Cõcluſit aũt dñs
cũ hec verba diceret ſic. Ibũt iſti ĩ ꝯbuſtionē etnã: iuſti autē
in vitã eternã. Hec ē vita eterna q̃ nobis ꝓmittit̃. Q꞉ amant
hoĩes viuere ĩ hac terra: ꝓmiſſa eſt illꝭ vita: ⁊ q꞉ multũ timēt
mori: ꝓmiſſa ē illis etna. Quid amas viuere? Hoc habebis.
Quid times mori? Nõ patieris. Hoc ſufficere viſũ ē huma=
ne infirmitati: vt diceret̃: habebis vitã eternã. Capit h̃ mēs
humana: vtcũq꞉ ex hoc qđ agit qđ futurũ eſt capit. Sꝫ quan
tũ capit ex hoc ꝑuo qđ agit: q꞉ viuit ⁊ mori nõ vult: amat vitã
eternã: vult ſemꝑ viuere nunq꞉ mori. Sꝫ ⁊ illi q̃ torq̃bũtur in
penis: velle habēt mori ⁊ nõ pñt. Nõ ḡ magnũ eſt diu viuere
aut ſemꝑ viuere: ſꝫ magnũ eſt btē viuere. Amemꝰ vitã eternã
et ex eo nouerimꝰ quantũ pro vita eterna laborare debemꝰ:
cũ videmꝰ hoĩes amatores preſentĩ vite tp̄alis atq꞉ finiende
ſic pro illa laborare vt q̃ñ venerit metꝰ mortis: quicq̃d pñt fa
ciant: nõ vt auferãt: ſꝫ vt differãt mortē. Quãtũ laborat hõ q̃ñ
mors iminet: fugiēdo: latēdo: quicq̃d hꝫ dãdo: ſe redimēdo
laborãdo: cruciatꝰ moleſtiaſq꞉ ſuſtinēdo: medicos adhiben=
do: ⁊ quicq̃d aliud hõ põt. Uidete q̃ ꝯſumptis laboribus et
facultatibus ſuis: vt aliquantum viuat poteſt facere: non
vt ſemper viuat nõ poteſt. Si ergo labore tanto: tãto conatu
tantis ĩpendijs: tãta inſtãtia: tãta vigilãtia: tãta cura agit̃ vt
aliquantũ plus viuat̃: quõ agēdũ ē vt ſemꝑ viuat̃? Et ſi pru=
dētes dicũt̃ q̃ oĩbꝰ modis agũt vt differãt mortē ⁊ viuãt pau
cos dies ne ꝑdãt paucos dies: q̃ ſtulti ſũt q̃ ſic viuũt vt ꝑdãt
diē eternũ? Hoc ſolũ ḡ nobis ꝓmitti põt: vt dulceſcat nobis
vtcũq꞉ munꝰ dei ex h̃ qđ habemꝰ mõ: q꞉ de munere ipius ha
bemꝰ vt viuamꝰ: vt ſalui ſimus. Ponamꝰ ḡ nobis añ oclos B
talē vitã cũ ꝓmittit̃ eterna: vt ĩ remoueamꝰ ab illa quicq̃d hic
moleſtũ patimur. Facilꝰ eñ inuenimꝰ q̃d ibi nõ ſit: q̃ q̃d ibi
ſit. Ecce h̃ viuimꝰ: viuemꝰ ⁊ ibi. Salui ſumꝰ q̃ñ nõ egrotamꝰ
neq꞉ aliq̃d dolet in corꝑe: ſalui erimꝰ ⁊ ibi. Et q̃ñ nobis ē bñ
in hac vita nllas penas patimur: nullas patiemur ⁊ ibi. Po
ne ḡ hic hoĩem viuentē ſaluũ: nullas penas patientē: ſi ei do
naret q̃ſq̃ vt ſemꝑ ſic eſſet: ⁊ h̃ bonũ nõ deſineret: quãtũ gau=
deret: quãtũ extolleret̃: quõ ſe nõ caperet leticia ſine pena: ſi
ne cruciatu: ſine fine vite? Si h̃ ſolũ nobis ꝓmitteret deꝰ: qđ
dixi mõ: quibꝰ potui verbis deſcripſi ⁊ ꝯmēdaui: quãti erat
emendũ ſi venale eſſet: quãtũ dandũ erat vt emeret̃? Suffice
ret quicq̃d haberes: etiã ſi totũ mundũ poſſideres? Et tñ ve=
nale ē. Eme ſi vis. Nec multũ exeſtues de re magna ꝓpt̃ pre
cij magnitudinē. Tñ valꝫ: quãtũ habes. Ad aliq̃d ḡ magnũ
⁊ precioſũ ꝯpares auꝝ vel argentũ vel pecuniã vel fructꝰ ali
q̃s pecoꝝ aut frugũ q̃ ĩ tua poſſeſſiõe naſcerent̃ vt emeres ne
ſcio q̃d h̃ magnũ ⁊ preclaꝝ q̃ viueres ĩ hac terra felix. Et hoc
eme ſi vis. Noli querere q̃d habeas: ſꝫ q̃lis ſis. Res iſta te va
let: quãtũ es tu. Te da ⁊ habebis illã. Quid exeſtuas: q̃d tur
baris? Nunq̃d q̃ſiturus es te: aut empturus es te? Ecce tu q̃
es: q̃lis es: da te illi rei: ⁊ habebis illã. Sꝫ malus ſũ inq̃es: et
forte me nõ accipit. Dãdo te illi: bonꝰ eris. Ut huic fidei pro
miſſiõi q꞉ te des: h̃ ē bonũ eſſe. Cũ aũt bonꝰ fuerĩ: preciũ ipiꝰ
rei eris: ⁊ habebis nõ qđ dixi ſolũ ſalutē: incolomitatē: vitã:
⁊ ſine fine vitã: nõ h̃ ſolũ habebis. Adhuc alia tollo. Non ibi
erit laſſari ⁊ dormire: nõ ibi erit eſurire ⁊ ſitire: nõ ibi erit cre
ſcere ⁊ ſeneſcere: q꞉ nec naſci erit: vbi numeri integri manent
Numerus q̃ ē ipe eſt: nec opus eſt vt augeat̃: q꞉ non ibi fit vt
minuat̃. Ecce quãta tuli: ⁊ nõdũ dixi qđ ibi erit Ecce iã vita
eſt: iã incolomitas eſt: iã nulla pena: nulla fames: nulla ſitis:
nullus defectꝰ: nihil hoꝝ: et tñ nõdũ dixi: qđ oculus nõ vidit
nec auris audiuit: nec in cor hoĩs aſcēdit. Si eñ dixi. Falſũ j. Corin. ij.
eſt qđ ſcriptũ ē. Qđ oculus non vidit: nec auris audiuit: nec
in cor hominis aſcendit. Unde enim aſcenderet in cor me=
um vt dicerem: quod in cor hominis non aſcendit? Credit̃ ⁊
non videtur: nõ ſolum non videtur: ſed nec dicitur. Quomõ

ergo credit̃ ſi nõ dr̃? Quis credit qđ nõ audit? Si aũt audit
aut credit: dicit̃. Si dicit̃: cogitatur. Si cogitatur τ dicitur: τ
in auribꝰ hoim intrat. Et q2 nõ diceret̃: niſi cogitaret̃: τ ĩ cor
hoĩs aſcendit. Jã ecce iſta queſtio tante rei cõturbat nos: vt
nõ poſſimus verbis explicare queſtionẽ. Quis explicat rẽ?
C Attendamꝰ itaq3 euãgeliũ: mõ dñs loquebat̃: et faciamꝰ qđ
Joh.v. ipſe dixit. [Qui credit ĩ me (inq̃t) tranſitũ facit a morte in vi
tã. Amẽ dico vobis: q2 venit hora τ nũc eſt qñ mortui audiẽt
vocẽ filij dei: τ cũ audierint viuẽt. Sicut em̃ pat̃ habet vitã ĩ
ſemetipſo: ſic dedit τ filio vitã habere ĩ ſemetipſo.] Generãdo
dedit: q2 genuit dedit. Filiꝰ em̃ de pr̃e ẽ: pater nõ eſt de filio:
ſ3 pr̃ filij pat̃ eſt: et filiꝰ pr̃is ẽ filiꝰ. Verũtamẽ filiꝰ de pr̃e ge-
nitus: nõ pat̃ de filio: τ ſemp filius. Semp ergo genitꝰ. Quis
hoc capiat: ſemp genitũ? Oĩs em̃ hõ cũ audit genitũ: occur-
rit illi. Ergo erat tp̃s: qñ nõ erat iſte q̃ genitꝰ eſt. Quid ergo
Johan.j. dicimꝰ? Nõ ſic erat tp̃s añ filiũ: q2 omia p ipſm facta ſũt. Si
oĩa p ipſm facta ſũt: τ tp̃a p ipſm facta ſũt. Quõ poſſent eẽ tp̃a
añ filiũ: p quẽ facta ſũt tp̃a? Tolle ḡ oĩa tp̃a: ſemp cũ pr̃e filiꝰ
ſi ſp cũ pr̃e filiꝰ τ tñ filiꝰ ſp genitꝰ. Si ſemp genitꝰ: ſemp cũ ge
nitore erat q̃ genitus eſt. Nunq̃3 hoc vidi inquies tu: aliquẽ
generantẽ τ ſemp cũ illo quẽ generauit: ſ3 preceſſit ille q̃ ge-
nerauit: τ ſecutus eſt tp̃e ille q̃ generatꝰ eſt. Vñ dicis: nunq̃3
j.Cor.ij. hoc vidi: q2 hoc ad aliud pertinet qđ oculus nõ vidit. Quer
quõ dicat̃: nõ põt dici: q2 nec auris audiuit: nec ĩ cor homis
aſcendit. Credat̃ τ colat̃. Cũ credit̃ colit̃: cũ colit̃ credit̃: cu3
credit̃ capitur. Adhuc em̃ in iſta carne q̃diu peregrinamur
a dño: ad angelos ſctõs q̃ hoc vidẽt infãtes ſumus: lactãdi fi
ij.Cor.v. de: paſcẽdi ſpecie. Sic em̃ dicit apl̃s. Qdiu ſumꝰ in corpe:
peregrinamur a dño. Per fidẽ em̃ ambulamꝰ nõ per ſpeciẽ.
Venturi ſumꝰ ad ſpeciẽ: q̃ nobis ſic pmittit̃ p iohannẽ ĩ epl̃a
j.Joh.iij. eius. Dilectiſſimi: filij dei ſumꝰ: τ nondũ apparuit qđ erimꝰ
Filij dei ſumꝰ iã per gratiã: p fidẽ: p ſacramentũ: per ſangui
nẽ xp̃i: p redẽptionẽ ſaluatoris: filij dei ſumꝰ: et nondũ appa
ruit qđ erimus. Scimus q2 cũ apparuerit ei ſimiles erimꝰ:
qm̃ videbimus eũ ſicuti eſt. Ecce ad qđ nutrimur capiendũ
ecce ad qđ nutrimur pcipiendũ: comedendũ: vt tñ qđ come-
dit̃ nõ minuat̃: τ q̃ comedit vegetet̃. Nõ mõ cibus vegetat co
medendo: ſ3 minuit̃ cibus q̃ comedit̃. Qñ aũt ceperimꝰ co-
medere iuſticiã: comedere ſapientiã: comedere illũ ĩmorta-
lẽ cibũ: τ nos vegetamur: et cibus nõ minuit̃. Si em̃ nouit o-
culus paſci luce: nec tñ minuit lucẽ: non em̃ minor erit lux: q2
videt̃ a pluribus: pluriũ oculos paſcit: et tñ tanta eſt quanta
erat: et illi paſcunt̃ τ illa minuit̃. Si deus dedit h' luci quam
fecit ad oculos carnis: qđ eſt ipſe lux ad oculos cordis? Si ḡ
laudaret̃ tibi aliq̃s cibus magnus quẽ pranſurus eſſes: para-
D res ventrẽ. Laudat̃ tibi deus: para mẽtẽ. Ecce qđ tibi dicit
dñs tuus. Veniet hora inquit: et nũc eſt. Veniet hora: et ipſa
hora nũc eſt. Qñ: qđ? Qñ mortui audiẽt vocẽ filij dei: τ q̃ au-
dierint viuent. Qui ḡ nõ audierint nõ viuent. Quid eſt: q̃ au-
dierint? Quid obedierint. Quid eſt: q̃ audierint? Qui credi
derint τ obtẽperauerint: ipſi viuent. Ergo anteq̃3 crederẽt τ
obedirent mortui iacebãt: τ ambulabãt τ mortui erãt. Quid
valebat q2 ambulabãt mortui? Et tñ ſi q̃s inter illos morere-
tur corpe: currerent: ſepulcrũ pararẽt: inuoluerẽt: portarent
Mat.viij. ſepelirent mortui mortuũ. De quibꝰ dictũ ẽ. Sine mortuos
ſepelire mortuos ſuos. Tales mortui ſic ſuſcitant̃ verbo dei
vt viuãt in fide. Qui mortui erãt ĩ infidelitate: verbo excitã-
tur. De ipſa hora dicit dñs. Veniet hora τ nũc eſt. Verbo em̃
Ephe.v. ſuo ſuſcitabat mortuos infideles. De quibꝰ dicit apl̃s. Sur-
ge q̃ dormis: et exurge a mortuis: τ illuminabit te xp̃s. Hec
reſurrectio mentiũ eſt: hec reſurrectio interioris hoĩs ẽ: hec
reſurrectio aĩe eſt. Sed nõ iſta ſola ẽ: reſtat et corpis. Qui re-
ſurgit ĩ aĩa: bono ſuo reſurgit ĩ corpe. Nõ em̃ oẽs reſurgũt in
aĩa: oẽs reſurrecturi ſũt in corde. In aĩa inquã nõ oẽs reſur
gũt: ſ3 q̃ credũt τ obediũt: q2 q̃ audierint viuẽt. Sicut aũt ait
ij.Theſ.iij apl̃s. Nõ oĩm eſt fides. Si ergo nõ oĩm eſt fides: non oẽs re
ſurgũt in aĩa. Cũ venerit hora reſurrectionis corpis: oẽs re
ſurgẽt. Boni ſint: mali ſint: oẽs reſurgẽt. S3 q̃ priꝰ reſurgit ĩ
aĩa: bono ſuo reſurgit ĩ corpe. Qui non reſurgit in aĩa: malo
ſuo reſurgit in corpe. Qui reſurgit in aĩa: reſurgit ĩ corpe ad
vitã. Qui nõ reſurgit in aĩa: reſurgit in corpore ad penã. Q2
ergo dñs ↄmendauit nobis reſurrectionẽ iſtã aĩarũ: ad quã
oẽs debemꝰ feſtinare: in q̃ laborare vt viuamꝰ τ viuẽdo vſq3
ad finẽ pſeueremus: reſtabat vt cõmẽdaret nobis etiã reſur-
rectionẽ corpoꝝ q̃ futura eſt in fine ſeculi. Sed audite quõ τ
ipſam cõmẽdauit. Cũ dixiſſet. Amẽ dico vobis: q2 veniet ho
ra τ nũc eſt qñ mortui. i. infideles audiẽt vocẽ filij dei. i. euã-
geliũ: τ q̃ audierint. i. q̃ obedierint viuẽt. i. iuſtificabunt̃: τ in
fideles iã nõ erũt. Cũ ergo dixiſſet: qm̃ vidit docẽdos nos eſ
ſe: τ de reſurrectione carnis nõ ſic relinq̃ndos: ſecutꝰ eſt τ ait
Sicut em̃ habet pater vitã in ſemetipſo: ſic dedit et filio ha-
bere vitã in ſemetipſo: hoc ad ſuſcitandas mẽtes: hoc ad viui
ficandas mentes. Deinde adiecit. [Et poteſtatẽ dedit ei fa E
cere iudiciũ: qm̃ filius hoĩs eſt.] Iſte filius dei: filiꝰ hoĩs ẽ. Joh.v.
Et ei ſi filiꝰ dei: filiꝰ dei maneret: τ filiꝰ hoĩs nõ fieret: filios
hoĩm nõ liberaret. Ipſe q̃ fecerat hoĩem: factꝰ ẽ qđ fecit ne pe
riret qđ fec̃. Sic aũt factꝰ ẽ hõ: vt maneret filiꝰ dei. Factꝰ ẽ hõ
ſuſcipiendo qđ nõ erat: nõ perdẽdo qđ erat. Manẽs deus: fa
ctꝰ eſt hõ. Accepit te: nõ ↄſumptus eſt ĩ te. Talis ergo ad nos
venit: filius dei filius hoĩs: faciens τ factꝰ: creator τ creatus
creator matris: creatus ex matre. Talis ad nos venit. Scđ3
id qđ filius dei eſt: ait. Veniet hora τ nũc eſt qñ mortui audi
ent vocẽ filij dei. Nõ dixit filij hoĩs. Veritatẽ ei ↄmẽdabat:
in qua equalis eſt patri. Et q̃ audierint viuẽt. Sicut em̃ pat̃
habet vitã in ſemetipſo: ſic dedit et filio habere vitã in ſemet
ipſo. Nõ participando: ſed in ſemetipſo. Nos em̃ nõ habemꝰ
vitã in nobiſipſis ſed in deo noſtro. Ille aũt pat̃ vitã in ſemet
ipſo habet: et talẽ genuit filiũ q̃ haberet vitã ĩ ſemetipſo. Non
fieret vite particeps: ſi ipſe vita nõ eſſet cuius nos vite parti-
cipes eſſemus. Plane vt haberet vitã ĩ ſemetipſo: τ eſſet ipſe
vita. Vt aũt fieret filius hoĩs: a nobis accepit. Filius dei in
ſemetipſo: filius hoĩs vt eſſet a nobis accepit. De ſuo filiꝰ dei
de nr̃o filius hoĩs. Qđ minꝰ eſt a nobis: ſuſcepit: qđ plus eſt
nobis dedit. Nã τ mortuus eſt ex illo quo filius hoĩs: nõ ſcđm
illud qđ filius dei. Mortuus eſt tñ filius dei: ſed ſcđm carnem
mortuus: nõ ſcđm verbũ qđ caro factũ eſt: τ habitauit ĩ nobis
Ergo qđ eſt mortuus: de nr̃o mortuus eſt. Qđ viuimus de
ipſius viuimꝰ. Nec ille potuit mori de ſuo: nec viuere de nr̃o
Hoc ergo tanq̃3 vnigenitus: tanq̃3 generanti equalis: ↄmen-
dauit nobis dñs ieſus: qđ ſi audierimus viuemꝰ. Sed et po
teſtatẽ inq̃t dedit ei iudiciũ facere: qm̃ filius hoĩs eſt. Ergo iiij ſen. di.
ad iudiciũ illa forma ventura eſt. Forma hoĩs ventura ẽ ad xlviij.c.iij
iudiciũ: iõ ait. Poteſtatẽ dedit ei iudiciũ facere: τ filiꝰ hoĩs
eſt. Iudex h' erit filius hoĩs: forma illa h' iudicabit q̃ iudica-
ta eſt. Audite et intelligite. Iam hoc pp̃heta dixerat. Vide- Zach.xij.
bunt in quẽ pupugerũt. Ipſam formã videbũt quã lãcea per Joh.xix.
cuſſerunt. Sedebit iudex: q̃ ſtetit ſub iudice. Dãnabit veros
reos: q̃ factꝰ ẽ falſus reus. Ipſe veniet: forma illa veniet. Hoc
et in euãgelio habes. Cũ añ oculos diſcipuloꝝ ſuoꝝ iret in
celũ. Stabãt illi τ attẽdebãt: τ ſonuit vox angelica. Viri ga- Actuum.j.
lilei qđ ſtatis? τc. Hoc eſt. Ieſus ſic veniet: quõ videtis eun-
tẽ in celũ. Quid ẽ: ſic veniet? In ipſa forma veniet. Poteſta-
tẽ em̃ dedit ei iudiciũ facere: et filius hoĩs eſt. Videte aũt q̃ F
rõne hoc oportebat: τ hoc rectũ erat vt iudicãdi viderent iu
dicẽ. Iudicãdi aũt erãt τ boni τ mali. Beati em̃ mundo corde: Mat.v.
qm̃ ipſi deũ videbũt. Reſtabat vt in iudicio forma ſerui τ bo
nis τ malis oſtẽderet̃: forma dei ſolis bonis ſeruaret̃. Quid
em̃ accepturi ſũt boni? Ecce iã dico qđ paulo ante nõ dixi: et
tñ dicẽdo nõ dico. Dixi em̃: q2 erimꝰ illic ſalui: erimꝰ incolu-
mes: erimꝰ viuẽtes: erimus ſine penis: erimꝰ ſine fame et ſi-
ti: erimꝰ ſine defectu: erimꝰ ſine orbitate oculoꝝ nr̃oꝝ. To-
tũ hoc dixi: τ qđ habebimꝰ plus? Nondũ dixi. Videbimus
deũ. Hoc aũt tm̃ erit τ tanta res erit: vt ĩ eiꝰ ↄparatiõe nihil
ſit totum. Dixi q' viuẽtes erimus: q' ſalui τ incolumes: q' fa-
mẽ ſitimq3 nõ patiemur: q' in laſſitudine nõ cadimus: q' ſom-
nus nõ nos pmit. Totũ hoc qđ ẽ ad illã felicitatẽ q̃ deũ vide-
bimus? Q2 ergo deꝰ ipſe vt eſt: mõ oñdi nõ põt: quem tñ vide-
bimꝰ: iõ q' oculꝰ non vidit: nec auris audiuit: hoc videbunt j.Cor.ij.
boni: hoc videbũt pij: hoc videbunt miſericordes: hoc vide-
bũt fideles: hãc videbũt bonã ſortẽ in reſurrectiõe corpis: q̃
habuerũt bonã obediẽtiã in reſurrectiõe cordis. Ergo τ ma
lus deũ viſurus eſt. De q̃ dicit eſaias Tollat̃ impius ne vide
at gl'iam dei. Ergo τ pij et impij videbũt formã dei: τ cũ fue
rit dicta ſn̄ia tollet̃ impius ne videat claritatem dei: reſtat vt
circa pios et bonos impleat̃ qđ dñs ipſe pmiſit cũ hic in car-
ne eſſet et videret̃: nõ ſolũ a bonis ſ3 etiã a mal'. Loq̃bat̃ inter
bonos et malos: τ ↄſpicuus oĩbus deus occultꝰ: hõ manife-
ſtus: deus regens homines: hõ apparẽs int̃ hoĩes loq̃batur

Ergo inter illos dicebat. Qui diligit me mãdata mea cuſto
dit: ꝛ q̃ diligit me diliget a prẽ meo ꝛ ego diligã eũ. Et qua-
ſi diceretur illi: et quid ei dabis? Et oſtendam me illi. Qñ h
dixit? Quãdo ab hominibus videbatur. Quãdo hoc dixit?
Quãdo et ab eis videbatur: a quibus non diligebatur. Quõ
ergo ſe oſtẽſurus erat dilectorib⁹ ſuis: niſi qꝛ talẽ qualẽ nõ vi
debant dilectores ſui? Ergo q̃ forma dei ſeruabat: forma ho
minis oſtendebatur. Per formã hominis hominib⁹ loquen
tes: cõſpicuus ꝛ viſibilis et bonis ꝛ malis omnibus oſtende
bat ſe: dilectoribus ſuis ſeruabat ſe. Qñ ſe demõſtraturũ di-
lectoribus ſuis? Poſt reſurrectionẽ corporis qñ tollet impi
i. Joh. iij. us ne videat claritatẽ dei. Tũc em̃ cum apparuerit ſimiles
ei erimus: qm̃ videbimus eũ ſicuti eſt. Ipa eſt vita eterna.
Nam totũ quicq̃d dicebamus: nihil eſt ad illã vitã qua viui
mus quidẽ q̃ ſalui ſumus: qꝛ videbim⁹ deũ magnũ. Ipa ẽ vi
Joh. xvij. ta eterna. Ipe hoc dicit. Hec ẽ aũt vita eterna: vt cognoſcãt
te vnũ verũ deũ: ꝛ quem miſiſti ieſum xp̃m. Hec eſt vita eter
na vt cognoſcant: videãt: capiãt: norint qđ crediderãt: perci
i. Cor. ij. piant qđ nondũ capere poterant. Jam videat mẽs: qđ ocul⁹
Mat. xxv. nõ viderat: nec aurꝭ audierat: nec in cor hoĩs aſcẽderat. Hoc
illis dicet in fine. Venite bñdicti pr̃is mei: percipite regnũ
qđ vobis paratũ eſt ab initio mũdi. Ibũt ergo illi mali in cõ
Joh. xvij. buſtionẽ eternã. Juſti aũt quo? In vitã eternã. Quid eſt vita
eterna? Hec eſt vita eterna: vt cognoſcãt te ſolũ verũ deum: ꝛ
B quẽ miſiſti ieſum xp̃m. Loq̃ns ergo de futura reſurrectione
Johã. v. corpis: ꝛ nõ ſuos dimittens ait. [Poteſtatẽ dedit ei iudiciũ
facere: qꝛ filius homĩs ẽ. Nolite mirari hoc qꝛ veniet hora]
Ibi nõ addidit. Et nũc ẽ: qꝛ iſta hora poſtea erit: qꝛ iſta ho-
ra in fine ſeculi erit: qꝛ iſta hora nouiſſima erit: in nouiſſima
tuba erit. Nolite mirari qꝛ hoc dixi. Dedit ei poteſtatẽ iudi
ciũ facere: qꝛ filius homĩs eſt. Nolite mirari. Jð dixi: qꝛ ho-
minẽ ab hominib⁹ oportet iudicari. Quibus hominib⁹ iudi
caris: quos inuenit viuos nõ ſolũ. Sed q̃d? Veniet hora qñ
hi q̃ ſunt in monumentꝭ Quõ expreſſit carne mortuos: q̃ ſunt
in monumentis: quorũ iacent ſepulta cadauera: quorũ fauil
le ſunt tecte: quorũ oſſa diſperſa ſunt: quorũ caro iam non eſt
et tñ deo integra eſt? [Veniet hora qñ oẽs q̃ ſunt in monumẽ
tis audient vocem eius: ꝛ ꝓdient oẽs.] Boni ſint: mali ſint:
audient vocẽ et exient. Rumpunt om̃ia vincula inferorum:
omne qđ perijt: imo periſſe putat reſtituet Si em̃ deus fecit
hoĩem q̃ nõ erat: nõ reparare poteſt quod erat? Puto qꝛ cũ
dicit. Deus mortuos ſuſcitaturus eſt: nõ res incredibilis di
citur: qꝛ de deo nõ homine dicitur. Magna res eſt q̃ fiet: ꝛ in
credibilis res eſt q̃ fiet: ſed non ſit incredibilis: qꝛ vide qui
facit. Ille dicit q̃ ſuſcitabit te: q̃ creauit te. Nõ eras ꝛ es: ꝛ fa
ctus nõ eris? Abſit: ne credas. Mirabilius aliq̃d fecit deus
qñ fecit qđ nõ erat: et nõ creditur reparaturus qđ erat ab eis
ipis quos fecit qđ nõ erant? Hoc eſt qđ rependim⁹ deo: qui
non eramus: et facti ſumus? Hoc illi rependimus: vt eũ reſu
ſcitare qđ fecit nõ poſſe credamus? Hec eſt merces quã il-
li reddit creatura ſua? Jð te feci dicit tibi deus o homo añ
q̃ eſſes: vt nõ mihi credas futurũ te eſſe q̃ eras: q̃ potuiſti eẽ
qđ nõ eras? Sed ecce inquit in ſepulcro qđ video fauilla eſt:
cinis eſt: oſſa ſunt: ꝛ hoc itẽ accipiet vitã: cutẽ: pulpas: carnẽ
ꝛ reſurgit? Quid fauilla iſta quã video in ſepulcro? Vel in ſe
pulcro vides fauillã: vides oſſa: in vtero matrꝭ tue nihil erat
Hoc vides: vel fauilla ſunt vel oſſa ſũt: tu anteq̃ eſſes nec fa
uilla erat: nec oſſa erãt: et tñ factus es: cũ oĩno nõ eſſes: ꝛ cre-
dis qꝛ oſſa iſta quoquomõ ſunt: qualiacunq̃ ſunt: qꝛ ſunt tñ:
recipiẽt formã quã habebãt: cũ tu acceperꝭ qđ nõ habebas.
Crede: qꝛ ſi credideris hoc: tũc ſuſcitabitur aĩa tua. Et ſi ſu-
ſcitabit aĩa tua: tũc veniet hora ꝛ nũc eſt. Tũc bono tuo reſur
git caro tua: qñ veniet hora: vt oẽs q̃ ſunt i monumẽtis audi-
ant vocẽ eius ꝛ procedant. Nõ em̃ qꝛ audis et prodis: iã gau
dere debes. Audi qđ ſequit [Qui bona egerũt in reſurrectio
nem vite: q̃ aũt mala egerunt in reſurrectionẽ iudicij.] Con-
uerſi ad dñm ꝛc̃.

Finis libri ſermonũ de Verbis dñi ſaluatoris: diui Au-
relij Auguſtini.

Diui Aurelij Auguſtini Hipponẽſis epĩ ſer-
monũ de Verbis Apoſtoli: quorundãq̃ aliorũ:
ſummaria ac breuis Annotatio.

De indiuidua Trinitate ꝛ iſeparabili vnitate. Arrianorũq̃
cõfutatiõe: ac fideliũ populorũ de fide catholica ꝯfirma
tione. Sermo. j.
De corpore et ſanguine dñi Jeſu xp̃i. Et de humilitate tenẽ
da arrogantiaq̃ vitanda. Sermo. ij.
De verbis apoſtoli. Spũ ambulate: ꝛ deſideria carnis ne p
feceritis. Sermo. iij.
De verbis eiuſdẽ. Cũ em̃ eſſemus in carne: paſſiones pecca-
torũ q̃ per legẽ ſunt operabamur in mẽbris noſtris ꝛc̃. Cũ
manicheorũ ꝯfutatione. Sermo. iiij.
De verbis eiuſdẽ. Lex peccatũ eſt? Abſit. Sed peccatũ non
agnoui niſi per legem. v.
De verbis eiuſdẽ. Igit ego mente ſeruio legi dei ꝛc̃. vj.
De verbis eiuſdẽ. Peto nõ infirmari in tribulationib⁹ meis
pro vobis ꝛc̃. Et de libero arbitrio. vij.
De verbis eiuſdẽ. Humanus ſermo et omni acceptione di-
gnus ꝛc̃. viij.
De verbis eiuſdẽ. Fidelis ſermo et oĩ acceptiõe dign⁹ ꝛc̃. ix.
De eiſdem verbis eiuſdẽ. x.
De pſalmo nonageſimoquarto. Et ꝯfutatõe pelagianoꝝ. xj
De verbis pſalmi centeſimi decimioctaui. Greſſus meos di
rige ſcḋm verbũ tuũ ꝛc̃. xij.
De verbis apoſtoli. Si em̃ data eſſet lex que poſſit viuifica-
re ꝛc̃. xiij.
De baptiſmo paruulorũ ꝯtra pelagianos. xiiij.
De verbis Apl̃i. Nos em̃ ſumus circũciſio ꝛc̃. xv.
De verbis eiuſdẽ. Si deus pro nobis q̃s ꝯtra nos. xvj.
De verbis eiuſdẽ Humanũ dico ꝓpter infirmitatem carnis
veſtre. xvij.
De verbis eiuſdẽ. Neſcitꝭ qꝛ corpa vr̃a mẽbra xp̃i ſũt. xviij.
De verbis eiuſdẽ. Nõ ſic pugno quaſi aerẽ cedẽs. Et ꝯſtitnẽ
dis epĩs. xix.
De pſalmo nonageſimoquinto ꝛc̃. xx.
De verbis Apl̃i. Inuicẽ onera vr̃a portate ꝛc̃. xxj.
De eiſdẽ verbis eiuſdẽ. xxij.
De verbis eiuſdẽ. Spe ſalui facti ſum⁹. Spes aũt que vide-
tur ꝛc̃. xxiij.
De verbis eiuſdẽ. Videte quõ caute ambuletis ꝛc̃. xxiiij.
De verbis ſancti Luce in actibus apoſtoloꝝ. Nemo quicq̃
ex eo qđ poſſideat: ſuũ ꝓpriũ eſſe dicebat. xxv.
De verbis eiuſdẽ in actib⁹ apl̃orũ. Petrus ꝛ Johãnes aſcẽ
debãt in templũ. xxvj.
De verbis beati petri. Audiuim⁹ vocẽ delatã de celo. Hic ẽ
filius meus dilectus. Et habemus certiorẽ propheticũ
ſermonem. xxvij.
De verbis beati Jacobi. Añ oĩa nolite iurare. xxviij.
De verbis btĩ Johãnis. Si dixerimus qꝛ pctm̃ nõ habem⁹
noſipos ſeducimus ꝛ veritas in nobis non eſt. xxix.
De verbis eiuſdem. Chariſſimi nolite omni ſpũi credere ꝛc̃.
Cũ cõfutatione manicheorũ. xxx.
De verbis eiuſdẽ. Oĩs ſpũs q̃ cõfitet ieſum xp̃m in carne ve-
niſſe: ex deo eſt. xxxj.
De verbis apoſtoli. Ut de dormientibus non ꝯtriſtemur ſi-
cut et ceteri ꝛc̃. xxxij.
De celebratione dierũ fratrũ defunctorum et reſurrectione
mortuorũ. xxxiij.
De verbis apl̃i. Omẽs nos manifeſtari oportet añ tribunal
xp̃i ꝛc̃. xxxiiij.
De eiſdem verbis eiuſdẽ. xxxv.

Finis.